

Дар фејсбук ба гурӯҳи [Китобхона](#)
ҳамроҳ шуда, садҳо китоби дигарро ба
таври ройгон аз худ кунед

258746

ДЕВОНИ ДАРВЕШИ ДЕҲАКӢ

Душанбе-2009

ДЕВОНИ ДАРВЕШИ ДЕҲАКӢ

Мураттиб ва муаллифи пешгуфтору лугат
Мирзо АҲМАДЗОДА

Зери назари номзади илмҳои филология, дотсент
Зоҳир АҲРОӢ

Мухаррири масъул, номзади илмҳои филология
САИДОЛИМОВ Комилҷон Саидмирозев

Душанбе: «Шарқи озод». 2009

ББК 83.3(0)9+83.3 (2 тоҷик)

Г – 76

МУАСССАИ ҲАВЛАТИИ «КИТОБХОНАИ МИЛЛИИ ҶУМҲУРИЯТИ ТОҶИКИСТОН»	
258746	ТОҶИК 1

Девони Дарвешӣ Дехақӣ. Мурағтиб ва муаллифи
пешғуфтору луғат Мирзо Аҳмадзода. Душанбе: «Шарқи
озод», 2009. 368 саҳ.

000187673

Китобхонаи миллии Тоҷикистон

بِسْمِ اللَّهِ اَرْحَمَنِ اَرْحِيمِ
Бисмиллоҳ-ир-Раҳмон-ир-Раҳим

Такдим ба ёди дӯст ва бародари арчмандам
шодравон Абубакр Зухуриддининов

*Чун ба васфи он гуле, Дарवेशи булбул, метавон,
Номи девони туро 3-ин роз агар «Гулиан» ниҳам.*

Дебоча

Дарवेशи Деҳақӣ, бемуболиға, яке аз шоирони тавоноӣ нимаи дуҷоми асри XV ва аввали асри XVI мебошад¹. Соли таваллудаш маълум нест. Доир ба ҳаёти Дарवेश «Маҷолис-ун-нафоис»-и Алишери Навоӣ ва тарҷумаҳои он, ки мутарҷимон маълумоти зиёде ба он илова намудаанд, дар «Бадосъ-ул-вақосъ»-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ, «Тазкират-ут-таворих»-и Абдуллоҳи Кобулӣ, тазкираи «Тӯҳфаи Сомӣ»-и Соммирзои Сафавӣ, «Ҳафт иқлим»-и Амин Аҳмади Розӣ, «Оташкада»-и Ҳоҷӣ Лутфалибеки Озар ва дигар тазкираҳо маълумот дода мешавад. Аз муаллифони мазкур танҳо Абдуллоҳи Кобулӣ соли вафоти Дарवेश (1531-1532)-ро зикр намудааст.

Зодгоҳи шоир қарияи Деҳак - яке аз маҳалҳои наздики Қазвин мебошад. Дар ин хусус на танҳо Камолиддин Биноӣ ва Муҳаммад Қазвинӣ маълумот додаанд, балки ҳуди шоир низ дар хусуси аз қарияи Деҳак буданаш борҳо ишора кардааст:

*Баҳр надошт дар суҳан зарфи таҳаллуси маро,
Шӯҳраи шаҳр то шавад, аз Деҳақӣ нишон диҳам².*

¹ Доир ба ҳаёт ва эҷодиёти Дарवेशи Деҳақӣ нигаред ба рисолаи М. Аҳмадов: Дарवेशи Деҳақӣ. Душанбе:

«Дониш», 1967. Минбаъд «Деҳақӣ Д.» зикр мешавад.

² Деҳақӣ Д. С. 40.

*Ба тақрири сухан тағйири Дарвеш Деҳӣ медиҳ,
Чу андар ҳар сухан ислоҳ бояд рустоиро³.*

Муаллифи тазкираи «Оташкада» номи Дарвешро «Азизуллоҳ аст», меғӯяд. Дарвеш ҳам дар чанд газали худ ба Азизуллоҳ ном доштанаиш ишора мекунад, вале онро баъзан ба ду маънӣ ба кор бурдааст:

*Дастӣ Дарвеш гар аз моли ҷаҳон кӯтоҳ аст,
Натавон гуфт фақираи, ки Азизуллоҳ аст⁴.*

Дарвеш дар ин байт ҳам ном ва ҳам дар назди Худованд (ҷ.) азизу меҳрубон буданаширо дар назар дорад. Вале асли мақсадаш чунин аст: «Ҳарчанд фақирӣ камбағал ҳастам, номам Азизуллоҳ - арҷманди Худост ва ман бо ҳамин иноят тавонгар мебошам». Аммо муаллифи «Тазкираи Хусайнӣ» - Мирхусайни Дӯст номи аслии Дарвешро «Муҳаммад» меғӯяд. Вале ин ном дар сарчашмаҳои адабиву таърихӣ ба назар нарасид. Мирхусайн Дӯст дар асоси кадом манбаъ номи Дарвешро «Муҳаммад» гуфтааст, ба мо маълум нашуд. Ба андешаи мо, маълумоти Лутфалибеки Озар ба ҳақиқат наздиктар аст. Инро ишораҳои худӣ шоир низ тасдиқ менамоянд.

Аз далелҳои зиёде, ки оид ба касбу кори Дарвеш дар манбаъҳои адабӣ ва мероси адабии шоир зикр ҷфтаанд, ба хулосае омадан мумкин аст, ки ҳаёти шоир аз ибтидо то интиҳо дар маҳалли Деҳаки вилояти Қазвин гузаштааст. Пешаи асосии шоир бофандагӣ, хиштресӣ ва боғдорӣ будааст. Алишери Навоӣ дар ин хусус менависад: «Дарвеш Деҳакӣ аз вилояти Қазвин аст ва ба санъати хиштмоли мансуб...»⁵.

Муҳаммад Қазвинӣ дар тарҷумаи форсӣ-тоҷикӣ «Маҷолис-ун-нафос» доир ба касбу кори Дарвеш муфасссалтар маълумот медиҳад: «Дарвеш Деҳакӣ Қазвинӣ аст ва ҳамшаҳри мутарҷими дардманд аст..., кори ӯ чулоҳӣ буд ва карбоси хуб мебофт; чун муштари меёфт, ба баҳои

³ Дар ҳамаи ҷо. С.40.

⁴ Деҳакӣ Д. С.41.

⁵ Дар ҳамаи ҷо. С.41.

арзон мсфурӯхт ва чашми ҳирс ба баҳои гарон намедӯхт ва ба андак суде қонсӣ мегашт; боғе чанд дошт ва аз баҳои ангур, ки ҳосили боғоти ӯ буд, маишати аҳли аёл менамуд, лӯқмаи ҳаром ва таъоми подшоҳон наменхӯрд»⁶.

Тавре ки мебинем, тазкиранависон, олимон, шоирони муосири ӯ - Навоӣ, Муҳаммад Қазвинӣ, Биноӣ ва тазкиранависони асрҳои минбаъда дар бораи шоири касибу ҳунарманд будани ӯ ҳамфикру муттафиқанд.

Дарвеш дар баробари он ки касиб будааст, оид ба касбу кори ҳунармандон - касибон шерҳои ҷудогона низ эҷод кардааст:

*Маҳи хайёт, к-аз хубӣ бувад рашки бути чинӣ,
Бад-он рухсори воло чун бипӯшад атласи чинӣ.
Ба васфи дасту чини остинаш ҳар қуҷо биам,
Забонҳо пурсухан монанди сӯҳрон дар суҳанчинӣ.
Чу нӯхун чин қунад он васлае, к-аз ноз медӯзад.
Шиканҳо уфтад андар ҷомаи ҷомам зи пурчинӣ.
Ба вақти шом дӯконтрезааш аз шавқ барчинам,
Чу он шахсе, ки бошад субҳ дар бӯстон ба гулчинӣ.
Зи шавқи он парӣ, Дарвеш хоҳӣ ҷома бинҳодан,
Ба шогирдӣ агар рӯзе дӯкони ӯ фуру чинӣ⁷.*

Ин ягона ғазали комилест, ки ба назми ҳунармандӣ мансуб аст. Дар баробари ин, васфу ситоиши ҳунар ва ҳунармандон дар байтҳои ҷудогонаи ашъораш низ ба назар мерасанд, ки дар муқаддима тавзеҳ додани ҳамаи онҳо аз имкон берун аст.

Ҳамаи ин мисолҳо намунаи равшани назми ҳунармандӣ буда, шоири касбу ҳунарманд будани Дарвешро қомилан тасдиқ мекунанд. Пайдоиши назми ҳунармандӣ дар адабиёти асри XV ҳодисаи муҳиме буда, дар ҳаёти адабиву фарҳангӣ дохил шудан ва нуфуз пайдо кардани мафкураи табақаҳои поён ва миёнаи шахро нишон медиҳад ва Дарвеш Дехакӣ дар замони худ дар баробари Сафии

⁶ Дехакӣ Д. С. 41.

⁷ Дехакӣ Д. С. 102.

Бухорой (соли вафоташ 1504-и мсодӣ) тарғиботчиӣ фаъоли он будааст.

Масъалаи дигари дорои аҳамият шоири дарбор будан ва ё ба он мансуб будани Дарвеш мебошад. Устод Абдулғани Мирзоев ва шодравон профессор А.Н.Болдирев бар ҳилофи маълумоти Соммирзои Сафавӣ дар тазкираи «Тӯхфаи Сомӣ» таъкид кардаанд, ки Дарвеш Деҳакӣ ҳеҷ гоҳ шоири дарбор набуд⁸. Соммирзо бар ҳилофи маълумоти саҳеҳи ҳамзамонони Дарвеш ва тадқиқотчиёни муосираш то поёни умр шоири дарбор набудани вайро тасдиқ мекунанд. Ӯ шоири косибу ҳунармандро аз ҷумлаи шоирони дарбори Султон Яъқуб доништааст: «Хушхабари сухани Дарвеш дар маҷлиси Султон Яъқуб расид ва фармон бар он ҳасбуламр (дод), ўро ба хидмати подшоҳ расониданд... ва рӯз ба рӯз мартабаи ў пеш омад ва аз ҷумлаи шуъарои пойтахт шуд»⁹.

Ба ин ҳукми беасос, баъдтар, тазкиранависи асри XVIII Лутфалибеки Озар ва олими муосири Эрон Тарбият Муҳаммад Алӣ (1935) пайравӣ карда, дар тазкираҳои худ Дарвешро шоири дарбор доништаанд.

Барои радди чунин фикри беасос лозим месояд, ки бори дигар ба маълумоти Муҳаммад Қазвинӣ муроҷиат карда, як қисми ҳикояи сафари Ироқи Камолиддин Биноиро зикр намоем. Муҳаммад Қазвинӣ мегӯяд: «Султон Яъқуб... Дарвешро ба маҷлиси олии худ талаб фармуд ва Дарвеш ин матлаъ бар ў хонд, ки: *«Чун зи пеш ояд, ҳадангаш бар қафо бандам сипар...»*. Чун султон аз ў ин мисраъ шунид, чунин гуфт: «Рост аст, ки Қазвинӣ аст ва аз ақл барист, зеро ки дар вақти омадани тир сипар бар қафой мебандад». Дарвеш чун сухани Султон шунид, гуфт: *«Сабр кунед, то мисраи дигар бишнавед: «То наёбад нӯки пайконаш аз он сӯ раҳ ба дар»*. Дарвеш чун мисраи дуввум бихонд, Султон ҳайрон бимонд

⁸ Мирзоев А. Биноӣ. Душанбе. 1955. С. 1574; Болдирев. Диван Дарвеша Деҳаки. Докл. на XXV Международном конгрессе востоковедов. Москва. 1960. Стр.3. Мибаъд «Маъруза» зикр мешавад.

⁹ Навоӣ А. Маҷолис-ун-нафоис. Техрон, 1323 ҳичрии шамсӣ. С.290-291.

ва офарин бар забон ронд ва аҳли маҷлис низ ҳама таҳсини
ӯ намуданд ва Султон ба Дарвеш гуфт: «Ҳар чи меҳоҳӣ,
талаб кун, то бубахшам он ба ту». Дарвеш Гуфт: «Аз дӯст ба
ғайри дӯст, чизе на накуст. Мани фақир дарвешам,
қонёгашта ва аз талаби молу чоҳ раста». Дигар Султон
муболиға фармуд, ки «Чизе талаб». Дарвеш бинобар
муболиғаи ӯ фармуд, ки «Хирочи боғоти маро маоф
гардон». Султон хирочи боғоти ӯро бахшид...»¹⁰.

Акнун нақли Биноиро, ки Восифӣ дар «Бадоеъ-ул-
вақоеъ овардааст, зикр мекунем: «Чун дар вилоят (Табрез)
расидем, он шоҳи дилнавоз (Султон Яъқуб - М.А.)
фармуданд, ки: «Шуморо дар диёри мо чӣ чиз хуш омад?».
Гуфтам, ки ҳеҷ чиз маро аз сӯхбати Дарвешӣ Дехақӣ
наафтод. Дарвешро он миқдор маддоҳӣ ва вассофӣ намуда
шуд, ки ғавқӣ он мутасаввир набошад. Дар аснои суханон
маълум шуд, ки шоҳ ва Дарвешро ҳаргиз мулоқот воқеъ
нашуда ва ҳикоят гузашт, ки шоҳро хичолату шармандагӣ
даст дод. Филҳол мунширо талаб намуда, номаи шавкангези
муҳаббатомез ба талаби Дарвеш иншо намуд ва садри худро
масхуби тӯҳаф ва ҳадоё, мисли аснӣ лоиқ ба зину лачом ва
сару пои муносиб ба Дарвеш фиристод. Ва чун Дарвеш он
ҳадоёро дид, «писандид» ва подшоҳро дуъову санос
дархурду лоиқ ба ҷой овард ва гуфт: «Маълуми роӣи
оламороӣ хоҳад буд, ки ман худро дархӯрди лоиқи сӯхбати
подшоҳ намедонам. Байт:

Ба ӯ тақарруби ман он қадар бас аст, ки ҳаст,

Ба зерӣ нӯҳ фалаку рӯи як замин бо ман.

Ҳамин бас аст, ки мо дар вилояти ӯем ва дуъои
хашамати ӯ меғӯем. Маро талаб мафармоед». Ҳарчанд
муболиға намуданд, Дарвеш қабул нанамуд. Садр
арзаштесте навишта ба пеши Яқуббек фиристод. Чун мазмун
маълум шуд, подшоҳ ба садр (кас) фиристод, ки Дарвешро
гӯяд, ки мутаваҷҷеҳи ин ҷониб (Табрез – М.А) шаванд ё ки
яроқи (созу сомон, тайёри М.А.) он кунанд, ки мо ба хонаи
эшон меоем. Ҳол мунқасир дар ин ду сурат аст.

¹⁰ Навоӣ А. Маҷолис-ун-нафос. Техрон, 1323 хичрии шамсӣ. С.290-291.

Дарвеш гуфт: «Чора нест, ба мулозимати подшоҳ бояд рафт. Дарвеш хараке дошт, ки гоҳе онро савор мешуд, ба ҳамон қарор дод. Ҳарчанд садр муболиға намуд, ки аспи хосаи худро савор шавед (аспе, ки подшоҳ фиристода буд), Дарвеш қабул нанамуд ва ба ҳамон маркаби худ савор шуд ва дар мадҳу насиҳати подшоҳ дар роҳ ғазале фармуд.

Чун ба шоҳ ихтилот намуд, он ғазалро гузаронд. Қариб ба сад кас буд дар он маҷлис ҳамаро рикқати кайфият даст дод. Подшоҳ гуфт, ки: «Ҳазрати Дарвеш, аз фақир чизе талаб фармоянд». Дарвеш гуфт, ки «Моро умри дарози подшоҳ мебояд». Подшоҳ гуфт, ки «Албатта, чизе талаб фармоянд». Чун муболиға ва илҳоҳ (дархост ва илтимос) аз ҳад даргузашт, гуфт: «Аз Шумо он металабам, ки маро дигар ба сӯҳбати олии худ талаб мафармоед ва гузоред, ки ба ҳузури дил ба дуёи давлати Шумо машғул бошам». Подшоҳ гуфт: «Чунин маълум шуд, ки шуморо боғчасароест ва он ҷо ба қадре маҳсуле аст..., қабул фармоед, ки онро маоф ва мусаллами Шумо дорем». Дарвеш гуфт: «Шоҳо, Шумо хуб мефармоед, аммо фақирро мулоҳизаи он аст, ки ҷамоаи дарवेशони дигар ҳам ҳастанд; чун инро бишнаванд, хотири эшон малӯл гардад, ки Дарвеш пеши подшоҳ рафту худро халос кард ва мо дар зерӣ бор мондем».

Подшоҳ гуфт: «Эшонро ҳам халос гардонем». Дарвеш гуфт: «Мардум лонад ва лоюҳсоанд» (яъне, бешумор ва бисёр). Ҳамаи эшонро халос кардан таазуре (зарар) дорад. Ин осонтар аст, ки мо ҳам мисли эшон бори худро бикашем ва боре бар дили эшон наниҳем». Бар ҳамин қарор гирифт ва Дарвеш подшоҳро дуё ва санос гуфта, ба ватани худ (Деҳак) бозгашт»¹¹.

Барои расидан ба асли мақсад умумият ва тафовути нақли Биноӣ ва маълумоти зикршудаи Муҳаммад Қазвиниро муайян намудан лозим аст, зеро дар онҳо тафовути ҷиддӣ вучуд дорад, ки қасро ба шубҳа оварда метавонад. Дар ин ду маълумот умумиятҳои зерин ба

¹¹ Восифӣ З.М. Бадоеъ-ул-вақоъ. Ҷ.1. Москва. 1961. С.607-608.

мушоҳида мерасанд: а) Ҳам Муҳаммад Қазвинӣ ва ҳам Биноӣ тасдиқ мекунад, ки Дарвеш бо даъвати Султон Якуб ба Табрёз омад; б) Дар ҳар ду сарчашма дар маҷлиси доираи адабии Табрёз бо роҳбарии Султон Якуб иштирок намудану шеър хондани Дарвеш ва мафтун шудани подшоҳу дигар шоирон аз латофати шеъри ӯ ва; в) Хостори талаби Дарвеш шудани Султон Якуб зикр шудааст.

Тафовути ин ду маълумот, Мувофиқи нақли Биноӣ, Султон Якуб аз Дарвеш хоҳиш мекунад, ки чизе талаб кун, вале шоир хоксорона ин хоҳишро рад намуда, ба деҳаи худ – Деҳак бармегардад. Тибқи маълумоти Муҳаммад Қазвинӣ бошад, гуё Дарвеш аз Султон Якуб маофи хироҷи боғашро талаб намудааст ва гуё подшоҳ онро бахшида бошад. Мо дар рисолаи «Дарвешӣ Деҳакӣ»¹² собит намуда будем, ки маълумоти Биноӣ мӯътамадтар мебошад, чунки Биноӣ, бевосита, ба Дарвешӣ Деҳакӣ ҳам дар зодгоҳи Дарвеш ва, ҳам дар дарбори Султон Якуб борҳо мулоқот кардааст ва, бевосита, шоҳиди даъват шудани Дарвеш ба Табрёз ва пас аз вохӯрӣ ба деҳаи худ – Деҳак баргаштани шоир буд.

Тахаллуси Дарвеш ба ду маънӣ - факиру бенаво ва зӯҳду дарвешӣ далолат мекунад.

Дар эҷодиёти Дарвеш байту мисраъҳои фаровоне ба мушоҳида мерасанд, ки ин хулосаро қомилан тасдиқ менамоянд. Хусусан, агар мо зоҳид будани ӯро ба ҳисоб гирем, хоҳишҳои пайдарпайи Султон Якубро рад намудани Дарвеш бесабаб набуд. Зеро мувофиқи таълимоти дарвешон, ҳар касе, ки даъвои дарвешӣ дошта бошад, бояд соҳиби касбе бошад ва аз ҳисоби касби ҳалол маъоши зиндагӣ кунад. Бисёр гузаштагонӣ мо аз ҳисоби дигарон, ба хусус, подшоҳон зиндагӣ қарданро ҳаром медонистанд. Ба ин маънӣ Носири Хусрав мегӯяд:

Махӯр нонаш, агар худ нафъи ҷон аст,

Ки шуд оварда хуни муфлисон аст.

Дарвешӣ Деҳакӣ ҳам дар бисёр маврид ба ин маънӣ ишораҳо дорад ва байти зерини ӯ далели ин гуфтаҳои ӯ:

¹² Деҳакӣ Д. С. 43-47.

*Аз шароби дигарон, Дарвеш, оби хеш беҳ,
Ҳар киро бошад ҳалоле, аз чӣ рӯ нӯшад ҳаром*¹³.

Доир ба пархезкор будани Дарвеш Муҳаммад Қазвинӣ дар «Маҷолис-ун-нафоис» ба таври возеҳ навиштааст: «Дарвеш луқмаи ҳаром ва таъоми подшоҳон намехӯрд»¹⁴.

Ба ҳулосаи нодуруст омадани Соммиро сабаби дигар ҳам дорад. Низоъҳои сиёсӣ динии байни Мовароуннаҳр ва (Хуросон) Эрон, ки дар асри ХУI авҷ гирифта буданд, ба равобити фарҳангӣ монеъ мешуданд. Бинобар ин, мумкин аст, китоби «Бадоеъ-ул-вақоеъ», ки Восифӣ таълифи онро (солҳои 1531-32) дар Тошканд ба анҷом расонда буд, дастраси Соммиро нагардида бошад.

Аз ҳамин сабаб, вай аз накли дар «Бадоеъ-ул-вақоеъ» зикр намудаи Биноӣ шояд беҳабар мондааст.

Масъалаи дигар муайян намудани дараҷаи саводнокии Дарवेशи Деҳакӣ мебошад.

Мувофиқи накле, ки баъзе мӯътақидони Дарवेश дар вақти ба қасабаи Деҳак расидани Камолиддини Биноӣ кардаанд, гӯё Дарवेश шоири бесавод будааст. Биноӣ мегӯяд: «Чун ба вилояти Ироқ расидем, ба қасабаи Деҳак, ки мавтани Дарवेशи Деҳакӣ аст, ки саромади шуъарои Ироқ аст, нузул намудем (ва) мутавакқеъ будем, ки Дарवेश мушорунилайҳ ба мулоқот сабқат хоҳад намуд (ва дар мубодират суръат хоҳад фармуд). Се рӯз он ҷо будем, ҳеҷ асар зоҳир нашуд. Аз он ҷо, ки олами башарият аст, мутагайир шудем. Баъзе аз мӯътақидони Дарवेश забони эътироз баркушода гуфтанд, ки даъби Дарवेश он аст, ки ба ҳеҷ кас ихтилот намекунад ва мувосинат намепазирад. Дар зимистон ба хиштмоли машғул аст ва дар тобистон....ба бофандагӣ иштиғол дорад»¹⁵. Эшонро хату савод нест.

¹³ Дар ҳамон ҷо. С. 47.

¹⁴ Навоӣ А. Маҷолис-ун-нафоис. Техрон, 1323 ҳиҷрии шамсӣ. С. 290-291.

¹⁵ Ба назари мо, саҳхтараш бояд дар тобистон ба хиштмоли ва дар зимистон ба бофандагӣ машғул бошад.

А.Мирзоев. Биноӣ. Душанбе. 1957. С.113.

Китобе аз авроқи мулавван... тартиб додаанд ва он девони
ӯст. Ҳар гоҳ, ки ўро ҳаёле ё маънис ба хотир меояд, онро дар
он авроқ сабт менамояд¹⁶.

Дар адабиётшиносии давраи шўравӣ муҳаққиқи
маъруф А.Н.Болдирев аввалин касест, ки ба бесаводии
Дарвеш шубҳа намуда, баъдтар шоири босавод будани ўро
тасдиқ кардааст¹⁷.

Тадқиқи дақиқи мероси адабии шоир ба дурустии ин
хулоса, яъне, босавод будани Дарвеш далолат мекунад.
Дарвеш на танҳо шахси босавод, балки яке аз
донишмандони замони худ ба шумор меравад. Далелҳое, ки
ба донишмандии Дарвеш шаҳодат медиҳанд, фаровон
мебошанд. Чунончӣ, Дарвеш ба ғазали машҳури Ҳофиз

«Агар он турки Шерозӣ ба даст орад дили моро»...

назирае гуфтааст, ки матлаъаш чунин аст:

Наёрад сачда бурдан сарви ноз он қадди зеборо,

Агар бар рӯи об аз соя андозад Мусаллоро.

Ва ё:

Чу Фарҳод ин бувад вирди забони ман ба манзилҳо,

Ки шиқ осон намуд аввал, вале афтод мушқилҳо.

Дарвеш дар ҷодаи эҷод ба Камол ва Салмони Соваҷӣ
ҳам пайравӣ карда будааст:

Ҳақри Салмон талаб аз баҳри камол, эй Дарвеш,

Чанд дар шеър раӣ аз пайи Салмону Камол?

Дигар:

Чун намешояд фузудан чизи дигар бар Камол,

Бар Камол аз шоирӣ, Дарвеш, натвонӣ фузуд.

Аммо Дарвеш ба қадом Камол пайравӣ намудааст,
ба Камол Исмоили Исфаҳонӣ ва ё Камоли Хучандӣ, аз ин
байт маълум нест. Лекин дар байти зерин ҳам калимаи
«шайх» ва ҳам номи Камолро зикр намудааст:

Дарवेशро бидид, Камоле дигар нашуд,

То шайхро мурид шуд, аз гусса ғашт пир.

¹⁶ Восифӣ З.М. Бадоеъ-ул-вақоеъ, ҷ.1. Москва. 1961. С.607-608.

¹⁷ Маъруза. С.4.

Ишора ба Салмони Форс, ки ҳамзамони ҳазрати Мухаммад (с.) буд.

Пас, бегумон, Дарвеш махз Камоли Хучандиро дар назар дорад. Чунки дар ашъораш чун Камоли Хучандӣ санъати лутфу таҷнисро оид ба шоҳмотбозӣ ва ғайра зиёд ба кор мебарад:

*Гамаш ҳар сӯ ниҳад рух ҷониби дил баҳри озораи,
Ки ҳамчун хонаи шатранҷи ту то ҳаст девораи.*

Боз:

*З-он рухам дурӣ мафармо чун надорам ҳеч роҳ,
Кас надидаст ин ки фармоянд баъд аз мот ғашт.*

Лирикаи Дарвеш ба лирикаи Камоли Хучандӣ аз ҷиҳати лутфи табъ, парвози ҳаёл, кор фармудани санъатҳои бадеӣ, равониву нозукӣ, латофати сухан ва ғайра бисёр наздик аст. Муқоисаи мероси адабии ин ду шоир таҳқиқи алоҳидаро талаб мекунад, то қаробату монандии ашъори эшон ба сурати комил ошкор гардад.

Дарвеш на танҳо аз эҷодиёти Салмону Ҳофизу Камоли Хучандӣ ва ҳамасру ҳамзамонҳояш огоҳ асту ба ашъори онҳо назира гуфтааст, балки бо эҷодиёти дигар устодони сухани форси тоҷикӣ, ба мисли Низомии Ганҷавӣ, Саъдии Шерозӣ, Амир Хусрави Деҳлавӣ, Шайх Аттор, Маҳмуди Мушкӣ, ҳамшаҳрияш, таърихшинос, соҳиби «Таърихи гузида» - Ҳамдуллоҳ Муставфӣи Қазвинӣ (тав. 1281 м.) ва асарҳои онҳо низ огоҳ мебошад ва дар мавриди муносиб онҳоро зикр намуда, баъзан ҳамчун адабиётшинос баҳо ҳам додааст:

*Як сухан, к-он дам зи Лайлӣ неши Маҷнун гуфтаанд,
Беҳтар аз сад Лайливу Маҷнун, ки анкун гуфтаанд.
Нолаи Фарҳоду Маҷнун нест ин овозҳо,
Аз садову аз суруди кӯҳу ҳомун гуфтаанд.*

Далели дигари босаводии Дарвеш боз дар он аст, ки алифбои арабиасосро ба тарзи суханбозӣ хеле моҳирона ба кор бурдааст:

*Як тараф мими гаму як сӯй мими меҳнат аст,
Ман чу нуне дар миён ҳайрон аз ин хат к-ин манам.*

Шоир дар ин ҷо дар байни гаму меҳнати дунё афтодани худро бо ҳуруфи «нун»- и арабӣ, ки дар мобайни

ҳам «мим»- и калимаи «ғам» ва ҳам «мим»-и калимаи «меҳнат», ки дар якҷоягӣ ба нун шакли «манам»-ро мегирад, моҳирона ташбеҳ намудааст.

Дигар:

*Азбаски ноз ҳаст қадатро зи ҳар тараф,
Аз нозукист ҳамчу алиф, дар миёни «ноз».*

Илова ба ҳамаи ин, боз мисолҳои фаровоне мавҷуданд, ки ба саводи баланд доштани Дарवेश ва соҳибилм буданаш шаҳодат медиҳанд ва онҳоро ба ҳеҷ далел рад кардан мумкин нест¹⁸.

Банда хангоми таълифи рисолаи Дарवेशи Деҳакӣ ба байтҳои зерини шоир:

*Нест муллоӣ агар дар шоирӣ Дарवेशро,
Баҳри шеъри хуб ўро бас бувад илми назар.*

*Ба тақрири сухан тағйири Дарवेशи Деҳӣ медиҳ,
Ки андар ҳар сухан ислоҳ бояд рустоиро*

тақя карда, ба ҳулосае омада будам, ки шояд Дарवेश аз илмҳои расмии замони худ баҳравар нашуда бошад, яъне, таҳсили мадраса накарда бошад. Аммо ҳоло чун «Девон»-и ўро ба хати имрӯза ба чоп омода намудам, маълум гардид, ки ҳулосаи пештараи банда ба воқеият созгор набудааст. Масалан, байтҳои зерини ӯ аз огоҳии шоир ба илмҳои аруз ва ҳайат шаҳодат медиҳанд:

*Фикри тақтеъ макун шеъри равонро Дарवेश,
Ҳар куҷо беҳунаре ҳаст, тарозудор аст.*

Дигар:

*Аз мақоми ростӣ мағзар чу хуришеди фалак,
Чун зи хатти истиво бигзаист, меёбад завол.*

Ба ҳамин тарик, доир ба шахси босавод ва зифуннун будани Дарवेश ҳеҷ шакку шубҳае боқӣ намондад.

Мероси адабие, ки аз ин шоири косибу хунарманд то замони мо боқӣ мондааст, дастхати як девони ғазалиёти ӯ мебошад, ки таҳти рақами 420 дар китобхонаи оммавии ба

¹⁸ Деҳакӣ Д. С.46-58.

номи Салтыков – Шедрини шахри Санкт – Петербург (фехристи Дорн) маҳфуз аст. Шояд ин ягона нусхаи хаттии девони ӯ бошад, зеро аз фехристҳои ба мо дастрасшуда нусхаи дигаре аз ин девон пайдо нагардид.

Ҳаҷми дастнавис 31, 4+19 см ва ғафсиаш 3,3 см буда, 251 ҷарағина дар бар мегирад. Муқоваи китоб картонӣ буда, рӯи он бо рангҳои сурхи ҷиғарӣ ва сабз ба тарзи ҷоркунҷа ҷадвал кашида шудааст. Матни ҳар як ҷарағина (а,б) 10 ва баъзан 12 мисраи буда, атрофи матн аз аввал то охири ҷарағинаи норинҷӣ, сабз, пушти баланд, кабуд, зарҳал, туш ва сиёҳ ҷадвал кашида шудааст. Аз ҷарағинаи якум сар карда то ба охири он, бо тартиб рақам гузошта шудааст, ки ин кори масъулини китобхона аст. Ба матни китоб осеба нарасидааст ва ҳошияҳои ӯ низ тозаанд.

Китоб дорои 845 ғазал ё ин ки 5073 байт мебошанд. Агар якҷанд ғазалҳои ӯро, ки дорои 7, 9, ва 12 байт мебошанд, истисно кунем, аксарияти ғазалҳо аз 5 байт иборатанд. Девон танҳо аз ғазал иборат буда, онҳо мувофиқи тартиботи муқаррарии анъанавӣ аз рӯи алифбо ҷо ба ҷо гузошта шуданд, дар онҳо ҳарфҳои «во», «ҳе» ва «изғӣ» сатре ҳам вуҷуд надорад. Таърихи китобати девон ва номи котиби он зикр наёфтаанд. Аммо аз нақшу нигор ва зебу зинати ҷарағинаи 1 б, 2 а он унсурҳои дуруштеро, ки аз охири асри XVI сар карда барои Эрони давраи Сафавӣ хос буд, мушоҳида кардан мумкин аст. Чунонки дар ибтидои нусха қайд гардидааст, китоб соли 1017-уми ҳиҷрӣ (соли 1608-и мелодӣ) ба китобхонаи Сафавӣ вақф карда шудааст. Ин далели он аст, ки нусхаи мазкур дар охири асри XVI китобат шудааст.

Дар китобхонаи оммавии ба номи Салтыков – Шедрин микдори ҷунин дастхатҳо, ки дар вақташ вақф шуда будаанд, хеле зиёд мебошад, вале таърихи ба китобхонаи мазкур афтодани онҳо муайян карда натавонистем.

Матни ғазалҳо бо хати майдаи настиқ навишта шудаанд. Котиб агарчи девонро бо хати настиқ китобат

карда бошад ҳам, ба бисёр ғалатҳо роҳ додаст. Масалан, дар баъзе мисраъҳо калима ва пасояндҳо афтодаанд ва аз ин вазну маънии шеър ҳалалдор гардидааст:

Даме Дарвеш бе ёди (?) нанишаст дар маҷлис...

Дар асл бояд чунин бошад:

Даме Дарвеш бе ёди руҳаш нанишаст дар маҷлис...

Дигар:

Бӯстон қӯяд чу булбул ошиқи бедордил,

Гарчи сӯфӣ боги ҷаннат (?) кунад дар хоб ғашт.

Дар ин байт пасоянди калимаи ҷаннат — «ро» афтодааст. Баъзан калимаҳо ба такрор оварда шуданд, ки ба вазн ҳалал мерасонад:

Гар кунӣ айби кунӣ (?) бутон пеши руҳи ӯ Дарвеш,

Метавон бар маҳу хуршед гирифтаи эрод.

Дар мисраи якуми ин байт калимаи «кунӣ» такрор омадааст ва ғайра. Аз бедикқатии котиб дар газалҳои мухталифи Дарвеш ҳатто мисраъҳо айнан такрор омадаанд ва мо дар рисолаи «Дарвешӣ Деҳакӣ» ба чунин нуқсонҳо муфасссалтар таваккуф карда бошем (сах. 60-61).

Муаллифи тазкираи «Оташқада»-и Ҳочӣ Лутфалибек Озар аз газалҳои гуногуни Дарвеш 6 байт оварда қайд мекунад, ки ӯ ин намунахоро аз девоне, ки 7-8 ҳазор байт доштааст, интихоб кардааст¹⁹. Пас, ҳаҷми ин девони ба Луфталибек дастрасшуда аз нусхаи мавҷуда 2-3 баробар зиёд будааст. Аз намунаҳои овардаи Луфталибек ду байт — яке бо ҳарфи «во» ва дигаре бо «мим» дар девони дастраси мо мавҷуд нестанд.

Муҳаммад Қазвинӣ — тарҷумони «Маҷолис-ун-нафос» низ дар тазкираи мазкур навиштааст, ки «Бемуболиға, Дарвешӣ Деҳакӣ ду ҳазор матлаи хуби

¹⁹ Лутфалибеки Озар. Оташқада. Чопи Ҳиндустон, 1277х. С.214.

дилпазири беназир дорад»²⁰. Пас, аз ашъори ӯ ёздаҳ байт овардааст, ки яке аз онҳо бо ҳарфи «ҳе» мебошад. Аз байтҳои мазкур танҳо панҷтоаш дар девони Дарвеш мавҷуд мебошанду халос.

Аз ду байти дар «Бадоеъ-ул-вақоеъ» зикршудаи Дарвеш якеаш дар девони дастраси мо пайдо нашуд.

Гайр аз ин, дар шӯъбаи Санкт-Петербургии Институти Халқҳои Осиё баёзи қаламие таҳти рақами А 688 маҳфуз аст, ки дар он 49 матлаъ аз ғазалҳои гуногуни Дарвеш оварда шуданд. Аз онҳо ёздаҳ матлаъ дар нусхаи мо мавҷуд нест. Аз ҷумлаи ин ёздаҳ матлаъ се байт бо ҳарфи «вов», ду байт бо ҳарфи «ҳе» ҷуда, боқимонда аз ҳарфҳои «нун», «дол», «зол» мебошанд. Муқоисаи ҳуди ҳамин мисолҳо маълумоти Луфталибеки Озарро, ки «Ин намунаҳоро аз девони ҳаҷмаш 7-8 ҳазор байтбуда интиҳоб кардам», мегӯяд, ба он далолат мекунад, ки Дарвеш нусхаи мукамалтари девон ҳам доштааст. Ва, мутаасифона, ҷунонки ҳуди шоир мегӯяд:

*Чу булбул аз сухани худ малоф, эй Дарвеш,
Ки ҳамчу дафтари гул шуд ҳазор девон гум.*

Хушбахтона, девони шоир аз ҳаводисоти давраи замони то замони мо беосеб омада расидааст ва ин ашъори дилпазир ва рангину намакини ӯ ҳамчун ёдгори шоирро дар саҳфаи рӯзгор ҷовидонӣ гардондааст, ки аз ёду хотири аҳли завқ ҳеҷ гоҳ фаромӯш нахоҳад шуд. Ҳуди шоир ҳам инро пешгӯӣ кардааст:

*Дарвеш баст чун камарат назми пургуҳар,
К-ӯ дар миён бувад, агар ӯ аз миён равад.*

Мумкин аст, ки девони мукаммали ӯ дар қатори осори бисёр суханварони гузаштаи мо дар тӯли ҳаводиси гуногуни рӯзгор нопадид шуда бошад ва ё дар қадом як гӯшаи фаромӯшии зери ҷангу ҳок ҳобида бошад. Дар нусхаи мавҷуда байту мисраъҳое ба назар мерасанд, ки аз лиҳози вазну маънӣ нуқсон доранд ва мо дар охири сатрҳои мазкур аломати суол гузоштаем. Аз маълумоти муаллифони

²⁰ Навоӣ А. Маҷолис-ун-нафос. Техрон, 1323. С.292.

сарчашмаҳои адабие, ки дар бораи Дарвеш таваккуф карда, аз газалиёти ӯ байтҳои чудогонаро далел овардаанд, инчунин, аз мероси боқимондаи шоир маълум мешавад, ки Дарвеш ғайр аз ғазал, дар дигар жанрҳо таъбозмоя накардааст. Сабаби ин, ба назари мо, пеш аз ҳама, дар он аст, ки ғазал, тавре ки академик Абдулғанӣ Мирзоев менависад, дар асри ХУ аз беҳтарин ва маъмултарин шаклҳои назм ҳисоб мешудааст²¹. Ин фикрро иқтибосе, ки донишманди маъруф аз «Ашаат-ил-ламаот»-и Абдурахмони Ҷомӣ овардааст, тасдиқ мекунад: «Аз ҷинси ҷавоҳири фунуни шеър, - меғӯяд Ҷомӣ, - ҳеҷ ғавҳаре латифтар ва ҷавҳаре шарифтар аз ғазал нест, ки ҳама самараи аъмол, мақомот, аҳвол ва натиҷаи ишқу муҳаббат бо маъшук ва муврисе асрори фироқ ва висол аст:

*Аз фунуни шеър фанни беҳтарин омад ғазал,
Чун нақӯрӯён, ки дар сурат беҳанд аз ҷинсу унс*²².

Далели дигаре, ки ҳақиқатан дар асри ХУ бештар ба жанри ғазал равона карда шудани завқи бадеии аҳли адабро нишон медиҳад, сухани сарояндаи ашъори хунаромандӣ Сайфии Бухорой мебошад. Ин шоир нисбат ба маснавӣ мақоми ғазалро хеле боло гузошта гуфтааст:

*Панҷ байте, ки дилтазир бувад,
Беҳтар аз ҳамсатайн медонам*²³.

Бо вучуди он ки дар асри ХУ ҷандин дostonҳо таълиф шуда буданд, жанри ғазал дар ин аср аз маъмултарини навъҳои эҷоди бадеӣ ба шумор мерафт²⁴.

Мо ҷунин вазъиятро дар ҳаёти адабии қисмати Ғарбии Эрон дар асри ХУ низ ба хубӣ мушоҳида карда метавонем. Намунаи ашъори намоёндоғони доираи адабии Табрз, ки дар тазкираву баёзҳо дучор мешаванд ва девони баёзе шоирон (монанди Бобофигонӣ ва Аҳлии Шерозӣ), ки

²¹ Мирзоев А. Рудаки ва инкишофи ғазал дар асрҳои X-XV. Душанбе, 1957. С.68.

²² Дар ҳамон ҷо.

²³ Дар ҳамон ҷо.

²⁴ Бертельс Е.Э. А.Джами. Эпоха, жизнь, творчество. Таджикгосиздат. 1949. Стр.100.

то ба имрӯз расидаанд, ба ин шаҳодат медиҳанд. Ғайр аз ин, равобити фарҳангӣ дар байни ду маркази адабии он аср - Табрезу Ҳирот ва дар пайрави Ҳофизу Ҷомӣ ва дигарон назира гуфтани Дарвеш далели он аст, ки шоирони қисмати Ғарбии Эрон аз ҳаёти доираи адабии Ҳирот ва ба қадом жанр майл намудани завқи бадеии онҳо бешабар набудаанд. Модоме, ки бузургтарин шоирони аср ба жанри ғазал рӯй овардаанд, пас, ин ҳолат, бешак, ба Дарвеш ҳам бетаъсир намондааст.

Чунин аст мухтасари ҳаёт ва мероси адабии боқимондаи Дарвеш Дехакӣ, ки ба қавли Камолиддин Биноӣ «саромади шуърои Ироқи Аҷами асри ХУ буд».

Фикр мекунам, ки хонандаи хушзавқу хушсалиқаи тоҷик бо мутолиаи ғазалиёти рангину намакини ӯ як ҷаҳон завқу ҳаловат мебарад.

Дар қори бештар шудани сифати ин китоб, дӯстону ҳамкасбони деринаи банда, аз қабилӣ олим ва шоири хушзавқ Зоҳир Аҳрорӣ, Узви Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи ба номи С.Айнӣ, шоир, нависанда ва олими нуктасанҷ Мирзо Шукӯрзода, директори Нашриёти «Шарқи озод» Манзӯрхон Додоҳонов, сардабири маҷаллаи «Адаб», муҳаққиқи ҷавону умедбахш Шодӣ Шоқирзода қўмаку маслиҳати худро дарғи надостаанд. Аз ин рӯ, ба эшон миннатдории самими худро изҳор менамоям.

Ҳамчунин, ба муҳаррири масъул, номзади илмҳои филологӣ, олими пурқор ва хушзавқу хушсалиқа Саидолимов Комилҷон Саидмирозевӣ, ки дар ҷопи компютерӣ ва таҳрир заҳмати зиёде ба харҷ доданд, хеле сипосгузорам.

Мирзо Аҳмадзода

بِسْمِ اللَّهِ اَرْحَمَن اَرْحِيم

Бисмиллоҳ-ир-Раҳмон-ир-Раҳим

Эй абрӯи ту ҳамчу маҳи ид чабинро,
Ангуштнамо карда даҳони ту нигинро.
Васфи ту зи Чин сурати хубат гузаронид,
Ҳарчанд, ки овоза ба сурат шуда Чинро.
Он сар, ки к-аз ин хоки кафи пои ту кардаст,
Дар дида ба хун нақш кунад пойгузинро.
Ойина руҳи хеш ҳарошида ба сайқал,
Ангушти ту дар хай чу ҷило дода чабинро.
Гойиб дами гойиб шуданат нест зи Дарвеш,
Дар дида бувад ҷо назари бозпасинро.

Эй офарида рост туро чун алиф Худо,
Ҳаргиз нагашта ҳамчу алиф аз Худо ҷудо.
Луқмонсифат мудом ба қонуни шаръи хеш,
Бе ҳикмате нақанда зи рӯи замин гиё.
То бўсадат рикоб ба сар арши Ҳақ ниҳод,
Курсии ҳашт чарх ба меъроҷ зери по.
Аз баҳри гуфтани салавати ту ҳазрат аст.
Сад раҳ даҳони хеш ба сарчашмаи бақо.
Эй хоҷа, аз қарам сӯи Дарвеш кун назар,
К-ӯро бар остони ту ин аст илтиҷо.
К-аз умматони хеш шуморӣ варо зи лутф,
То ёбад аз шафоъати ту дарди ӯ шифо.

Эй сарв, агар гузаштем зуд аз барат Худоро,
Шӯрида ҳамчу обем, маъзӯр дор моро.
Дашном бо кӣ гӯям, к-ин ишқи хоб бар ман,
Дар ҳаққи худ чу Маҷнун кардам ман ин дуъоро.

Пироҳанест моро чун гул задем чокаш,
Таҷрид нест осон риндони якқаборо.
Бо гарди хоки поят гӯяд сухан ба нармӣ
З-ин мардумӣ ба дида роҳ аст тӯтиёро.
Гуфтам ки: «Чанд нолад Дарвеш дар ғами ту»?
Гуфто, ки: «Нола кардан одат бувад гадоро».

Басе хӯрдам чигар аз сӯзи ҳичрони ту дар шабҳо,
Аз он паргола дорам нӯҳ табхоласт бар лабҳо.
Чу ҳар кас навбате дорад барои поси кӯи ту,
Маро чун нест навбат ёрии ҳар кас кунам шабҳо.
Ба дӯзах уфтад ин ахтари бадсайри ман, ё Раб,
Ба рӯзи ҳашр к-аз гардун фуру резанд кавкабҳо.
Бадиҳаи рақибон чист пеши талҳии ҳичрон,
Вучуди заҳрнӯшонро чӣ бок аз заҳри акрабҳо.
Гиребони арақноки бутонро монам аз ҳасрат,
Зи бас к-андар даҳонам об меояд зи ғабгабҳо.
Ба дарди ишқ рӯзу шаб киромулкотибин аз ман,
Ба ё Раб, ёрабанд азбаски бинвисанд ёрабҳо.
Зи машраб кун сухан,
Дарвеш, чун рафтӣ ба майхона,
На дайру Каъба аст ин ҷо, ки бошад қард мазҳабҳо.

Бутон чун он зақан диданду шаккархандаи лабҳо,
Гиребонҳо ба дандон монда пӯшиданд ғабгабҳо.
Чу хунҳо мекунад дил, меравад чашмат ба хоб авло,
Ки раҳзанро набошад учр аз бедории шабҳо.
Зи бас к-аз дуди охи ман ба гардун мерасад заҳмат,
Ба шаб шарманда гардад ахтари баҳтам зи кавкабҳо.
Муаззинро ғигон кам гашту сӯфӣ вақт нашносад,
Ҳама шаб баски меҳезад зи ман фарёди ёрабҳо.
Ба рӯи сода, эй Дарвеш, ишқи пок хуш бошад,
Ки софитар аз ин маҳзаб намебинам мазҳабҳо.

Бас дард бар рисолаи мо оху ноларо,
Навҳо чӣ мекунад варақаш ё рисоларо
Афканд он либосу зи хели гиёҳ шуд,
Гар дасти рафтае нарасад дасти лоларо.
Гар аз шакарлабе нарасад даври май ба ман,
Соқӣ мадеҳ зи талхдаҳоне пиёларо.
Баҳри чӣ тозакории гул мекунад ба бог,
Тардоманон чу қадр надонанд жоларо.
Девонаро, ки нест хабар аз ҷаҳон чӣ суд?
Вайрона гар диҳад хабари дерсоларо.
К-аз дарди сар чӣ вокифи жӯлидамӯ бувад?
Шӯхе, ки шона зад ҳама рӯзе кулоларо.
Бе дар шумор чу нест кушоде туро аз ӯ,
Дарवेश, агарчӣ хона баланд аст ҳоларо.

Ба тундӣ гуфт чун афгон капидам бенавоиро,
Чӣ фарёд аст, эй мискин, намедонӣ гадоиро.
Чу абру барқ гуфтам хешро аз ашқу сӯзи дил,
Магӯ бо ман дигар гуфто суханҳои ҳавоиро.
Ҳадиси бетарики ман ба ҳичрон мекашад охир,
Ки ҳар бераҳмии Маҷнун раҳо бошад ҷудоиро.
Чу донистӣ намедонам макун ҳар чиз медонӣ,
Ки ҳар кас аз ту медонад ҳаёли некроиро.
Ба тақрири сухан тағйири Дарवेशи Дехӣ медех,
Чу андар ҳар сухан ислоҳ бояд рустоиро.

Бар мани бедил напайвандад ҳеҷ он дилрабо,
Ҳамчу суратҳо, ки суратгар кашад аз ҳам ҷудо.
Ҳаст чун шамъи мазорам сӯи танҳои ба ишқ,
Инчунин бошад касе к-ӯ бошад аз аҳли фано.
Чуби қорӯбе, ки рӯбад остони ӯ зи гард,
Пок месозам ба чашми худ чу мил аз тӯтиё.
Манъи кори Кӯҳкан будӣ маро дар дил мудом,
Ногаҳон аз ишқи ӯ аз ман бурид ин иктидо,

Зор Дарвеш аз ғамаш парвонавор аз даст рафт,
Ў надид аз саркашӣ чун шамъи якрав зери по.

Ба шамъи маҳ бувад аз меҳр ин нигоҳ маро,
Ки шаб ба кӯи ту бошад далели роҳ маро.
Зи доғи бекасиям сӯхт дил дар ин гиреҳ
Ки бе ту ғашт дар ин хона дил сиёҳ маро.
Бисӯхтам дили халқе ба оҳ то бираҳам,
Бад-ин қасос бисӯзад яке ба оҳ маро.
Ба чанги бози ғамат мондаам чу мурғи ҳаво.
Дар ин ҳаво набувад ҳеҷ кас паноҳ маро.
Чу ҳаст шайх зи хилват ба танг, эй Дарвеш,
Ба ошиқӣ чӣ кушояд зи хонақоҳ маро?

Ба сӯзи ишқат ояд гирия чӣ аҳбоб мардумро,
Ки дар оташнишондан нест сарфи об мардумро.
Қиём аз халқи олам рафту шуд ҳар шаб меҳробе,
Зи ҳаҷри абрӯят рӯ нест дар меҳроб мардумро.
Зи гирия доманам пурдур шуду чашми кас аз пай не,
Ки ҳамчун ман фаровон сохтӣ арбоб мардумро.
Пайи пайкони ту ҳар кас равад чун тир партоӣ,
Камон то кай равад аз пеши ту пуртоб мардумро.
Дар оби дида халқе монда, аз зулфат каманд афган,
Халосӣ деҳ ба лутфӣ худ аз ин гирдоб мардумро.
Ба тӯфон кардани борони гирия дида чун бандам,
Ба рух чун об афтонӣ наёяд хоб мардумро.
Барои нақди ҷон он ғамза бо мардум барояд хуш,
Фиребад аз ҳадиси ҷарби худ қассоб мардумро.
Қиёмат шуд чу ман ўро зи меҳри рӯят, эй хуре,
Ки месӯзад баре хуршеди оламтоб мардумро.
Чу хун шуд шарбати ғам ошиқонро нест ҳамкоса,
Набояд нимхӯрди ҳастагон ҷаллоб мардумро.
Ба ишқат ҳар кас, эй Дарвеш, меҳоҳад, ки дарёбад.
Чӣ Мачнунӣ? Замоне бо худ о, дарёб мардумро.

Ба хубӣ, эй ки меҳонӣ ҳилол он токи абрӯро,
Басе таърифи маҳ кардӣ, магар нав дидаӣ ўро?
Ба ҷои хеш некӯӣ малоф, эй гул, зи хусни худ,
Бубинӣ обу ранги худ, чу бигзорӣ лаби ҷӯро.
Хаёли он миён аз дил кучо осон кунам берун,
Ки заҳмат мерасад бар ҷон чу аз тан меканӣ мӯро.
Чу зулфат сар кашид аз рух бапо афканд кори худ,
Ғуломӣ дархӯр аст, озодагӣ ҳайф аст ҳиндуру.
Рағи ҷон пора шуд Дарवेशро аз вазни ғам кардан,
Чу бор афзун шавад, банд аз кучо монад тарозуро.

Ба чашми акс агар ойина дид он рӯи некӯро,
Ту ҳам дар акси худ бингар мабин андар миён ўро.
Ту медорӣ нигоҳ он ғамзаро бо чашми хуби худ,
Вагарна кай шавад ёрӣ муяссар он ду бадхӯро.
Маёвар пеши рух кокул, ки бошад бар қафо бистар,
Ба рӯи худ нашоёд сохтан густох ҳиндуру.
Чу зулфат худ равад дар тоб дасти мо аз он соид,
Чи ҳочат ин ки бинмой ба ошиқ зӯри бозуро.
Ба қавли худ чу ҳар кас нест Дарवेश он раҳи охир,
Ту зикри хайр гу бар қавли худ, бигзор бадгӯро.

То кунад тири ту бар ҳалқаи чашми ман ҷо,
Ҳама тан дида шавам, ҳамчу зиреҳ сар то по.
Соявор арчи рақиби ту хунук афтодаст,
Лек гарм аст ба хуршеди ҷамолат дили мо.
Ҳар кучо шуд гузарат не дилу дин монду на хуш,
Боз, эй сарв, бад-ин шева равонӣ ба кучо?
Монда хайрон ба лабаш дил зи ҷунун менигарад,
Ҳамчу девона, ки бошад нигарони ҳалво.
Ҳамчу паргор ба сар мегузарад дар раҳи ишқ
Нест имрӯз чу Дарवेश касе бар сари мо.

Чу Фарҳод ин бувад вирди забони ман ба манзилҳо,
«Ки ишқ осон намуд аввал, вале афтод мушқилҳо»
Бад-он кӯ меравӣ, эй дил, бичӯ ушшоқро хотир,
Ки вақти ваъда рафтан шарт бошад чустани дилҳо.
Ба пеши ташнағони ишқ бошад чашмаи ҳайвон,
Нишони сумми асбаш рӯзи борон бар сари гилҳо
Ба роҳи ишқ кай эҳроми он ҳочӣ дуруст ояд,
Ки чӯяд соя аз гармӣ равад дар зери маҳмилҳо.
Хуш омад кунчи факру узлаташ аз чумлаи олам,
Хушомадгӯ нашуд Дарвеш, чун мутриб,
ба маҳфилҳо.

Чандон ба кажӣ мебарад аз мо дилу динҳо,
Кори сари зулфат нашавад рост бад-инҳо
Ангушти таҳайюр ба даҳан мондаву ҳар дам,
Хун меҳӯрад аз ҳасрати лаъли ту нигинҳо.
То кӯи ту бинад чу фалак бар забари ҳеш,
Ҳар шаб раҳи хуршед бувад зери заминҳо.
Дар ишқ зарур аст рақибе, ки ба шӯхӣ,
Ҳар чавр кунад ёр кашам зӯ ҳама кинҳо.
Ҳар лаҳза агар шӯру шаре мерасад аз ишқ,
Дарвеш маҳӯр гам, ки бувад хайр дар инҳо.

Туро лаб пуршакар моро зи таб табхола бар лабҳо,
Аз он лаб ханда меҳезад в-аз ин фарёди ёрабҳо.
Қавӣ борик соӣ чарху ҳачри таб маро душман
Ба ришта таб чӣ бандам чун танам шуд
ришта аз табҳо.
Ду зулфу кокули ӯ қадр буду ман надонистам,
Кунун донистаам, к-аз дидаам шуд қадри он шабҳо.
Зи бахти сарнагуни худ ҳамин омад писанди ман,
Ки дорад дил нагунам чун зақан моил ба ғабғабҳо.

Чу аз хуршеду моҳи нав нашуд равшан чароғи ман,
Чӣ хоҳад эй мунаҷҷим, шуд маро равшан
зи кавкабҳо?!

Каму беше нигоҳ медор, эй соқӣ, ки дар маҷлис,
Ба вақти бода хӯрдан нест бар як ҳол машрабҳо.
Зи мазҳаббозӣ, эй Дарвеш, бадҳоро макун некӯ,
Бад-ин ҳар чиз беҳ бошад, ту он мекун зи мазҳабҳо.

Чун дил сияҳ ба кина шуд он холи синаро,
Бо мо кучо бурун кунад аз сина кинаро?
Дор ишк пок дор дили худ, ки гуфтаанд,
Софидилӣ бас аст ҳунар обгинаро.
Чун ман фитод дур аз он таб бисӯхтам,
Дуди диле, ки буд зи пай анбаринаро.
Дил дар ғами ту сабри ниҳонкардaro наёфт,
Худ ҳам набурд роҳ зи найсон дафинаро
Аз ҷузв ҳамчу сурати Чин ҳар ки дид бурд,
Васфи ту ҳар варақ, ки навиштам сафинаро.
Шахро набошад аз ғами Дарвеш дарду ғам,
Дорад гадо гуҳар, ки набошад хазинаро.

Чу дар нигин набувад ҳукми дил Сулаймонро,
Фусун ба ишқи парӣ нест хуш парихонро.
Маҳи тамои баромад зи ақл пеши руҳат,
Ки во намуд ба як бор ҷисми урёнро.
Сиришки дидаи Маҷнун ба дашт сахл мабин,
Ки оби чашма ғанимат бувад биёбонро.
Чу гунча пеши гул овард сари ҳамаш булбул,
Сухан чу шуд саргӯшӣ, чӣ кор хушхонро?
Ба ҳар касе мадеҳ аҷзoi шеъри худ Дарвеш,
Кушо ба пеши сухандон сари сухандонро.

Чу айше з-он ду лаб бинмуд рӯ он холи хиндуру,
Ки онро мемакад пайвасту бўсад дар ҳадис ўро.
Набошад чун рухат бар тарфи чӯ сероб гул ҳаргиз,
Агар дар об бинмояд чу акси хештан ўро.
Чигар пурхуну дар по хору ҳамчун гул аз ў хандон,
Ҳамин бас ишқро некӣ, ки некӯ мекунад худро.
Ба қайд авло сари зулфат к-аз ў ояд парешонӣ,
Нашояд бар муроди хештан сар дод хиндуру.
Барои теги ў Дарвеш дорад иззати гардан,
Аз он рӯ саркашӣ дар ишқи ў фармуд зонуро

Чун нависад он маҳи мактабнишин мактубро,
Афганад дар мулки қони ошиқон ошўбро.
Эй муъаллим, раҳм кун, баҳри Худо, бар қони ман,
Ҳар хато ў мекунад, бар ман ту мезан чўбро.
Нестам розӣ, ки гардад бо бародар он писар,
К-аз бародар буд нуқсон Юсуфи Яъкубро.
Як замон аз лутфи худ ҳамдарс гардон бо манаш,
То даромўзам «Муҳаббатнома» он маҳбубро.
Қиссаи Дарвешу ҳичрони худаи равшан шавад,
Дар кутуб гар з-он, ки хонад қиссаи Айюбро.

Чунон хонад ба мактаб Юсуфи мо нек Фурқонро,
Ки аз овози Довудӣ нашоад кард фарқ онро.
Ба ҳусну хондани Куръон бувад имрӯз даври ў,
Ба илму ҳусн бо ў кай расад хубони давронро.
Зи рӯи хуби Мусҳаф мешавад чун дидаҳо равшан,
Биҳамдуллоҳ, ки дорад ёри мо ҳам ину ҳам онро.
Ба ҳар сура, ки он хонад, шавам ҳайрони он сурат,
Ки гӯшу хуш ҳайрон мешавад маҳбуи хушхонро.
Гар аз девони Дарвеш он парирӯ як ғазал хонад,
Шавад аз чарх чокар Зӯҳра он моҳи ғазалхонро.

Халосї то диҳад аз банди тири ӯ дилу ҷонро,
Танамро сохт ҳар сӯ рахна чун Мансур зиндонро.
Хаёли холу хатташ ҳаст дар ҷони хароби ман,
Бад-он навъс, ки бошад ҷой дар вайрона дуздонро.
Маро гуфтї бари мо ҳарчї орї он парї бо худ,
Биҳамдиллах, ки дар пеши ту овардем имонро.
Ба рӯи зард ҷони хешро аз вай харидорам,
Бале, ҷӯяд ҳамеша марди камзар чинси арзонро.
Ба сина захми дил кай ёбад аз ёрон руфӯкорї,
Ки дар тан нек натвон дӯхтан чоки гиребонро.
Ба ҷустуҷӯи ту моҳи тамои аз ғам ҳилоле шуд,
Зи меҳрам гар бичӯї, ҷӯяд аз хуршед нуқсонро.
Зи васфи он даҳан, Дарвеш, дорї чун нигин акнун,
Сулаймонї кунї дар шеърӯ созї ҷамъ девонро.

Дили Дарвеш ҳамон беҳ, ки кунад зикри Худо,
Дарди Дарвеш надорад ба ҷуз аз зикр даво.
Агар ойинаи дил ёфт губор, эй Дарвеш,
Сайқали зикр кунад боз в-аро рӯинамо.
Ёди ӯ кун, ки набошад зи ту гофил нафасе.
Ёри ӯ бош, ки ёри ту бувад дар ҳама ҷо.
Нафасеро, ки аз ӯ зикри Худо битвон кард,
Хайф бошад, ки ба ботил равад аз боди ҳаво.
Пайрави шаръи Набї бош ба ҷон, эй Дарвеш,
Ки набошад беҳ аз ӯ раҳнамое ба Худо.

Хочаро тамкини худ монес шуд аз дидорҳо,
Мо пайи дидорҳо дар кӯчаву бозорҳо.
Шӯхра беҳ хуршедрӯ, зеро ки ҳамчун нақши Чин,
Рӯи зебо ғашт пурзосе паси деворҳо.
Ҳар ки коре мекунад баҳри тамошо мекунад,
Мо тамошо мекунему халқи олам корҳо.
Пунбаи ғафлат ба олам пандҳо нашнудан аст,
Гӯш холи кун, ки холи монд аз гуфторҳо.

Таври ту, Дарвеш, нояд пухтакӯшонро писанд,
Ин туро зебад, ки осон кардай душворҳо.

Дархӯри ишқ аст, чун сӯзе дили ғамхораро,
Дона шуд, чун сӯхт хирман, мурғи оташхораро.
Ахгари парвона бошад шамъ, гар сӯзад ба ишқ,
Бад нашоёд гуфт дар ошикушӣ айёро.
Чун хазон овораам, эй сарв, дигар мекунӣ,
Бод дар сар то кунӣ оворавор овораро.
Бо табибе гӯй ҳоли ман, ки дарде озмуд,
З-он ки дармоне аз ин некӯ надорад чораро.
Бад наёяд аз гарончонӣ, ки ишқ андохташ,
Нест санги раҳ чу фарши роҳ сози хораро.
Кӯҳна зуннори худ, эй бут, лутф кун Дарвешро,
То зи ҳар торе аз он бар хирқа дӯзад пораро.

Даруни об агар акс афганад бахти нагуни мо,
Ҳамин толеъ ачаб бошад, ки ўро сар бувад боло.
Зи баҳри он дури якдона пеши сели ашқи ман,
Тунук обе бувад гар мавҷ ояд бар лаби дарё.
Ба шаб дар моҳ дидӣ дур аз он хуршед, эй дида,
Аз ин шармандагӣ чун бингарӣ дар рӯи ў фардо.
Ҷавоби ҳар касе ояд ҳамон аз кӯҳу баҳри ман,
Чу нолам аз дили ў бар дилам санг ояд аз боло.
Барои соиди ў сим дастӣ ҳар касе бўсад,
Набошад сабр хомеро, ки пайдо шуд сари савдо.
Ба хубон нангарад Дарвеш ҳеҷ аз давлати васлат,
Гадо чун хоҷа шуд, ўро фузунтар бошад истиғно.

Доим ба лабат дида кушодаст ҳавасро,
Бар шахд чу нам баста нашуд дида магасро.
Сӯфӣ талабад гаҳ руҳи зебову гаҳе хур,
Дил аз пайи ҳар хуб бувад аҳли ҳавасро.

З-ин гуна, ки халқест гирифтори гами ту,
Арзон нашавад, ҳаст чу дархӯр ҳама касро.
Касро зи пайи маҳмили дилдор нахонанд,
Эй қофиласолор, чӣ афтод чарасро?
Гар бар сари ӯ хок кунад дида сазоест,
Ойина зи душман чу пазируфт нафасро.
Дарвеш, тану ҷон ба раҳи ишқ чӣ ҷӯй,
Не тифлу на хуббе, чӣ кунӣ мурги қафасро?

Доим рақибашро зи пай санг афканам дар ҷангҳо,
То дур аз роҳи касон ҳам санг равад, ҳам сангҳо.
Аз ашки роҳрав пурсиши манзилғаи он маҳ кунам,
Монанди он вомонда, к-ӯ мепурсад аз фарсангҳо.
Дар пеши қадду рӯи ӯ кай нахли савсан сар кашид,
Чун ҳеҷ обе несташ, ӯро чӣ суд ин рангҳо.
Дар бӯстон сокин шуда, гул з-орзуи диданат,
Ҳарчанд дар домони ӯ зад хор ҳар сӯ ҷангҳо.
Дар ошиқӣ Дарвешро зухду салоҳ аз факр шуд,
Оре, ба ҳар ҷос бувад, з-ифлос хезад нангҳо.

З-он гул ба наргис гуфтугӯ суде набахшад бодро,
Аз хубӣ оғаҳ кай кунад кас кӯри модарзодро.
Натвон гирифтган бар ту раҳ, з-он рӯ, ки то
кардӣ ниғаҳ,
Чун аксу шахсу ойина дар дил задӣ фӯлодро.
Дар ишқи Ширин гар кашад дар кӯҳ сурат Шопураш,
Бояд ба кори ошиқӣ аз санг ҷон Фарҳодро.
Эй дил, ба ишқи мӯътабар, дар кори Мачнун
кун назар,
Гар бигзаронӣ з-ӯ ҳунар, мангар ҳақир устодро.
Дарвешро монесъ нашав, эй хоҷа, аз ишқи бутон,
Дорад ба кори ошиқӣ аз санг ҷон Фарҳодро.

З-ин гам, ки месозад гарон он тавсани чолокро,
Дар бастани сарҳо бувад дар дил гирех Фарҳодно.
Зулфаш бувад аз саркашӣ афтон, парешон ҳар тараф,
Ошуфтагӣ бошад басте дар кори худ бебокро.
Ман ҳамчу булбул дар фиғон, ту ҳамчу гул

хандон бар он,

Хуш нест будан шодмон, чун бингарӣ ғамнокро.
Доман кушодӣ мекунад, лекин маро ҷон пора шуд,
То бар қабояш дидаам, аз ноз ҳар сӯ чокро.
Чун ояд он шах бо сипоҳ, гум гардам андар

гарди роҳ,

З-он сон, ки месозад ниҳон реги равон он хокро.
Дарвеш аз он фикри миён ёбад басте рози ниҳон,
Коре, ки дорад нозукӣ, некӯ кунад идрокро.

Рақиби нав намояд ҳамчу хори нав гулистонро,
Ба домангирияш гар нагсалӣ, гирад гиребонро.
Раҳу расми ту гар гирад рақибе з-ӯ машав ғамгин,
Ки чандон эътибори дин набошад навмусулмонро.
Раҳи сарчашмаи худро ба кас манмо, агар Хизрӣ,
Чи ҷои он, ки бинмоя ба ҳайвон оби ҳайвонро.
Бародар чун шудат бегона, эй Юсуф, ҷӣ фоида,
Ба ҳамшаҳригарӣ хондан бародар аҳли Канъонро.
Шикаста дур, эй Дарвеш, аз худ афганад ҳар кас,
Ҳамон дар пеши худ гар окиле бишкаста паймонро.

Заҳмати ҳасб аст акнун, эй табиб, он мохро,
Аз қарам дармони ӯ кун ҳасбатул-лиллохро.
Бар тани ҳамчун гули ӯ шуд ҳазорон гул падида,
Мекашам з-ин дард чун булбул ҳазорон охро.
Чун шафақ аз дида хун борам ба шомӣ ғам зи дард,
То ҷу гардан тан пур аз сайёра шуд он мохро.
Ҳар нишони ҳасбаат доғи дили ушшоқ шуд,
Сӯхт бад ин доғҳо ёрони некӯхохро.

Чон нихад Дарвеш аз шодӣ агар бинад дигар,
Бар сарири дилрабой аз ҳарир он шохро.

Тарафайн зулфу баробар руху кокул зи кафо,
Мани бедил зи ту чун бигзарам, эй шӯхи бало.
Бе ту, эй дона, дури хастаам аз мавчи сиришк,
Ҳамчу он шахс, ки ўро зада бошад дарё.
Гуфтай: «Рух чу намоям, бидихӣ чон чун шамъ»,
Чанд сӯзем чу хуршед рухи худро бинамо.
Монда дар фикри даҳони ту басе ҳайронам,
Ки бад-он тангии ҷо дил барад аз мо ба кучо?
Манъи Дарвеш зи васфи рухи хубон накунад,
Сухан аз рӯи наку гуфт, на аз рӯи риё.

Фузун аст аз падар меҳри ҷамолат ҷони шайдоро,
Ки бе Юсуф набошад сабр Яъқубу Зулайхоро.
Чу абр аз ҳаҷри он дурдона дар дил оташе дорам,
Ки дафъи ончунон барке набошад оби дарёро.
Чӣ пурсӣ саргузашти мурғу Маҷнун аз мани бедил,
Чу дар ишқ аз сари худ нест парво аҳли савдоро.
Дар ин дайри кӯхан дарбаст гирён дидаи ҳасрат,
Наёмад Исию омад ба охир умр тарсоро.
Ғами лабҳои ӯ Дарवेशро бехтар бувад дархӯр,
Ки ширинтар хӯрад аз ҳар касе девона ҳалворо.

Шикори ҷурга кун уфикан каманд он ҷо,
Ки нӯҳ саги ту кашад чун равӣ саманд он ҷо.
Кучо ба мартаба дар ҷургаи сағони туанд,
Ба рӯзи ҷурга касоне, ки медаванд он ҷо.
Диле, ки дархӯри бози ту шуд зи кисвати тан,
Либоси синаи бозаш беҳ аз паранд он ҷо.
На шарми рӯи ту дар об акси хеш намуд,
Ки офтоб наёрад шудан баланд он ҷо.

Ба қатли худ пайи фитроки ӯ ба сайд нигар,
Ки чун ба ҳилаи рӯбоҳ ғашт банд он ҷо.
Агар ба замзама пеши ту васфи сарв кунад,
Равон ҷудо кунам аз оби банд-банд он ҷо.
Ба ҳар тараф фиканӣ зулфи чун хатат, ҷонҳо-
Бароваранд сар аз ҳалқаи каманд он ҷо.
Зи чашми захм махӯр ғам ба кишти сабза, ки шуд,
Сипанди чашм бар он чун гули сипанд он ҷо.
Чу баргҳо ҳама гирён бувад ба боғ зи абр,
Ба гунча гӯй, ки аз ҷаҳли худ маҳанд он ҷо.
Ба ҷуз кабоб диле нест дархӯри Дарвеш,
Аз он шикориву гуфтори дилписанд он ҷо.

Фигон чӣ суд чу он чашм бурд ҷони маро,
Ки ҳаст турку намедонад ӯ забони маро.
Чунон шикоф-шикофам кун, эй камонабрӯ,
Ки бенишон кунӣ аз тири худ нишони маро.
Ба Хусрав он диҳад аз соя ишқи Фарҳодӣ,
Агар Ҳумой барад рӯзе устухони маро.
Наволаест зи ғам ҳар ситораам шаби ҳаҷр,
Зи ҳаҷри курси маҳе бин чихост хони маро.
Бар остон-иш задам така, гуфт: «Эй Дарвеш,
Масоз такаи худ хоки остони маро».

Касе, ки менашиносад бутони раъноро,
Магӯ бад аст, ки ман мешиносам онҳоро.
Сиришк аз пайи шаккарлабон басе мадавон,
Ки бад бувад чу кунад тифл хӯй ҳалворо.
Мадех ба духтари тарсо чу Шайх Санъон дил,
Бичӯ чу зиндадилон хислати Масиҳоро.
Зи хор сарв шуд озод аз он ки ҷониби гул,
Зи тарфи ҷӯй бар он сӯ намениҳад поро.
Ба дида пок зи хун кай шавад дили Дарвеш,
Ба коса чанд тавон рехт оби дарёро.

Гар надонад пеши он хуршед кас некӯ маро,
Чун ҳилолам бас ҳамин давлат, ки ӯ донад маро.
Дар назар хобам наёяд дур аз он чашми сиёх,
Гарди болиш гар кунад аз нофи мушк охӯ маро.
Гашт микнотис санги халқ бар занчири ман,
Чун барад бо ин чунун берун касе 3-он кӯ маро.
Аз пайи дил тираш омад, чун надид аз вай нишон,
Зуд аз ин паҳлӯ даромад, рафт аз он паҳлӯ маро.
Гуфтугӯ нагзорад, эй Дарвеш, дарёбам мачол,
Бигзарад дар кину бигзорад ба гуфтугӯ маро.

Кас нагуфт аз қайди ин ноком он худкомаро,
«Мантиқ-ут-тайр» аз қафас хонд ин
«Мусибатнома»-ро.

Гар парешон менависам қиссаи худ, дур нест,
Бар забон аз васф нақше ҳаст ҳӯи хомаро.
Бурд (а) натвонад либоси ишқ хоси хоҷа нест,
Чун басте пӯшидагон бинҳодаанд ин чомаро.
Эй кабӯтар, рав, ки хат бурдан зи ман кори ту нест,
Пеши он гул булбуле бояд, ки хонад номаро.
Чун ҳилоле нестам, к-аз заъф гум гардам ба ишқ,
Нест бок аз халқ бинмояд ба ҳам алломаро.
Чун сухан бисёр шуд, аксар фаромӯш мешавад,
3-он надорам ёд сирри таъна қавли оммаро.
Чун гулуви халқ пеши ман ба ишқи хештан,
Гуфт: «Дарвеш, аз сари кӯям бубар ҳангомаро».

Гар бе гули рӯят равам, чун об дар гулзорҳо,
Аз акси ҳар гулбун бувад дар синаи ман хорҳо.
Бар ҳар сари бозор агар чӯби сиёсат мезанӣ,
Ҳоҳад харидори ту 3-ӯ дар ошиқӣ бозорҳо.
Дардам зи Мачнун бештар, заҳмат зиёд аз Кӯҳкан,

Чандон барояд мешавад, оре, зиёдтар корҳо.
Эй тундхӯ, ушшокро гуфтӣ, ки девор асту сар,
Бунёд агар ҳаст, инчунин аз сар кунӣ деворҳо.
Дарвешро завқи ғазал бошад зи шавқи он нигор,
Шояд, ки гардад ҳамсухан бо ӯ дар ин гуфторҳо.

Гар новакат чу қатраи борон расад ба мо,
Чун наргисаш ба дида бигирем аз ҳаво.
Чун Юсуфам ба чоҳу чу Яъқуб дар азоб,
Гар афканӣ бародари моиву чашми мо.
Ҳарчанд гарм мешавию тег мекашӣ,
Эй офтоб, ҳеч даво нест, хуш баро,
Роҳи гурезро зи чапу рост нангарам,
Гар тир пешам ояду гар тег аз қафо.
Эй дӯст, чун зи лутф ту дашном медиҳӣ,
Дарвешӣ хаста мекунад аз ҷону дил дуё.

Набошад нисбате бо якдигар Маҷнуну охуро,
Вале баҳри сағи Лайлӣ ниғаҳбонӣ кунад ўро.
Рух аз ойина бинмо, то зи шӯҳӣ бас кунад чашмат,
Ки қудрат бо яди байзо набошад сеҳру ҷодуро.
Зи лофи оразат чун қард бар гул пеши худ наргис
Нақард он сӯ ба сайёи боду гуфти булбулон рӯро.
Агар не, мардумӣ мекард чашмат аз раҳи дидан
Ниқобат хост пӯшидан зи мо он рӯи некӯро.
Мабодо ҷустани Дарвеш, ё Раб, дар дилаш ҳаргиз,
Ки дар рӯзи бало ҷӯянд мағрурон дуёгӯро.

Бишканӣ дар пеши маст, эй хумшикан, паймонаро,
Боз гаштӣ маст, чун санг афганӣ девонаро.
Тухми шодӣ коштам дар мазраъи дил барнараст,
Мурғи ғам чидаст гӯй дар нахуст ин доноро.
Шуд дилам бутхонаву ғозӣ намесозад хароб,

3-он ки ҳеч аз баҳри бурдан нест ин бутхонаро.
Шона чандоне, ки мечӯяд ба мӯи ӯ дилам,
Пеш аз он ман баҳри мӯяш дил бичӯям шонаро.
Шеърӣ нозук кай бувад, Дарвеш, кори аҳли хайр,
Маст натвонад адо кардан дуруст афсонаро.

Мабинам ёр чун пӯшид рӯро,
Ризои ёр чустан бех, ки ўро.
Ҳадиси Мӯсиву Тӯри таҷаллист,
Ба қадри хештан чӯ орзуро.
Ба саҳтӣ гар шавад зулфаш гиреҳгир,
Ту берун ор нарм аз шона мӯро.
Нашояд дар машоми кас расондан,
Агар пай бурдаи ҷое ту бўро.
Зи ту рамзу карашма кардан аз ёр,
Ба он Дарвеш акнун гуфтугӯро.

Наёрад сачда бурдан сарви ноз он қадди зеборо,
Агар бар рӯи об аз соя андозад мусаллоро.
Кашад бар зулф сар по мениҳад бар фарқи хол он хат,
Намедорад мусаллам пеши он руҳсор инҳоро.
Чӣ бошад гар намояд рӯ даруни обу ойина,
Ки ҳар чизе кунад, неку намояд рӯи зеборо.
Зи шаҳр, эй мӯҳтасиб, моро ба ҷурми бодаву шоҳид,
Ба вақти лола берун кун, ки хуш айш аст саҳроро.
Зи покони низ ошиқ пеши дилбар бо ҳазар бошад,
Аз он хуршед дар кӯяш намеорад Масиҳоро.
Талаб фирдавси кӯи ӯ кунад Дарвеш бе ҷаннат,
Ки хоҳад ҳиммати олий ҳамеша ҷои аълоро.

Ҳамнишине нест бад машшотавау дилдорро,
Ҷо диҳад ҳар кас бари худ шахси некукорро.
Чун дилам бемории ҷашми ту дорад, чора нест,

Гайри хун хӯрдан давои дигар ин беморро.
Гар чунин бошад равон чун сояҳои барги хеш,
Сарв аз тарфи чаман аз раҳ барад бисёрро.
З-орзуи хоки роҳат гард аз ӯ ояд бурун,
Гар биковӣ дидаҳои сурати деворро.
Нест чун Дарвеш булбул гар бигӯяд рози ишк,
К-аз иборат пуртафовут мешавад гуфторро.

Ҳама кас қудрати Ҳақ хонд он рухсори нескӯро,
Таъолаллоҳ, чӣ ҳусн аст ин, бинозам қудрати ўро.
Чунон к-аз дидани хуршед гардид дидаҳо хира,
Зи тоби ҳусни ӯ густох натвон дидан он рӯро.
На танҳо ҳамчу об ўро мани саргашта меҷӯям,
Кӣ бошад, к-ӯ наҷӯяд дар ҷаҳон он сарви дилҷӯро?
Хаданге дар камон пайвастай аз баҳри ҷони ман,
Чи заҳмат мекашӣ, қурбон шавам он дасту бозўро.
Мудом аз ботини Дарвеш бошӣ бар гумон, эй маҳ,
Худо дорад ниғаҳ аз ҷашми бад он рӯи нескӯро.

Ҳилоле менамояд маҳ бубин дар шоми ид ўро,
Чу маҳбубе, ки руҳ барбандаду бинмояд абрўро.
Ҳилоли рӯза суфӣ диду моҳи ид майхора,
Бале, ҳар кас ҳамон бинад, ки неқ ояд ба ҷашм ўро.
Амонат дошт моҳе хум майе аз баҳри мо рӯза,
Чу шахси неқ, к-ӯ дорад саломат ҷинси нескӯро.
Ту хуршедию ман ҳамчу ҳилол аз заъф, эй соқӣ,
Бикун лутфе, ки пур созам зи паҳлӯи ту паҳлўро.
Ба шоми ид меғўям: «Муборак бод ид, эй маҳ»,
Ки фардо тарсам аз мастӣ забон лағжад дуёгўро.
Зи ҳайрат пеши ӯ Дарвеш такбирро дар ӯ ҳар дам,
Чу бинад дар намози ид он рухсори дилҷўро.

Не зи дил паҳлӯ нишаст он дилбари бадхӯ маро,
Сӯи дигар дорад ӯ дил, дил ба сӯи ӯ маро.
Дарди ӯ дил дида ман бидам рухаш дар ҳамдамӣ,
Нест инсоф ин ки бад ӯро бувад нескӯ маро.
Пунт бар ман рӯ дар он рӯ кард дил сахт ойина.
Ҳеч не бинмуд аз худ акс, не он рӯ маро.
Не чу Ҳорут ар бувад худ Зӯҳра пеши чашми ӯ,
Лоф чун зад, эътиқоде нест бо ҷоду маро.
Гар зи дарди холи ӯ сад холи нескӣ меканам.
Як сари сӯзан набахшад бар дил он ҳинду маро.
Гар надорам дасти бозӯбанд бар бозуи ӯ,
Дасти он дорам, ки бошад доғ бар бозу маро.
Гашт, эй Дарवेश, бо ёрони ҳамдам хуш бувад,
Ҳаст бо ёрон ҳавас Табрёзу Валёнкӯ маро.

Нақше зи холи гардани ту анбаринаро,
Шуд мӯҳри хат зи меҳр, ки бўсад пасинаро.
Гирам ба дидани ту зи ушшоқ гӯшае,
Ғайр аз камин мақом набошад каминаро.
Аз сахтии ту неқ наояд шикасти дил,
Натвон ба санги сахт шикаст обгинаро.
Он шамъро ба сӯзиши ошиқ забон тар аст,
Равшан бувад, ки ҷо ба дилаш нест кинаро.
Бо дӯст чун қарин наям, аз ман сухан маҷӯ,
Чун нест ҳолате сухани беқаринаро.
Дарवेशро ба ганчи касе илтифот нест,
Оре, гадо нахост, назад дар хазинаро.

Ҳар гӯшро зи ишқ ба навъе расад нидо,
Мӯсо сухан зи Тӯр шуниду касон садо.
Дониш талаб, ки нақди ту дониш талаб кунад,
Девона «Ганҷнома»-и вайрон барад кучо.
Мачнун касе шуду нашуд аз ишқ бар канор,

Бо ошнои худ нашуд ин баҳр ошно.
Бошад самум, ки дар оташ фитодааст,
Бо аҳли айш агарчи диҳад бӯи ҷон сабо.
Дарвеш, он бичӯ, ки тавон ёфт аз талаб,
Дар шаб махон ба ҷустани хуршед «Ваззуҳо».

Ваҳшисифат будам, вале бурданд ин маҳпораҳо,
Чун сайд дар нахчиргаҳ ҳар сӯй аз вай пораҳо.
Дур(р)ҳои гӯши дилбарон ғалтону ашки чашми ман,
Ин шуд насибам чун кунам, аз гардиши сайёраҳо.
Дар шаҳрбанди тан ба ишқ аз тири ғам н-ояд ҳалал,
Дар ҷанг маҳкамтар шавад аз нӯки пайкон пораҳо.
Аз сахтии ҳичрони ӯ судам нашуд ҷуз хуни дил,
Лаъле наёбад Кӯҳкан, ҷуз ашки худ аз хораҳо.
Бо доғу марҳам нест хуш ҷону дили Дарвешро,
Бечорагӣ беҳтар бувад дар ошиқӣ аз чораҳо.

Мекунад ҳар нафас аз ханда лабат даъвати мо,
Мо гадосму ту сулғони валинесьмати мо.
Мо вафодори қадимему дуъогӯи қадим,
Аз азал то ба абад бо ту бувад байъати мо.
Айби худ мо ба ҳузури ҳама мардум гуфтем,
Нест ҳочат, ки рақиби ту кунад ғайбати мо.
Даст кӯтах накунам аз қадат, эй сарви равон,
З-он ки дар ишқ баланд аст базе ҳиммати мо.
То чу Дарвеш гадои сари кӯи ту шудем,
Хоҷасму бари ҳар кас ба ҷаҳон иззати мо.

Ҳеҷ не Фарҳод омад пешу не Маҷнун маро,
Бурд ишқи гумраҳ аз роҳи дигар берун маро.
Ғарқаам дар хуну сӯфӣ мекашад доман зи ман,
Ку сагаш, к-орад зи хун хӯрдан даме берун маро.
Эй, ки гӯй аз қаромат меравам бар рӯи об,

Бурд ашкам, дастгирӣ кун дар ин Чайхун маро.
Маҳв аз шахсе, ки ӯ дар зери гардун будааст,
Хур кард аз кӯҳи санг дарду ғами гардун маро.
Баски чун Дарвеш, бар дил санг дар ҳичрон задам,
Кост санги ғайру дарди дил нашуд афзун маро.

Он ки аз май тавбаам медод дар ишқи ҳабиб,
Заҳмати ман кард пайдо, бода фармудаш табиб.
Оламе хоҳони ҳолу орази ӯ ғаштаанд,
Дар ҳама дилҳо ватан созад зи мискинӣ ғариб.
Ҳар касе гар васфи он гул мекунад, моро чӣ ғам,
Боғбон бисёр бишнидаст бонги андалиб.
Гар зи тири ишқ ояд носазо моро чӣ айб,
Тифлро набвад зиён гар беадаб гӯяд адиб.
Санги дарҳо ғашт рӯсахте гадои пеши халқ,
Ё раб, аз Дарवेशи косиб дур дорӣ ин насиб.

Овардаанд ҷамъ ба се неъмат он ду лаб,
З-он завқашон мудом бувад хандаву тараб.
Машиқта хуб гуфт, чу дил ҷӯст зи зулфи ӯ,
Бисёр сар чу шона фуру шуд дар ин талаб.
Кокул шуд аз қафо, чу сари зулф мебурид,
Гуфто, ки пеши ӯ натавон шуд ғаҳи ғазаб.
Холаш бувад зи гирд нишастан ба ҷои хеш,
Тамкини шахс ҳаст зи мискиниву адаб.
Дарवेशро чу ойина аз дур кадр нест,
Гардад чу рӯ ба рӯи ту монӣ дар ӯ аҷаб.

Аз ғами Фарҳоди бедил бас ки дорад сӯзу тоб,
Нақши Ширинро бати гарм аст рӯз аз офтоб.
Нест Мачнунро дигар бо ӯ муроде ҷуз самум,
То барад киштии ӯ берун зи дарёе сароб.
Ошиқонро ҷуръаи хуноб кабоби дил бувад,

З-он ки баҳри дардмандон пӯхта мебояд шароб.
Дар ғами хичрони ӯ хоби аҷал меоядам.
Ҳамчу он шахсе, ки ӯро аз маломат бурда хоб.
Гуфтаи бар осмонам қимати Дарвеш нест,
Дар диёри дилбарӣ, оре, набошад факр боб.

Бо обу ранги хеш гузар кун ба сӯи об,
То гулфишон кунад чаман аз шавқ рӯи об.
Чун обу ранги хеш намоӣ зи шарми ту,
Гулбаргро бурун барад аз ҷӯи боғ об.
Эй ринди майбадӯш, барор пеши мӯхтасиб,
В-ар гӯядат, ки: «Чист»? Бигӯяш: «Сабӯи об».
Теги ту аз дилам бибарад орзуи хеш,
Оре, зи ташна об барад орзуи об.
Дарвеш, об аз чигари хеш хӯр ба ишқ,
Бообрӯ зи ғайр макун ҷустуҷӯи об.

Поси ҷаҳон бидору макун шаб чу бум хоб,
Эмин касе чи гуна бихуспад дар ин хароб,
Ҳамроҳи дӯст бош, ки шаб хуш кушодааст,
Рӯе, ки баста буд ҳама рӯз дар ниқоб.
Роз аз самуми гарм ҷӯ дарёи оташест,
Шаб бо насим хезу гузар кун аз ин сароб.
Бедорбахт хоб чу мурдан ниҳодааст,
В-он мурдане, ки аз пайи ӯ ҳаст сад азоб.
Дарвеш, дида тар куну бедор гард шаб,
Хохӣ агар сафои дили хештан ҷавоб.

Баски дорад бе даҳони ӯ Масиҳо изтироб,
То бубинад ҷашми сӯзан дошт пеши офтоб.
Гуфт сӯфӣ: «Сад ҳазорон парда дорад рӯи дӯст»,
Ошиқонро нест пеши дида, илло як ниқоб.
Баҳри навмедон ҷавобе мерасад якборагӣ,

Розиям як бор агар аз вай маро ояд ҷавоб.
Чун тавонад як замон боз омадан Мачнун зи ишқ,
Чун на рӯзаш гафлату не шаб бувад дар дида хоб.
Хоча, эй Дарвеш, агар девона мехонад туро,
Ту варо бо ганчи ӯ ангор чугде дар хароб.

Ашкро дод ғами зулфи ту аз дида халос,
Ҳамчу он кас, ки кашандаш биканад аз гирдоб.
Аз рақибони сияҳрӯ руҳи ӯ пӯшонед,
Пеши ушшоқ аз он рӯи сафед аст никоб.
Хай бар он орази зебо чу сиришкам аз шавқ,
Равад аз хешу ба худ боз наёяд зи гулоб.
Он биҳиштӣ агар ораз бинамояд чун ҳур,
Бас биҳиштӣ, ки дарафтад зи ғами ӯ ба азоб.
Сар наёяд ба ту, Дарвеш, фуру ҳубонро,
Хоса он сарви равонро, ки баланд аст ҷаноб.

Бурд ранг аз рӯи ҳубон меҳри руҳсорат ба тоб,
Ҳамчу он чизе, ки ранги ӯ бибуррад офтоб.
Аз рамад оҳуи чашмат мерамад чун бингарад,
Чашми пурхунам, ки ҳаст аз сӯзи дил доим хароб.
Дар ҷунуни ишқ ашкам мекунад шӯридатар,
Ҳамчу он тифле, ки ӯ девонаро дорад азоб.
Ҳамчу гулбун дар гулистон хун барояд аз барам,
Гар хурам аз ҷӯйбори умр бе рӯи ту об.
То дили Дарвеш бурдӣ, бедил аз кор уфитод,
Хонаи муфлис ба андак чиз мегардад хароб.

Баҳор омаду хуш ҳар касе зи аҳди шабоб,
Маро чу меваи порин диле зи дард хароб.
Хуш аст ҳоби баҳорӣ, валек хуш набвад,
Зи ҳаҷри лоларухе ҳамчу наргисам шаб хоб.
Ҳама ҷо сабза нишаста ба айш бар лаби ҷӯ,

Ман аз барои гуле сӯ ба сӯ давон чун об.
Чу завқи турраи шамшоду шона кори ӯ,
Маро, ки аз ғами зулфе бувад чу сунбул тоб.
Нашуд зи абри баҳор ободон дили Дарвеш,
Харобтар шавад, оре, чу бориш аст хароб.

Баски мегиряд биёбон баҳри Мачнунӣ хароб,
Мешавад пайдо дар ӯ ҳар сӯй баҳре аз сароб.
Беш натвонад зи сӯзи шӯълаи Мачнун шудан,
Дур аз он бар оташи ӯ об мерезад саҳоб.
Дар фироқи рӯи Лайлӣ оташ аз Мачнун барад,
Дар биёбон гар кунад сайёд охуро кабоб.
Кӯҳ бо Мачнун рақибӣ кард, аз он шуд сӯи дашт,
З-он ки чун мегуфт: «Лайлӣ», он ҳаме омад ҷавоб.
Рост ҳамчун гуфтаи Мачнун, ки Лайлӣ лозим аст,
Ёди Мачнун бар дили Дарвеш меояд савоб.

То рухат дидам зи сели ашк чашмам шуд хароб,
Дидаро гуфтам аз он обе диҳам додам ба об.
Пештар аз диданаш ҳар рӯз ҷӯям шуғли ишк,
Коргар бояд равад бар кор пеш аз офтоб.
Чун ғами он лаб хӯрад, дар тангам аз афғони дил,
Оҳ аз он масте, ки ӯ бисёр гӯяд дар шароб.
Синаро вайрона кардам, к-обдон созад дилам,
Он нашуд ободу ин аз бахти бад кардам хароб.
Менамоӣ сарви гулруҳ ғаҳ-ғаҳе Дарвешро,
Қомат аз роҳи савобу ораз аз рӯи савоб.

То бар пиёла дида лабони ту дар шароб,
Хун хӯрда лаъл дам ба дам аз ҷоми офтоб.
Сарв аз қадӣ ту лоф зад, ӯро намерасад,
Гул мерасад ба орази ту чун шавад гулоб.
Пайдо бувад зи орази ту акси ашқи мо,
Ҳамчун ситорае, ки намояд миёни об.

Дар баҳси ҳусн гунча ба пеши ту дам занад,
Бад чун кунад касе сухани хубро ҷавоб?
Дар даври ҷашми масти ту Дарвеш ҳар нафас,
Оҳе кашад зи сина, ки дил мекунад кабоб.

Чун чиҳил сол шуд он беҳ, ки кунӣ тарки шароб,
Сар бурун ор кунун, чун гули чинӣ 3-ин об.
Ҳама шаб оташи олудагии худ кардӣ,
Субҳ шуд, бигзар аз ин кори наҷан чун тунтоб.
Ахтари Саъдиву афлоки малак толеъи ту,
Аз пайи дев аз ин авҷ марав ҳамчу шиҳоб.
Халкро карда дар ин баҳри гунаҳ саргардон,
Бозгаштат набувад ҳеҷ аз ин чун гирдоб.
Панди Дарвеш, ки шеър аст, кучо гӯш кунад,
Он ки аз феъли бад иқроӣ надорад ба китоб.

Чун зи дарди Кӯҳкан бар Бесутун гирияд саҳоб,
Сурати Ширин бигардонад зи ғам дар дида об.
Ҳар биёбон гирия бар аҳволи Маҷнун мекунад,
Баҳри он чун баҳр пайдо мешавад дар вай сароб
Ташнаи дидори ўро кам нагардад тобу сўз,
Гар бувад дар ҷўй акси ҳар гуле ҷоми пуроб.
Кай ҳисоби беҳисоби ошиқони худ кунад,
Гар набошад аз дарозӣ он чунон рӯзи саҳоб.
Арзи кунҷи дарди дил, Дарвеш, ҳар ҷое макун,
3-он ки аз вай мекуни дилҳои мардумро хароб.

Ҳайрони он даҳон шаваму ҷуръаи шароб,
Бошад даруни зарра аҷаб роҳи офтоб.
Ҳаст аз гули шароб арак бар ҷамоли ту
Монанди он гуле, ки зи оташ шавад гулоб.
Нанмуд пеши зулфи ту баҳри сиришки мо,
Чун абр соя уфканад, гум мешавад сароб.

Аз сели ашки мо нашавад сӯзи ишқ кам,
Монанди акси оташи сӯзон миёни об.
Дарвеш ишқ варзад, аз аслу насаб мағӯй,
Мачнун ба ишқ шӯҳра бувад, не зи чадду боб²⁵.

Хоҳӣ вучуди хеш саломат чу офтоб,
Берун марав аз хонаи худ шаб ба ҳеч боб.
Худро далел бош чу моро бисӯхтӣ,
Эй шамъ, пос дорам, чу парвона шуд ба хоб.
Эй сарви ноз, хидмати ҳар кас чу мо мадон,
Доман кашида дор зи мардум, маҷӯй об.
Юсуф, ки дур монд зи пеши бародарон,
Ҷуро нигоҳбон набувад беҳтар аз никоб.
Ганҷе чунон макун, ки ба харҷат кунад халқ,
Накдат мадеҳ ба нася дар ин олами хароб.
Дафтар нигоҳ дор зи ангушти бадсавод,
Хоҳӣ варақ дуруст, ба мардум мадеҳ китоб.
Имрӯз панд гир зи Дарвешу гӯш дор,
З-он пештар, ки пурсию н-ояд аз ӯ ҷавоб.

Дарғаху бегаҳ садоямро зи кӯҳ ояд ҷавоб,
Несташ гӯё зи дарди Кӯҳкан дар дида хоб.
З-ор зӯи қадди ту дар сояи сарве равад,
Он ки ӯ аз меҳр доим мепарастад офтоб.
Гаҳ сӯи ин зулф бинад, гаҳ ба он зулфи дигар,
Бо яке ӯро барои дӯстдорӣ нест тоб.
Ҳар губоре к-аз ту орад, пок гардонад зи рӯй,
Сӯи Мачнун гар барӣ, эй бод, Лайлиро никоб.
Аз барои соддагон Дарвеш шеърӣ содда гуфт,
З-он ки ҳар машраб кунад навъе зи девон интихоб.

Дар Каъба чома пӯшию урѣнтанон кабоб,
Эй хонаобдон, чӣ кунӣ ҳаҷчи худ хароб?
Сармояи ҷаҳон чӣ кунӣ, гар бувад ба ҳашр,
Чун сӯзи шамъ бар сари ту тоби офтоб?
Таъзимро никоб чӣ бандӣ ба пеши халк,
Бикшой рӯи худ, ки намонӣ дар ин хароб.
Раҳ сӯи ҳаштхулд маҷӯ аз мусамманӣ,
К-аз вай нашуд кушоди факире ба ҳеҷ боб.
Дарвеш, панд додани ту суд кай кунад,
Онро, ки гӯшу хуш набошад сӯи китоб.

Дарди ишкат нест з-он раҳме надорӣ, эй саҳоб,
Монда Маҷнун ташнаву бар хок мепошӣ ту об.
Гарчи дил шуд хомкор, эй оҳ, сӯз аз ҳад мабар,
Пухтакорӣ кун на чандоне, ки дар гирад кабоб.
То даҳон талх аст, соқӣ, бодаи дигар бидеҳ,
В-ар на, маҷлисро ба ширинӣ барад маъҷуни об.
Он чӣ нанвиштанд чустан нестат, эй хоҷа, суд,
Ганҷнома чун надорӣ, чанд коӣ ин хароб?
Халк, эй Дарвеш, чун ойинаи якдигаранд,
Чанд худбинӣ кунӣ, охир аз инҳо рӯ битоб.

Дам рафта буду омада ҷонам зи ғам ба лаб,
К-он маҳ расид, ҳамчу Масиходаме, аҷаб.
Мемурдам аз фирок, ки ногаҳ расид ёр,
Бахшид ҳақ наҷот, вале буд ӯ сабаб.
Ҷону дилам зи зулфи ту осуду дур нест,
Эзид барои роҳати халк офарид шаб.
Дур аз ту иззатам бувад аз ишқ, не зи ном,
Ҷоё ғариб ҳаст, ҳунар бехтар аз насаб.
Дарвеш хаста ғашт ба ҳаҷрат зи ашқу оҳ,
Обу ҳаво чу хуш набувад, лозим аст таб.

Дардам аз ҳад рафту дармон он даҳан гуфташ ҳабиб,
Мурданиро шарбати ноёб фармояд табиб.
Бар муроде аз ғами зулфаш нашуд дастам фароз,
Инчунин бошад чу давлат рӯй дорад дар нишеб.
Ошиқони рӯят аз ҳам беҳабар дар нолаанд,
Вақти гул парво надорад андалеб аз андалиб.
Чун ба кӯи шодмонӣ ошное нестам,
Бо ғамаш ҳамхона бошам, ӯ ғарибу ман ғариб.
Факр манмову мафармо чашими ўро қатли хеш,
Хуш набошад гар диҳад Дарвеш мардумро фиреб.

Дар сухан ойина пеши оразат накшод лаб,
Силии устод пур хӯрдаст, аз он дорад адаб.
Рӯзҳо чун зарра аз меҳрат ба чуз саргаштагӣ,
Ҳеч қор аз ошиқи дилхаста н-ояд то ба шаб.
Чун гуҳар аз санг ёбад сурати Ширини хеш,
Ҳаркиро чун Кӯҳкан маҳкам бувад ишқи талаб.
Майл бас дар қуштани ошиқ, чӣ ҳочат кину ҷанг,
Аз ҳавас резанд хуни сайдро, не аз ғазаб.
Мутрибо, дар қулбаи эҳзони ман хомӯш бош,
Хонаи Дарвешро айб аст овози тараб.

Дил ҳаданги ёр чӯяд, дида 3-он рухсор тоб,
Чӯяд, оре, барзгар борону қор аз офтоб.
Баҳри теғаш ашқи гулгун гар бирезанд ошиқон,
Нест дуре, борҳо хун рафтааст аз баҳри об.
Беҳисоб аз баҳри ҳар дашноми ӯ гӯям дуё,
3-он ки мегӯянд бояд мард бошад худҳисоб.
Ҳаст аз он хуршед носеҳ беҳабар ҳаффошвор,
3-он ки инро дида бошад баставу ўро никоб.
Зуд хуш қун хогири Дарвешро аз лутфи хеш,
Чун ҳамедонӣ, ба қори хайр мебояд шитоб

Дидаи нагрис надорад дар тамошои ту тоб,
Чашми заҳматдида некӯ нангарад дар офтоб.
Оташи рухсори ту он сӯву 3-ин сӯ охи мо,
Дар миёни ин ду оташ чун намесӯзад ниқоб.
Охи гарми сина кай аз сӯзи дил охир шавад?
Оташи сӯзанда кай биншинад аз охи кабоб?
Бар наёрад сар ба пеши орази он гул зи шарм,
Гар бувад дар об акси гунчаро тоҷ аз ҳубоб.
Сачдаи хоки дарат Дарвеш ҳар гаҳ мекунад,
Ҳам бад-он созад таяммум, рух намешӯяд ба об.

Акси наргисро даруни оби чӯ дидам хароб,
3-орзуи чашми мастат монда бо чашми пуроб.
Ҳеч аз сирри даҳони ӯ чу ақл огоҳ нест,
Гар аз ӯ пурсад касе, маъкул чун гӯяд ҷавоб.
Мардумони дидаамро низ тифли ашк дон,
Рӯй бинмо, чун набандад пеши тифлон кас ниқоб.
Нест дилро дида ҳоҷат баҳри нури рӯи ӯ,
Хайма бе равзан бувад равшан зи тоби офтоб.
Аз рақиби бодсар, Дарвеш, некӯӣ маҷӯ,
3-он ки ҳаргиз об натвон хӯрд аз ҷоми ҳубоб.

Шохи гул чун оби рухсори ту диду рӯи об,
Ҷониби ин об бигрифтӣ канор аз ҷӯи об.
Акси абрӯят ба чашми номаи нав бар фалак,
Ин пуле бар об бошад, он пуле 3-он сӯи об.
Ранги хун дар чашми мо аз акси ранги рӯи ўст,
Ранг кай аз акс хоҳад шуд ба шустушӯи об.
Раҳ кунад дар дидаи гирён ҳаёли ғамзааш,
Роҳзан то пай кунад гум, раҳ кунад дар сӯи об.
Ихтиёр аз каф диҳад, н-ояд саломат бар канор,
Қаҳраве, к-ӯ аз риё чун мавҷ шад бар рӯи об.
Он тани нозук даруни об ҳамчун акси гул,
Гирд карда ҷомаҳо, чун гунча дар паҳлӯи об.

Дидаи гирёни ошиқ хубтар аз оби Хизр,
Чашма он хуб аст, к-аз вай ҳаст дар ҳар сӯй об.
Бар дили маҳзури Дарвеш аст ҳуш з-он лаб сухан,
Ташнаро завқе бувад, оре, ба гуфтугӯи об.

Сайди фитрокат кашад то беадаб сӯи рикоб,
Куштан ӯро нест бас, мебоядам кардан кабоб.
Бандаи бахти худам, то роҳ бинмудам ба ишқ,
З-он барои пос ман бедор бошам, ӯ ба хоб.
Аз барои сӯзи Мачнун синаро кӯбад ба дард,
Лайлӣ ар бинад, ки санге гарм шуд аз офтоб.
Ман, ки дар рӯзи ҳисоби ҳашр к-аз савдои ишқ,
Дигаре кардаст дар ҳар боб баҳри ман ҳисоб.
Ёр бо нодон машав, Дарвеш, агар ҳамхонааст,
Чуғд бо девона чун улфат нагирад дар хароб.

Лаб агар бастӣ, саволатмо намегӯӣ ҷавоб,
Рӯйро, эй моҳ, натвонӣ, ки барбандӣ ниқоб.
Гар маро сад сол ҳамчун зарра саргардон кунӣ,
Ман нахоҳам гуфт тарки меҳри ту, эй офтоб.
Ганҷи ишқи хеш натвонӣ бурун бурд аз дилам,
Гар вучудамро зи ҷаври худ кунӣ сад раҳ хароб.
Аз дилам берун нахоҳӣ рафтани, эй ҷони азиз,
Гар ба кин сад бор аз ман бигзарӣ дар раҳ шитоб.
Чун бихишти адн бошад аз вафо Дарвешро,
То қиёмат гар кашад баҳри ту эй ҳуре азоб.

Гар садо худ ҳама Хусрав кунад аз роҳи итоб,
Ояд аз Кӯҳкану тешаву кӯҳаш се ҷавоб.
Ишқ аз гиряи андак накунад майл ба кас,
Киштӣ он сӯ накунад раҳ, ки танг бошад об.
Ҳар кас аз баҳри дили хеш ҳадисе гӯяд,
Бумро манъ макун гар сухане гуфт хароб.

Суханам кач на зи абрӯи ту, аз мохи ту аст,
Гайри воқеъ машунав дар ҳақи ман, эй қаззоб²⁶.
Баҳри таъзим кунад сурхии девон Дарвеш,
Аҳли Табрешаш агар ҳок диҳанд аз Сурхоб.

Кучо Маҷнун даҳан бандад даме дар ишк рӯзу шаб,
Зи «Лайлӣ» гуфтан ўро чун намеояд фароҳам лаб.
Намехоҳам чу бояд хост ҳар ҷо ҷуръаи бода,
Гадамашраб нашояд шуд, ки ҳастам соҳиби машраб.
Бигӯ бо наврасони мулки ишк, эй боғбони ғам,
Ки ҳар як меваи ин шӯхи ларзон мешавад як таб.
Аҷаб девест вожун баҳти ман, ё Раб, ки бар гардун,
Ки
Барои сӯзи ў ҳамчун шиҳоб уфтад маро кавкаб,
Хавоси хотири Дарвеш гардад ҷамъ з-ин ҳасрат.

Манзили ишк, ки водии Самум асту сароб,
Гайри Маҷнун, кӣ дар он обу ҳаво дорад тоб?
Дидаи гайр ба хошок насупорад ба ҳок (?)
В-он ғаҳ, эй бод, аз он рӯй барандоз ниқоб.
Дар ҳаробии тан, эй дил, манамо саъй басте,
Бум якбора нахоҳад ватани хеш ҳароб.
Бар дил аз ғусса инонроғст зи дасти ту гираҳ,
То даҳан аз пайи побӯси ту бикшод рикоб.
Нахӯрад ҳеҷ ғам аз рӯзи ҳисоб, эй Дарвеш,
Ҳар ки дар шаб кунад аз неку бади рӯз ҳисоб.

Моҳи қаззоз он, ки кард аз меҳри рӯяш офтоб,
Риштаҳои нур чун абрешими ў ҷарх(у) тоб.
Пешӣ абрӯяш маҳи нав қачфурӯшӣ мекунад,
Баҳри он чандон намоннад, ки ҳаст он носавоб.
Он тарозӯе, ки ў мисқол аз вай мекашад.

Кӯҳи дарди ман бар он кай санчаду донад ҳисоб.
Обу ранг аз вай кучо бошад маро чун ҳар даме.
То зи қирмиз бар лабаш хун меҳӯрад бар ҷои об
Синачокеро ҷӣ бошад аз барои дӯхтан,
Гар бубахшад як нах аз абрешим аз роҳи савоб.
Резаи абрешими ӯ ҷамъ месозам мудом,
То аз он рӯзе кунам ҳалқи рақибонро таноб.
Дарди Дарвеш аз ғами ӯ кас ҷӣ донад чун набуд,
Инчунин Айюбро аз кирми абрешим азоб.

Надорам дур аз он маҳ тоби маҳтоб,
Дарову дидаро дарбанд, эй хоб.
Ба пеши соҷиди хуршеди рӯят,
Маҳи навро қач афтодаст меҳроб.
Зи ҷашми ҷавҳари теғат нашуд дур,
Ки н-ояд мавҷ бар соҳил зи гирдоб.
Агар пурчин бувад зулфат, аҷаб нест.
Шикан пайдо кунад занҷир аз тоб.
Ба ҷашми дурбин, Дарвеш бингар,
Ки ӯро гум нагардад тири партоб.

На хуш бувад хати носеҳ ба дарди ишки ҳабиб,
Агар бувад ҳама дармон чу руқъаҳои табиб.
Ғарибу дӯст шаванду азиз дорандаш,
Ба бӯи ту чу равад ба шифо ба шаҳр ғариб?
Рақиб дур шуд аз хони васл, эй сад шукр,
Насиб бурдаш аз он кӯй ӯ ба назди насиб.
Най муқарраби ошиқ, ҳамӯш, эй носеҳ,
Ҷӣ суд мекунад ин гуфтугӯй бе таъзиб.
Бар остони ту Дарвешро бишуд ҳама ғам,
Фузун аз ин накунад соили факир шикеб.

Як дам аз ҳам сайр мекарданд ба даври офтоб,
Лек мечӯянд рӯзу шаб ҷамоли ӯ ба тоб.
Акси гул дар об аз шарми ҷамоли ӯ фитод.
То бишӯяд сурхии гулгунаи худро дар об.
Бар қафо гесӯи ӯ дасти дили мо баста буд.
Оразаш банди дигар фармуд аз банди никоб.
Гар бубинам хоки кӯи ӯ ба ҷашми хештан,
Тӯтиё бахшам ба мардум доим аз роҳи савоб.
Чун миёнаш ҷӯяд аз Дарвеш, пӯшонад ҷамол,
Рост гуфтанд ин ки: «Дар раҳ мешавад як мӯ хичоб».

Эй сунбули ду зулфи ту дар тоб як ҷиҳат,
В-эи ҷашмҳои масти ту дар хоб як ҷиҳат.
Дар масҷид аз ҳаёли ду абрӯи ту имом,
Пайваста карда рӯй ба меҳроб як ҷиҳат.
То як ҷиҳат фурӯхтаанд оташ он ду рух.
Аз ҳар ду дида меравадам об як ҷиҳат.
Якранг ҳар ду лаъли ту дар хандаву сухан,
Хун меҳӯранд аз дили аҳбоб якҷиҳат.
То ҳамраҳи сағони ту гашмам, касе шудам,
Чун он сағе, ки буд ба Асҳоб якҷиҳат.
Чун хор аз ҷи гашт рақибаш забондароз,
Гар нест бо вай он гули сероб якҷиҳат.
Дарвеш аз остони ту ҷое намеравад,
Чун дар ситодааст дар ин боб якҷиҳат.

Эй дилат бастаи уммат шуда аз баҳри начот,
«Уммато» гуфтани ту пеши кӣ уммат салавот.
Аз асо одами поке набувад одамро,
Осиёро чу мададгор туй дар арасот.
Хизри роҳе зи тари ту агар он зӯрӣ кард (?),
Зулмат аз хеш нашӯяд ба ҳама умри ҳаёт.
Соҳиби мол туй, вачҳи ҳалоли ту ҳама,
Лочарам, бар ту аз ин вачҳ ҳаром аст нукот.

Хокиёро ҳама шуд ному нишон аз ту падид,
Офтоби туву гирди сарат инҳо зуррот.
Яди байзову асо нест туро, дасти дуъост,
Мушкил аз дасти гирифтор барояд хочот.
Лутф фармой, ки беҳосилу бебарг шудем,
Кори мову карамат қиссаи бед асту набот.
На ба аъмоли тан аз чон, дили мо пайрави туст,
Лофи суннат натавонем бад-ин савму салот.
Натавонад сухан аз наъти ту гуфтан Дарвеш,
Аз сифоти ту кас огоҳ набошад чуз Зот.

Эй дил, надодамат ба ҳама умри худ зи даст,
Майлат чу шуд ба дасти нигоре иҷозат аст.
Соқӣ шикаст тавбаи ман пеши мӯхтасиб,
Мушкил шавад дуруст, ки чоӣ баде шикаст.
Хун шуд дили ракибу маро сӯзи чон ҳамон,
Оташ зи оҳане, ки шавад об кай нишаст.
Аз шарм рӯ ба хок ниҳодам ба пеши дӯст,
Он сачдаи ниёз, ки дидам зи бутпараст.
Дарवेशи пир чун ҷаҳад аз ишқ натавон,
Он дам, ки буд ҷавону тавонаш аз ӯ бихост.

Он тане к-аз лутф ҷонаш солҳо побастӣ ўст,
Нест дуре, гар чу ҷонаш бедилон доранд дӯст.
Эй кабутар, аз фаришта в-аз парӣ бодо парат,
То парӣ чун номаи ман нек бинмоӣ ба дӯст.
Бод саргардон басте гардиду гарди роҳ хӯрд,
То насибаш, эй гулистони нақӯи бўи туст.
Шона з-он зулфайну кокул ҳар чи орад аз карам,
Тӯҳфае чанд аст баҳри ман агар як тори мӯст.
Гар дам аз дидор зад, Дарвеш, сӯфӣ дур нест,
Ҳаркиро рӯест, бо хуршеди тобон рӯ ба рӯст.

Аз лутфи қадат об бари сарви равон гуфт,
Бояд зи насихат сухан, оре, ба ҷавон гуфт.
Бинмуд ба чуръа бари махмур каромат,
Соқӣ на ба худ ин сухан аз пири мугон гуфт.
Аз сӯзи дили хеш ба парвонаи ҳамдард,
Нома нанавиштем, ки шамъаш ба забон гуфт.
Боқӣ нафасе гуфтам аз ин роз ба ҳар ҷо,
Банди даҳанаш нест, ба фарёду фиғон гуфт.
Ҳар ҷо сухани ҳусни ту хоҳанд зи Дарвеш,
Он аст сухан, к-он ҳама ҷое битавон гуфт.

Он хат сухани ҳусн расонид ба ғоят,
Чун баҳси каломе, ки шавад хатм ба оят.
Сирри даҳанат аз ду лаб, эй дӯст, аён шуд,
Оре, шавад аз ҳамнафасон фош ҳикоят.
Ҷонро ғами ишқи ту зи тан дод халосӣ,
Дар банд намонд он, ки в-аро буд ҳимоят.
Аз зулф машав дарҳам агар гуфт парешон,
Афтодаи мискин чӣ кунад ғайри шикоят.
Дарвеш назар бар караму лутфи ту дорад,
Доим нигарон аст гадоро ба иноят.

Аз кин набуд ин ки пайи ман камон гирифт,
Даъвӣ намуду чизи ҳақире нишон гирифт.
Хайёт хост шуд зи миён, лек пеши ӯ,
К-аз бар камар ниҳоду қаборо миён гирифт.
То ошкор гапша наботи хаташ зи лаб,
Пинҳон набот ҷой ба зери забон гирифт.
Масте, ки ӯ нигоҳ надорад инони хеш,
Ўро инон ба арбада кай метавон гирифт?
То ёр гӯши хеш нагирад зи дарди сар,
Шодам аз ин ки синаи ман аз фиғон гирифт.
Мачнуни ташнаро зи лаб, эй Лайлӣ, об деҳ,
К-он чашмаҳои чашм зи реги равон гирифт.

Дарвеш тарки байти ҷаҳонӣ гирифтааст,
З-онаш ҷӣ дар кушод, ки байташ ҷаҳон гирифт.

Инчунин бадмеҳру сангиндил, ки ҷонони ман аст,
Гар намирам дар ғамаш, аз сахтии ҷони ман аст.
Гар кашидем аз сари зулфат диле маъзур дор,
Догҳо дидам бар ӯ пиндоштам з-они ман аст.
Сархушам аз сангсори ишқ агар сад ҷо шикаст,
К-ин чунин сар лоиқи ҷоки гиребони ман аст.
Дил, ки нофармон шуд ӯро нест, ин товон марост,
Дар ғами ишқаш ҷи чизи ман ба фармони ман аст.
Гуфтай: «Дарвеш, ҷон деҳ дар тариқи ошиқӣ»,
Кори душворе бифармо, к-ин худ осони ман аст.

Аз бадр кори хусн наёяд чунин дуруст,
Гардӣ тамом хубиву ин шева ҳаққи ӯст.
Аз офтоби рӯи ту ҷӯяд ҳилол меҳр,
Шояд, ки он шикастаи худро кунад дуруст.
Чун зиндагӣ зи оби ҳаёти лаби ту ёфт,
Исо равон зи чашмаи хуршед даст шуст.
Тират нагашт сабз зи таъхир бар дилам,
Ҳар нахлро, ки дер нишонданд, барнаруст.
Дарवेशро мурод ту будӣ, ки шуд гадо,
Ҳар сӯ нашуд, ба ҷасту (ба) хези дигар начуст.

Он ки шуд дур аз ту натвон гуфтанаш фарзона аст,
Гар парӣ бурдаш зи раҳ аз пеши ӯ девона аст,
Аз раҳи ӯ оқибат чун раҳ ба зулфат мебарад.
Гар аз ӯ заҳмат кашад, не арра хасми шона аст.
Ҳолӣ аз ҳолс набошад, гар набошад холи ӯ,
Аз латофат он занахдон меваи бедона аст.
Ишқ чун хезад зи дил, ӯро зи вайронӣ ҷӣ бок,
Қадр дорад мавзеи некӯ, агар вайрона аст.

Шамъи маҷлис гарчи равшанрой бошад дар сухан,
Он забонаш кас намедонад, ки бо парвона аст.
Сачдагоҳи кӯи ӯ Дарвешро бошад мақом,
Хуш бувад Дарвешро ҷое, ки тоъатхона аст.

Он хол ошност ба ҳар дидае, ки ҳаст,
Шуд рӯшинос ҳар кӣ ба ҷои касе нишаст.
Зулфат фитод к-он хати наврастаро фиканд,
Афтад касе, ки раҳм надорад ба зердаст.
То буду буд шакли даҳонат зи майли туст,
Ҷое, ки нест, нест ба ҷое, ки ҳаст – ҳаст.
Чун бут агар ба касе сар наёварӣ фуру,
Орам фуру ба пеши ту сар ҳамчу бутпараст.
Гуфтам: «Назар зи чашми ту Дарвеш аз чӣ хост?»
Гуфто: «Фиреб ҳаст саволи гадо зи маст».

Аз қавсу ҳилол арчи фалакро ду камон аст,
Дар дилкашӣ абруи ту беш асту кам он аст.
Болои набот аст сухан аз лаби ширин,
Ӯ низ шунидаст, ки дар зери забон аст.
Пеши қадат он сабза, ки аз боғ баромад,
Обаш гаҳи борон зи сари сарви равон аст.
Майхона пур аз хум, надихӣ бода ба риндон,
Соқӣ, магар ин коргаҳи кӯзагарон аст.
Ҳар пора нишони тамаъе шуд буриданд,
Эй ҷомадарон, маслиҳати кор дар он аст.
Чунбиш накунад кам сари зулфи ту зиҳи тоб,
Гӯё, ки диле монда дар ӯ дар хафаконаст.
Як нукта табиб аз сухани ишқ нагӯяд,
Шахсест, ки доим зи пайи суду зиён аст.
Дарвеш ба номи ту бувад шеърӣ ту то ҳашр,
Чизи дигарон зуд аз они дигарон аст.

Он ду рух ҳар кӣ меҳру маҳ меғуфт,
Дар накӯӣ яке зи даҳ меғуфт.
Холи лаб гӯш бар даҳонаш дошт,
Чи ҳикоят бад-он сияҳ меғуфт.
Гунча аз шавқи он гули ораз,
Буд сирре аз он ба чӣ меғуфт.
Бе ту ошиқ ҳузури қалб надошт,
Тоғати хеш аз он гунаҳ меғуфт.
Гар намебуд нола, эй Дарвеш,
Кӣ ҳадиси туро ба шаҳ меғуфт?

Ин тарошидани абрӯи ту аз тундии хӯст,
То нагӯянд, ки болои ду чашмат абрӯст.
Майли меҳроб надорад дили хуршедпараст,
Фикри абрӯ накунад, он ки туро ошиқи рӯст.
Тир афканду ниҳон кард камон абрӯят,
Ин ҳама фитна зи таълими ду чашми ҷодуст.
Чун қачӣ буд ду абрӯю аз ӯ ёфт тарош,
З-ин сифатҳо ба раҳи факр бигузаштан накуст.
Соф дид ойинаи орази ӯро Дарвеш,
Ҳамчу тутӣ ба суҳан омаду гуфт: «Иллоҳ дӯст».

Аз ҳар сари зулфаш нарасад дил ба руҳи дӯст,
З-он сӯи туанд, гаҳ насим аз тарафи ӯст.
Холу хату зулфат ҳама хушҳол аз ӯянд,
Давре, ки бувад хуш зи барои ҳама некӯст.
Дар орзуи холи хат аст он лаби хандон.
Доим талаби базм кунад шахс, ки хушхӯст.
Аз гӯша кунад чашм ниғаҳ бар сари зулфаш.
Дуздида, ки чун раҳгузар ӯ аз бари он рӯст.
Дарвеш ба ӯ майл надорад зи қаноат,
Чун писта агар хоҷа пур аз мағз кунад пӯст.

Эй гул, шукуфта бош зи булбул, на дар шигифт,
К-ӯ пеши сарви мо базе аз некии ту гуфт.
Дандон газидааст лабатро, ки ханда кард,
Бо ӯ чаро зи сахтдили мекунад гирифт.
Дар ҳайратам, ки он хати навраста холро,
Дар ришта чун кашид, ки ин дона кас насуфт.
Афтодааст хоки раҳаш даст аз ӯ бидор,
Ба ӯ ки зуд тар шавад, эй ашк, дармаяфт.
Аз баҳри як нигоҳи ту чон медиҳад равон,
Дарвеш не гадост, ки хӯгар бувад на муфт.

Аз зар маноз, хоҷа туро гар хазонаест,
Ҳар танга реши балоро нишонаест.
Дар дом бин, на дона агар мурғи зиракӣ,
Чандин ҳазор дида ниғаҳбони донаест.
Хошокчин зи хирс бувад в-ар на мурғро,
Ҳар бол баҳри хобгаҳаш ошёнаест.
Бар хеш ҳеч қой гирифтан раҳо макун,
Битвон ҳар он чи бар ту гирифтан баҳонаест.
Дарвеш, то ба кас набарӣ ҳеч илтиҷо,
Бар боби факр бош, ки хуш ошёнаест.

Агар ба кор шабе давлати ту даркор аст,
Аз он ки дидаи бедорбахт бедор аст.
Шабаҳтарошии шаб кун, ки лаъл аз ӯ бихарӣ,
Ки ҷавҳарӣ ба дур ин сангро харидор аст.
Гузар зи водии маҳшар ба шабравӣ бикунӣ,
К-аз он самум гузаштан ба рӯз душвор аст.
Чу шаб харид агар чон ба шамъ нафрӯшад,
Ба рӯз гармии парвонаро ҷӣ бозор аст.
Ба сӯзи шаб бувад ҳолате дигар, Дарвеш,
Чароғро ба шаби тор бин ҷӣ анвор аст.

Ин саро холӣ шавад аз ҳукми ҳайи лоямут,
Не мағас монад дар ин хилватсаро, не анкабут.
Гарчӣ сарсабзӣ дар ин бўстон, маноз аз шоҳу бар,
З-он ки хоҳӣ дархӯри кирмон шудан чун барги тут.
Бенишон набвад ҳар он захме, ки аз ҷое расид,
Дам мазан гар тири Намрӯдӣ хӯрӣ монанди хут.
З-ин ҳама омад шудан гардат ба хотир мерасад,
Чанд бо афғон равӣ чун осие, охир сукут.
Бош хокӣ дар ҷаҳон, не бодсар чун қавми Ёод,
З-он ки хоҳад реш кардан охир ин боди ҳаёт.
То ба кай Дарвеш ғам дар мазраи дунё хӯрӣ,
Қад шавад чун хӯша ҳам азбаски дорӣ бори кут.

Ўро, ки Ҳақ чунин писар аз лутф додааст,
Чун ӯ ҳам ар фақир бувад, шоҳзода аст.
Рӯ дид он ки ойина ҳамчун рухат ниҳод,
Ҷое нарафтааст, кунун ҳам ниҳодааст.
Дар ҷом дошт шаҳд ба ёди лаби ту ринд,
Сӯфӣ расид, то нахӯрад, гуфт: «Бода аст»
Шаҳбози тири ӯ зи пайи мурғи ҷону дил,
Дорад ҳавои сайд, ки парҳо кушодааст.
Дарвеш гуфт барги гул он рух зи нозуки,
Бингар дар ин ҳаёл, ки рангину сода аст.

Зи миёнаш чу камар дасти талаб дошт, ки нест,
Дил надонам, ки мечӯяду побастаи чист.
Ҳаст девонаву бешак ба фусун мӯхточ аст,
Он ки рухсори туро диду гирифтори парист.
Ҷони сад ошики бедил бари он хат ҳеҷ аст.
З-он бар омад, ки варо ҳаст чи бошад, ки сахист.
Ишқ аз кӯшиши дониш натавон ҳосил кард,
З-он ки ин ганҷи саъодат азали, не амалист.
Аз халоиқ чу Масиҳо бигурез, эй Дарвеш,
З-он ки бо мардуми ин давр намешояд зист.

Агар атост туро хусну ишқи банда балост,
Манозу таъна мазан 3-он ки дод доди Худост.
Бад-ин далел, ки парвона хешро бikuшад,
Ба пеши шамъ бувад равшан ин ки нопарвост.
Гузар кунем зи шамшоду сарв ҳамчун об,
Ки нест бо қади ӯ кори мо ба инҳо рост
Дуъои сарви қади ӯст зикри булбул аз он,
Зи гул баромада ҳар сӯ ҳазор дасти дуъост.
Мазан зи айбу ҳунар дам зи шодии Дарвеш,
Чӣ ҳоҷат аст ба гуфти ту чун сухан гӯест.

Он ки моро ошиқи девона чун Бахлӯл гуфт,
Ҳаст ӯ девона, аммо ин сухан маъқул гуфт.
Кард бeрoҳ ӯ, ки ошиқро фиканд аз роҳи ишқ,
Дар тариқи ҳақшиносӣ раҳрав ўро гӯл гуфт.
Аз ҳадиси ошиқӣ бо мардуми нодон мағӯй,
3-он ки натвон розӣ худ бо мардумони гӯл гуфт.
Бар сари хони муҳаббат дар чигар бошад намак,
Бечигарро нест дархӯр шарҳи ин моқул гуфт.
Пок шав аз ҷумла чун Дарвешу зикри ёр кун,
3-он ки натвон ин суханро бо дили машғул гуфт.

Он гул, ки нест хорашу фориғ зи ҳар ҳасест,
Ё Раб, мабод ҳеҷ бад ўро, ки хуш ҳасест.
Ин чашму абрӯе, ки ту дориву обу ранг,
Хуршед бо вучуди ҷамоли ту ҷуз ҳасест (?)
Бо сад ҳазор бим нагирем тарки ту,
Моро умедҳо ба ту, эй нозанин, басаест.
Мағзор то рақиб ба ошиқ ҷафо кунад,
Раҳм ор бар касе, ки гирифтори ноҳасест.
Дарвешро, ки хирка ба сад пора гаштааст,
Шоле, ки нав бувад бари ӯ беҳ зи атласест.

Бар пой хумшикан зи сари даст санг част,
Дар кина сахткӯш ба худ медиҳад шикаст.
Соқӣ, фузун ба беҳудагӯён шароб деҳ,
Бадмастро беҳ аст, ки созанд зуд маст.
Гар шуд рақиб дур нагӯям неки ӯ,
Бар мурда гуфтаанд, нашоёд дурӯғ баст.
Сокин нагашт дил, чу талаб кард зулфи ӯ,
Чун шуд тамаъ дароз, нашоёд ба чо нишаст.
Дарвеш, дар ҳилол ба заъфу қачӣ мабин,
Ин бин, ки хешро бинамуд он чунон ки ҳаст.

Ба дарди ишқ аҷал дод дил на бедод аст,
Чу сайд хаста шуд, ӯро табиб сайёд аст.
Ба хатти ӯ нарасад заҳмате зи халқаи зулф,
Чаро ки гардани нарм аз каманд озод аст.
Намерасӣ ба фарёди кас, туро нарасад,
Савол аз ошиқи нолон, ки ин чӣ фарёд аст.
Ғубори хотирам аз ғайр нест, аз ман хост,
Ки гирдбод на аз дигаре, ҳам аз бод аст.
Зи шикваҳои ту эй боғбон, чи шарҳ диҳам,
Ҳазор гуфтаи булбул маро яке ёд аст.
Магир тарки ғам, эй ҷон, ба ишвадодани ёр,
Ба ин ки гуфт туро ғам махӯр дилат шод аст.
Дигар чу тир марав аз пайи бадӣ, Дарвеш,
Зи шасти шаст шуд аз қору рӯ ба ҳафтод аст.

Бар сар агар расад зи ту теғам судоъ нест,
Қое, ки дӯстист ба ҷон ҳам низоъ нест.
Қонам ба қори ишқ баромад, на дину дил,
Беҳтар зи нақди вақт зарурат матоъ нест
Хуршеди мо даме, ки барояд ба чарх гарм,
Як зарра аз ҳавои руҳаш бе самоъ нест.

Дар ҳаҷр чону дил зи барам беҳабар шуданд,
Дар манзили гурез, маҳалли видоъ нест.
Дарвешро зи ғайб ба дил мерасад сухан,
Ҳоҷат ба хондани кутубу истимоъ нест.

Пур тафовут бошад аз Фарҳод то Маҷнуни маст,
Ишк кори дигар асту маст коре дигар аст.
Чун садаф бо мардумон лоф аз яди байзо занам,
Баҳри дору хоки пои ӯ агар орам ба даст.
Он миёро гар ба дил бурдан вучуде гуфтаанд.
Нест товони касе бар вай магар ин чурм бас аст.
Зулфи ту то суд худро бар лабат қач меравад
Рост гуфтанд ин ки хинду гардад аз як чуръа маст
Қуббаи Дарвеш чун фонус аз он пурнур буд,
К-ӯ ба сӯзи ишқи ту чун шамъ дар хилват нишаст.

Бештар дил сӯхт дар хун дида чун хуноб рехт,
Равғани қандилро гӯй ба рӯи об рехт.
Нест қадри хумшикан то шуд суроҳи сарнагун,
Чун намонад маслиҳат, аз кӯза гӯянд об рехт.
Сӯфии покизадоман рашк бар ушшоқ бурд,
Ёр чун дар вақти мастӣ чуръа бар аҳбоб рехт.
Пеши меҳри оразат ҳеҷ аз либоси маҳ намонд,
Ҳамчу каттоне, ки ӯ аз тобиши маҳтоб рехт.
Чуб аз бебаргӣ, эй Дарвеш, оташбарг шуд,
Сӯзи ӯ хоҳӣ, зи худ мебояд ин асбоб рехт.

Беҳуд дили моро хайи²⁷ соқӣ, на май андохт,
Ё Раб, чи арақ буд, ки дар чоми вай андохт.
Дар пой ҳадангаш ачабе нест, ки печад,
Охир пайи он сайд, ки тираш зи пай андохт.

Хоке ба сӯи сангдил афкан, ки рақибат,
Ҳайф аст, ба ҷое, ки бувад саҳт ғай андохт.
Шабнам зи руҳат ҷониби гул рафт, ки худро,
Чун ашк зи ҷашми ману 3-он рух чу хай андохт.
Дарвеш, чи бошад, ки ғитод аз дами зуҳҳод
Дар хок ҳазонро хунуқиҳои дай андохт.

Бинмуд дӯш моҳи нав аз тарфи боми дӯст,
Лекин бирафт зуд, чу дид он на ҷои ўст.
Ман 3-ин ҷаман ба обеву хоке хушам чу хор,
Хун он касе хӯрад, ки муқайид ба рангу бўст.
Бингар даруни сина, ки мондаст ҷои дил,
Ҳамчун нишони дона, ки монад ба норпӯст.
Дар орзуи роҳи ту дар боғ сарвро,
Аз соя уфтода пуле бар фарози ҷўст.
Чун устухони писта буд поку рӯсафед,
Дарвеш то ҳалос шуд аз қайди мағзу пӯст.

Бар канори ҳавз соқӣ базмро асбоб реҳт,
Бода дар ҷом аз барои айшу гул дар об реҳт.
Боғбон баҳри нисор овард гулҳо бар табак,
Узрҳои карду як-як бар сари аҳбоб реҳт.
Гӯшу хуши ҷумла шуд аз мутрибу соқии базм,
Ин чу май дар ҷуръаву ў нағма аз мизроб реҳт.
Маст чун бемор шуд аз орзуи ҷашми ёр,
Бода хоҳад қай тавон дар ҷоми ў ҷуллоб реҳт.
Он ки ў меҳроб хоки наъли асби ў накард,
Бар сараш чун шуд ба масҷид хок аз меҳроб реҳт.
Хонд чун Дарвеш дар васфи ту назми обдор,
Аз ҳаё шуд абр дар дарёву бар сар об реҳт.

Бо вучуди рӯи он хуршед тоби моҳ нест,
Фард чун бех дар хӯри рӯяш касе ҳамроҳ нест.

Аз чӣ медорад дарег он лаъли лаб аз ташнагон,
Чун зақан ўро, бихамдиллоҳ, ки об аз чоҳ нест.
Қону дилро мерасад дар пой ў аз зулф ҷавр,
Аз сари афтодагон дасти ситам кўтоҳ нест.
Не саги кўяш, на ошиқ ёр гардад бо рақиб,
Ҳеч кас, оре, ба олам хешро бадхоҳ нест.
Аз пайи реги равон Мачнун сӯи Лайлӣ нарафт,
З-он ки ҳаргиз майли солиқ аз пайи гумроҳ нест.
Моҳро дар ҳола манзил аз фироқи рӯи ўст,
Дар ҳисоре меравад з-ин ғам, ки дар вай роҳ нест.
Ман чу шамъу халқ ҳамчун нақши фонуси ҳаёл,
Бо кӣ гўям, чун зи сўзи ман касе огоҳ нест.
Дарди худ дар ошиқӣ, Дарвеш, аз худбин маҷӯ,
Ҳар киро парвои ойинаст, ўро оҳ нест.

Партави ойина гар монעי нигоҳ нест,
Ниғаҳбони худу оразат зи оҳ нест.
Фузун аст каффаи мизони шаб зи рӯз бaсе,
Магар бар ў гуноҳномаи сиёҳ нест.
Равам ба водии Мачнун зи сар чу беҳабарам,
Шудан бар ин дару деворҳо на роҳи ман аст.
Зи тири ў ба сар он худхудам ба давлати ишқ,
Ки рашки тоҷварон аз пари кулоҳ нест.
Чу дер монд ба кӯи ту, гуфтамаш Дарвеш,
Ба ханда гуфт, ки мавкуфи як нигоҳ нест

Пур фитода санги роҳ аз сарви чолоки ман аст,
Меравад бебоку аз бебокиаш боки ман аст.
Аз қадӣ ў ошён бар сарв бандад мурғи дил,
К-он чунон нахле на ҷои хору хошоки ман аст.
Ҳар бало пеш оядам шодам, ки аз дунболи ман,
Бозгашта халқ аз роҳи хатарноки ман аст.
Бар суми асбаш чакида хун чу бинам хун хўрам,
Аз ҳасад чун гўяд ин аз сайди фитроки ман аст.

Гар наёяд дигаре, бас бошадам лавҳи мазор,
Ин муҷовир бас ки доим бар сари хоки ман аст.
Васфи худ мекард аз он Дарвеш воъизро гузашт,
Гуфт: «Инҳо низ ҳамчун шеърӣ ковоки ман аст».

Бар сар маро ҳаволат агар теги кин шудааст,
Гардан ниҳодаам чу ҳаволат чунин шудааст.
Афғони халқу ҳусни ту ҳар кас, ки дида гуфт:
«К-ошӯбу фитнаҳо ҳама аз баҳри ин шудааст».
З-он рух ишоратам ба даҳон кард чашми ту,
Бо он ҳама ҷамол чаро хӯрдабин шудааст.
Сайёдвор чашми ту моил ба сайду ман,
Андар камини ӯ, ки киро дар камин шудааст.
Дарвеш хонд симтану оҳаниндилаш,
Дар ханда рафту гуфт, ки шеърат матин шудааст.

Ба қалам сурати он тангдаҳон натвон сохт,
В-ар тавон сохт, зи тангиш забон натвон сохт.
Накши абрӯи ту бар дил кашаму ҷон сӯзам,
Оташе то набувад беш, камон натвон сохт.
Мафикан тир ҷаёпай ба дили беором,
К-он чи доим равад аз ҷой, нишон натвон сохт.
Кокул аз банд чу бикшуд намонад махфӣ,
Фитна ҳар гоҳ, ки ошуфт, ниҳон натвон сохт,
Меҳр нафрӯхт ба ӯ, ҳусни ту ҳам эй маҳи нав,
Рав, ки болотар аз устод дӯкон натвон сохт.
Баски ковад ҳама ҷо дар талаби Мачнун бод,
Ҳеҷ пинҳон ба тағи реги равон натвон сохт.
Чора он аст, ки бо ҷумла бисозӣ, Дарвеш,
Ҳар ҷӣ созад ба мизочи ту, чунон натвон сохт.

Беҳ аз касон сағи ӯ ёру меҳрубони ман аст,
Ки шаб давида расад, ҳар кучо ғиғони ман аст.

Ба номи ошиқи дигар кунам ҳикояти худ,
Валек пай барад он маҳ, ки достони ман аст.
Марост заъфу туро нозуки баробари ҳам,
Ки бастаам камарат рост бар миёни ман аст.
Ғами ту пургалабу ман зи бим саргардон,
Ки ҳоким аст ба хоҳиш, на меҳмони ман аст.
Ниҳоли тан самари талхмағз дод зи ғам,
Ва ба талхияст, ки дар мағзи устухони ман аст.
Чӣ бими лашкари хоб аз пайи шабеҳунам,
Чунон ки дидаи бедор посбони ман аст.
На боз медиҳадам дил, ки медиҳад бозӣ,
Ки ҳар диле, ки диҳад, бингарам на з-они ман аст.
Сабуксараст аз он сарв лоф зад зи қадаш,
В-аро кучо самар? Гули саргарони ман аст.
Зи маъние, ки барад дузд, бад мабар Дарвеш,
Киро ба харч кунад ӯ, ки нақди кони ман аст.

Ба сина тир наям з-он бути камонабрӯст,
Чу парри мург, ки бошад миёнтиҳӣ чун пӯст.
Зи мо мапурс бадун неки хеш, худ дарёб,
Ки ҳар чӣ дӯст кунад, пеши ошиқон нақӯст.
Зи ҷаври ҷашми ту ҳар дида нангарад сӯят,
Адаб миёнаи мардум зи шаҳнаву яргӯст.
Зи ишва ҷавр кунад ҷашми ёр бо мардум,
Чу он касе, ки ҳунарманд бошадун бадхӯст.
Ба ишқ майли рақибат намекунад, Дарвеш,
Нақӯст ин, ки касе чизи бад надорад дӯст.

Пари пирӣ, ки аз ӯям ҳаваси дигар нест,
Бозам овард зи ҳар чиз, вале раҳбар нест.
Кор бас мушкилу ман эл шуда аз рафтани умр,
Ҳечам имрӯз аз ин воқеа мушкилтар нест.
Нақди умрам шудаду чирки гунаҳ монда басте,
Ҳамчу он киста, ки шуд кӯҳнаву дар вай зар нест.

Ман, ки якбора шудам, умри дубора чӣ кунам?
Чист қарнайн чу маро қуввати Искандар нест.
Лек сад шукр, ки пирию азизӣ, Дарвеш,
Нест аз ҳеҷ ғамат гарчи туро ғамх(в)ар нест.

Ба чашми акс кунад ойина нигоҳ ба дӯст,
Ки қобили рухи зебои дӯст дидаи ўст.
Гирифт домани сунбул ба ёди зулфи ту хор,
Аз он гуле, ки зи дасташ расиду ғолиябӯст.
Мулозимони рухашро зи дида дил пурсанд,
Гирифт, гуфт, сари хеш зулфу хат бар рӯст.
Нарафт ҷои дигар з-он ҷамол ҳиндухол,
Ғулом кай бигурезад, чу ҷои ў некуст.
Зи лутфи худ дили Дарвеш ҷӯяд он дилбар,
Латофати суҳанаш лочарам аз он дилҷӯст.

Пеши қади ту хидмати пиру ҷавон хуш аст,
Зеро ки гуфтаанд, ки ходим ҷавон хуш аст.
Бо кам бисоз, беш агар нест баҳри айш,
Гоҳе, ки фасли барги гули аргувон хуш аст.
Теғу камон зиёни ту бошад, на суди мо,
Чун мекашӣ ба роҳи фақирон инон хуш аст.
Ширинҳадиси ту бувад офати ҷамол,
Пур чизҳо ба шахс баду дар даҳон хуш аст.
Бо раҳравони ишқ бибур водии бало,
Дар роҳи саҳт ҳамраҳии корвон хуш аст.
Дар интизори ёр барои кушоди дил,
Овоз дар шунидан аз он остон хуш аст.
Дарвешро хушаст ба ишқат замон – замон,
Рухсори ту чу менигарад, ин замон хуш аст.

Бар лабаш табхола бингар холи ўро чун гирифт,
Хӯрд хуни бедилон бисёр ўро хун гирифт

Чун ғами Лайлӣ хӯрад, чун несташ зоде дигар,
Дар тариқи ишк натвон хӯрда бар Мачнун гирифт.
Ҳар ниҳоле, к-аз сари хоқи гаронборони ишк-
Сар кашид, истод аз ӯ, андозаи гардун гирифт.
Сар кашид аз холу хат, зулфаш аз он дар по фитод,
Афтад он, к-ӯ хешро аз дигаре афзун гирифт.
Пеши гул не қавли булбул беҳтар аз Дарвеш буд,
Аз барои ханда кардан байти номавзун гирифт.

Ба сол ар чи дар дилбарӣ беҳ меҳ аст,
Чу хуршед ёри ман аз вай беҳ аст.
Раги ҷонам аз абрӯяш пора шуд,
Камонро ҳама ҷӯрҳо бар зех аст.
Рақибаш сияхрӯву ман зардрӯ,
Бубинед то худ кадомин беҳ аст.
Чӣ шуд хоҷа гар хуш намоёд ба ғайр?
Надорад ғаме, баҳри он фарбеҳ аст.
Чу Дарвеш ҳеҷ аст дар кӯи ӯ,
Ки ҳаст охир ин ҷо, ки аз вай кеҳ аст?

Бо ҳаёли лаби ӯ ёфтам аз баҳр наҷот,
Бигзарад ҳастагии саҳт, чу боқист ҳаёт.
Чӯб бар фурсати рухзард ба бозор омад,
Шуд магар аз ғами қанди лаби ту ҳаста набот?
Ҳар киро меҳри рухат нест, дилаш ҳаст сиёҳ,
Ҳамчу хуршед, ки роҳаш набувад дар зулмот.
Аз ғадоени худ, эй шоҳ, басе, рӯй бипӯш,
З-он ки ҳаст ин назар ин ҳусни ҳасанро ғассот.
Аз гуломии ғамат то бихӯрад худро боз,
Бидеҳ аз ҳусмни худ, эй шоҳ, ба Дарвеш закот.

Боз вақт омад, ки бўстонро кушояд боб ғашт,
Хуш кушодӣ шуд, ки дорад ин замон асбоб ғашт.

Сабза навхез асту гул рангину бӯстон хушҳаво,
Метавон кардан замоне бар канори об ғашт.
Бо ҷамолу зулфи хубон сайри ҷону дил хуш аст,
Ҳамнишинонро хуш ояд дар шаби маҳтоб ғашт.
Бӯстон ҷӯяд чу булбул ошиқи бедордил,
Гарчи сӯфӣ боғи ҷаннатро кунад дар хоб ғашт.
Дида то барҳам занӣ, айёми ишрат бигзарад,
Бишнава аз Дарвеш панд эй хочаву дарёб ғашт.

Барги гулро натавон кард сифат чун руҳи дӯст,
Чӣ кунӣ он суҳанеро, ки на мағз асту на пӯст.
Гулу ойина чи бошанд ба пеши руҳи ту?
Ин яқин аст, ки худрӯ буваду он худдӯст.
Сарвақаддон ҳама чун сабза намоянду ту гул,
Ҳар ки дидат зи миёни ҳама гуфт ин некуст.
Ту нақӯхӯй чу гул бош, агар ҳамчун хор,
Баҳри озори дили ҳалқ рақибат бадхӯст.
Аз ғадой ҳама ин буд муроди Дарвеш,
Ки расад бар сари кӯи ту, занад «Оллохдӯст».

Бар сурати ту нуқтаи ҳоле, ки ту гирифт,
Наққоши Чин сари қалам аз нақши ӯ гирифт.
Худро ба ҳоки пои ту бигрифт зертар,
Дар об акси моҳу аз он обрӯ гирифт.
Чидан зи бори гул дили ошиқ надод бор,
Бар бораш аз ҳаёли ту бӯсиду бӯ гирифт.
Қандилро, ки нест бари кас фуру гузошт,
Дар пеши шамъи рӯи ту бояд фуру гирифт.
Чун ҷархи кӯзагар бари мастони пойкӯб,
Сӯфӣ ба рақс омаду бар сар сабӯ гирифт.
Гуфтам ҷавоби ҷурми ту бар банда, қуштиям,
Хуни кӣ рехтӣ, ки маро хуни ӯ гирифт?
Дарвешро сағи ту нагирад зи мардумӣ,
Аз давлати ту нест касеро бар ӯ гирифт.

То сиҳисарви ман аз осеби даврон даст баст,
Ман аз он осеб чун барги хазон рафтам зи даст.
То ҳамоил кард дар бар соиди симини хеш,
Ҳар киро дидам зи дардаш даст бар дил монда аст.
Бо накӯкорон фалак бад мекунад, ўро чӣ чурм,
Хастаеро дил ба даст овард, аз онаш даст хаст.
Сокиё, он наргиси махмур бе май нест хуш,
То зи дард оғаҳ набошад, доим ўро дор маст.
Дасти ў то бастааст аз дарди ўву банди он,
Хотири Дарвеш як соат зи дарду ғам нараст.

То барояд чон ба ишқаш, тан ба сад дарду дил аст,
Бар мизочи худ баровардан якеро мушқил аст.
Хуш бувад ҳар дил, ки дарди ишқ ҳосил мекунад,
Хушдилий, оре, ба ҳар чое, ки ҳаст, аз ҳосил аст.
Хидмати кӯи бутон чӯ аз дилам, не кӯи зӯҳд,
Ҳар ки чое шуд, бар ў таклиф он сарманзил аст.
Дар мақоми хеш дорандат ба ҳар чое равӣ,
Қобилият гар кунӣ ҳосил, ҳама чо қобил аст.
Як сухан фармо карам аз лутфи худ Дарवेशро,
З-он ки дар кӯи ту аз баҳри ҷавобе соил аст.

То хабаргашташ, ки бар тарфи чаман хоҳӣ гузашт,
Бод орад барги гулҳоро ҳама рӯзе ба гашт.
Ончунон сӯзам, ки нопарво шавад дар ошиқӣ,
Шамъ агар парвонаро аз ман бичӯяд саргузашт.
Ҳар кучо аз халқ хезад шӯр бинад он тараф,
Занн барад, Лайлӣ, ки Мачнун сӯи шаҳр омад зи дашт.
Тарсамат чашме расад ногоҳ аз вобини халқ,
Бех, ки мардумро нагӯяд чокарат дар раҳ «пашт».
Кай дили Дарвеш боз ояд зи фикри он миён,
Раҳ чу борик асту ишқ аз пай нашоёд бозгашт.

Талҳии дай рафту аз Наврӯз ширин шуд ҳаёт,
Рафт занбӯри асал дигар ба гулгашти набот.
Омили бӯстон дигар нав сохт дастури кӯҳан,
Моли навро мефиристад ҳар тараф аз гул барот.
Сояҳои баргу хоки бӯстонро сачла бурд,
Мурғ чун аз қомати сарви равон гуфт «Ассалот».
Рафт он, к-аз ҳар тараф омад зи вай заҳмат падида,
Аз ҳама сӯе хуша(с)т акнун бурун о аз ҳаёт.
Маърифат гар боядат Дарвеш, гашти боғ кун,
З-он ки аз ҳар чиз ориф мебарад раҳ сӯи Зот.

То гираҳ шуд кокулаш аз дуди охи халқ раст,
Растакорӣ бошад он касро, ки кӯтаҳ кард даст.
Килки толеъ ҳардуро як бор(а) хат з-он рух намуд.
Гар чи зулфаш дар талаб гардид, холи ӯ нишаст.
Гуфт сӯфӣ чун сабӯи май зи даст афтоду монд.
Гар ба ҷои бода дар вай об будӣ, мешикаст.
Гунча то зад аз даҳонаш лоф ҷангаш мекунамд,
Чун надорад нийяте ҳар чиз, меғӯямд ҳаст.
Қайди он фитрок доим хост дили Дарвешро,
Оқибат шуд ончунон ҳиммат ба ҳар ҷос, ки баст.

Тардомане, ки нест варо шарм, беҳаёст,
Гар бар ҳаво чу абрувон аст, беҳавост.
Номардро муолиҷа пеши табиб нест,
Гӯ: «Ҳамчунон бимир, ки ин дард бедавост».
Бо ғайр он ки пирахане бошаду ду тан,
Пӯшида нест айбаш агар худ ба сад қабост.
Ҳар кас, ки гашт ҳамдами бегона шуд чунон,
Гуфтам сухан ғариб, вале маънӣ ошноост.
Дарвеш, ҳеҷ хубтар аз умри хеш нест,
Оқил аз он бурун наниҳад дил, ки бевафост.

Чун суроҳӣ ҳар касе гӯяд сухан аз чашми маст,
Боз дар ҳар гӯша аз вай гулгуле афтодааст.
Шамъ аз рухсору аз лаб бодаву нукл аз сухан,
Базмро ҳар чиз мебояд зи алтофи ту баст.
Дӯстонро ҳамчу каф ҳар дам расад чоми мурод,
Душманонро доғ аз даври ту ҳамчун пушти даст.
Чуръаро соқӣ зи бадмастон ҳаме дорад нигоҳ,
Ҳар кӣ некӣ пур кунад, аз давр, кам ёбад шикаст.
Бода чун ишқ асту соқӣ ёру мачлис чои хос,
Вочиби ҳадд аст, агар Дарवेश набвад майпараस्त.

То дил рухаш дар ойина дидан гирифтаст,
Буркаъ ба рӯ зи оҳ кашидан гирифтаст.
Сарҳо гирифтааст ба по чун нишони наъл,
Гоҳе, ки тавсани ту давидан гирифтаст.
Неку бадаш дил аз хафакон то бурун равад,
Қон к-аз ғамат ба сина расидан гирифтаст.
Мутриб ба сӯфӣ он чи ту хоҳӣ, бигӯ ба чанг,
Гар чанг гӯши худ зи шунидан гирифтаст.
Бас кун маво рақиб, ки сағ хок хӯрдаст(?)
Чун соя мургро ба паридан гирифтаст.
Мачнунсифат саге чу бирафт аз ниҳоди ман,
Сайди муродам аз ҷӣ расидан гирифтаст.
Майлаш бувад, ки ҳар қадами ӯ равад ба сар,
Дарवेशро, ки пушт хамидан гирифтаст.

Чашми ӯ маст аст, аммо хуфтанаш пайваст нест,
Хуфта бошад абрӯяш пайваста, аммо маст нест.
Бе ту дорам ҳар шабе дар зери сар дасти малол,
Зердастам 3-он, ки бар дилхоҳи хешам даст нест.
Пойбасте ҳам сару корест моро дар ғамат,
3-он ки саргардон бувад ҳар кас, ки ӯ побаст нест.
Дил сари зулфи ту бигрифт, арчи дар поят фитод,
Нест бок аз мастӣ он касро, ки ҳиммат паст нест.

Олами Дарвеш чун девона дар вайрона аст,
Нестӣ дар нестӣ дар факр, оре, хаст нест.

Чун садаф дида ба хобаш нигарон натвон сохт,
Хешро аз пайе дар оби даҳон натвон сохт.
Най ҳикоят кунад аз сӯзи дили мо, не шамъ,
К-ин ҳадисест, ки равшан ба забон натвон сохт.
Худфурӯшӣ чу ба бозори хирад кас нахарад,
Хоча рав, к-аз пайи ин кор дӯкон натвон сохт.
Ишқ бигзор чу шуд пир дилат, эй Дарвеш,
Ба тамошои ҷавонон-ш ҷавон натвон сохт.

Чун равад аз хумшикан ҷому сабӯ берун зи даст,
Саҳл машмар 3-он, ки ояд бар дурусти мо шикаст.
Паҳлӯи ҷому сабӯ биншин, ки дар базми шароб,
Заҳмати соқӣ бувад аз мардумони дурдаст.
Гар на аз ҷому суроҳӣ рамз дорад дар миён,
Аз чӣ хонад мутриби мо гаҳ баланду гоҳ паст?
Осмонбӯсем бас тамкини дарбонӣ бидех,
3-он ки ошиқ аз чунун як ҷой натвонад нишаст.
Шаҳрбанди ошиқӣ, Дарвеш, бошад бас баланд,
Дил бинех чун аз хисори ӯ начаст он ҳам, ки част.

Чунонки ҳалқаи он зулфи рӯй гулгун аст,
Маро зи дидани рӯи ту дида пурхун аст.
Зи баски ҳаст ба дил шарҳи ошиқӣ наздик,
Ҳазорсола сухан занн барӣ ки акнун аст.
Ба ғайри ноқаи Лайлӣ, ки мекунад хоре,
Дигар киро ғаме аз раҳгузори Мачнун аст?
Ба ҷашми ҳар касе он рух ба сурате бинмуд,
Ки ҳусни моҳ ба ҳар манзили дигаргун аст.
Зи касб ҳаст чу Дарвешро яди байзо,
Фароғат аст чу Мӯсо, ки хоча Қорун аст.

Чун хӯрӣ бода дилат фориғ аз ин ғамхор аст,
Айш ин аст тарабро, ки фаромӯшкор аст.
Шуғли дилҳо бубар, эй зулф, аз ин гӯшаи чашм,
Макун ошӯб, ки ҳамсояи ту бемор аст.
Дил ба чон аст харидори чафову ситамаш,
Риндро барги маишат ҳама аз бозор аст.
Гуфтам аз баҳри ту бисёр кашидам ғаму дард,
Ханда зад, гуфт, ки аз баҳри ту ин бисёр аст.
Фикри тақтеъ макун шеъри равонро Дарвеш,
Ҳар кучо беҳунаре ҳаст, тарозудор аст.

Ќустани пояи фитроки ту кай дархӯри мост,
Ҳар кучо сайди туро пой, чӣ ҳадди сари мост.
Мо кӣ бошем, ки бошем ба кӯи ту муқим?
Гарчи сӯзем, на манзилғаҳи хокистари мост.
Шакаратро натавонам чу хат ғаштан гирд,
Ҳамчу мӯр аз чӣ қаҳоне ҳама пур лашкари мост.
Гарчи мо хишткашу қасри шах аз хишти зар аст,
Бар сари мо чӣ занад хишт чу молу зари мост.
Он ки гум кард пайи худ чу Хизир, эй Дарвеш,
Ба сӯи оби ҳаёти абадӣ роҳбари мост.

Чунон ки доираи холи ҳазрати шоҳ аст,
Туро ба сӯи дили мо зи ҳар тараф роҳ аст.
Назар ба сӯи ту доранд халке аз ҳар сӯй,
Хуш аст дидани ҷое ки он назаргоҳ аст.
Сухан ба қоида, эй боғбон, бикун зи қадаш,
Зи сарву гул чӣ ҳадиси дарозу кӯтоҳ аст.
Чу ҳар чӣ мешиканад, аз барои он оҳест,
Зи зулфи пуршикани ӯ маро басте оҳ аст.
Бар остони ту з-онем мункири Дарвеш,
Ки лоф мезанад аз ғақру дар пайи ҷоҳ аст.
Чу кори ишқ ба чон аст, бе зиён будаст,

Аз он ки санъати бемоя чумлагӣ суд аст.
Ба васли ваъдаи он ҳур муддати умре,
Ба кӯи дайр, ки аз ҳашр мерасад зуд аст.
Бихишти кӯи туам Ҳақ зи меҳри рӯи ту дод,
Худо аз он ки кунад кори нек, хушнуд аст.
Муроди худ зи руҳаш чӯ, на з-он даҳон, эй дил,
Чу нест он талаб, ин матлаб, ки мавҷуд аст.
Чӣ гуна шиква зи чавру чафо кунад, эй дӯст,
Ки ҳар чӣ аз ту ба Дарвеш мерасад, ҷуд аст.

Боғбон аз нахлҳои тар чу дорад пеши ту,
Бар сараш бояд задан онҳо, ки ӯ парвардааст.
Чун қадат сарве кадомин оби чӯ парвардааст,
Ё чу рухсорат кадомин гул накӯ парвардааст.
Рӯзи бад ҳаргиз набинад аз дуёи ошиқон,
Он ки фарзанди накӯро некхӯ парвардааст.
Одамият аз парӣ н-ояд ба даври ҳусни ту,
Нест ӯ мардум, ки дур аз шаҳру кӯ парвардааст.
То ба гӯши он шаҳ аз Дарвеш ояд нуктае,
Чун садаф дурҳо басте з-ин орзу парвардааст.

Чунонам дур аз он лаб дил фиғор аст,
Ки оби нораи андар сина нор аст.
Худоро бо табиби ман бигӯяд,
Ки бемори ту имшаб беқарор аст.
Бикун бар чони ман ҳар чиз хоҳӣ,
Ки ошиқ саҳтҷону бурдбор аст.
Маро ҷонкандану Фарҳодро кӯх,
Ки ҳар шахсе ба коре устувор аст,
Зи кин, Дарвеш, хор аст он сағи кӯ,
Аз он дар пеши ӯ дарвеш хор аст.

Хат бар чамолу ҳусни ту чизе фузудааст,
Пур лоф мезанад ҳама худ з-ӯ набудааст.
Чашмам зи хоки роҳи ту ойина пок сохт,
Инаш зи наъли тавсани ту рӯ намудааст.
Пайкон калиди фатҳ бувад новаки туро,
Бар синае равон, ки расад, дар кушудааст.
То бод бурад гарди раҳаш, тунд меравад,
Пайдо зи роҳи ўст, ки чизе рабудааст.
Дарвеш, арзи дурри сухан пеши ӯ макун,
К-он маҳ ба гӯши хеш аз ин пур шунудааст.

Холи туро зи дидаи ошиқ ҳичоб чист?
Рангаш бас аст пардаи ҳинду ниқоб чист?
Гуфти намебарам дилу гармӣ ба раҳравон,
Чун нестат зарур ба рафтан шитоб чист?
Равшан ғами руҳи ту бар оби Хизир нашуд,
Зулматнишин чи фаҳм кунад к-офтоб чист?
Бар мо чафову чавр бурун аз ҳисоб кун,
Қое, ки ҳаст олами ёрӣ, ҳисоб чист?
Дарвешро саволи ҳадисест з-он даҳон,
Фармо дар ин сухан, ки ту гуфти ҷавоб чист?

Хӯрд пайкони ту дил, зад баҳри он дар тег даст,
Рост гуфтанд ин ки ҳар феъле, ки ҳаст, аз лукма ҳаст.
Шоҳиду сокист, сӯфӣ пеши мо ин сӯ мабин,
Чун зи номаҳрам ту худ гуфти, ки бояд дида баст.
Мекунад зикри ҳафӣ сӯфиву афғон дар самоъ,
Бод ҳамегӯяд бари мардум баланду нек паъст.
Хумшиканро боғ бекадр аст то майхора рафт,
Бекифоят муштарӣ озурду чинси худ шикаст.
Ёрии риндони софе хуш бувад Дарвешро,
З-он ки мегӯянд: «Бо худ беҳтаре бояд нишаст».

Хат ба хун гуфтам маро хоҳад дилорое навишт,
Орази навхатти ту ин нукта бар чое навишт.
Чӯби хат бар сарви бӯстон шуд барои бандагӣ,
Чун нишон ишқ аз барои қадди зебое навишт.
Хоки пойи ту навиштам, ёр, хез, эй гирдбод,
Лек боло бар маро чун чизи аълое навишт.
Сирри ишқам шуд зи носеҳ чун газал дар нусхаҳо,
Шӯхрате бигрифт ҳар чизе, ки доное навишт.
Бегуноҳ Дарवेशро хат дод он дилбар ба хун,
Зоҳиран ошуфта буд, ин хат ба ғавғое навишт.

Хат наву зулфаш зи пеши рӯй сар бартофтаст,
Холи ӯ дар дилрабӣ арса холи ёфтаст.
Риштаи зулфи ту натвонад чу чоки шона дӯхт,
Арраи хичри ту он касро, ки дил бишкрофтааст.
Кӯжпушти ишқ баҳри доруи хоки раҳат,
Дида воло карда рӯ аз чархи атлас тофтаст.
Завқи ошиқ нест ҳочиро, ки сӯи Каъба шуд,
Хондаанд ўро бар-он дар, ӯ на худ дарёфтаст.
Пардаҳои гуфтаи Дарвеш бошад пурхаёл,
Ў на ҳамчун анкабутон чизҳо бартофтаст.

Дар панд ба ошиқ натавон шарҳу баён гуфт,
Бегобу тавонро зи насихат чӣ тавон гуфт?
Саргашта шуду нест ба як қой қарораш,
Мачнун сухани ишқ чу борику равон гуфт.
Кӯҳи ғами Ширин чу бувад бар дили Фарҳод,
Дигар натавонаш сухани сахту гарон гуфт.
Гуфтем зи абрӯт ҳаёле маҳи навро,
Ҳарчанд ки кам шуд, натавонаш кам аз он гуфт.

Дида ашқи хеш дур аз синаи пуртоб рехт,
Шӯъла чун беҳад бувад, натвон бар оташ об рехт.

Сабру ҳуш аз сина чун шуд, ҳаст ҷонро вақти кӯч,
Хайма хоҳад канд аз он, берун аз он асбоб рехт.
Дида мешуд ғарки баҳри ишқ аз он афшонд ашк,
То барад киштӣ саломат, чизҳо дар об рехт.
Кас наёбад бар сари кӯяш зи ашки мо нишон,
3-он ки натвон ёфтан бар хок чун симоб рехт.
Чун зи рух хай мечакад Дарвеш аз шарми савол,
Бас нашојад обрӯи хеш дар ҳар боб рехт.

Дудил машав, ки дуӣ рост нест дар раҳи Дӯст,
Қаҷ аст чун бишикофӣ ду мағз дар як пӯст.
Чу мӯи дида миёни ту дил ҳаёле гуфт,
Тафовут аст чу даъвӣ бувад агар як мӯст.
Зи мавҷи об занад рӯи худ басе сайқал,
Магар, ки ойинаи ӯ ҳам ба ҳасрати он рӯст.
Зи хор ғунча хӯрад хуну тангдил бошад,
Ба заҳмат аст касеро, ки ҳамнишин бадхӯст.
Мағӯ бад аст зи Дарвеш дидани руҳи хуб,
Ки худ аз ҳасоили ӯ ҳамин яке некӯст.

Ду лаъли ӯ, ки бувад кони нозу аз кон нест,
Яке дигар маталаб ҳамчу ӯ, ки имкон нест.
Намудамаш маҳу гуфтам, ки: «Ҳаст орази ту»,
Зи меҳр гуфт: «Ғалат дидаӣ ту, ин он нест».
Хаташ ба ҷашми ман ояд, на қадди ӯ ба ҳаёл,
Ки ҷои сарв даруни сафоли райҳон нест.
Сипанди ҷашми кабудӣ фалак зи холи сиёҳ,
Чу бадр рӯи туро ҳеҷ нуксон нест.
Миёни зулф кушоду даҳан зи ханда намуд,
Ба ноз гуфт: «Маро аз ту ҳеҷ пинҳон нест».
Бигашт носиху кас барнагашт аз раҳи ишқ,
Зи кори нек ба олам касе пушаймон нест.
Агар чу мурғи қафас хуб хонад, эй Дарвеш,
Сухан мадеҳ ба касе ёд, к-ӯ сухандон нест.

Дил вақти сачда дар зақани ӯ ба фикри рӯст,
Дар чаҳфитода қибла надонад кадом сӯст.
Як сӯй оби оразу як сӯ сиришки мо,
Сер об сабзаест хаташ, к-обаш аз ду рӯст.
Булбул зи рӯи туст, на аз гул чунон хароб,
Бечора ӯ, ки дард намедонад аз чӣ рӯст?
Бар ҳоли хеш нест хаташ гиря з-он кунам,
Чун сабззор гашт дигаргуна оби ҷуст.
Хуш гуфт боғбон чу гул аз хор шуд чудо,
Бо ӯ касе чи гуна нишинад, ки тундхӯст.
Сунбул ба аҳди зулфи ту гар шӯҳра шуд, чӣ шуд?
Девона саршинос зи чулидагии мӯст.
Дарвеш он чи буд зи софидили намуд,
Ойина бо бадон баду бо некӯвон накӯст.

Дар пеши он ду рух зи чап оям ба сӯи рост,
То бингарам ҷамоли ту, эй маҳ, ба рӯи рост.
Тири ту то гузашт зи ман шуд сӯи рақиб,
Аз кина ҳаст бар тани ман гашта мӯй рост.
Гуфтӣ: «Дило, ки тири кажаш ростӣ гузид»,
Ин нест боварам сухан, охир бигӯй рост.
Монанди зулфи ёр рақибони дилсиёҳ,
Чун қач баромаданд, аз эшон маҷӯй рост.
Дарвеш ҷон фидои қадат мекунад, на зулф,
Қач қай кунад касе, ки варо ҳаст ҳӯи рост?

Дил нақди ҷон ба насяи васли ту додааст,
К-он синаро зи нақди касон беҳ ниҳодааст.
Дар по сарам фикан, на сухан, теғи лутф каш,
Эй шӯҳ, чун ба дасти ту корам фитодааст.
Ҳар дидаро кушод расад аз ҷамоли ту,
Бар худ аҷаб дарест, ки рӯят кушодааст.

Худро фиканд дуру маро пеши худ фиканд,
Дар шаб чу гуфт: «Кист ки ин ҷо ситодааст?»
Дашном дод ёру нахоҳад ситад боз,
Дарвеш, шод бош, ки ин дода додааст.

Дар закан дилро зи зулфаш нест бок аз хат ғам аст,
Он бало мегардад, аммо ин қазои мубрам аст.
Рӯи зебои худ эй хуршед, аз зоҳид бипӯш,
Бо ҳама покӣ фалак чун зӯҳраро номаҳрам аст.
Чун таяммум, к-ӯ шавад пайдо чу ботил гашт об,
Тавбаи майхора чун май бингарад, номаҳкам аст.
Ҳамчу мавзун боз пеши абрӯвони шӯхи ӯ,
Гаҳ камонро пушту гоҳе сина дар бозӣ ҳам аст.
Гар ба дил Дарвеш меҳри донаш холи ту кишт,
Нест, эй хуро, ачаб, к-ин орзуи одам аст.

Дар камон тири туро ҳаст яке душману дӯст,
Накунад фикри баду нек дар он хона, ки ўст.
Акси рухсори ту дар ойинаву об якест,
Ҳар кӣ ӯ нек бувад, дар ҳама ҷое некўст.
Кафи ту бо дили мо панҷа аз он соид зад,
Даст бар вай бувад ўро, ки хунар дар бозўст.
Об то лоф зад аз сарв зи шарми қадӣ ту,
Сар фуру бурда ниҳон гашта равон дар таҳи ҷўст.
Чанги Дарвеш ҳама аз санъати қадди ту хост,
Макунаш айб, ки аз ростии худ бадхўст.

Дар хусни хеш моҳ агар беш, агар кам аст,
Моро ба туст меҳру иродат муқаддам аст.
Юсуф ба Миср хубу ту дар чашми ошиқон,
Ҳар кас ба ҷои хеш азизу муқаррам аст.
Шояд хати ту хонд бәротӣ мусалламай.
З-он рӯ, ки бар ту даъвии хубӣ мусаллам аст.

Он хӯ, ки мечакад зи ду зулфат ҳаёти мост,
Чун он гиё, ки зиндагии ӯ зи шабнам аст.
Дарвешро ба факру қаноат ғанӣ шумор,
Ҷуро, ки эҳтиёҷ набошад, мусаллам аст.

Дилам зи сурати Ширину Кӯҳкан хастаст,
Ки ӯ бурид зи Фарҳоду бо кӣ пайваастаст?
Нишони пош ҳамечӯяму намеебам,
Дилам дунима дар ин раҳ рамузие ҷустааст.
Чу булбулест муаззин, вале ҷӣ суд, ки ӯ,
Надорад ишқи чаман, пойбасти гулдаст аст.
Зи бими хумшикани давр чун пиёла дилам,
Ҳазор бор дилам хун шуд, ар чи нашкастаст?
Намекунанд зи Дарвеш сӯфиён дархост,
Хуш он касе, ки дари томеъон ба рӯ баастаст.

Дур бодо аз руҳи хуби ту чашми бадсиришт,
Ҳамчу чашми аҳли дӯзах аз руҳи хури бихишт.
З-он руҳам дурӣ мафармо чун надорам ҳеч роҳ,
Кас надидаст он ки фармоянд баъд аз мот кишт.
Бо рақибат руҳ чу гул, бо хор рангинтар намуд,
Хубтар бошад, чу бошад хуб дар паҳлӯи зишт?
Обдонӣ чун кунӣ бунёди ушшоқи хароб,
Гул канинд аз ашқу аз саҳро ба буш оранд хишт.
Он ки аз вай риштаи Дарвешро тобе набуд,
Филмасал гар чарх гардон буд, худ чизе наришт.

Дасти Дарвеш гар аз моли ҷаҳон кӯтоҳ аст,
Натавон гуфт фақираш, ки азизуллоҳ аст.
Буду нобуди ҷаҳонро, ки равон мегузарад,
Ҷумла хобе шумурад, он ки зи факр огоҳ аст.
Ҳар даме акси руҳи дӯст баробар бинад,
Он ки чун ойина равшан дили ӯ аз оҳ аст.

Чун малик он ки варо мулк набошад, малак аст,
Гар ба сурат бувадаш факр, ба маънӣ шоҳ аст.
Чун тавон ёфтанаш дар ҳама ҷое, Дарвеш,
Пеши ҳар шай, ки бувад, кори ту шайоллоҳ аст.

Дур агар тири ту афтад зи дилам не зи хатост,
Ки маро кор зи баҳти қачи худ н-ояд рост.
Гуфт Фарҳод: «Чу афтод зи Гулгун Ширин»,
К-ин ҳам аз толеи шӯридаи баргаштаи мост.
Нашудам шод чу ғам дидам аз он ғамза нахуст,
Асари кори баду нек зи аввал пайдост.
Гуфтам: «Аз баҳри ту худро бикушам», хандон шуд,
Гуфт: «Тақсир дар ин кори писандида ҷарост»?
Тарки дармон куну бо дард бисоз, эй Дарвеш,
Чон бидех дар ғами ҷонон, ки ҳамин чиз давост.

Дил ҷигархун ҳамчу гул з-он наргиси бемор дошт,
Хуни худхӯрдан бувад беморро тимордошт.
Як ду рӯзе лола шуд дар даври хуснат худфурӯш,
Ҳар тунуксармоя кай битвонад ин бозор дошт.
Аз яди байзо назад дам шамъ пеши оразат,
Бар забон аз васфи рӯят ҳамчу Мӯсо нор дошт.
Сурати Чин дид рӯят, хост афтодан зи по,
Рафта буд аз даст лекин пушт бар девор дошт.
Пеши қаддат гул агар баҳри тавозӯ барнахост,
Сарви мо, маъзур медораш, ки дар по хор дошт.
Зуд гуфтам ҳоҷати Дарवेशро қардӣ даво,
Гуфт: «Соилро нашояд пеши худ бисёр дошт».

Дар ҷаман буд барги сарв аз нисбати қадди ту рост,
Нек бошад ҳар киро, эй сарв, нисбат бо шумост.
Он ки лутфе несташ бо банда, ҳайронам аз ӯ,
Дилрабоеро, ки по то сар ҳама лутфи Худост.

Дар дили ойина ҳар дам ҷилваи рӯи накӯст,
Аз кудурат сина чун софест доим босафост.
Пой дар гил сарвро истода дид, он шӯҳ гуфт:
«Шарм дор аз хештан, масти ҷавонӣ, ин чӣ кор?»
Бо дили девона дорад ҷон даруни сина ҷанг,
Ҳамчу аз шахсе, ки аз ҳамхонаи худ дар балост.
Ёр ҳар ҷоям фириштад, пеш менояд рақиб,
Барнаёяд пеш ҳар касро, ки давлат раҳнамоست.
Офтобӣ дар сухан Дарвешу ҳасмат ҳамчу абр,
Гар сутуд бар рӯи ту, ҳеҷаш мағӯ чун беҳаёст.

Дар дил ар сеҳр кунад, гуфт рақибаш: «Ҷодуст»,
Кӯр бодо, ки хунар бинаду гӯяд: «Ҷодуст».
Бод чун зулфи ту ошуфта, сарафканда рақиб,
К-ин ҳама фитнаву ошӯбу бало дар сари ўст.
Даҳани танги ту дар ханда бувад зери никоб,
Ҳамчу он писта, ки хандон шуда бошад дар пӯст.
Оташи гул зи ғами рӯи ту наншонад об,
К-аз чӣ бар рӯй занад шабнаму пояш дар ҷўст.
Шеъри Дарвеш на аз зехни накӯ рангин аст,
Васфи рухсори ту мегӯяд, аз он рӯ хушгўст.

Дар нигин лаъл аз лабат худро босе камтар гирифт,
Ҳар кӣ қадри худ шиносад, боядаш дар зар гирифт.
Аз далели мо дили парвонаро афрӯхт шамъ,
Чун ҳадиси беғараз гуфтем, бо ӯ даргирифт.
Сар ба як дам кард охир кори худ бо теги ӯ,
Гуфт кори сахл натвон дам ба дам бо сар гирифт.
Ҷон чу меояд гарон бар ман зи заъфи тан босе,
Дил аз ӯ бо ин тавон кай метавонам баргирифт?
Қадр, эй Дарвеш, чун дар ошиқӣ аз нестист,
Бештар шуд ҳар кӣ ин ҷо хешро камтар гирифт.

Дӯш дар ҳаҷраш зи ман бар сӯхтан бедод рафт,
Тоқати доғам наёвард оташу барбод рафт.
Дар насихат кардан, эй носех, ҷавоб аз ман маҷӯ,
Дор маъзурам, ки мақсуди сухан аз ёд рафт.
Дар иморат кардани вайронаҳои ошиқӣ,
Санги Фарҳодӣ нашуд пайдо, ки дар бунёд рафт.
Дар фиғону нола ҳеҷ аз кӯҳ нашнидам садо,
Баски пай дар пай зи ман аз беҳудӣ фарёд рафт.
Сарвро озод кардӣ ў ҳамон дар банди кист,
Бандаи мукбил на аз ҷое, ки шуд озод рафт.
Гар кунӣ вайронаи ишқаш талаб, девона бош,
Аз пайи ганҷе чунин натвон ба истеъдод рафт.
Кай равад Дарवेशи бедил аз сари кӯи ту шод,
Аз мақоми шодмонӣ ҳар кӣ шуд ношод рафт.

Дар об мабин рӯй, ки шӯрида равон аст,
К-ойина ба дасти ту аз ин саҳт гарон аст.
Бимаш набувад чун на ба дандони ману туст,
Он ҳол, ки дил бурда дар он кунҷи даҳон аст.
Бо қадди ту гар сарв кашад сар ачабе нест,
Дар сар кашише ҳаст касеро, ки ҷавон аст.
Ман нек равам гарчи забон бад равад ўро,
Манзури ман он рӯи дилоро, на забон аст.
Не лойиқи ман бўсу канор аст дар ин ҳол,
К-аз дард лабам хушку дилам дар хафакон аст.
Яқуб ба пирохани Юсуф накунад сабр,
Саҳтаст, ки бӯ бурда ба ҷое нигарон аст.
Дарवेश нишони ту нагӯяд ба рақибон,
Гуфтанд, надонам ба ҷаҳон роҳати ҷон аст.

Дигаронро ба тараб бодаи гулгун ҳавас аст,
Ќуръаи дарди ман ин доғи сияҳкоса бас аст.
Ошиқ аз ҳаҷри хату холи ту фориғ набувад,
Рӯзу шаб заҳмати девона зи мӯру мағас аст.

Аз ракибони дурушт аст маро об ба чашм,
Хас диҳад об ҳама оби ман ин чо зи хас аст.
Чун аз он талъати хуршед надорад рӯзӣ,
Бумро гӯй, ки бедории шабҳо абас аст.
Ойина бинию аз нози ту тарсад Дарвеш,
Пешбини туро то чӣ болоҳо зи пас аст.

Доғ агар бар тани шахсе буваду бар чон нест,
Он нишонест, ки ҳар ҳол зи бедорон нест.
Аҳли ғарқоб ба як мавҷ зи тӯфон растанд,
Нӯҳ аз ишқ даме нест, ки дар тӯфон аст.
Чорае нест зи ишқи ту ба ҷуз нест шудан,
Оҳ, аз он дард, ки дур аз ту варо дармон нест.
Холи рухсори туро дузд нашоёд гуфтан,
Ки барад дилбару аз халқу зи кас пинҳон нест.
Осиёрост ба сар донаи раҳмат борон,
К-аз пайи сангдиле бедилу саргардон аст.
Пеши Мачнун ба биёбон чӣ хазону чӣ баҳор,
З-он ки регасту дар ӯ қоидаи бўстон нест.
Бенасибе наравад аз карами ӯ Дарвеш,
Бар дар ӯ дасти гадоист, агар меҳмон аст.

Рамазон омаду моро ғами он дилдор аст,
З-он ки ҳар кор, ки сирӯза бувад душвор аст.
Ташналаб чун бувад он ғунҷаи сероб маро
Дил чу гул аз ғами беобии ӯ дар нор аст.
Мепазад ҳар касе аз рӯза ба коре ҳавасе,
Ба ҷуз аз мӯҳтасиби шахр ки ӯ бекор аст.
Ба буруғ ид кун, эй зухд, чу бошад рамазон,
Чизе он вақт ба даст ор, ки бемиқдор аст.
Рӯзҳои салавот асту салот, эй Дарвеш,
Наъту тавҳид бигӯ, гар ҳавасат ашъор аст.

Рафт агар Мачнун миёни гӯсфандон зери пӯст,
Бо сагон ман розиям ҳамрах шудан дар кӯи дӯст.
Маҳ зи равзан омаду шуд боз кас парво накард,
Он ки шуд парвона аз шамъат киро парвои ўст.
Аз сухан ногуфтанах ҳар ҷо сухан гӯянд халқ,
Турфа хомӯше, ки аз вай оламе дар гуфтугӯст.
Об рафт аз пеши ту, эй сарв, гулро тоза кард,
Обрӯе дорад, оре, ҳар киро обе ба ҷӯст.
Гар бичӯяд орзу, Дарвеш, ўро манъ макун,
3-он ки мечӯяд дилаш чизе ки ўро орзуст.

Зи сӯзи синаву ашкам зи баски кор хароб аст,
Танам чу киштии сӯзон миёни оташу об аст.
Навишта хат зи ҷӣ рӯ шуд миёни оразу зулфат,
Агар на бурдани дилҳои ошикон ба ҳисоб аст.
Рақиб саҳттар аз санг шуд ба гуфтани беҳад,
Ки кӯхро чу бигӯӣ яке, яке ба ҷавоб аст.
Ба пеши қалди ту аз хеш рафта ошики бедил,
Мисоли хаста, ки дар сояи ниҳол ба хоб аст.
Зи хатт ҷамоли ту маҳрамаи фузуд диламро,
Хуш аст дӯстии он кас, ки аҳли ҳисоб аст.
Ба пеши дидаи Мачнун бинои даҳр набошад,
Бад-он сифат, ки баландӣ аён миёни сароб аст.
Ҷаман зи ҳаҷри ҷамоли ту ҳаст бар сари оташ,
Чу акси лолаву гулҳо нагун фитода дар об аст.
Аз ин маранҷ, ки Дарвеш хаста шуд, нигарон аст.
Бичӯӣ хоҳири ў аз қарам, ки ҷои савоб аст.

Зулфат ошuft чу хат хост зи рӯи маҳи дӯст,
Буд ошuftа кунун вақти барафтодани ўст.
Ошиқ аз фикри бадӯ неки ҷаҳон бар тараф аст,
Пеши Мачнун набувад фарқ, ки дад ё охуст.
Ҷои худро ба забон шона ниғаҳ мелорад,
Зулф агар рафт, ҳамон бо хати ў дар бари рӯст.

Ҳаст манзур, ки тоби назараш бештар аст,
Гарчи аз кокули ӯ мартабаи зулф фуруст.
Рӯй дар ойинае чамъ надорад Дарвеш,
Нест худбин чӣ бадаш з-он ки парешонсару рӯст.

Зи оху нолаи ман баски кӯҳ маҳзун аст,
Дарун зи лаълу бурунаш зи лола пурхун аст.
Маро, ки фарқ чу машъал бувад зи оташу ох,
Чӣ ҷои хонаи мурғ асту фарқи Маҷнун аст.
Задам басте дар дил аз дарун маро нола,
Ҷавоб дод, ки дар хона нест, берун аст.
Зи зулфи ғамза шабехун мазан бар он бедил,
Ки ҳар даме зи дили хеш ғарқа дар хун аст.
Ба пеши аҳли назар подшаҳ бувад Дарвеш,
Азиз агар бишиносӣ ба Миср, Зунун аст.

Зулфат гузашт аз хату он рух ба ӯ гузошт,
Чандон, ки ин намуд ғулу ӯ фуру гузошт.
Некӣ надид дил, ки зи кӯи ту гашт дур,
Бад рафт бо худ он, ки мақоми накӯ гузошт.
Ҷонро тани низор бувад кайди роҳи ишқ,
Девонаро каманди бало шуд чу мӯ гузошт.
Ин суди дил зи ҷавру ҷафо шуд ба ошиқӣ,
З-он ёри тундхӯй, ки тундии хӯ гузошт.
Ҳар кас, ки буд дар пайи коре гузошт ғам,
Дарвеш кору умр ҳама пеши ӯ гузошт.

Зи баски бо ғами теги ту шаб ба дамсозист,
Ба рӯз ошиқи бебок дар сарандозист.
Сиришк хуш даваду бе ту гираву зор,
Ки дидавор ба ғами кору тифл дар бозист.
Қаҷ аст кори дилам аз ду абрӯят пайваст,
Аз он дар ӯ набувад ростӣ, ки анбозест.

Зи лутф аз сари мо соя бармадор эй сарв,
Ки соягузорӣ аз ғояти сарафрозист.
Ба пеши хол макун аз хаташ сухан Дарвеш,
Ки дар миёни ғанимон ҳадис ғаммозист.

Зулфат, ки саркаш асту мушъабид баромадаст,
Парвардай ба нозаш, аз он бад баромадаст.
Бо қадди ту чӣ гуна барояд, ки мисли сарв,
Ҳар гаҳ канори чӯ нигарӣ, сад баромадаст.
Чун дузд ҷумла халқ ҳавохоҳу толибанд.
Он офтобро, ки мучаррад баромаст.
Душман ба дӯсти ту ушшоқро басест,
Номи рақиби рӯйсиях бад баромадаст.
Дарвешро агар накунад халқ илтифот,
Ҷуро аз он чӣ бок, чу муфрад баромадаст.

Сангин бад-ин сифат, ки дилсаҳт ёри мост,
Мурдан ба дарси ишк чу Фарҳод кори мост.
Охир аз ин чунун, ки зи ишқи ту меравем,
Девона гардад он, ки муқими мазори мост.
То ғарқи баҳри ишк мисоли садаф шудем,
Дурӯҳо зи абри дидаи мардум нисори мост.
Беихтиёр агар зи ғами ошиқӣ шудем,
Моро аз ин чӣ ҷурм, чу беихтиёри мост.
Дар кӯи ишк хор чу Дарвеш агар шудем,
Шодем аз ин ки ин сабаби ифтихори мост.

Сухан, ки лоиқи гӯш асту фаҳму идрок аст,
Бувад чу дурр зи даҳоне, ки чун садаф пок аст.
Дар ин чаман, ки пур аз хорҳост домангир,
Равон нагашт бар ӯ сарв, агарчи чолок аст.
Ба ҷашми пок на чун ситора бар афлок,
Бигӯш дидаи худро, ки олами пок аст.

Сирот мӯй шуд аз тангнои ҳайрати хеш,
Марав фарох, ки ин раҳ басте хатарнок аст.
Дарахту оташи Мӯсо маҷӯ аз он ки бар ӯ,
На ошёнаи мурғу на ҷои хошок аст.
Маҷӯ зи феъли бади худ кушоду кор бубин,
Басте гирах зи ғами бода бар дили тоқ аст.
Макун зи пой гарон наълкӯб чун Қорун,
Ба зери пой худ андеша кун, ки ковок аст.
Бубин ба ҷоҳ чу Лукмон зи бар макун ҳикмат,
Китоби сабр раҳо кун чу ҷои намнок аст.
На гӯшу душ чудо кун ҳадиси бори ҷаҳон,
Ки зи ҳиммати ту аз ин мор ҳамчу Заҳҳок аст.
Бикун нишеб нишман фароз агар талабӣ,
На ҷӣ чу аҳли Расулуллоҳу тавфи афлок аст.
Туро зи маърифати ҳол кай хабар бошад,
Ҳадиси солики ориф чу мо арақнок аст.
Даҳон настуфта зи хуни касон накарда хилол,
Ба тез кардани дандон шудӣ на мисвок аст.
Самар падидаи шавад аз шукуфа, эй Дарвеш,
Дили дуруст дар ин хирқаҳои пурчок аст.

Самум ҳолати Маҷнун чу дар биёбон гуфт,
Басте бисӯхт дилу ҷон аз ӯ, ки сӯзон гуфт.
Бисӯхт мутрибам аз васфи шамъу парвона,
Ки қиссаи дили бирёну ҷашми гирён гуфт.
Расули меҳнату ғам раҳм кард бар Юсуф,
Ба ӯ нагуфт ҳар он чиз пири Канъон гуфт.
Маҷӯ ба заҳмати Айюбу ҳикмати Лукмон,
Ба дарди ишқ нашоҷад ҳадиси дармон гуфт.
Зи шона дид дурӯию сад забони зулф,
Ки пеши рӯи ту ўро сухан парешон гуфт.
Зи сӯзи халқ бияндешу бас кун, эй Дарвеш,
Туро ҳар он ҷӣ ба дил ҳаст, натвон гуфт.

Сехр аст чу холи рухат аз ойина пайдост,
Чун акс намояд чапу рӯй аз тарафи рост.
Дар кина рухаш сурх шуду зулф пур аз тоб,
Аз баҳри чудо карданашон хат зи миён хост.
Бо холу хаташ қону дилу чашм бар он чашм,
Чамъият аз он аст, ки кори ҳама якҷост.
Зулфат бари мардум беҳ аз рӯй шинос аст,
Ҳарчанд сари кокулат аз мартаба болост.
Дарвеш, маҷӯ хиркаву сачҷодаву тасбеҳ,
Ишқ аст агар металабӣ факр, на онҳост.

Шамъ наншинад дар он маҷлис, ки дар вай ёри мост,
Истад бар по, ки гӯяндаш чароғе соз рост.
Дил ба сӯи он даҳон мешуд, гаҳе сӯи миён,
Ҳеҷ пайдо нест кори ӯ, намедонам кучост.
Саҳмгин ояд ба дил хӯрдан ба тири ӯ касам,
Аҳли динро бим ҳаст аз хӯрдани савганди рост.
Об надҳад кас шаҳидонро ба кӯяш ғайри теғ,
Баҳри мазлумон магар ин кӯи дашти Карбалост?
Гуфтаӣ Дарвеш дар кӯям ғариб афтодааст,
Рост гуфти, хор кай бошад касе, к-ӯ ошност.

Шамъ натвонад ба пеши комати сарви ту хост,
Ҳаст ин равшан, ки бо сад ҳила худро кард рост.
Зулф бар рухсори ӯ аз дасти хат қач меравад,
Мегузинад моҳ дар рафтани, ки мӯраш зери пост.
Сина чун пайваста дорад ишқ, дил безаҳмат аст,
Нест беморӣ дар он мулке, ки доим якҳавост.
Баҳри он тан баски бар вай қой меорад ба танг,
Дар арақ пироханат афтода аз дасти қабост.
З-он даҳан гуфтам: «Чаро Дарвеш кам бинад мурод»?
Ханда зад, гуфто: «На танҳой ту, олам пур гадост».

Шуд рақиб аз ватани хешу мақомаш хок аст,
Хуш сафоест, ки сарманзили душман пок аст.
Соқие, мужда, ки бадмаст зи маҷлис гум шуд,
Ҷоми шодӣ бидеҳ акнун, ки аду ғамнок аст.
Холӣ аз ҳол бувад мункири бадҳол ба ишқ,
Ков-коваш ҳама з-он аст, ки худ ковок аст.
Оҳи мо ахтарат, эй хасм, бисӯзад охир,
Аз забардастӣ агар ҷои ту бар афлок аст.
Камхирадро бари худ роҳ мадеҳ, эй Дарвеш,
З-он ки берӯ бувад он шахс, ки беидрок аст.

Шаб, ки бошад лаби ман бар лаби он оби ҳаёт,
Рӯз бояд ҳамагӣ шаб бувад чун зулмот.
Гар чу Ширин бувад ўро сукуноте лекин,
Нақши Ширин набувад ҳамчу ту ширинҳаракот.
Чун дар ин кӯй диҳам ҷон, бидиҳедам даъват,
Ҷои шукрона бувад дар ватани хеш вафот.
Сӯфиён васфи наботи хату қанди лаби ту,
Карда дар савмаа бисёр чу ҳалвову набот.
Сифати зоти шарифат маталаб аз Дарвеш,
Шоир аз аҳли сифотест, ки гӯяд дар зот.

Шом гашту бо чароғе ҳар касе дар хона рафт,
Аз пайи шамъи високи ман магар парвона рафт.
Гарчи ҳамдard аст Маҷнун, нест бо ў улфатам,
Кай ба сӯҳбат ҷониби девонае девона рафт?
Майли ҳамдardӣ намуд аввал туро реши ҷабин,
Хешро афканд зулфаш пеши рух чун шона рафт.
Чун бувад таскин ишқ аз додани панди касон,
Кай ба дарди сар касе дар хоб аз афсона рафт?
Хешро нодида, эй Дарвеш, ҳамчун ҷаъд кун,
То нагӯй боз ҳар чизе дар ин вайрона рафт.

Шаб зи сӯзи ман ба чуз парвона кас бедор нест,
Ў дигар гардад ба гирди шамъу бо ман ёр нест.
Ҳам магар он тундхӯ аз кина пурсад холи ман,
Варна пеши ӯ касеро захираи гуфтор нест.
Ҳар касе бар сурати девор сурат мезанад,
Ҳеҷ касро пушти роҳат аз ту бар девор нест.
Хор домангири мардум шуд ба ҳаҷри гул, валек,
Ҳеҷ кас дар дод додан ёри халқозор нест.
Шаб наёмад кас бари Дарвеш аз баҳри чароғ,
Хомкоранду яке з-ин халқ оташкор нест.

Ид омаду машшота қаду рӯи ту орош,
Оростаи ид ба наздики ту пайдост.
Пеши ту маҳи ид зи шармандагии халқ,
Шуд паст чу диданд, ки абрӯи ту болост.
Моро ҳама рӯзе зи тамошои ту ид аст,
Ғам нест агар ваъдаи иди ту фардост.
Дар ид маранҷон дили кас гарчи рақибанд,
Айб аст, ки дар рӯзи чунин фитнаву ғавғост.
Аз ишқи бутон хилватиён низ ба ғаштанд,
Дарвеш, бурун ой, ки ҳангоми тамошост.

Аҷаб мадон, ки зи хат холи ӯ зи бозор аст,
Ҷаридаро, ки шуд анбӯҳи халқ душвор аст.
Миёни халқ бувад чун шикор дар чаргах,
Касе, ки ваҳшии ишқ асту сайд дилдор аст.
Матон хеш ба як ҷо фурӯхт ошику рафт,
Чу худфурӯш на доим ба фикри бозор аст.
Ба ишқ дар пайи кас ҷӣ мекунад Фарҳод?
Ҳамӯш хубтар он кас, ки дар пайи кор аст.
Дилат ба диданаш аз кор меравад, Дарвеш,
Ки гар баробари ҷашми ту нақши девор аст.

Ишқи сӯфӣ гар чу Маҷнун софеву беиллат аст,
Гӯ бурун аз шаҳрбанд о хуш, ки саҳро, хилват аст.
К-аз пайи раҳмат кашад бисёр заҳмат шайхи шаҳр,
Воқеъ ин заҳмат, ки ўро ҳаст, ҷои раҳмат аст.
Љумла саҳрояш гулистон менамояд дар назар,
Ҳамчу занбӯри асал онро, ки аз худ лаззат аст.
Гарму сарди зоҳиду ошиқ мудом аз рӯзгор,
Ҳар кӣ бинӣ аз миҷози хештан дар заҳмат аст.
Нест ғам Дарвешро дар ишқ аз таъни рақиб,
Некро чандон, ки бад гӯянд, ўро шӯҳрат аст.

Ақлу дил хоҳад аз ин донам варо мақсуд чист,
То шавам шарманда аз вай доим он хоҳад, ки нест.
Гар нишинад тири ту дар синаи ман то ба пар,
Эй камонабрӯ мани девона пиндорам парист.
Кист ў гуфтанд аз ин ғам хочаро ранҷид дил,
Гар бигӯӣ ошиқе ояд, нагӯяд кас, ки кист.
Он даҳон чун ҷустам аз вай, нест гуфт аз рӯи ноз,
Гуфтамаш: «Эй шӯҳ, охир ин кӣ мегӯяд, ки нест».
Чун рикоб овехт он касро, ки бо вай дошт пой,
Дар тариқи дилбарон подоши некиро бадист.
Дӯш дар майхона аз нодидани он рӯю лаб,
Шамъро дидам, ки мемуруду суроҳи мегирист.
Чун ту, эй Дарвеш кас васфи миёни ў нагуфт,
Кор ҳар кас мекунад, аммо ҳунар дар нозукист.

Ошиқ, ки ҳама шаб ба ғаму нолаву оҳ аст,
Ҳаҷри ту бар он дорадаш ўро ҷӣ гуноҳ аст.
Ҳар дам ҳамаро ҷашми ту чун ашқ биандохт,
Ҳар фитна, ки бидам ҳама з-он рӯи сиёҳ аст.
Бар ҳар ки фитад ҷашми ту ҷон медиҳад аз шавк,
Эй куштаи ҷашми ту базе, ин ҷӣ нигоҳ аст?

Ҳар шаб зи пайи дидани ёрам зи раҳи бом,
Бад мекунию меравӣ, эй моҳ, чӣ роҳ аст?
Гар меҳри ту дорад дили Дарвеш ачаб нест,
Ойина, ки ӯ соф бувад, кобили шоҳ аст.

Акси шамъи равшанаширо сар ниҳам аз дурдаст,
Ҳамчу он оташ, ки бинад шаб зи дур оташпарасти.
Бесутунро шуд садо афзун зи кори Кӯҳкан,
З-ин ки мековӣ баландиро нашоҷад сохт паст.
Зулфи бетоби туро афтодагӣ бошад қабул,
В-ин қабул аз вай кунад ҳар кас чу натвонад нишаст.
Хумшикан дар бораи хум гӯ ба сангандоз бин,
К-аз ҳаё дар зер дорад дида то зад санг маст.
Пеши рӯи дилбарон Дарвеш чун машшотас,
Не ту медорӣ аз эшону на з-эшон аз ту даст.

Ғамзаашро аз мусулмонӣ сухан гуфтан хатост,
Ҷанг хезад, гуфтугӯ бо он ки кофирмочарост.
Сар фуру овард зулфаш дар такаллуф пеши хат,
Ӯ ҳам аз роҳи тавозӯи пеши ӯ бар пой хост.
Пеши холаш гар дили мо ғашт кам з-он бок нест,
Ҳар чӣ аз мо гум шавад, сахл аст, чун ӯ худ ба ҷост.
Сарв рози худ бари ӯ рости гул дар парда гуфт,
Аз мураккаъпӯши бад бех он, ки софе дар кабост.
Дур бош аз ҷашми худ Дарвеш дар тоъат чу ашк,
Нест боке ҳар ки бинад он чӣ худ бинӣ, риёст.

Қайде миёни кокулу зулфаш нишона нест,
Аз садзабон чӣ ғам чу ду танро ягонагист.
Холи лаби ту мардуми ҷашми ман аст аз он,
Як ҷашми ман ба ханда зи ишқу яке гирифт.
Пеши рақиб аз сари кӯяш шикоят
Бурдам, чунон гумон, ки бари ӯст, одамист.

Дарвеш, нек бош, ки монанди барги гул,
Зинда равад зи боғи ҷаҳон он, ки нек зист.

Гар дертар оям ба сари кӯи ту пайваст,
Дар роҳ кашад пояму бар сар занадам даст.
Ошиқ, ки хӯрад бода аз ӯ арбада н-ояд,
Девона аз ин ҳол бияфтад чу шавад маст.
Сад бор хаданги ту бигардид дар оташ,
З-он гашт дилаш гарму зи сӯзи дили ман хаст.
Гуфтам, ки чаро барги хазон рехт, ба мо гуфт:
«Зуд он ки баланд аз дигаре гашт, шавад паст».
Лаззат бувад аз ишқ, ӯ дарди сари Дарвеш,
Оре, мағас аз завқ занад бар сари худ даст.

Гар ба ноз аз ғунҷаҳои сар ба кӯят бастааст,
Пеши сарбозон сиёсат нест, он гулдастааст.
Тири ӯ гар рафту пай гум кард, чандон дур нест,
Инчунин бошад(касе, к-аз тундхӯй ҷастааст.
Эй дил, аз холаш миёни абрувон эмин мабош,
Кай бувад берамз он, к-ӯ бо қачон пайвастааст.
Хумшиканро косае гар бишканад оҳе кашад,
То чӣ оҳаш дар пай аст, онҳо, ки ӯ бишкастааст.
Хилвати Лукмон ба чӣ хулқи ҷаҳон нағзоштанд,
Кай раҳад Дарвеш агар дар бар халоиқ бастааст.

Гаҳ хоки пойи ӯ басарам, гаҳ ба сар ҳавост,
Бо ин сари бараҳна бубин дар сарам чихост.
Гаштам ба фарри факр ба навъе фариштахӯй,
К-аз тоҷ оро ваҳшатам аз сояи хумост.
Хошқвор агарчи маро нест дасту пой,
Дар баҳри ғам хушам, ки танам гашта ошноост.
Як тан напурсадам, ки кучою ҳол чист,
Пурсанд, к-ин ҷамолу чунин шахсе аз кучост.

Дарвешро ба даст чу Мусист як дуё,
К-он аждаҳост баҳри касону в-аро асост.

Гар маро, эй хур, бошад чаннати анбарсиришт,
Баҳри ту хуш-хуш бисӯзам, чун ту оӣй дар бихишт.
Аз пайи бутхонаат, эй бут, ба ҳар оташкада,
Хештанро сӯхта оташпарастон, пӯхта хишт.
Гуфтай: «Гул чист, то корад рақиб аз баҳри ман?»,
Рустоиро аз ин беҳтар набошад кору кишт.
Ҳеч нанвисам ба чуз авсофи рӯи навхатон,
Чун кунам, чун машқи ман ин буд аввал сарнавишт.
Дил бидех, Дарвеш, чанд аз дилбарон дорӣ ниғах,
Мебаранд инро, нахоҳанд ин бутон пеши ту хишт²⁸.

Гар қач кунӣ ду зулфу гар қадди чу сарв рост,
Ҳар чиз мекунӣ ҳама, эй ҷон, балои мост.
Доим сухан зи абрӯву зулфат кунад рақиб,
Берун наёяд аз даҳанаш як ҳадиси рост.
Нисбат ба абрувони ту, эй шӯх, моҳи нав,
Аҳвал кунад магар, ки ба чашмаш яке дутост.
Гар рафт умру ҷон ба лаб омад ҷӣ бок аз он,
Шукри Худо, ки бо ту маро дӯстӣ бачост.
Дарвеш хост қомати сарваш равон бидид,
Шуд мустаҷоб даъвату ҳочоти ӯ равост.

Гар намехоҳӣ, ки бар афтодагон ояд шикаст,
Гӯ чаро, эй сангдил, баҳри ҷӣ созӣ сангбаст²⁹.
Сабзаворам, соя бар сар уфикан, эй сарви ноз,
З-он ки доим раҳмате вочиб бувад бар зердаст.
Гуфтай ҷон медиҳӣ бо ақлу дин дар диданам,
Саҳл бошад, ҷони ман, инҳо бубинам ҳар чи ҳаст.

Дог агар болои дасти мост, пайдо шуд, чӣ шуд?
Пеши риндон ҳар ки худро сӯхт, бар боло нишаст.
Ғайр аз он рӯ нест дигар орзӯ Дарवेशро,
Ҳар ки якрӯ қард кори хештан, аз ҷумла раст.

Камар кушоду аз он бар миён нишон мондаст,
Хуш он касе, ки нишонеш дар миён мондаст.
Чу он фаришта, ки доим якист тасбеҳаш,
Маро санои ту пайваста бар забон мондаст.
Зи саҳми абрӯи ту новакафканонро тир,
Чу тир сурати девор дар камон мондаст.
Даҳан ба ман бинамо гуфтамаш миёро ҳам,
Ба ханда гуфт ту ин дидаӣ, ки он мондаст?
Тамом шуд сухани моҳи бадрӯ кам гардид,
Вале ҳадиси ҷамоли ту ҳамчунон мондаст.
Ба ҷашми мо ҳам аз он хоки по ба он қардӣ,
Чу ҷизҳои ту пареши мардумон мондаст.
Ба ғамза гӯӣ, ки оҳиста ҷӯяд аз Дарвеш,
Татимае, ки ба ишқи туаш зи ҷон мондаст.

Гар ҳама хоҳад ба шоме шуд рақиб аз кӯи Дӯст,
Рафта беҳтар з-он, ки душманро қафо дидан накуст.
Хуш сафое шуд, ки душман ҳамчу занг аз пеш рафт,
Беғубор, эй ёр, чун ойина моро роҳбар ўст.
Гул чу бо булбул бувад, ҳар кас, ки ояд, рафта беҳ,
Хуш ҳаво, ҳамчун сабо в-аз софи дил чун оби ҷўст.
Кӯси шодӣ гӯшро табъи раҳили душман аст,
Ҳар киро шуд ин башорат, подшоҳи вақт ўст.
Ҳиммати Дарвеш душманро бурид аз дӯстон,
Хешро бо тег зад ҳар кас, ки бо ӯ ҷанг ҷўст.

Гарчи ҳар мӯ ба талаб гирди лабат аз хат хост,
Сари мӯе набарад раҳ, ки даҳони ту кучост.

Расани мӯю гулуwви хати ту гирди зақан,
Чист, к-аз май дил афтода дар он чоҳи балост.
Дид чун ғамзаи миҷғони ту ойина зи бим,
Аз танаш бо ҳама фӯлодтанӣ мӯ бархост.
Мӯкашон сурати чинро қалами суратгир
Мекашад пеши ҷамоли ту, надонам чи хатост
Ҳаст ҳар мӯйи зи абруи ту бо ошиқ қач,
Ба қачӣ он ки баромад набувад ҳечаш рост.
Мӯ ниҳон аст, к-аз он гирди сарат мегардам,
Гирди сар гардамат, эй моҳ, ба ҳар мӯ, ки турост.
Ҳамчу шона нашуд аз мӯи ту берун ҳаргиз,
Дили Дарвеш ниғаҳ кун, ки чӣ дар банди балост.

Кунӣ ҷафо, ки дилат гуфтаам зи кин санг аст,
Агар на сахтдилӣ, ин чи фитнаву ҷанг аст.
Чунон ба хун зи ғамат ранг баст ҷомаи гул,
Ки пора-пора шуду ҳамчунон бар он ранг аст.
Кушод хотири ман з-он даҳон қучо ёбад,
Ки ӯ ба вақти тақаллум зи ҳеш дар танг аст.
Чу рафт дил набувад кӯшиши ту эй тани зор,
Дар он замон ғами чизе бихӯр, ки дар ҷанг аст.
Муқайидӣ ба раҳи ишқ бад бувад, Дарвеш,
Гузаштаре чӣ ғам аз роҳи дуру фарсанг аст.

Кӯҳкан чун нақши Ширин ёфт, қораш аз чӣ руст,
Раҳ буридан чист дигар, чун расид ошиқ ба дӯст.
Он миён, чун ёфтӣ, эй дил, чи қӯй аз қамар,
Чун зи лубби ӯ шудӣ, оғаҳ чӣ меҳохӣ зи пӯст.
Ҳеч ҳосият беҳ аз доништани Маҳмуд нест,
Чун Аёз онро, ки ин илми ҳасан бошад нақӯст.
Аз ҳақиқат то шавӣ оғаҳ қадам неҳ пештар,
То ба қай аз дур гӯй ӯст ин ё худ на ӯст.

Ту ба ту мангар ба хорӣ хирқаи Дарвешро,
Гар бичӯй хоҷа он накде, ки мечӯй ба туст.

Гашт кач бо ҳам ду зулфат баҳри он чашмони маст,
Дар миёни ҳарду мебинам, ки доим фитна аст.
Барнахоҳӣ омадан бо абрӯяш эй моҳи нав,
Ҳам зану бигрез вақти шом то раҳ равшан аст.
Шуд сипанд аз даъвии холаш ба як сӯзиш халос,
Бо вучуди он сияҳрӯй, ки будаш зуд част.
Пеши зулфи ӯ агар товус худбинӣ кунад,
Ҳиндӯе бошад, ки мехонанд ўро бутпараст.
Чун наботи руста шуд, Дарвеш, не беи набот,
Чизи худ бинмуду з-они дигаре бар худ набаст.

Гуфтамаш: «Ойина чун хуршеди рӯят соф нест»,
Гуфт: «Ҳаст ин равшан, ўро ҳоҷати авсоф нест».
Гуфтамаш: «Бинмо чу ҳар сӯ накди ҷон хоҳӣ ситод»,
Гуфт: «Ман ҳам мешиносам, ҳоҷати сарроф нест».
Гуфтамаш: «Ҷои ҳама кинею ҷои меҳр чист?»
Гуфт: «Ҳар касро, ки бинӣ лойиқи алтоф нест».
Гуфтамаш: «Дам мезанад доим зи хуни ман рақиб»,
Гуфт: «Эмин бош кори ӯ ба ғайр аз лоф нест».
Гуфтамаш: «Аз баҳри зулфат медиҳад Дарвеш ҷон»,
Гуфт: «Як мӯ бо ту, эй Дарвеш, аз инсоф нест».

Гул сад ҳазору Юсуфи гулпираҳан якест,
То чанд, булбул, ин ҳама гуфтан сухан якест.
Ушшокро чу гунҷаи лола ба кори ишк,
Ҳарчанд тан ҷудост, вале пираҳан якест.
Роҳи хаданг он қадар андоз чун ду нест,
Чандон, ки бар дилам фиканад, пеши ман якест.
Ёрони корсӯхтаи ишкро чу шамъ,
Ҳар ҷост равшан ин ки сари кори ман якест.

Дарवेशро зи ҳар ду ҷаҳон кӯи ёр бех,
Ҳар ҷо мақом ҳаст, валескин ватан якест.

Гарчи, эй гунҷаи хандон, дилат аз худ шод аст,
Ноз кам кун, ки ҷамолат гираҳи барбод аст.
Оҳ дар ойина мекарду ту фориғ аз он,
Чӣ диласт ин, ки басте сахттар аз фӯлод аст.
Гӯши ту бод гирифтаст ҳамоно, эй гул,
Ин на ёрист, ки сарв аз ғами ӯ озод аст.
Лола чун доғи дил аст аз ҷиҳати рафтани гул,
Ки зи мурғи ҷаманат тоқати ин фарёд аст.
Панди Дарवेश зи лутф, эй шаҳи ҳубон, бишунав.
З-он ки ӯ муршиди ишқу суҳанаш иршод аст.

Маишоти руҳат бех зи ҳама моҳруҳон гуфт,
Некӯ суҳане гуфт, ки бех з-он натавон гуфт.
Дар даъвии абӯи ту гум ғашт маҳи нав,
Чун рост набуд, он суҳан аз шарм ниҳон гуфт.
Он кас, ки руҳат ойина гуфтаст ҷу тугӣ,
Бандаст аз ин ҷурм сазояш, ки ҷунон аст.
Сӯроҳ ҷиғар бар сари хок аст фитода,
То тири ту аз заҳми дили мо ба нишон гуфт.
То сӯи ту, эй бут, бувадаш майл ҷу Дарवेश,
Хуршед ба Исо суҳан аз дайри мугон гуфт.

Моҳро натавон муқобил кард бо абрӯи дӯст,
З-он ки токи абрӯи он маҳ ду некӯи ӯст.
Гарчи дорад иззате дар пеши мардум лайлиқадр,
Нест чун ғесӯи ёр, аммо ба қадри худ нақӯст.
Дида рӯяш хоҳаду дил ҷашму ҷон лаъли лабаш,
Ҳар касеро дар ҷаҳон оре ба ҷизе орзуест.
Абрӯяш пушти қамон бинмуду миғзгон рӯи тир.
То бидонанд ошикон, к-он ҷашму абрӯ ҷангҷӯст.

Аз газалҳои то эй Дарवेशу ишқи он нигор,
Оқибат рӯзе қаландарвор дарпӯшем пӯст.

Меҳр бигрифт чу зад лоф зи рӯи маҳи дӯст,
Кас чӣ гирад дигар ўро ба чунин рӯз, ки ўст.
Об дод аз руҳи ў дидаи худро обе,
Бурд чашми тар аз он рӯй варо об бичӯст.
Пештар аз ҳама хуршеди маҳи ид бидид,
Лек нанмуд, ки шармандагӣаш з-он абрӯст.
Ҳар шабе ахтаре аз чарх равад ҳамраҳи мо,
То надонанд, ки чун манзили ў он сари кӯст.
Об дар кӯзаи Дарवेश наёяд, ки бувад,
Он ки бишкаст чунин кай ғамаш аз сангу сабӯст?

Миёни зулфу руҳат хат ба ҳоби ноз бихуфт,
Чу он касе, ки миёни ду дилнавоз бихуфт.
Рабудай, ки зи чашмаш рабуд чашми то хоб,
Ҳамон зи чашми то хобаш рабуду боз бихуфт.
Зи ғамза аст, ки дар хоб медихад дашном,
Кунад ба воқеа ҷанг он ки кинасоз бихуфт.
Ба кӯи ишқ шабе ҳар касе, ки эҳё дошт,
Дигар нахуфту агар хуфт, бо ниёз бихуфт.
Ба ошиқӣ рағи ҷоне, ки нест нолаи ў,
Бирешимест, ки хомӯш ба рӯи соз бихуфт.
На бетарик ба кӯят фитод ошиқ зор,
Ки буд гирди сағат хуфта ў дароз бихуфт.
Шабе, ки кард бари ошиқон сахар сӯфӣ,
Шуд ончунон зи нахуфтан, ки дар намоз бихуфт.
Мақун зи рафтани парвона саркашӣ, эй шамъ,
Аз ў битарс, ки бо сӯзи ҷонгудоз бихуфт.
Ҳубоби умр бидон ҳоби ғафлат, эй Дарवेश,
Ки зинда нест чу шаб шахси аҳли роз бихуфт.

Мо ба дарду ғам хушему дигарон бо айшу ғашт,
Одамиро табъ бар чизе, ки хӯгар ғашт, ғашт.
Гарди ёрӣ дар раҳи ҳичрон ба сӯям бар нахост,
Гирдбодде низ ба ҷое барнамехезад зи дашт.
Хоксор афтода будам, то сахарғаҳ чун замин,
Ғайри чарх имшаб касе дигар ба гирди ман нағашт.
Осмонҳову заминҳо вокифи асрор нест,
Нуктаи сир чун тавон гуфтан ба пеши ҳафту ҳашт.
Гар бичустам дар ба дар дар ҷустуҷӯи ӯ чӣ бок?
Чун бувад Дарवेशро рӯзи ғадой саргузашт.

Машав баланд чу Фиръавн, зи қаср бингар паст,
Аз он ки мекунад ин гирдбод, зуд нишаст.
Агарчӣ токи бузургӣ расонд хоҷа ба абр,
Шамоли қавси кузаҳ чун баланд буд, шикаст.
На сояат ба сафову на офтоби ту гарм,
Аласти рӯзи ту аз абрҳои рӯзи аласт.
Чу абрӯвони қачи худ ба ҷашм дар н-орӣ,
Аз он ҷиҳат накуни майли ростӣ пайваст.
Аз он беҳ аст, ки даст аз касе намедорӣ,
Ба пеши ҳалқ чу Дарवेश агарчӣ дорӣ даст.

Маро чи ҳадди сухан пеши он ҷамолу қад аст,
Ки сад ҳазор сифат гар кунам, яке сад аст.
Ба даст хуш ту эй, ҷони ман, ки меғӯянд,
Рухат, ки ҳаст нақӯ, ҳеҷ кас нагуфт бад аст.
Рақиб агар бади мо гуфт, худ намедонӣ,
Ки душман асту ҳадисаш ба кинаву ҳасад аст.
Набуд ишқи ман имрӯз то равад фардо,
Ки бо туам зи азал будаасту то абад аст.
Чигуна меҳри ту аз дил бурун кунад Дарवेश,
Ки ишқи рӯи ту ўро чу рӯҳ дар ҷасад аст.

Моро агар зи бахт камон бишкастааст,
Сари хасмро чу тир ба оҳан набастааст.
Пеши ғубори роҳи қазо ҳеҷ фарқ нест,
Гардест ин, ки бар ҳама фарқе нишастааст.
Бе оташи бахт аз ин кӯра ҳеҷ кас (?),
Аввал расанд сӯхта, он гоҳ ҷастааст (?).
Пурсиш миёни халқ аз он рӯй шарт шуд,
• К-аз дард ҳар диле, ки бичӯянд, хастааст.
Дарвеш, тангдил машав аз қайду хуш биханд,
Гунча шавад шукуфта ба гоҳе, ки дастааст.

Майли ду зулфи ёр, дило, сӯи дод нест,
Бо бастагӣ бисоз, к-аз инҳо кушод нест.
Он ғамза ҳеҷ хотири ушшоқ хуш накард,
Оре, муроди ҳеҷ кас аз худмурод нест.
Аҳду вафо ҳадиси қадимест аз бутон,
Ин мо нагуфтаему касеро ба ёд нест.
Фарҳод баҳри сурати Ширин яғонаст,
Дар кори худ агар нигарӣ, ӯ ситод³⁰ нест.
Чун шодию ғам аз пайи ҳам мерасанд ба халқ,
Дарвешро чӣ ғам бувад аз кас, чу шод нест.

Майли шамол чун сӯи он гул шамоил аст,
Ҳар сарви он тараф, ки равон аст, мой ласт.
Аз халқа поктар набувад дида бар камар,
ӯ тир дар миён-ш чу бубинам ҳоил аст.
Аз ҳайкали дурушти рақибон вафо маҷӯй,
Таъвизи зулф бас, ки рухатро ҳамоил аст.
Аз васфи хатти ту умре қалам гузошт,
Бефикр кай сухан кунад, он кас, ки қоил аст.
Дарвеш чӯяд аз ҳама кас накди васфи ёр,
Ҳамчун гадо, ки ӯ ба сари роҳ соил аст.

Ман агар масту парешонам на чои ханда аст,
Бар худ истигфор кун, сӯфӣ, ки Шайтон зинда аст.
Гар Азизи Миср меҳонам гуломашро равост,
Ҳар чӣ мегӯянд Юсуфро ба он арзанда аст.
Дур аз он Лайлӣ бари Мачнун ҳадиси худ кунам,
Ин касе донад, ки ӯ аз хону мон барканда аст.
Шоҳи ман чун ҳусн мебояд туро худро ба пой,
То напиндорӣ, ки давлат доимо поянда аст.
Дур, эй Дарвеш, бош аз мардуми волоғухар,
Чандапӯшӣ, бо касе биншин, ки ӯ дар чанда аст.

Маро аз он саги кӯяш пеши ёр миқдор аст,
Чу он касе, ки бари шоҳ ҷонварвор аст.
Намехарам сухани Юсуфу ҳадиси Аёз,
Маро ба даври рухат бо касе чӣ бозор аст.
Ба даври рӯи ту саргашта шуд зи сурати гул,
Ки шакли барг кашидан на кори паргор аст.
Лаби ту лаззати ҷону насими ҷон бахшанд,
Аҷиб нест, ки шарбатфурӯш аттор аст.
Сазад, ки лофи миёнбастагӣ занад Дарвеш,
Зи шавқи зулфи ту ўро чӣ завқи зуннор аст.

Мурдан ба пеши ошики ҷонсӯз андакест,
Ишқ аст ҷумла дарду аз он ҷумла ин якест.
Ушшоқро ба пеши камони балои ишқ,
Ҳар панҷ мӯ нишонаву ҳар мӯй новакест.
Онро, ки офтобсифат гармрӯ бувад,
Дурии роҳи Машириқу Мағриб бараш якест.
Бешак, дар озмоиши ишқ аст қатли шахс,
Гӯ озмун кун он, ки дар ин нуктааш якест.
Дарвени хаста ҳеҷ надонист гайри ишқ,
Ҷуз ишқи он, ки дар ин нуктааш якест.

Магӯ салом бар Кӯҳкан, бигӯ ишқ аст,
Ки ин таҳияти Ширини ӯ бувад пайваст.
Зи наъли тавсани Ширину тешаи Фарҳод,
Сипанд чашми бад-он сӯхт ҳар шарор, ки ҳаст.
Буридан аст зи худ ишқи зулфи маҳруён,
Чӣ гуна зоҳиди мо бар худ ин тавонад баст?
Хаёли мардумаки дидаҳосту ашқ бар ӯ,
Арақ, ки бар руҳи ӯ бар канори хол нишаст.
Ба қатли хеш аз он дил ҳамениҳад Дарвеш,
К-аз ин ту даст надорию ӯ надорад даст.

Магӯ, ки бар сари сарв ин фигони мурғон аст,
Ки бо ҳазор забон беқадат дар афғон аст.
Ба даври ҳусни ту помоли роҳи халқ шудам,
Чу сабзае, ки варо чой дар гулистон аст.
Маро даҳони ту бояд, ба гунча раҳ манмой,
Аз ин ба тангам, агар не аз он фаровон аст.
Фидои мардумии ту парию хуру малак,
Ки ҳар чӣ ҳаст, саросар туфайли инсон аст.
Зи баски чома кунам чок бар тан аз ғами ту,
Зи ҳар тараф, ки кунам сар бурун гиребон аст.
Хилоф дар сухани ошиқон аҷаб набувад,
Чӣ ихтиёр касеро, ки бандафармон аст?
Писанд нест зи Дарвеш лофи шеър задан,
Ҳар он чи ғашт писанди шумо, сухан он аст.

Магасеро, ки бари шахди лабат ӯро ҳаст,
Ӯ аз эпон магасони асалиро шоҳ аст.
Аз бари ёр чу бисёр гузаштам, ранчид,
Гуфт: «Эй гумшуда, дар шахр ҳамин як роҳ ист».
Ёри хуршедруҳи мо чу барояд, маҳи кист,
Чун кас акнун беҳ аз ӯ нест ба хубӣ, моҳ аст.

Зуд мирад, чу ракиби ту кунад фитна дароз,
Умри саг, чун кунад озори касон, кӯтоҳ аст.
Ҳамчу Дарвеш ҳар он кас, ки сафое дорад,
Ҳаст чун об дилаш равшан, агар дар чоҳ аст.

Моро агар гузошт зи хотир тамом дӯст,
Ӯ ихтиёр дораду хотир аз они ӯст.
Ҷону дилам агар накунад шод, бок нест,
Саҳл аст ину ону дили моро назар бар ӯст.
Он Юсуф ар ба дасти шумост, эй бародарон,
Ӯро раҳо кунед, ки аз баҳри ман накуст.
Бо мо диле чу ойина пок аст ёрро,
Моро бад-он чӣ кор, ки он оҳанасту руст.
Дарвешро ғараз ҳама аз ошиқӣ вафост,
Дигар ҳар он чӣ ҳаст, ҳама кому орзуст.

Маро зи шамъи рухат оташе дилафрӯз аст,
Ки рӯзу шаб чу чароғи Халил, дар сӯз аст.
Зи шарми абрӯи ту моҳи нав чунон кам шуд,
Ки худнамоии ӯ не шаб асту не рӯз аст.
Ба ишқ дарду бало ҳаст дар надодани ҷон,
Касе, ки бухл кунад беш душманандӯз аст.
Зи дил ба рӯи ман аз ашқ мочаро шуд гарм,
Чунон ки ӯ ба сухан тифлро бадомӯз аст.
Хуш аз ҷамоли ҷаҳонгири ӯ бувад Дарвеш,
Ғадо ба гӯшаи роҳат зи шоҳ пирӯз аст.

Мӯхтасиб паймонаву паймонам он дилбар шикаст,
Боз меояд зи санги ғам шикастам бар шикаст.
Ашки мо бар хоки роҳи хештан помол кард,
Чун касе, к-аз баҳри дору сохтан гавҳар шикаст.
Сарвро осон шикаст он қадди зебо дар ҷаман,
Ба вучуди он, ки душвор аст нахли сар шикаст.

Дил, ки дар банди ту омад, кори аъзо сахл дон,
Чун муқайяд ғашт шоҳ, осон тавон лашкар шикаст.
Панд, эй носех, бидеҳ дар ошиқӣ Дарвешро,
З-он ки чандин бор кард, ин тавбаи дигар шикаст.

Нақши ту наққош дар Чин кардааст,
Нақши чин аз баҳри таҳсин кардааст.
Холи рухсорат, ки нарма афтодааст,
Ғурбаташ ин гуна мискин кардааст,
Сарбасар дорам сағашро, к-ӯ ба шаб,
Сар маро то рӯз болин кардааст.
Ҳеҷ кас ӯро намеғӯяд дуё,
То рақибатро, ки нафрин кардааст.
Бурд Дарвеш аз қаноат ҳарду гун,
Ин қаноат бин, ки мискин кардааст.

Натвон агарчи хуб бар авроқи тар навишт,
Дар ҳӯй қазо хати руҳи ӯ хубтар навишт?
Ошиқ надид дархӯри нома ҳадиси ҳеш,
Ангушт хома карду бар он хоки дар навишт.
Беҳтар зи хатти теги ту нанмуд дар амал,
Ҳар чиз котибам зи бедарди сар навишт (?).
Нагрифт(у) шуд ба даъвии хуснат зи хат сиёҳ,
Азбаски даври чарх хато бар қамар навишт.
Аз хатти лаб ту дар назари аҳли дил мудом,
Ширин аз он бувад, ки фусун бар шакар навишт.
Бар дил рақам кашид чафо ёри сангдил,
Аз баҳри дер мондани хат бар маҷар навишт.
Пурсӯз рафт руқъа дарам ба кӯи ёр (?),
Чун номае, ки сӯхтае дар сафар навишт.
Сад бор ҳамчу лавҳи сиришкам бишуст рӯй,
Дил боз шарҳи ишқ ба хуни ҷигар навишт.
Ошиқ агар чу хома ба сар ғашт муддате,
Аз ишқ ҷурм нест, қазо ин қадар навишт.

Дарвеш дар навиштани васфи чамоли ту,
Монанди он касест, ки Мусхаф зи бар навишт.

На зи ёрист агар пахлӯи чавгон бар гӯст,
Аз сар он лаҳза бияндеш, ки душман шуд дӯст.
Нармӣ аз хор мачӯ, 3-ин, ки гуле бор овард,
Некӣ аз бад маталаб, гарчӣ замоне хушхӯст.
Хар киро бо ту ба як чӯ наравад об даме,
Аз ту гар металабад ташна, бигӯяш: «Дар чӯст».
Санги худро мадеҳ аз даст, ки сангат назананд,
Ҳалқаро дар макушо 3-он, ки аду фурсатчӯст.
Хасм агар бадгуҳар афтод, бибур 3-ӯ, Дарвеш,
Дар миён кӯҳ шумар бо ту агар дар як кӯст.

Намонд зулф чу хат аз рухаш ба кин бархост,
Басе балост, ки дар кина ҳамнишин бархост.
Зи хатту зулф чӣ хезад, фиғони мо дар ишқ,
Зи рӯи туст, ки онҳо дигар аз ин бархост.
Зи дил хаёли даҳонаш нарафт, агар худ рафт,
Кучост меҳр агар аз варақ нигин бархост.
Ракиби бодсар аз мо рабуд гарди раҳат,
Чу гирдбод, ки ногоҳ аз замин бархост.
Ба ғайри зулф зи пои ту барнаҳост саре,
Чӣ уфитод, ки афтодае чунин бархост.
Мусаввирон ҳама ҳайрони орази ту шуданд,
Қалам ба даври чамолат зи нақши чин бархост.
Тавакқуи назаре дошт дар гузар Дарвеш,
На аз тамаъ чу гадоёни раҳнишин бархост.

Нигор баст чаман аз гул, он нигор кучост,
Расид мавсими ёрию гашти ёр кучост?
Гирифтаи ин ки ҳама барги айш соз кунам,
Кучост дилбару он рӯзу рӯзгор кучост?

Расид соли нав, аммо зи бахти пор ба ҳам
Ҳазор пора чигар мешавад, ки пор кучост?
Миёни мову дилором ҳаҷр чун баҳр аст
Бад-ин канор, ки моему он канор кучост?
Ба ҳаҷри ёр зи Дарвеш сӯзноӣ чӯ,
Мағӯ дигар, ки ғазалҳои обдор кучост?

Надорам дур аз он боло фузун з-ин дар бало тоқат,
Худоро раҳм кун бар ман, ки гардидам ба ло тоқат.
Қадам ҳам гашту тоқат тоқ дур аз тоқи абрӯят,
На тоъат дур аз он меҳроб дорам, не дуъо тоқат.
Мақун манъам, ки бетоқат шудам аз ҳаҷри рӯи ту,
Ба дур аз ёри худ, эй бевафо, бошад киро тоқат?
Зи чаврат хоҳам, эй номехрубон, оху фиғон қардан,
Ба ҳар ҷое, ки дигар нестам акнун ба ҷо тоқат.
Намонад зинда чандин дур ёри хештан ошиқ,
Туро, Дарвеш, дод аз лутф дар хичрон Худо тоқат.

Ҳар киро бидам, ки рангаш чун руҳи зарди ман аст,
Раҳм бар ҳоли ваям ояд, ки ҳамдарди ман аст.
Қайди Маҷнун доми сӯхбат шуд, на доми дав ба ишқ,
Ман ба дому ваҳшати дав аз тани фарди ман аст?
Шоҳи гул меларзаду гул барг мепӯшад бар ӯ,
Аз ғами сарве ҷу бед ўро таби сарди ман аст.
Қоштам гул хори роҳам шуд, ки вомондам зи ёр,
Чун қунам ин сарзаниш аз дастпарварди ман аст.
Мардуми эмин наву ман ҳам зи ашқу охи хеш,
Ҳар зиёне ҳаст аз ёрони шабгарди ман аст.
Ҳамраҳи Қазвиниён, Дарвеш, будан суд нест,
Чун мададгоре наву з-ин қорвон гарди ман аст.

Ҳар тараф сад дил зи фикри рӯи он маҳ хаста аст,
Нест осон ҷизҳо, эй дил, дар он ҷо баста аст.

Шикваи сӯфӣ зи қайди ишки хубон дур нест,
ӯ сухан аз дида мегӯяд, аз он ҷо ҷаста аст.
Кор дер ояд падида аз тундию девонагӣ,
ӯ Сулаймон аст, к-андар роҳ ҷу мӯр охиста аст.
Дар ҳадиси қомати сарви ту ҳар шаб то сахар,
Чун муаззин булбули ноланда бар гулдаста аст.
Рафта бар боди ҳаво, Дарвеш, бодо чун губор,
Бар даре ҳаргиз агар баҳри гадоӣ шустааст.

Ҳамчу пӯлоде, ки бар вай об вақти тоб рехт,
Гашт сӯфӣ хушктар чандон, ки бар худ об рехт.
Манъи олоиш макун он ғамзаи қаттолро,
Чун намозӣ бошад он хуне, ки бар қассоб рехт.
Зохиду обид ба ёди токи абруӣ ту қард,
Сачда чандоне, ки аз сачҷодааш меҳроб рехт.
Чун шукуфа метавон бо ту ба пирохан шудан,
Ҷониби бӯстон ҷу бедаи мушкро санҷоб рехт.
Об дар оташ назад Дарвеш, дар шабҳои ҳаҷр,
Гарчи ҳамчун шамъ ашк аз дидаи беҳоб рехт.

Ҳар чиз, ки Фарҳод ба сурат зи ҳаҷар сохт,
Маҷнуноташ Ширин натавонад ба гуҳар сохт.
Чун шарбати ширин зи лабони ту диҳад ёд,
Ҳоҳад марази ҳастаи ишқи ту батар сохт.
Монед талабидан зи ҳаданги ту забун аст,
Аз бечигарӣ буд, ки дил сина сипар сохт.
Бар ҳоки дарах ошиқи бечора ҷу афтод,
Ҳар чиз, ки омад ба сарах бо ҳама дарсохт.
Дарвеш, касеро нашавад мултафит он ҷашм,
Гар рехт туро хун на зи кин буд, назар сохт.

Ҳар сари зулфи туро гарчи сухан аз як рӯст,
Нест як мӯй тафовут, сухани ҳар ду нақӯст.

Бе чаман хандаи гул кам нашуд аз шавқи рухат,
Ҳар кучо маст бувад, шод касе чун хушхӯст.
Ҳар якеро зи чамоли ту таҷаллӣ навъест,
Баҳраи чом зи хуршед ҳамон дархӯри ӯст.
Наям он кас, ки каболам расад аз маҷлиси ту,
Устухоне фикан охир, ки саге бар сари кӯст.
Гуфтам аз зулфи ту шод аст ба бӯе Дарвеш,
Ханда зад гуфт, ки: «Оре, гараз аз голия бӯст».

Ҳаст ҷонон пешам ин ҷо ҷои ҳар бегона нест,
Гар бародар ҷӯядам эй дил, бигӯ дар хона нест.
Сӯхбати гарм аст бо шамъи рухаш имшаб маро,
Он ҷунон к-андар миён дамсардии парвона нест.
Гуфтай: «Ҳобам намеояд шаб аз гуфтори ту»,
Рози ишқат ин ҳикоят, ҷони ман, афсона нест.
Мениҳад дар синаам ганҷи ғам он султони хуш;
Пос дорад ҷашму дилро, раҳ дар ин вайрона нест.
Гуфтай: «Рози ғамам Дарвешро бо кас мағӯй»,
Эй парирӯ, гарчи ҳаст ошиқ, вале девона нест.

Васфи даҳанаш ҳеҷ нашоҷад ба гумон гуфт,
Ҳар ҷиз, ки таҳқиқ надонӣ, натавон гуфт.
Гар гуфт ҷу райҳони иёр он хати мушқин,
Хома на ба дил, дар варақ инҳо ба забон гуфт.
Аз гарди раҳат бод ҳабар дод ба ҷашмам,
Чун мужда, ки ногоҳ касе бо нигарон гуфт.
Дар васфи ту, эй сарв, ҷу наргис ҳама монданд,
Ќуз об, ки ӯ дар чаман ин қисса равон гуфт.
Дарвеш ҷу Мансур ба ишқи ту сухан кард,
Ҳарчанд, ки гуфтанд: «Мағӯ», боз ҳамон гуфт.

Вақти ғашт омад ҷу бӯстон пургулу сероб ғашт,
Ҷашми булбул ҳамчу наргис баҳри гул беҳоб ғашт.

Бар мисоли сояи сарви равон бар сабза бош,
Чанд хоҳӣ ҳар тараф саргашта ҳамчун об гашт.
Шуд ҳаво Табрezu Байлонкуст тарфи бӯстон.
Манзили хокӣ зи акси лола чун Сурхоб гашт,
Дам ғанимат дону ҳамдам бош бо ёрони хеш,
З-он ки вақти кишту ёрӣ кардани аҳбоб гашт.
Бишнаву аз Дарвешу рӯзе чанд айшу гашт кун,
Кор то кай худ нахоҳӣ ҳафтаи арбоб гашт.

Ба ошиқон макун, эй моҳрӯй, аз кин баҳс,
Ки подшаҳ накунад бо фақиру мискин баҳс.
Ба зикри фикру даҳони ту пеши сангдилон,
Нашуд кушодаву бар ҳеч буд чандин баҳс.
Канора чун кунам аз гуфтугӯи ишқи бутон,
Ки ҳар куҷо ки равам, ҳаст дар миён ин баҳс.
Макун зи ишқ сухан бо касе, ки ошиқ нест,
Ки хуб нест зи дин кард пеши бедин баҳс.
Ҳадиси рӯю лабонат баён кунад Дарвеш,
Ба ҳар куҷо кунад аз байтҳои рангин баҳс.

Аз ҳаёли он даҳони танг натвон раст ҳеч,
З-он каманди тобдори зулф натвон ҷаст ҳеч.
Сар мақаш чун мор ҳар сӯе, ки ин вайронаро,
Баски сар дар хок шуд пурмуҳраи мор аст ҳеч.
Баъди чандин сола заҳмат он миён бигрифтаам,
Муддате ҷон кандаам дорам кунун дар даст ҳеч.
Гуфтаамаш: «Чашми ту дар май з-он

даҳон рамзе нагуфт»,

Гуфт: «Он беҳтар, ки бо мардум нагуяд маст ҳеч».
Бо рақибат дӯстӣ кардан тариқи қофирист,
Гар ба сад солаш ниғаҳ дорӣ, ки охир ҳаст ҳеч.
То саги кӯи ту шуд Дарвеш дар роҳи вафо,
Гарчи сад сангаш задӣ, ӯ аҳдро нашкаст ҳеч.

Чун амал аз шахс н-ояд, илм беҳудасту ранч,
«Ганчнома» нест суде, чун надорад раҳ ба ганч.
Нӯшдору захр натвонад зи коми мо барад,
Чун бувад зотӣ, нашојад кард дафъи дарду ранч.
Ишваи дунё писанди марди доно кай бувад,
Нек нанмојад бари комил зи ноқис нозу ганч.
Бар каму бисёри дунё нест бунёде, ки хаст,
Ҳуққабозе, к-аз яке во менамојад чору панч.
Бешу камро вазн, эй Дарвеш, дидан суд нест,
Пур касе санчид ин паймонаро, дигар масанч.

Хоча хоҳад роҳи Қорун рафт бо асбобу ганч,
Ин сафар, к-ӯ пеш дорад, кай бувад эмин зи ранч.
Сар макаш, чун мор, ҳар сӯе, ки ин вайронаро,
Баски сар дар хок шуд, пурмӯхраи мор аст ганч.
Нақди умрат пур мабин, зеро ки саррофи фано,
Зуд охир мекунад, чун мешуморад панч-панч.
Чини абрӯ кам намегардад зи шахси бадмизоч,
Сӯф то охир шавад, пайдо бувад бар ӯ шиканч.
Чун зи бевазнӣ туро бар каффа нанҳад ҳеҷ кас,
Хешро, Дарвеш, бо санги гаронсангон масанч.

Хоки поят дидаро ганч асту поят з-ӯ ба ранч,
Ҳайф бошад ранча гар созӣ кадам бар рӯи ганч.
Чун хиромӣ, пеши ту аз ноз ояд сарви ноз,
В-ар бихандӣ ҳамчу гул, н-ояд чунон аз гунча ганч.
Гунчаи лола ба поандози ту букшод барг,
Бод меафшонадаш, к-аз вай равад берун шиканч.
Офтобу бодро дар даври ту овоза нест,
Кай кунад овоз аз ҳам дур чун афтод санч.
З-он ки гуфти вазн, эй Дарвеш, худро камтарӣ,
В-ар гарон ояд туро бар хотир ин маънӣ, бисанч.

Хок к-он то зар шавад, дар вай басе бурданд ранч,
Эй дарег аз ранч, агар пинҳон кунӣ дар хок ганч.
Он ки зар ҳаргиз зи дасти хеш чун нохун надод,
Дар гирифтани кай бувад холи кафи ӯ аз шиканч.
Мутриби афлокро манмӯи устурлоби ишқ,
З-он ки ӯ дар доира дорад аз ин бисёрсанч.
Панҷаи хис(с) гашт аз зӯри ҳаво бартофта,
Чораи унсур намонад чун бирафт аз даст ганч.
Сӯхтан, Дарвеш, худро баҳри дунё суд нест,
Он ки доғ аз ҷаҳл сӯзад кай кунад дармони ранч?

Дарҳам бувад мудом сари зулфат аз маҷоҷ,
Бадхӯро ҳамеша парешон бувад мизоҷ.
Дил мекунад танг ситамо сӯзи ишқи ту,
Чун он касе, ки санги басит канад раҷҷоҷ.
Он кас, ки сар кашад зи ту, эй сарв, рӯзи ҳашр,
Бар фарқи ӯ чу шамъ зи оташ ниҳанд тоҷ.
Чун ойина зи оҳ шавад тира, ин аҷиб,
Дилсаҳт он чунон дид ин нозукимизоҷ.
Дарвеш аз рақиб наҷӯяд муроди хеш,
Нобурда беҳ ба пеши адӯ дасти эҳтиёҷ.

Кӯҳкан ҷон канд, то аз нақши Ширин ёфт ганч,
Ишқ бод, ўро, ки пайдо кард ганч аз дастранч.
Ҷуз ғами ишқаш набинад аз висоли ӯ рақиб,
З-он ки чун Заҳҳок мор ўро насиб омад зи ганч.
Кори тӯмор аз ҳадиси гесӯи ӯ шуд дароз,
Гашт аз шарҳи ду зулфи ӯ ҷарида пуршиканч.
Бо ҳарифон бода чун нӯшӣ, зи даъвӣ дам мазан,
Санги худро бош, баҳти дигаре бар худ масанч.
Ту манех бар қавлашон, эй Дарвеш, чун дойира гӯ,
Сахтрӯёро агар бошад ғиғон монанди санч.

Ҳаст аз ишва ду абрӯи туро ҳар мӯ қач,
Ҳар кӣ қач шуд, бувад, оре, ҳама чизи ӯ қач.
Гармие ҳаст зи мо бар дилу абрӯят аз он,
Чун ба мо мерасӣ, аз ҳашм кунад паҳлӯ қач.
Гуфтамаш: «Дар назарам теги ту қач омад», гуфт:
«Обро кас накунад айб, ки бошад чӯ қач».
Дигар ойина кунад аз дили фӯлод рақиб,
Асли ӯ чун набувад рост, намояд рӯ қач.
Баски сар бар сари зону ниҳад аз ғам Дарвеш,
Ғашт дар ҳаҷри ту аз бори сараш зону қач.

Рухат ба дидани машшота з-он надид салоҳ,
Ки нест ҳусни туро ҳеҷ ҳоҷати ислоҳ.
Ба ханда лоф мазан аз ҷамоли ӯ эй гул,
Ки ҳамчу хор кашад сар ба кину ҷангу мазоҳ.
Хаёли холи ту дар ҷашми ман равад густох,
Бад-он тарик, ки дар баҳр мардуми маллоҳ.
Ба ғашти кӯи бутон хуш дарой, эй сӯфӣ,
Ки бар ту ғашт шавад сайри олами арвоҳ.
Масоз маҷлиси Мансур баҳри худ, Дарвеш,
Ба роҳ кун бари ҳалқи ҷаҳон сухан, на зи роҳ.

Наёрад он ки ба ҷаъди руҳи ту маҳ густох,
Бар офтоб касе чун кунад ниғаҳ густох.
Замин бибӯсаду ояд барат адаб хурсанд,
Чу бандае, ки набошад ба пеши шаҳ густох.
Ба тарсу бим равад дил сӯи занахдонат,
Бале, касе наравад, бар канори ҷаҳ густох.
Хаёли ҷашми ту бебок дар дилам гузарад,
Чу маст к-ӯ гузарад ҳар тараф ба раҳ густох.
Зи ишқи ту накунад тавба шоҳи ман, Дарвеш,
Ки марди раҳ накунад дар ҷаҳон гунаҳ густох.

Он ки нақши холи ӯ бар аҳли хубон меканад,
Ин шабахро ин шабеҳе нест, ӯ чон меканад.
Он ки дасти ман ба дандон диду дандон барнаканд,
Хун хӯрад аз ишқу дасти худ ба дандон меканад.
Нақши Фарходӣ чу донистӣ барои Хусрав аст,
Толиби гавҳар барои подшаҳ кон меканад.
Нест аз тири ту дарди ман, ки омад беҳабар,
Мекашад чонам зи тан он кас, ки пайкон меканад.
Чун канад булбул дил аз гулзору гул чун боғбон,
Бад барад гар хоре аз девори бўстон меканад.
Ҳаст, эй Дарвеш, душворе зи рафтан вақти кӯч,
Ҳар кӣ меҳи хайма осон кӯфт, осон меканад.

Эй дил, ар нола кунӣ, ёр ба хун меояд,
Дам ниғаҳ дор, к-аз ин фитна бурун меояд.
Натавонад, ки бар ӯ чон диҳад чома зи заъф,
Баски тан дар ғами ишқи ту забун меояд.
Бе ту дар сурати Чин гар нагирам, пиндорам
Малакулмавт зи девор дарун меояд.
Мӯҳтасиб монеи ошиқ шавад аз беақлӣ,
З-он ки май нест, аз ӯ бўи чунун меояд.
Сад бало ҷониби дил рӯ кунад аз ғамзаи ӯ,
Чизҳо ҳамраҳи соҳир ба фусун меояд.
Илму тақво ҳама бигзошта Дарвеш ба ишқ,
Ба ғадой на ба тазвиру фунун меояд.

Агар сунбул зи ҳаҷри он руҳи чун ёсуман печад,
Сари зулфат бар он ораз, чаро бар хештан печад?
Самое дур аз шавқи ту хезад барги гулҳоро,
Ба даври оразат чун гирдбоде дар чаман хезад.
Раво бошад чу об онро, ки раҳ з-ӯ киштзори ғам,
Агар аз ғояти шӯридагӣ сар аз чаман хезад.
Ҳикоят дар тариқи беҳаду ушшоқ савдой,
Мабодо он, ки сӯфӣ бедилеро дар сухан печад.

Чу мебояд сухан дар хӯрди табъи ҳар касе гуфтан,
Аз он хомӯш кунад Дарवेशу сар аз анчуман печад.

Об ар на сӯи сарви қади ӯ ба чӯ равад,
Ё раб, ба ҳар замин, ки бимонад фуру равад.
Дар умри хеш мушк барад бӯи хуш ба кор,
То з-он насим ҷониби он мушкбӯ равад.
Шояд, ки зуд аз мижа афтад фуру сиришк,
Чун ҳаст пойи ӯ тару бар тори мӯ равад.
Гардад муқими боғу гулистону гул диҳад,
Гарде, ки аз гузори ту дар оби чӯ равад.
Аз заъфи дил кунад талаби васлу дур нест,
Дил чун заиф шуд, зи пайи он ду рӯ равад.
То сӯхт дил ба ишқи ту, дури кунад зи халқ,
Тарсад зи дарду доғ, агар дар гулу равад.
Дарवेशро макон ҳама гиранд ҳасми хеш,
Аз хидмати саги ту агар ӯ ба кӯ равад.

Агар зи бех намебуд пойи ӯ ба каманд,
Зи шавқи қадди ту аз боғ сарв бармеканд.
Маро ба дида зи пайванди тири ӯ пайкон,
Чунон пуроб намояд, ки меваи пайванд.
Ба пеши шахди лабонаш, ки сӯхт ҷони маро,
Табиб аз хунукӣ мекунад ҳикояти қанд.
Чу зулф даст бад-он мусхафи ҷамол ниҳод,
Касе зи дузд чу бовар намекунад савганд.
Ба ғам ниҳодӣ дилу шодмон бувад Дарवेश,
Чӣ ғам бувад дигар ўро, ки дил бувад хурсанд?

Агар сарви равон дар пеши болоят сар афрозад,
Чавон асту намедонад, ба ҷаҳли худ аз он нозад.
Сар андозад ба пеш аз шарми ҷашмат наргиси худбин,
Наёрад ин, ки ҷашми хеш бар ҷашми ту андозад.

Ба бӯят бо сабо гул дастбоғӣ дораду бар ҳам,
Ки созад чома чоку ишкро дар ишк дарбозад.
Хадангат ростиро ҳоли ин хокӣ накӯ донад,
Вале то гум кунад пой, хештанро дур андозад.
Басе ўро давидам пай, кунун онро ба дил хоҳам,
Сари худ гӯи чавгонаш, ки аз дунбол метозад,
Ғами дунё дили Дарвешро дар дам кунад хасга,
Ҳаром ўро, ки аз парҳезгорон шуд, намесозад.

Аз пайи мардум шудан чизе наёбӣ гайри гард,
Гар ҳамехоҳӣ губор аз кас, наёбӣ, бозгард.
Ў ки дур аз гулшан аст, ўро чӣ гар нахле бирафт,
Богбонро хор ғам бошад, ки бо ў айш кард.
Тан бипарвардам зи рӯзи даъвати кас ҳамчу шамъ,
То наёяд пеш ўям сӯхт дар шабҳои дард.
Ҳар кӣ оби рӯ зи кас чӯяд, бувад беобуранг,
Рух, ки бо гулгуна хӯгар шуд, чӣ шуй? Ҳаст зард.
Ҳар кучо ҷамъияте бошад, парешонӣ бувад,
Фориғ аз ҷамъи парешон бош, эй Дарвеш, фард.

Аз лаби лаълат ҳамеша дӯстонро ком бод,
Ҳар кӣ аз ҷон дӯстдорат нест, душманком бод.
Ҳамчу Юсуф дар азизӣ бигзаронӣ умри хеш,
Дар ҷаҳонат то ҷаҳон бошад, ба хубӣ ном бод.
Бандаи қалди ту бодо сарви озодаи ҷаман,
Барги гул, ё Раб, фидои он тану андом бод.
Лойиқи он лаъли ширин бедаҳон талх нест,
Бар ҳисоби бодаат оби Хизир бар ҷом бод.
Хоса чун Дарвешро доим дуъо аз баҳри туст,
Ҳар замон ўро зи лутфи оми ту инъом бод.

Аз пайи иди ҷамолаш хат ба наврӯзӣ расид,
Дар пайи ҳам инчунин идею наврӯзӣ кӣ дид?

Сарвқад он чун ниҳоли пуршукуфа ҳар тараф,
Ҷомаҳо пӯшида нав аз баҳри наврӯзи сафед.
Абри озоде чу беозор пайдо шуд дигар,
Сабзаҳоро рӯҳ бар тан боди наврӯзи дамид.
Дар сари маҳ бурд бо худ моҳи навро офтоб,
Рӯзи бад гуфт дар дар бастаму бурдам калид.
Нахли қаддат соли ушшоқ аст, эй шоҳи бутон,
Шод шуд чун шоҳ соле инчунин Дарвеш дид.

Аз ғами сурати Ширин ба қиёмат Фарҳод,
Сад қиёмат кунад он дам, ки равад кӯҳ ба ёд.
Теша аз кор шуду Кӯҳкан аз кор нашуд,
Коргар бин, ки басте саҳттар аст аз фӯлод.
Бесутун Кӯҳкан аз саҳтии он ҳар сӯе,
Пора мекард к-аз ӯ маркаби Ширин афтод.
Нақши Ширин зи ҷаҳон чун сари санге нигаред,
Рафт дар ҳусн садояш ба ҳама кӯҳу билод.
Ҳамчу Фарҳод аз он дилбари ширин, Дарвеш,
Меғавонист диҳад доди дили хеш, надод.

Агар дар об акси он маҳ афтад,
Зи авҷи ҳусни моҳаш дар таҳ афтад.
Ба роҳи кӯйи ӯ афтода чандон,
Фитад бар роҳ, ки аз кӯяш раҳ афтад.
Зи гулгун уфтодан сӯхт Фарҳод,
Чи бад бошад, ки чизе бегах афтад.
Дил аз ҷон дар занахдонаш барад ҳам,
Ки тарсад бар сари ӯ дар ҷӣ афтод.
Зи бовар кардани васл аз ту шодам,
Нахезад ғам аз он, к-ӯ амлаҳ афтад.
Ҳакир афтодааст аз хеш Дарвеш,
Зи чизи хурд соя кӯтах афтад.

Он ки ӯ хаймае афрошта бар гардун зад,
Меҳи дил бастани ушшоқ аз ӯ берун зад.
Чун задӣ хайма, сутун бингару дар ҳукми қазо,
Ки чиҳо бар сараш оварду ду нимааш чун зад.
Дам нигах дору қадам, ғарқа машав дар дунё,
Хок зар мекуни, эй хоҷа зи давлат, лекин
Бохабар бош, ки ин хок раҳи Қорун зад.
Тунд аз чашми факирон магузар, з-он ки ба раҳ,
Барқ алмосравиш монд, чу дар Ҷайхун зад.
Лофи афсунгарии нафс туро кард ҳалок,
Шиква бар мор мазан, з-он ки туро афсун кард.
Талаб аз дил куну по пӯш ба доман Дарвеш,
З-он ки попӯш дарад, он ки қадам афзун зад.

Аз ӯ рози ман ҳеч нанхуфтаанд,
Сухан ҳар чӣ гуфтам, он гуфтаанд.
Бару банди роҳат қасон, к-аз қамол,
Бару буми дониш ҳама рӯфтаанд.
Задӣ шона, зулфайн додӣ ба бод,
Чӣ кардӣ дигаршон, ки ошуфтаанд?
Садафро ҳамин рӯсафедӣ бас аст,
К-аз ӯ дурри гӯши бутон суфтаанд.
Ба васфи ту омад сухан дилпазир,
Зи Дарвеш аз он рӯ пазируфтаанд.

Он шамъ, ки парвонаи бисёр бияфканд,
Шаб рафту ба ғам монд чигарсӯхтае чанд.
Ноқас сири ширинии дарди ту надорад,
Сағро набувад суд агар қалла диҳад қанд.
Аз халқ чу растам, ба чунун қайд мафармой,
Девона чу вайронанишин шуд, мақунаш банд.
Гуфтам, ки бикан хол, ки дил барқанам аз вай,
Ӯ худ зи барои дили ман холи дигар қанд.
Тухми ғаму дил пепи ҳам афтоду ба ҳам рафт.

Дехкони азал дона чу дар кишт пароканд,
Чуз ишқ ба Мачнун ҳама беҳуда намояд,
Чун сӯхбати мастону тамошои хирадманд.
Дар чораи ӯ кӯш, ки бечора шуд аз дард,
В-он кас, ки занад лоф зи дониш, мадеҳаш панд.
Аз рафтани дил дар ғами хичрони ту, Дарвеш,
Хурсанд аз он шуд, ки набудаш дили хурсанд.

Аз нили касе, к-ӯ ба рухат хол бино кард,
Чун хол сияҳ бод руҳи ӯ, ки ҷафо кард.
Пироҳани Юсуф накунад бар дили Яъқуб,
Хуне, ки маро дар чигар он сурхқабо кард.
Ҷонам ба ҷафо шодии васли ту намедод,
Он доми ғамат аз қибали хеш адо кард.
Сурат наниҳад гӯш ба фарёдгаҳи сангат,
Фарҳод ба кӯҳ аз ғами ин тарки садо кард.
Гар ашқ шуд аз дида нагӯям, ки хуш рафт,
Ғам дошт, ки гирёни ватан хеш раҳо кард.
Аз рӯи рақибон-ш губоре, ки ба дил буд,
Он ойна аз акс мубаддал ба Сафо кард.
Танҳо на зи Дарвеш дуёйи ту шунидам,
Ҳар кас, ки накӯии туро дид, дуё кард.

Афтод ба кӯйи ту дилу гашт аз он шод,
Шоҳ он, ки ба ҳар чош хуш афтод, хуш афтод.
Чун бонгу садо ҳар тараф аз ошики нолон,
Пайваста зи бедоди ту фарёд, ба фарёд.
Пур мерасадам ҷавр магар хонаи ғамро,
Он хишт нахастам, ки фиканданд ба бунёд.
Медод ба тифлӣ хабар ар ишқи ӯ бим (?),
К-он чиз, ки омӯхт, равон мешудам аз ёд.
Гул нармдилу булбул аз ӯ хаст ба афгон,
Моро набувад чун зи дили саҳти ту фарёд.
Ҳам фикр ту худ кун, ки касеро ғами мо нест,

Бо талъати Ширин нахӯрад кас ғами Фарҳод.
Аз бод наяфтод саҳисарв, ки худро,
Ҳамчун қади зебои ту дид, аз назар афтод.
Сар ҷониби Дарвеш кунад қач ба ишорат,
Пайгоми аҷал чун ба сӯи шамъ барад бод.

Агар сари ҳама аз ҷоми бода хуш бошад,
Ба пой дӯст сари мо фитодахуш бошад.
Ба бӯи пирахане ҳамчу лола фасли баҳор,
Миён ба касби ҳавои кушода хуш бошад.
Савора гашт макун тарфи ҷӯйбор, эй сарв,
Ки гашти боғу гулистон пиёда хуш бошад.
Ғами ту бештар аз зарфи ҳар касе хоҳам,
Аз он ки неъмату давлат зиёда хуш бошад.
Чу васфи орази ёр аст, не миён, Дарвеш,
Ҳаёл агар набувад, назми содда хуш бошад.

Оби рафтори ту оташ дар гули сероб зад,
Чашми наргисро ғами чашми ту роҳи хоб зад.
Чун дили мо тоқи абрӯи бутонро доғи туст,
Куфри ишқат оташе дар масҷиду меҳроб зад.
Теги кин бар мо мазан, к-охир пушаймонӣ хӯрӣ,
Ҳамчу он ханҷар, ки Рустам бар дили Сӯҳроб зад.
Ақлу хуш аз сина бурд он ғамза чун дилро бидид,
Хонаро чун ёфт ҳолӣ, дузд бар асбоб зад.
Дидаи Дарвеш хун бар остони ёр рехт,
Бар дари дигар нашуд то буд дам 3-ин боб зад.

Обе, ки гашт акси ҷамолат дар ӯ падид,
Бар ҳар замин гузашт, гулу лола бардамид.
Аз ҷурми он ки оҳ маро сина сӯхтаст,
Дур аз руҳи ту хоҳамаш аз халқ баркашид.

Дарди ту бурд чоңаму гуфто шудам халос,
Охир бубин, ки дарди ту аз ман ба ҷон кашид.
Гар ҷинси мо рақиб сияҳрӯ кунад ҷӣ бок,
Шукри худо, ки пеши ту ҳастем рӯсафед.
Ҳар мӯи душман ар ба масал теғу ханҷар аст,
Аз дӯстӣ маро натавонад аз ӯ бурид.
Гуфтӣ ки нест ҳеҷ насиби ту з-он даҳан,
Дарवेशро масоз ба якбора ноумед.

Оҳи ман к-ӯ дили халқе зи ғам афғор кунад,
Дур бод аз ту нахоҳам ба дилат кор кунад.
Гул рухат дид зи худ рафт, ки афтод ҷунон,
В-ар на кас така кучо бар забари хор кунад.
Гар бубинад рухат, эй турки Хито, сурати Чин,
Ҳама рӯз аз ғами ту рӯй ба девор кунад.
Раст Фарҳоди ситамкаш зи гаронбории ишк,
Ку аҷал то ки маро низ сабукбор кунад.
Ҳамчу Дарвеш ҳар он кас, ки набошад ошик,
Гунаҳи ӯст агар майл ба ашъор кунад.

Он маҳ, ки ӯ ба мо нигоҳе намекунад,
Шоҳ асту майл сӯи сипоҳе намекунад.
Ҳамсӯҳбатию ҳамнафасиро гузоштем,
Як бор пурсише сари роҳе намекунад.
Бераҳм дилбаре, ки сӯи мо як назар,
Сад оҳ мекунему нигоҳе намекунад.
Гар ман гунаҳгор шудам баҳри ошиқӣ,
Имрӯз кист ӯ, ки гуноҳе намекунад.
Аз душман ар ҳазор бало мерасад даме,
Дарвеш ҷуз ба дӯст паноҳе намекунад.

Аз он гардад равон хӯе ба рух дилдор наншинад,
Ки бояд он ки гарм ояд зи раҳ, бисёр наншинад.

Ба роҳи хат бaсe бишкaст хoлaт тo рaсид oхир,
Ки бoяд он ки гaрм oяд зи рaҳ, бисёр нaншинaд.
Аз ин дeвoнaгӣ вaйрoнaямрo бoяд ин вaйрoн,
Ки аз вaйрoнӣ ўрo бум бaр дeвoр нaншинaд.
Пaйи чaмбиятe гaрдaд бa сaр дoим сaри зулфaш,
Ки кoрaфтoдa мeбoяд дaмe бeкoр нaншинaд.
Зи гaм бo Кўҳкaн нaншaст Мaчнун ҷуст тaнҳoй,
Чунoн aвлo, ки кaс дaр пaҳлўи ҳaмкoр нaншинaд.
Сияҳкoрӣ бувaд он нaргиси мaхмуррo сурмa,
Ки бeмoр aстy бoяд гирд бaр бeмoр нaншинaд.
Мaрo бoзoр бo хубoн кучo сўфӣ шaвaд ёрaм,
Чу хилвaтсoзу иззaтҷўй дaр бoзoр нaншинaд.
Дили мoрo бирaнҷoнaд рaкибaш хoтири ў ҳaм,
Бaлe, бaдфeъл ҳaр ҷo ҳaст, бeзoр нaншинaд.
Дaмe Дaрвeш бe ёди ту нaншaстaст дaр мaчлис,
Хaмoн бeҳтaр ки ширинлaфз бeгуфтoр нaншинaд.

Он ки дунёдор шуд, дoим бa зeри бoр буд,
Асп ҳaм зин шуд, ки чaндин вaқт дунёдор буд.
Бeш аз ин пaҳлaвoнӣ мулкpo дoрo мaбoш,
З-oн ки ин Мoзaндaрoн пeши ту рустaмвoр буд.
Сaр нaбинaд сaбз ҳaмчун хoр бaр дeвoри бoғ,
Он ки мaқсудaш зи ҷoи хeштaн oзoр буд.
Пур кaсoнpo зaҳр дoдaнд аз бaрoи нўши зaр,
Он ки эшoн гaнҷ мeдидaнд худрo мoр буд.
Он ки кaрд oбoд, эй Дaрвeш, вaйрoни ҷaҳoн,
Кaрд хўрдy аз бaрoи дигaрoн мeъмoр буд.

Агaр бa зикр дурудaм, дигaр бa oҳ суруд,
Бa ҳaр сифaт, ки бинолaм, туй мaрo мaқсуд.
Мaн он чи шaрти ибoдaт бувaд нaмeдoнaм,
Вaлe бa пeши ту oрaм сaрe фуру ба сучуд.
Агaрчӣ рўйсиёҳaм зи дуди бoри гунoҳ,
Вaлeк ҳaст умeдaм бa лутфу ҷуду дуруд.

Чу бозгашт кунем аз гуноҳи садсола,
Зиҳй карам, ки ба як тавба мешавӣ хушнуд.
Агар зи лутфи ту Дарвеш подшаҳ гардад,
Яқин, ки кам нашавад ҳечат аз хазинаи ҷуд.

Аз ин ҷиҳат набувад лоларо чу ман руҳи зард,
Ки доғи ўст зи ҷаҳлу марост аз сардард.
Зи шом то ба сахар сўхтам бараш чун шамъ,
Ба сўзи гиряам он шўх ҳеҷ раҳм накард,
Губоре аз хати рўяш ба ҳеҷ дил нарасид.
Зи мавзее, ки бувад сабзу барнахезад гард.
Ба коми ман чу намегардӣ, эй фалак, ҳаргиз,
Туро чӣ мекунам аз баҳри худ, бирав, мегард.
Ҳузури ҷамъ парешон кунад дилат, Дарвеш,
Ҳамон беҳ аст, ки бошӣ зи ҷумла олам фард.

Ба ишқ абр агар ҳоли Кўхкан донад,
Зи сели гиряи худ сангро бигалтонад.
Зи ҷўи дидаи Мачнун нараст ғайри мижа,
Бар оби шўр ба ҷуз хор кас чӣ биншнонад?
Ҳадиси сабр нагў гар намекунад ошиқ,
Магў ба ишқ бадаш чун кунад намедонад.
Равад зи олами ёрӣ ба гирди ҷони касон,
Диле, ки он саги кў хешро барафшнонад.
Бар остони ту Дарवेशи хаста гашт гадо,
Чӣ чора ғайри гадоӣ, касе, ки дармонад?

Баски кардам ҳар қадам бар хоки роҳи ў сучуд,
Дар пайи он бут ҷабини ман мисоли наъл суд.
Кўи ў чун олами арвоҳи ҷон бошад ҳаме,
Тан чӣ бошад чун дар он кў нест ҷонҳоро вучуд.
То насўзонад бути ўро зи шарми рўи ту,
Мебарад кофар ба мискинӣ бар он оташ сучуд.

Баҳри он хуршеди нилипӯш ҳар ҷо ашки ман,
Бар замин ояд, гиёҳи он гуле орад кабуд.
Аз ҳаёли он даҳан Дарвеш дар роҳи адам,
Ончунон гардид нопадӣ, ки пиндорӣ набуд.

Бо ҳама нозукӣ он хат зи руҳаш сар чун зад?
Ваҳ, чи нарм аст руҳаш к-он сар аз ӯ берун зад.
Мӯи он хол, ки бар орази гулгун омад,
Хаймаи чун мағасе буд, ки дам бар хун зад,
Бокаш аз кам шудани нақди дилам нест аз он.
Нангарад бар гираҳи кокули худ то чун зад.
Акси фонус, ки аз манзили Лайлӣ шаб тофт.
Буд барқе, ки дурахшиду бари Маҷнун зад.
Ҳама гар сеҳри ҳалол аст ҳадиси Дарвеш,
Пеши чашмаш натавонӣ ту дам аз афсун зад.

Басе дер аз камон сӯям ҳаданги ёр меояд,
Қаҷасту саҳт аз он некӣ аз ӯ душвор меояд.
Шавад бӯстонфурӯз аз гул ба ҳар сӯе ҷароғи ӯ,
Чу бод аз ҷониби он сарв дар гулзор меояд.
Ба шаҳру кӯй аз ғам бас, ки мепечад фиғони ман,
Зи шаб то рӯз фарёд аз дару девор меояд.
Чу аввал дар муроди Миср рух бикшода шуд Юсуф,
Ҷаро бандад ниқоб охир, чу дар бозор меояд.
Зи дамсози рақибонаш маро дарди дил афзун шуд,
Ҷароҳат аз ҳавои сард бар озор меояд.
Қиёмат мекунад Дарвеш аз бисёрии маънӣ,
Ба васфи он биҳиштирӯ чу дар гуфтор меояд.

Бад нест писанда зи лабонат, ки нақӯянд,
Нармон сухани саҳт ҷунон беҳ, ки нагӯянд.
Гуфтам сухани мастии ту мӯхтасибонро,
То ҳила нақӯянду даҳони ту бибӯянд.

Кам гашт чунон моҳ зи шарми ту, ки мардум,
Ўро хабар аз дафтари тақвим бичўянд.
Чандон зи ту пурсанд, ки аз халқ ба танганд,
Онон, ки туро кушта, муқими сари кўянд.
Дарвеш, гирифтам, ки чу ойина дурўйи,
Софии ту бо халқ чӣ созад, ки дурўянд.

Бевучудии ракиб аз ту чунон аст, ки буд,
Зарраро субҳ чу хуршед ба умре нафузуд.
Макун, эй хор, дуруштӣ, чу кунад гул ханда,
Рафтаниро макун озор, ки бошад хушнуд
Бод бўи ту барад, эй гулу наргис, 3-ӯ гард,
Гуфтаанд ин ки ба хокаст сазо чашми ҳасуд.
Чун хазон мекашадам дар ғами ӯ хок ба хеш,
Ишк чун гуна беҳӣ кард надорад беҳбуд.
То чаро пеши касон дам зад аз он домани пок,
Бод садчок аз ин чурм бар оташ тани уд.
Бо ту ҳамчун шафаку моҳи навам, эй хуршед,
Устухонест даруни кафанам хунолуд.
Ҳама пиндор бувад кори чаҳон, эй Дарвеш,
Тарки ӯ гир ба якбораву пиндор набуд.

Барҳам чу дида зад мижа, пеши ту хол кард,
Бўса задан бар он рухи зебо хаёл кард.
Як раҳ миёни риштаву дандони ӯ наёфт,
Ҳарчанд дил тароши хилол аз хаёл кард.
Дар ойина бадеъ бувад аз ҷамоли ту,
Гар ном(и) акси хеш бадеъи ҷамол кард.
Ҳам ҷому ҳам сабўст бари ринди дурднўш,
Гар хумшикан дуним(и) сабўро сафол кард.
Сўфӣ ба ринд нест гумони бади ту неқ,
Чизе мабар, ки он ба ту бояд малол кард.
Сўзан накард бар тани бетокатон зи хол,
Онҳо, ки бар дилам зи ҷамоли ту хол кард.

Дарвеш, ҳеҷ аз гузари ӯ, ки пургулуст,
Хоҳад туро бар ин сари раҳ поймол кард.

Баски сӯзан зи ғами холи ту дам дар хун зад,
Ки бутонро рақаме з-он ба лаби майгун зад.
Хол канданд бутон бар лабу холи лаби ту,
Буд бедард, аз он ханда ба мо афзун зад.
Алифи сина диҳад шарҳ, ки ҷон шуд зи барам,
Нест дар хона дарун кулф чу аз берун зад.
Дурбоши ҳарами Лайлӣ агар хост ба шаб,
Наъраи гӯшкаше буд, ки бар Мачнун зад.
Маънӣ аз олами боло биталаб, эй Дарвеш,
Ки тавонӣ чу садаф дам зи дури макнун зад.

Ба дидани ту чу хуршед дар саро омад,
Ба ҳам баромада заррат гӯ чаро омад.
Ба ишқ гармтару пур ба шамъ парвона,
Зи лофи хусни ту бо ӯ ба мочаро омад.
Фитода беҳабаре бо ӯ ҳамчу ман маҳрум,
Ба вақти омадан ёрам аз кучо омад?
Ҳадиси нарм зи гулҳо ҳамекунад на зи хор,
Ки нарм-нарм ба побӯси ту сабо омад.
Ба кӯи ишқ зи беҳешу беичозат рафт,
Зи сӯи ёр ба Дарвеш ин садо омад.

Ба кори ишқ сари мо хуш аз мудом бувад,
Хуш аст он сару коре, ки ӯ мудом бунад.
Ҳазор хори гулу як сухан бад аз булбул,
Хатост айб, ки аз соҳиби калом бувад.
Зи ҷаври ҳаҷр дилам сӯи зулфи ӯ нигарад,
Чу коргар, ки халосаш ба вақти шом бувад.
Чафокашидаи хубон зи ҳар ки бад бинад,
Гуноҳ нагираду фориг зи интиқом бувад.

Ба офтоб агар илтичо барад Дарвеш,
Камоли бадраш агар ҳаст, нотамом бувад.

Бархӯрад зулфат аз он ораз, ки дорад бар сафед,
Машрикӣ бошад сияхро чун бувад бехтар сафед.
Мардуми чашмам барои донаҳои холи ӯ
Ҳаст чун мӯре, ки ӯ дорад ба ҳар сӯ пар сафед.
Чун хати кошӣ ба кӯят аз сафедиҳои чашм,
Менависам қисса бар девор сар то по сафед.
Дида аз ашки дамодам сурхтар гардад маро,
Гарчӣ ҳар чизе, ки мешӯй шавад бехтар сафед.
Рӯсиёҳои рақиб аз сатҳкориҳои ӯст,
Ҳаст ин равшан, ки набвад рӯи оҳангар сафед.
Аз руҳи сурху сафеди ӯ чу акс афтад ба ҷом,
Бодааш гулгун намояд дар назар соғар сафед.
Мисли ҷӯби дар, ки пайдо аз миёни ҳалқа аст,
То дароӣ, бедилонро дида шуд бар дар сафед.
Чун ақиқе, к-он бурун аз оташ ояд ашкро,
Соҳт оҳам дур аз лаъли лабат гавҳар сафед.
То ниҳад аз меҳр бар рӯи ту, эй маҳ, як назар,
Чун дури гӯши ту гардад дидаи ахтар сафед.
Гарна беди мушкро аз мушки зулфи туст ғам,
Дар ҷавонӣ аз ҷӣ рӯ кардаст мӯи сар сафед.
Шуста аз борони ашку охи Фарҳодӣ бувад.
Гар бувад санге сияҳ дар кӯҳ ё мармар сафед.
Дар сафедӣ маънии рангин бувад Дарвешро,
То бидид он рӯи рангину қабо дар бар сафед.

Баски дар хун себ баҳри он руҳи дилҷӯ фитод,
Заҳматаш дур аз занаҳдони ту бар пахлӯ фитод.
Бар руҳи ӯ чашмам афтоду ба рӯи ман сиришк,
Толеъ аст аз баҳри ин бад, баҳри ӯ некӯ фитод.
Бурқаъ аз рӯмол дарҳам шуд чу қард он рӯй пок,
Гуфт: «Аз ман гашт хай пайдо ба дасти ӯ фитод».

Хуни дил аз роҳи тираш шуд бурун, н-омад ба чашм,
Кард пайдо обрӯ сӯи дигар аз чӯ фитод.
Бурд аз гардан задан дар пеши ӯ Дарवेशро,
Сачдаи шукр ин, ки пеши пои ӯ дар рӯ фитод.

Ба ёди он лабам чун ашк дар хуни чигар ғалтад,
Хун ояд дар назар чун нукли рангин дар шакар ғалтад.
Агар ғалтад гуҳар дар мӯҳраи теги ман аз давлат,
Хушам н-ояд бад-он навъе, ки аз теги ту сар ғалтад.
Ба рӯям ашки ман ғалтон агар шуд, нест айби он,
Ки бар каф чавҳариро дурри ғалтон аз назар ғалтад.
Чунон аз чуръаи лаб беҳабар афтод холи ӯ,
Ки натвонад аз он паҳлӯ ба паҳлӯи дигар ғалтад.
Агар сад бистари роҳат бувад, Дарवेश, дар кӯяш,
Чунон хоҳад, к-аз он дур ғалтаду бар хоки дар ғалтад.

Ба гулшан ҳеҷ наргис нангарам ҳамчашми ёри худ,
Чу ҳамчашме надорад, бингарам ҳам чашми ёри худ.
Чӣ бошад, эй камонабрӯ, агар аз лутф бинвозӣ,
Ба таври беҳабар як рӯз моро чун шикори худ.
Ту баҳри дилбарӣ хубию мо аз баҳри дил додан.
Масал он шуд, ки ҳар як нек дондад таври кори худ,
Шаҳиди ишкро дар кӯи худ хобон, магар чое,
Чу ӯ бар душу дар(ди) зиндагӣ нанҳод бори худ.
Чу бо Дарवेश хуш дорӣ ту, хуш медорадаш ҳар кас,
Ғадоро ёрии шахрӣ бувад аз шахриёри худ.

Бесугун мебурд гоҳе боду гоҳе оби рӯд,
Дар фироқи Кӯҳкан бисёр кам шуд, з-он ки буд.
Чархи шаб сияҳ мегардад аз дуди дилам (?),
Нек мегардад сияҳ, чизе, ки аввал шуд кабуд.
Баҳри абрӯи ту бо борикбинони моҳи нав,
Гуфт бо ҳар кас нашоёд заъфи холи худ намуд.

Шод гардам гард чун орад зи кӯяш боди ғайб,
Боз ғамгинам, ки аз ман нола натвонад шунуд.
Солҳо Дарвеш баҳри васл бояд интизор,
Соили ёбӣ агар хоҳӣ муроди хеш зуд.

Бурид аз ҳама ишқат марову Мачнун кард,
Чунонки нақши пур аз нақши ҳашв берун кард.
Ғами ту омаду бар дарди ишқ гирия фузуд,
Чу устод, ки бар кор чизе афзун кард.
Зи ғам ба шакли дигар ҳар шабе баромад мох,
Зи баски меҳри ҷамолат варо дигаргун кард.
Сазост ин, ки задам тифли айшкро ба замин,
Ки аз сухан нашунидан маро чигархун кард.
Агар ба ишқи ту Дарвеш ҷон накард фидо,
Чаро накард аз ин пештар, ки акнун кард.

Буд рамзе аз пайи хуршед чун шуд моҳи ид,
Гуфт чун ман зуд ҳар кас аз пайи ҷое равед.
Пеши абрӯи ту моҳи нав ба таъзими тамом,
Қадди худ ҳам кард аз баҳри муборақбоди ид.
Моҳи навро бо шафақ хуршеди тобон монду рафт,
Бодаву ҷомаш фаромӯш гуфт чун рӯи ту дид.
Дур аз он абрӯ маҳи нав чун ҳаёле гашта буд,
Нек дидандаш, ки равшан бод ҷашми аҳли дид.
Чун шафақ бо моҳи нав соқӣ бидеҳ Дарवेशро,
Бодаи рангин ба даври шох дар ҷоми сафед.

Баски мечинад ба рӯ ишқат фуру шатранчи дард,
Чун бисоти кӯҳна, ҳар ҷое дилам сӯрох кард.
Ашқи гулгун дар руҳи зарди маро он сарви ноз,
Аз ҷавонӣ пеши худ гул мешуморад сурху зард.
Мепарад ҷашмам зи ҷое шодие бояд расад,
Кош бошад боду орад аз раҳи он ёр гард.

Шамъ дар пеши рухат парвонаро мегуфт дӯш,
Нестам парвои ту, имшаб ба гирди ман нагард.
Чамъ ҳар кас мекунад, Дарвеш, чизе дар ҷаҳон,
Чун парешонӣ аз ин чамъ аст, худро соз фард.

Баски аз ҷони касон он хат баровардаст дуд,
Рӯй дар ҷаннат ба кас аз шарм натвонад намуд.
Холро он хат нухуфт аз халқу рози хеш гуфт,
Дигареро гум кунад, то худнамо гардад ҳасуд.
Рӯи ӯ он аст, эй ойина, к-аввал дидаӣ,
Хештанро пеши ӯ то чанд хоҳӣ озмуд?
Моҳи нав то бадр шуд, аз пеши рӯят дур монд,
Бевучудеро ҷӣ иззат, гар шавад соҳибвучуд!
Нест дар пеши сагаш аз нокаси ҷои рақиб,
Гар нагуфтам ҳеҷ аз мискинии Дарвеш буд.

Баробар офтоб он рӯи зеборо намешояд,
Ки ӯ бо худ зи гармӣ чун баромад, барнамеояд.
Сар андозанд зулфи қачраватро аз сарандозӣ,
Наёяд, оре, он шахсе, ки ӯ худро намепояд.
Сазои хол дод он хатти мискин дар сияҳкорӣ,
Набахшоянд он касро, ки бар мардум набахшояд.
Қарор аз халқ бурд он зулф з-онаш беқарорӣ шуд,
Касе к-аз вай наёсоянд, кай аз худ биосояд?
Бувад, Дарвеш, сахтӣ ҳасмро аз назми пиринат,
Ки тӯтӣ нангарад зоғи сияҳрӯ устухон хояд.

Ба ӯ ҳам диданаш ойинаро ҳам рашк меояд,
Кунад баъзе ниҳон з-он рӯю аз зангор нанмояд.
Рақиби рӯсиях чун зулфи ӯ аз тоб мепечад,
Агар чун хат зи рӯи хуби ӯ ҷое наосояд.
Хаёли холи ӯ бе фикри хуни дил кучо бошад,
Чу аз танҳо ништастан шахсро андеша афзояд.

Ҳино дорад зи барги хеш ранги дастбӯси ӯ,
Маро чун нест ранге кай ба хунам даст олояд.
Хабар дод аз ҳичобам сӯфию Дарвеш аз дилбар,
Ба роҳи ишқ қавли ҳар ки ояд, пешпеш ояд.

Баски сахт аз тарафайн заҳмати Фарҳод омад,
Тешаву кӯҳ аз ин дард ба фарёд омад.
Бӯи гул аз дили ман дур зи рӯят чу самум,
Оташе буд, ки аз раҳгузари бод омад.
Кард он чашм ба ҳар чашмзадан озорам,
Маст бисёр кунад ҳарчи варо ёд ояд.
Лоларо сӯхт дил аз зории бўлбул дар боғ,
Ин наёрист, ки гул аз ғами ӯ шод омад.
Ҳар ки бо додаи Ҳақ дил наниҳад, эй Дарвеш,
Ҳар чӣ омад, ҳама пиндошт, ки бе дод омад.

Ба ҷонбозӣ дилам чун каъбатайн бисёр мегардад,
Қадам аз фарқ кардо бо фигони зор мегардад.
На чоҳи қайд дорад бин, на охир ресмони ғам,
Аз он бар сар маро ин беҳи қачрафтор мегардад.
Зи дар фарёд бархезад, чу бикшой ба рӯи ман,
Ту сӯи пой он дар дидаи агёр мегардад.
Мисоли шамъу фонуси ҳаёлам ончунон имшаб,
Ки пиндорам ба чашми ман дару девор мегардад.
Магар бо туст шабҳо бахти ошиқ з-он билоди ту,
Ки ту хуш хуфтаӣ то рӯзу ӯ бедор мегардад.
Агар бад меравад айём, эй Дарвеш, аз худ дон,
Ки гардун аз раҳи норост ноҳамвор мегардад.

Ба офтоб маҳи ид хешро нанамуд,
Аз он ки баргузарад ҷониби ту ояд зуд.
Бад-он ду лаб натавон ҳеч зеру боло гуфт,
Агарчи исм ду бошад, вале якест вучуд.

Агарчи рафт чу хандон, гузашт аз он шодам,
Умеди омадан аст ин, ки меравад хушнуд.
Ракиб ашки маро даршумурда нест ачаб,
Ки ҳаст чизи касе хубтар ба чашми ҳасуд.
Ба кинаи ҳама кас гуфт хешро Дарвеш,
Хуш он ки будаи хеш гуфту ҳеч дарнафузуд.

Басе ба ишқ садо кард носеҳи Фарҳод,
Ҷавоб омадаш аз кӯҳу ӯ ҷавоб надод.
Қиёматест бар Кӯҳкан, ки ҳар соат,
Зи гарди тешаи ӯ кӯҳе равад барбод.
Чӣ шад бар як равон хона гар кунад Мачнун,
Ки ғайри ишқ ҳама кори ӯст бебунёд.
Агар аз васли ту обе расад бар оташи ман,
Ба кори ишқ шавам саҳткӯш чун пӯлод.
Чунин ки кори ту дар ҳусн ҷумла бедод аст,
Зи остони ту Дарвеш чун равад бе дод?

Ба пеши ойина чун аз рухат никоб шавад,
Аён зи рафтани абрӯй ду офтоб шавад.
Магар ачал расад, эй шамъ, ҳамчу парвона,
Ки чашми сӯхтагони ту шаб ба хоб шавад.
Мисоли мурғи биҳишт аз паяш набошад дуд,
Вале, ки баҳри ту, эй ҳурваш, кабоб шавад.
Ба ҳеч сӯ накашад дил чу хайма з-он сари кӯ,
Гараш зи ҳар тарафе дар кашиш таноб шавад.
Зи офтоб бар рӯю ба зулфи ӯ ҷонро,
Мачӯй тоб, чу он ҳарду нимтоб шавад.
Ба пеши дида мудом аз хаёли ӯ холест,
Чунонки манзили мардум канори об шавад.
Чӣ ҷои мӯхтасиб ин дар ки бода мезанадаш,
Ба тавба пиру ҷавонро ҳамон шароб шавад.
Бо ашқу оҳ чу Мачнун ҳамеравад шабу рӯз,
Кучо ба рӯшании оташу сароб шавад?

Ба гунаҳҳо натавон кардан обдон Дарвеш,
Ҳар он чи аз дили девонаи хароб шавад.

Бикшой парда аз рухат, эй моҳи дилписанд,
Чизе к-аз ӯ кушоди ҷаҳонест дардманд.
Зери зақан гираҳ чу занӣ он кулоларо,
Хуршед дар каманди ту бошад кулулабанд.
Баъд аз вафот ҳар қадам, эй бод, хоки ман.
Ҳамроҳи ӯ бубар, ки биронад бар он саманд.
Аз холи оразат чу арақ бар замин чакад,
Аз баҳри дафъи ҷашми бад ояд бурун сипанд.
Ту дар мусамманӣ ба тамошои чорбоғ,
Дарвеш дарбадар зи ғами ишқ мустаманд.

Бари даҳони ту оби Хизр чӣ ҷон дорад,
Масеҳ низ кучо ин даму даҳон дорад?
Хизир ба оби Масеҳ ар ба дам бувад машхур,
Сарам фидо бари тегат, ки ину он дорад.
Дилам, ки ҳеҷ надорад ба ғайри ғам чизе,
Бубахш аз карами хеш чун ҳамон дорад.
Чу сарв пеши қадаш барги сабз меорад,
Маҳал хуш аст, бигӯ дасти хуш равон дорад.
Туро зи ботини Дарвеш, эй шаҳи хубон,
Худо зи ҷашми бади халқ дар амон дорад.

Бо зулф чу хуршеди ман аз бом барояд,
Бошад чу маҳи бадр, ки дар шом барояд.
Монанди Аёз будаму чун толеъи Махмуд,
Аз хели гуломони туам ном барояд.
Дар ханда чу ҷонро ба лаби ёр тавон дод,
Чизе макун, эй дил, ки ба дашном барояд.
Дар ишқ чу паргору саргаштатар аз ман,
Кас нест, ки дар гардиши айём барояд.

Сарсабзии ушшоқ ба ҳичрон надихад бар,
Чун сабзай навраста, ки аз бом барояд.
Май пухта бидору шуда ҷаҳлет мураккаб,
В-он сӯхта к-ин пухта хӯрад, хом барояд.
Дарвеш ба мақсуд расад, чун ту ҷаҳоне,
Он моҳ даме, к-аз раҳи инъом барояд.

Париро он, ки дур аз худ ба таъвизу фусун созад,
Кунад андеша то пеши ту худро ҷой чун созад.
Ба ҷашми раҳравони ишқ он кас сурхрӯ бошад,
Ки ҳамчун ашки гулгун зоди роҳи худ зи хун созад.
Ба ғам дорад маро он шӯх, з-онам аз рақиб эмин,
Касе к-ӯ дӯстро дорад чунин, бо ғайр чун бошад?
Зи хӯрдан баст лаб Маҷнун в-аз он пурсед дар ҳикмат,
Ки доруи касе дархурдаш аз дафъи ҷунун созад.
Зиёфаткаш чу Маҷнун бош, эй Дарвеш, иззатҷӯ,
Агар хоҳад дилат, то нафс ҳар касро забун созад.

Баровардам ба кори ишқ чун Ҷамшед номи худ,
Валекин з-ин ҳунар хуни ҷигар бинам ба ҷоми худ.
Зи даври ҷарх агар хун мекӯрам ҳамчун шафак, шояд,
Ки дур афканд шоми ҳичрам аз моҳи тамоми худ.
Ту хуршедию ман чун шамъ аз ҳам дур кори мо,
Ту субҳи хешу шодӣ ҷуди ман ғамҳои шоми худ.
Маро гӯй: «Туро аз ӯ кардам дур шав аз ман»,
Кадомин хоҷаро ин ҷавр бошад бар гуломи худ?
Ба коми душманат гуфтӣ кунам арвешу з-ин шодам,
Чу худро душманам бошад, расам рӯзе ба коми худ.

Ба оби гарм шуд, он моҳу гуфт ҳар ки шунид,
Ки рафтааст Масеҳ ба ҷашмаи хуршед.
Хаёлрост аз он лаъл дар ҷигар оташ,
Ки об бар руҳи ӯ ҳамчу ашки гарм давид.

Ба ноз чун талабад шарбат он шаҳи хубон,
Гирифта чом ба каф бандагӣ кунад Ҷамшед.
Ракиб рӯсиях шуд ба оби гарму бувад,
Ҷамон масал, ки ба шустан нашуд сиёҳ сафед.
Зи оби орази ӯ гапга халқ девона,
Чу он парӣ, ки ба сарчашмае мақом гузид.
Чу меҳи наъли саманди ту шоҳи ман Дарвеш,
Ниҳода дидаи худ рӯзу шаб ба роҳи умед.

Ба зулмат чашмаи ҳайвон аз он бигрехтан гирад,
Ки дар даври ту тарсад, обрӯяш рехтан гирад.
Хаёли шукри лаълат агар дар чашми ман бинад,
Нахоҳад тӯтиё, то бо набот омехтан гирад.
Чунин к-ӯро дили ман мекашад сӯи ту медонам,
Ки аз тан риштаи ҷон оқибат бигсехтан гирад.
Ба пеши ашқи мо дар лоф дандонат наёрад зад,
Магар ӯ хешро дар гӯшаҳо овехтан гирад.
Набошад аз рақибонат ҳазар Дарवेशро ҳаргиз,
Гадоро айб бошад аз сагон бигрехтан гирад.

Ба ҳар чое, ки тир аз шасти он абрӯкамон афтад,
Равад з-он пештар ошиқ бар ӯ ҳамчун нишон афтад.
Ҷама шаб дар ҷаман аз орзуи пойбӯси ту,
Ба пой сарв акси моҳ дар оби равон афтад.
Аз он рух сӯи зулфаш шуд дили ман аз сияҳбахтӣ,
Чу Одам аз биҳишти адн дар Ҳиндустон афтад.
Чу теги кин занӣ ман низ хоҳам тири оҳе зад,
Мабодо, лек он рӯзе, ки кори мо бар он афтад.
Ба ҷои дил агар тираш расад бар сина таҳсин кун,
Писандидаст он тире, ки наздики камон афтад.
Набошад шоҳи ман айбе, ки шуд Дарवेश ҳамроҳат,
Ки доим соя бо хуршед дар роҳ ҳаминон афтад.

Бари ту сурати Чин гар ба дида оварданд,
Хато магир, ки ўро кашида оварданд.
Расид бар лаби ман ҷону ғам расид ба ҷон,
Расид ҳар ҷӣ ба пеш расида оварданд.
Гирифта қавс ҳилолу камон зи абрӯи ў,
Ба узр қомати худро хамида оварданд.
Ба кӯи ту набувад аз ягонагон хуршед,
Зи хуриест, ки ўро чарида оварданд.
Зи рамзи ғамзаи ту мекунад сухан Дарвеш,
На чун касон, ки ҳаёли шунида оварданд.

Бар аҳли даҳр дида фурӯ банду дил мабанд,
Чун баҳр дастшӯй аз инҳо, ки ғарқаанд.
Дастори ҳалқа-ҳалқа, к-аз ў хоҷа саркаш аст,
Охир зи сар ба гарданаш афтад ҳамон каманд.
Чашмат расидааст, ки чашми ту баста шуд,
Дар оташе чи суд кунун сӯхтан сипанд?
Нохуш нишастай, манишин, фикри кӯч кун,
Чун пештар зи вай ҳашама рафту хайма канд.
Дарвеш, агар кунӣ дили худ пок чун садаф,
Ҳар кас чу дурр кунад зи ту дар гӯши хеш банд.

Бигрехт сайд то саги ўро зи ҷо барад,
Пур нокасона рафт, вале ҷон кучо барад?
Гирёниаш зи бим, ки нишонам ба оби чашм,
Он гарди роҳ, ки бод варо аз қафо барад.
Аз кӯтахостин машав эмин, ки пири ман
Хӯй аз тани латифи ту беш аз қабо барад.
Ҷону дил аз барои ду зулфи ту медиҳам,
Бояд, ки ғамза ҷониби ҳар як чудо барад.
Дарवेशро зи факру каноат насиб нест,
Ҳоҷат ғаҳе агар ба сӯи подшо барад.

То ба пояш сар ниҳодам, аз сарам бигзашт зуд,
Бар сари ман саргузаште инчунин нагзашта буд.
Бар ракиби рӯсияҳ гар тег зад аввал чӣ шуд,
Дар ҳунар шамшер мебояд бар оҳан озмуд.
Аз миёни абрӯяш сеҳр аст бикшодан гираҳ,
Дар миён чун ҳар ду сарбастаст чун шояд кушуд?
Чашмаш аз болои бурқаъ менамояд фитнаҳо,
То чиҳо хоҳад агар бикшояд аз вай рӯнамуд?
Даст кӯтаҳ дор, эй Дарвеш, аз домони ғайр,
Гар бисӯзи филмасал бар оташи сӯзон чу уд.

Ба чашм рафта беҳ он буд, ки ӯ накӯ наравад,
Рақиб рафт, ҳамон беҳ, ки ҳашм аз ӯ наравад.
Гулобзан чу рухат дид, дасти худ афшонд,
Зи оби рӯи гулу ҳеч пеши ӯ наравад.
Ба ҳаҷр васл кунад суд, не насихати халқ,
Илоҷи дард даво шуд, ба гуфтугӯ наравад.
Ба ошиқ маталаб бадмизочии Дарвеш,
Ба раҳ касе, ки фақир аст, тундхӯ наравад.

То чи аз ҳубӣ миёни он ду абрӯ бастаанд,
К-абрӯвонаш дил дар ӯ пайваста ҳар сӯ бастаанд.
Сокиё, бикшо сари май то падида ояд кушод,
То сари май баста дорӣ, дилбарон рӯ бастаанд.
Ноқои Лайлӣ равад, к-аз савти Маҷнун хонадаш,
Баҳри онаш ҳар шабе то рӯз зону бастаанд.
Чашми ҳар касро набошад суд гарди роҳи ёр,
Кай диҳад фоида коғазро, ки дору бастаанд.
Кокулашро гуфтам: «Ин холи гираҳ бастан зи чист?»
Ханда зад, гуфто: «Дар ӯ чамъияти мӯ бастаанд».
Ашқҳо хоҳад шудан дар ишқ аз дунболи чашм,
К-аз пайи об аст охир ҳар кучо чӯ бастаанд.
Қатли мо то аз рақиб ояд, зи қайд озод нест,
З-он, ки сагро аҳли сайд аз баҳри оху бастаанд.

Даст аз чизи касон Дарвеш каш дарвешвор,
Касб кун, чун гавҳари корат ба бозу бастаанд.

Тиранш чу рост н-ояд, гоҳе, ки бод бошад,
Сад оҳ аз пайи ӯ чонам чу шод бошад.
Ту лаб ба чон фурӯшӣ, ушшок чон ба он лаб,
Бозори дӯстиро чон дар мазод бошад.
То умр ҳаст гуфтӣ, чаврат кунам зиёда,
Ҳаргиз каме нагуфтӣ, умрат зиёд бошад.
Онҳо, ки гуфт сӯфӣ нодида дар ҳақи мо,
Моро ба дидани ӯ кай эътиқод бошад.
То неқ гардадат дил мекаш ғаме ба ҳичрон,
Бад бошад он, ки шахсе пайваста шод бошад.
Шогирд пешакӣ дон, Дарвеш васфи хубон,
Дар кори хеш кӯшад, гар устод бошад.

То бари ёрӣ маро бигзоштӣ, эй дил, зи ёд,
Мӯҳр мегардад муқаррам, чун шавад давлат зиёд.
Дил мурод аз ёр диду чон ба дарди тан асир,
Ҳаст, оре, дард бар чони асири номурод.
«Рӯй бикшо» - гуфтамаст, бар абрӯвон бастӣ гирах,
Чист тундӣ? Гар саволе кардам аз рӯи кушод?
Ақл меҳонад равони хеш хатти оразат,
Ҳар киро аҳлиёте бошад, равон хонад савод.
Чамъ медорад сари зулфат дили Дарвешро,
Ё раб, ӯро дар ҷаҳон ҳаргиз парешонӣ мабод!

То чу Мачнун номи худ дар ишқ сарғавго ниҳанд,
Рӯ аз ин ҳасрат басте сарғашта дар саҳро ниҳанд.
Ҳар киро чун теша сарфи кори Фарҳодӣ кунанд,
Дасташон надҳад, ки санге ончунон барҷо кунанд.
Дурфурӯшонро мазоду ҳоҷати фарёд нест,
Аҳли маънӣ пой худ ҳар ҷо ба истиғно ниҳанд.

Рангхову ранҷҳо дар нақш бояд вақти кор,
То назар бинандагон дар сурати зебо кунанд.
Нест, эй Дарвеш, шоир ҳар кӣ байте назм кард,
Чашма ҳам чӯшад, вале кай номи ӯ дарё ниҳанд?

Теги фироку оҳ маро дур зи ёр зад,
Хаста шавад ғариб зибу ҳавои бад.
Рашк оядаш рақиб чу дашноми ман диҳӣ,
Оре, ба чизи хуб бувад хасро ҳасад.
Носеҳ зи панд додани мо тавба кардааст,
Хушвақт он касе, ки кунад тарки кори бад.
Шуд умраму ҳикояти зулфат ба ҳам тамом,
Будаист ин ду ришта магар ҳар ду қадбақад.
Дарвешро аз он набувад ғам, ки дар ҷаҳон,
Рӯзе бас аст нонею даҳ сол як намад.

То зи гарди раҳгузори тавсанаш биам мурод,
Дидаҳо хунбор гирам ҳаст доим сӯи бод.
Моҳро чандон бувад ҳубӣ, ки ҳаст ўро тамом,
Ҳамчу рухсорат надорад ҳолу зулфу хор ёд.
Зарра бошад муштарӣ хуршедро дур аз руҳат,
З-он ки ҷои ҳарзагардон аст бозори касод.
Аз дили ранҷур бар хоки дарат эмин наям,
Ҳаст бим, оре, зи беморе, ки бар бистар фитод.
Гар дили Дарвеш чун ойина шуд суратпазир,
З-он губоре нест, чун пок аст ўро эътиқод.

То каям аз сина ҳамчун най фигон берун равад,
Кошкӣ бо нолаам якбора ҷон берун равад.
Чун диламро бо ту ишқи он ҷуноне будааст,
Кам нагардад меҳри ӯ гар аз ҷаҳон берун равад.
Дар сарам чун шамъ савдоят, ки бо ҷон омадааст,
Дар дами охир магар ин ҳам ба ҷон берун равад.

Дар дарун омад хаёлаш бас кун, эй дил, ноларо,
Як замон хуш бош, то ин меҳмон берун равад.
Шоҳи ман, аз нолаи Дарवेशи мискин эътироз,
З-он ки натвон дошт тире, к-аз камон берун равад.

Туро гар ҳамчу булбул хотири ман зор мебояд,
Маро рухсораи ту тоза чун гулзор мебояд.
Бародар гар наям аз чон, туро ёрам, азизи ман,
Бародар низ охир Юсуфи ман, ёр мебояд.
Ба рӯзу шаб бувад вирди забонам ҳарчӣ ӯ гӯяд,
Бале дар илмхондан шахсро такрор мебояд.
«Ғаму дарди ту хоҳам» гуфтамаш дар ханда, гуфт он маҳ:
«Агар бошад касеро чизҳо бисёр мебояд».
Ба риндӣ чашми ту, Дарवेश, ҳаргиз май наменӯшад,
Касе к-ӯ хидмати мастон кунад, хушёр мебояд.

Тоби рухсорат ба ҳубӣ в-аз никоб омад падид,
Бар мисоли он, ки бошад моҳ дар абри сафед.
Дар кушоду бастӣ лабҳо он даҳон вақти сухан,
Ғаҳ бувад пайдо ба чашми хурдабин, ғаҳ нопадид.
Мекашад чун сояам дар хоки раҳ он офтоб,
Кори ман бо ӯ надонам то кучо хоҳад кашид.
Бар сарафрозон кунад гарданкашӣ дар рӯзи ҳашр,
Гар бувад як «шин» - и шамшери ту бар фарқи шахид.
Ҳам магар худ боби неъмат баркушояд васли ёр,
В-ар на кулфе инчунин набвад ба дандони калид.
Меҳрат, эй хуршед, гар чун зарра бугзинам, равост,
Чун туро гардун ба ҳусн аз чумла олам баргузид.
Раст Дарवेश аз ҳама, то соили кӯи ту шуд,
Чун ғадое, к-аз ҳама ашғоли дунё ворахид.

Танам дар баҳри ашку дил зи роҳи дида хун резад,
Чу маллоҳе, ки ҳар дам об аз киштӣ бурун резад.

Дарунам метапад аз дарду ашкам меравад берун,
Мисоли он ки обе аз сабуи сарнагун резад.
Сабо дар дидаи ман рехт андак хоки рохи ӯ,
Чу доруе, ки кас дар дида баҳри озмун резад.
Зи бисёрӣ, ки резам ашки хун, чонам равад берун,
Бимирад одамӣ, оре, чу аз вай хун фурӯ резад.
Дарунам рехт аз ашке, ки резам аз бурун ҳар дам,
Зи берун чун кашад девор нам, хок аз дарун резад.
Нарезад аз чафо Дарвешро хун он маҳи хубон,
Нахоҳад шоҳ аз инсоф то хуни забун резад.

То зи хели бандагонат сарв худро ёд кард,
Боғбон ӯро зи моли хештан озод кард.
Бод бўят сӯи гулҳо бурду хуш пур шуд зи боғ
Бегубор, оре, равад он кас, ки дилҳо шод кард.
Сарви мо то аз чаман шуд аз паяш оби равон,
Сӯ ба сӯ дар чустучӯ бо чашми тар фарёд кард.
Гар рақиб аз ҳиндувони ӯ шавад манъаш макун,
Номуборакро намешояд муборакбод кард.
Шеър, эй Дарвеш, аз шаръ асту такво боядаш,
Кори кудратро намешояд ба истеъдод кард.

Чашме аз гӯша рухаш диду ба чашме нанамуд,
Шуд харобии дили ман ҳама аз чашми ҳасуд.
Офтобу маҳи навро раҳи ӯ равшан нест,
Гарчи он як ба қадам, ин ба гумон раҳ паймуд.
Баҳри қайди дили ман абруи он маҳ аз хол,
Гираҳе баст, ки худ ҳам натавонист кушуд.
Агар аз дуди дилам халқ биранҷад, чӣ аҷаб?
Ман дигар ҳастам аз он рӯи сиях нохушнуд.
Сухан аз мазраи аъмол кунад пур Дарвеш,
Рустой ҳама гӯяд сухан аз кишту дуруд.

Чу лӯъбат гарчи сӯфӣ дастхо дар остин дорад,
Машав эмин, ки сад дастон аз он дастон бурун орад.
Зи тасбеҳи риё дар мазраи аъмоли худ сӯфӣ,
Набинад ҳеч бар чун донаи бемағз мекорад.
Даруни хирқа бурдан сар нишони бесарӣ бошад,
Аз ин гар сар кашад сӯфӣ, намедонам чӣ сар дорад.
Ҳавоси шахс аз тасбеҳ кардан чамъ кай гардад,
Чу дил аз пай равад, то донаи тасбеҳ бишморад.
Дили Дарвеш гӯ аз лаззати тоъат бувад бехуд,
Раво бошад агар чизе зи рӯи сахв бигзорад.

Чандон бигашт бахт ду чашми ман об дод,
Ҳамчун мижа нашуд сари мӯе аз он кушод.
Ашкам, ки поймол шуд оё чу шуд ба гард,
Аз чашми ман фитоду ба чашми кӣ уфтод?
Гар оварад хабар зи туву ҷону ман барад,
Бар ҷон чу шамъ нест, губорам зи раҳ барад.
Тифле, ки ошиқ аст ниҳон дар ниҳоди ӯ,
Гар санъаташ диҳӣ, бигурезад зи устод.
Ќуз нуктае, ки зеру забар шуд, дигар чӣ шуд,
Дарвешӣ номурод бувад хоҷа бо мурод.

Чу натвон дид шаб дуде, ки аз равзан бурун ояд,
Кучо сӯзам шавад равшан, ки шамъи ман бурун ояд.
Физояд дарду чоки дил зи бахти бад, агар дӯзам,
Гираҳ аз ришта ё худ ришта аз сӯзан бурун ояд.
Ба сар бахшад чу меояд бурун пирохан аз Юсуф,
Чӣ бахшад файз агар Юсуф зи пирохан бурун ояд.
Дилам бад мебарад аз ғамзаву дунболи чашмонаш,
Ки аксар халқро аз гӯшаҳо раҳзан бурун ояд.
Мабар пеши рақибон ҳочат, эй Дарвеш, дар ҳичрон,
Ҳимоятро ба пеши дӯст кай душман бурун ояд.

Чунон 3-он тундхӯ дарди дилу ошӯби ҷон хезад,
Ки гӯям ўст он ҷо фитна ҳар ҷое фиғон хезад.
Шавад афтону хезон халкро, к-он тундхӯ ояд,
Мисоли гирдбод, к-ӯ ба бӯстон дар хазон хезад.
Сабукхез ар наям, эй мӯхтасиб, ратли гарон дорам,
Ба таъзим он, ки ў бори гарон дорад, гарон хезад.
Манол, эй дил ту, чун аз ҷаври ў халқе ҳаменолад,
Чӣ лозим гуфти ту, ин шиква чун аз дигарон хезад.
Зи лафзи кам мабин Дарвешро дар қиссаи Мачнун,
Ки аз ҳар байти ў дар ошиқӣ сад достон хезад.

Чунин, ки холи ту дил мебарад ба мӯе чанд,
Дарозу пасти зулфат аҷаб мадон зи каманд.
Зи васфи зулфи ту дар қайд шуд дили сӯфӣ,
Бубин чӣ гуна ба як нукта кардам ўро банд.
Сари шикаста зи хоки раҳат руст кунам,
Чунонки коса ба дору касе кунад пайванд.
Матоъи ҷон набувад дар шумори дашномаш,
Сазои тӯҳфа касе дар баҳо нагӯяд чанд.
Ба ишқ чун гавҳари шабчароғ бедор аст,
Зи бахти худ дили Дарвеш аз ин бувад хурсанд.

Ҷону дил дар ғами ишқи ту кашидан баранд,
Ҳамчу он чизи гароне, ки дуқун бардоранд.
Он сағони сари кӯ ёри рақибат нашуданд,
Мардумон ҳар кӣ шаванд нокас, аз ў безоранд.
Бод безанду магасрон зи ҷамоли ту ду зулф,
Ҳиндувоиро хунар ин аст, ки хидматгоранд.
Ман на танҳо шумурам кам зи сагонат худро,
Бар сари кӯи ту 3-ин навъ қасон бисёранд.
Чун самум аст туро гармравӣ бо ушшоқ,
Ки ҳама бар сари раҳ куштаи он рафторанд.

Сифати оразаш аз халқ мағӯш, эй Дарвеш,
З-он, ки эшон ҳама хоҳони чунин ашъоранд.

Чунон хуршеди тобон бе рухи хуби ту маҳзун шуд,
Ки дар шом аз шафақ бигрист хун, аз шаҳр берун шуд.
Мағӯ ид асту ҳар кас шуд ба ғанту айши саҳрое,
Ки халқи оламе, эй Лайлӣ, аз баҳри ту Мачнун шуд.
Наёмад сӯи гул, сӯи садаф шуд катраи борон,
Зи шавқ он парварад аз баҳри гӯшат дурри макнун шуд,
Хаёли он зақан то шуд чу Ҳорунам чи бо Бобул,
Чу Зӯҳра сад шарар аз оҳи ман ҳар дам ба гардун шуд.
Чунон Дарवेशро сахт аст, эй маҳ, рафтан аз кӯят,
Ки Одам бо гунаҳ аз Ҷаннату Фирдавс берун шуд.

Чун зи ашки жола наргис дидаи пурнам кушод,
Ҳар гиёҳро пеши худ аз меҳри он маҳ об дод.
Ҳамчу он рӯҳе, ки боиззат сӯи қолаб баранд,
Сӯи ошиқ бо насими гул барад бўи ту бод.
Аз барои он гули ораз замоне аз талаб,
Сарв натвонад нишастан, об натвонад ситод.
Бар рақиб афтод тири ёру хайронам аз ин,
Рострав будӯ, чаро акнун ба чоӣ бад фитод?
Ёди аҳли факр кун, Дарвеш, агар ғам нестат,
Нест дар факр ин, ки бошад хотири дарвеш шод.

Чунин, к-аз ишқи Ширин дар вафо истодагӣ бинад,
Бувад тарки адаб гар пешиӯ Фарҳод биншинад.
Касе шаҳрух тавонад зад бисоти хусни Ширинро,
Ки дар қон бохтан шатранҷи Фарҳодӣ фуру чинад.
Дуго ҳар устухони паҳлӯям ҳамчун камон з-он шуд,
Ки дар дил тирҳо, эй турк, аз баҳри ту пур чинад.
Фалак аз чашми мо гар бингарад он рӯи тобонро,
Туро бар ахтарон аз меҳр чун хуршед бигзинад.

«Бубин ҳоли дили Дарвеш» гуфтам, эй шаҳи хубон,
Зи рӯи ноз гуфт он шӯҳ: «Чашмам бад намебинад».

Чамоли ёр ба машшотагӣ чу рух бинмуд,
Тамоми ҳусн дар ойина шуд даме мавҷуд.
Мағӯ дарег, дило, баҳри гӯши дашномаш,
Ки лоик аст ба дар ҳар ки ӯ сухан бишнуд.
Мабар ба кин сари зулфат, ки баргузашт аз рух,
Бас ин зиён ба савдо, ки ӯ гузашт аз суд.
Тамоми хеш кун, эй моҳ, сарфи меҳри рухат,
Ки очизона бувад нархи рӯз афрӯзад.
Сухан ба васфи миёни ту чун камар Дарвеш,
Ба кас нагуфт бар ӯ бастаанд ин нобуд.

Чӣ ҳочат аст, ки Фарҳоди хаста гӯяд дод,
Садои тешаи ӯ бас, ки мезанад фарёд.
Забони ҳол бувад ҳар нишони тешаи ӯ,
Агарчӣ Кӯҳкан аз ҳоли худ забон бикшод.
Аҷаб мадор, ки ман бо ғами ту зода шудам,
Чу гуфтаанд, ки ҳар шахсро бувад ҳамзод.
Ба хоки роҳ миси рӯи мо ракиб чу дид,
Ба шаҳр кард мунодӣ чунонки пул афтод.
Туро ба ишқ зи Мачнуну Кӯҳкан Дарвеш,
Иҷозат аст агар халкро диҳӣ иршод.

Чавонӣ бохтам дар ишқи тифле то чавоне шуд,
Равонам рафт то он нахли тар сарви равоне шуд.
Шудам девона то ғашт он парӣ худ одамисират,
На ҳар сурат маро ҳар лаҳза бо ӯ достоне шуд.
Задам 3-он гулбунӣ худрӯ ҳазорон хори ғам худро,
Мисоли боғбон бо ҳар қасам чангу фигоне шуд.
Тамаъ кардам, ки бо ман ёр гардад охир аз шӯҳӣ,
Аз ин ошиқкушӣ, сангиндиле, номехрубоне шуд.

Мудом аз ботини Дарвеш ҷустӣ ҳиммату акнун,
Зи фақрам ор медорад, ки султони ҷаҳоне шуд.

Чашми бад аз чашми хушат дур бод,
Ҳар кӣ ба ту қач нигарад, кӯр бод.
Ҳамчу гадое, ки бувад хастаҳол,
Душмани ту безару безӯр бод.
Чун сари Фарҳод дили мо ба ишқ,
Аз лаби ширини ту пуршӯр бод.
Дил, ки зи шамъи рухи ту ҳашм кард,
Сурх чу фонус пур аз нур бод.
Аз сифати рӯи ту Дарвешро,
Байту ғазалҳо ҳама маъмур бод.

Чӣ шад гар гоҳи сайд он ғамза бар мо новак афшонад,
Ки ҳар касро ба саҳро турк бинад, сайди худ донад.
Лаби ғунча чу гирд овард аз шавқи ҷамоли ӯ,
Ки бар тарфи ҷаман аз орази гул бўса бистонад.
Чунон гул аз ҳаво гирад насими ӯ, ки дар бўстон,
Зи ҳар сӯе, ки бод ояд, гиребонро бияфшонад.
Зи коғаз каллалӯши ҳеш созад канд дар маҷлис,
Ҳамин хонад ба ширинкорӣ он лабро бихандонад.
Мапӯшон рӯй аз Дарвеш чун васфи рухат ғӯяд,
Ки шеър баҳри ӯ гуфтаст, меҳонад бар ӯ хонад.

Чунонам гиря беабрӯи он моҳ аз малол омад,
Ки пайдо дар сиришкам шомӣ ғам акси ҳилол омад (?).
Рақибаш низ шуд, к-он сояи деворам аз сар шуд.
Наёяд ёрӣ аз ҳамсои бад, чун завол омад.
Бари моҳи тамоми мо назад хуршед лоф аз худ,
Забоновар ба як сӯ рафт, чун соҳибкамол омад.
Чу тундангез хати зулфаш сари худ кард аз он ораз.
Балое, к-аз раҳи ӯ ғашт пайдо пеши хол омад.

Зи санги нокасон Дарвеш фориғ буд дар кӯяш,
Валескин аз саги кӯйи ту ўро инфиёл омад.

Чу булбул он ки ғами рӯи гулрухон дорад,
Яке бурун набарад, гар ҳазор ҷон дорад.
Ҳадиси рӯи бутон оташасту гардад аз ӯ,
Чу шамъ сӯхт ҳар кас, ки бар забон дорад.
Мабош дар талаби гулрухону сарвқадон,
Ки об ин шӯридагӣ аз он дорад.
Бубин, ки холи дили зарра чист бо хубон,
Ки бо вучуд, дилороми меҳрубон дорад.
Зи меҳри моҳбутон пир шуд зи ғам Дарвеш,
Мағӯ, ки ишқи бутон шахсро ҷавон дорад.

Чу даври хат ба гирди орази дилдор мегардад,
Дилам аз шавқи он саргашта чун паргор мегардад.
Чу фонуси ҳаёле аз бурун равшан тавон дидан,
Зи захми ҳар ҷӣ дар дил ё ҳаёли ёр мегардад.
Касе, к-ӯ зӯҳд варзидӣ ба даври чашми масти ту,
Чу ҷоми бода гирди мардуми хуммор мегардад.
Ба кин сар мекашад донам далели шамъ парвона,
Ки аз девонагӣ гирди сараш бисёр мегардад.
Зи васфи оразат Дарвеш ҳар ҷо бишнавад байте,
Мисоли сӯфиён дар рақс аз он гуфтор мегардад.

Чу зулф бар рухи зебои ӯ гузар дорад,
Яке бурун набарад, гар ҳазор сар дорад.
Накӯст хол бад-он оразу ба ҷои худ аст,
Далели холи лабаш ҳолати дигар дорад.
Ғами ту аз ҳама хоҳам фузуну ин масал аст,
Ки бештар талабад, ҳар кӣ бештар дорад.
Зи ошикию чунун, эй азиз, Мачнунро,
Ҷӣ ҷойи айб, ки шӯҳрат бад-ин ҳунар дорад?

Касе нагуфт чу Дарвеш қиссаи Фарход,
Чаро, ки коргар аз коргар хабар дорад.

Чу аз хуршеди тобон баҳра гардунро шафак бошад,
Маро гар хун хӯрам, аз меҳри рухсори ту ҳақ бошад.
Фалак дур аз ту, эй хуршеди тобон, бас ки месӯзӣ,
Зи оҳи гарми ман то рӯз ҳар шаб дар арақ бошад.
Макун манъам, агар чун гул намоям роз пеши ту,
Ки шахси соддадилро ҳар чӣ бошад, дар табак бошад.
Парешон гар шавам, айбам макун, к-аҳволи ишқ аст ин,
На ҳусни туст то ҳар рӯз корам дар насак бошад.
Набошад айб агар Дарवेशро аз луфт дил чӯӣ,
Каримонро назар доим ба сӯи мустаҳақ бошад.

Чу Мансур ар кафи хокам ба дарё рехтан гирад,
Ба дарди ишқи ман сад шӯр аз ӯ ангехтан гирад.
Бидорад ресмон ошиқ агар дар ишқ чон бозад,
Мисоли кордчӯӣ шӯҳрат аз овехтан гирад.
Чунон девона шуд аз шарми абрӯи ту моҳи нав,
Ки шаб бигзорадаш хуршед аз ӯ бигрехтан гирад.
Ҷилои ӯ деҳ аз хокистари ҷонсӯзи ишқи худ,
Агар теги ту занг аз хуни ноҳақ рехтан гирад.
Чу зикри зулфу ҳолат мекунад Дарवेश пайваста,
Чӣ ғам, гар риштаи тасмими ӯ бигсехтан дорад.

Чун нури маҳ, ки ояду дигар аз он равад,
Шодию ғам чунон ки дарояд, чунон равад.
Эй дил, чу меравӣ зи пайи суд пеши ёр,
Навъе макун, ки дӯстии мо аз миён равад.
Гуфтан ба ғайр роз бувад ҳамчу боду най,
Чун дам задӣ, мадор тамаъ, к-он ниҳон равад.
Эй тан, аз ин манол, ки дил ғашт хуну рафт,
Миннат ба ҷон пазир ба ишқ, ар ҳамон равад.

Дарвеш баст чун камарат назми пургуҳар,
К-ӯ дар миён бувад, агар ӯ аз миён равад.

Чун сӯхтам ба ишк, сипандам кунун чӣ суд?
Дигар маро чӣ ҳаст, ки чашмаш занад ҳасуд?
Аз орзуи кӯи ту, эй хури боғӣ хулд,
Дидам ба хоб дӯш диле бе ту хуш набуд.
Гар ҳамчу абрӯвони ту мебуд моҳи нав,
Аз рашк он ки дид, ба мардум наменабуд.
Даст ар диҳад, ки рӯй бар он хоки по ниҳам,
Умре, ки бошадам ба сар орам дар он сучуд.
Миннат ба ҷон кашам, чу ту теги ситам кашӣ,
Дарвешрост ҷавру ҷафои ту фазлу чуд.

Чу Яъқуб аз фироқаш дидаи хунбор накшояд,
Ҳамон беҳтар, ки Юсуф парда аз рухсор накшояд.
Агар чун накши Чин дӯзанд бар девор оширо,
Ба умре рози худ бояд, ки бо девор накшояд.
Ба зикри бода даври базм чун тасбеҳ шуд баста,
Бирав сӯфӣ, ки ҳаргиз ин ба истиғфор накшояд.
Буте, ки баста дорад лаб бар ғайр аз вафодорӣ,
Парастораш чунон беҳ, к-аз миён зуннор накшояд.
Малоф аз қайди хубон растан, эй Дарвеш, натвонӣ,
Табассумбастаро ҳар марди даъвигоҳ накшояд.

Чу кокул бар сараш дар бастани дастор мегардад,
Ба ҳар мӯе саре гирди сари дилдор мегардад.
Ба дарёи гамаш гирди аҷал гардад басте дилхо,
Чу гирдобе, ки дар вай киштии бисёр мегардад.
Чу фонуси ҳаёл аз сӯзи ман чун нест ғам касро,
Чӣ судам з-ин ки халқе гирди ман бисёр мегардад.
Зи ҳар паҳлӯ чӣ шад, гар бингарам дар кори Фарҳодӣ,
Ба кор онро, ки ишқе ҳаст, гирди кор мегардад.

Мисоли каъбатайн роҳ аз ҳисори ғам намеёбад,
Дили саргашта чандон гирди ин девор мегардад?
Дили Дарвеш саргардон равад бо маҳмили чонон,
Чу он мурғе, ки дар раҳ бар фарози бор мегардад.

Чи қои ҳусни бутон акси худ маёр ба ёд,
Туро ҳамчу худӣ ҳаргиз эҳитёҷ мабод.
Ба нози кокулат, эй сарв, сар чаро накашад,
Чу баҳри шона ниҳад арра бар сари шамшод.
Масӯзашон, ки басте чон шудааст парвона,
Ба пеши шамъи рухат пар кашида дарҳам бод.
Нагашт ҳамраҳи мурғон ба бўстон булбул,
Ки пеши ом бувад хор аҳли истеъдод.
Ҳадиси ишқ ба қазвиниён мағӯ, Дарвеш,
Накард баҳри луристониён ҳунар Фарҳод.

Чу зулфи ӯ сар аз он орази чамил кашид,
Зи саркашӣ суханаш ҳар кучо тавил кашид.
Даме, ки ёр кашад тег ӯиди мо бошад,
Чу ханчаре, ки ба қурбони ӯ Халил кашид.
Пас аз вафот бувад рӯсафед ҳамчун Оҷ,
Тане, ки бори ғами ишқи ӯ чу фил кашид.
Ба хоки роҳи ту дунболае зи пайконат,
Касе, ки ёфт ба ҳар дида ҳамчу мил кашид.
Зи шамъи меҳри ту қандили маҳ чароғ афрӯхт,
Бар осмон сари худро аз ин далел кашид.
Ба чашми масти ҳафифат чун ҳубоб ба чом,
Тунги шароб, ки ӯ бодаи сакил кашид.
Барои хоки раҳат дидаҳост қониби бод,
Чу он ки ӯ зи қарам доруи сабил кашид.
Рухат кашид Аҷамро зи зулфи ҳалқабағӯш,
Зи холи ҳусн арабро чу нақши Нил кашид.
Ба ҳаҷр сӯи ракибат намеравад Дарвеш,
Ки қаври бад бувад аз манат баҳил кашид.

Ҳадиси ман қабул аз ашки сурху рӯи зард ояд,
Бале, хуш ҳолате дорад сухан, к-аз рӯи дард ояд.
Чу Фарҳод ар чи бемуздам, ба кори ошиқӣ шодам.
Ки дар пайкор беҳтар одаи то ҳарзагард ояд.
Набошад бок аз саргаштагӣ чун зарра ошиқро,
Гар аз бадахтарон он моҳ чун хуршед фард ояд.
Зи ашқу оҳ бо дилбар нагӯям з-он ки бад бошад,
Ҳадисе дар миёни дӯстон аз гарму сард ояд.
Ба сахтӣ гар кушад душман ту з-он рӯям мазан оташ
Ба таъна санги душман беҳ бувад, к-аз дӯст дард ояд.
Бувад Дарвеш чун Айюб хушдил дар ғами ҳичрон,
Зи дарди ӯ агар чӣ оламеро дил ба дард ояд.

Ҳадисе чун бипурсам аз даҳони ӯ ба танг ояд
В-агар он ғамзааш пурсам сухан бо ман ба ҷанг ояд.
Гиребонам ба дасти сад касу ман дар ҳаёли он,
Ки, ё Раб, чун маро домони васли ӯ ба ҷанг ояд.
Чуноне душмани ман шуд, ки чун Фарҳод афтодам,
Мабодо, ё Раб, он рӯзе, ки касро пой ланг ояд.
Нахоҳам тарки он дурдона кардан гар ба қасди ман,
Зи баҳри ишқ аз ҳар сӯ зи ҳичрон сад наҳанг ояд.
Чу Дарвешам набошад бок таъни халқ дар ишқаш,
Зи номи ишқ ман ӯро ҳамепурсам, ки нанг ояд.

Ҳадиси куштани мо аз рақибаш ояд ёд,
Кунад зи дидани сағ сайд орзу сайёд.
Дилам зи рӯи ту тарсад, чу охи халқ бувад,
Ба фикри лола бувад боғбон чу ояд бод.
Гули муроди маро гунча гӯй аз пайкон аст,
Ки баргреси ҳаётам расиду лаб нақшод.
Фитод зулфи ту дар пой фикандани мо,
Чу он касе, ки якеро фиканду худ уфтод.

Ба тарки ишқ макун хидмати касе, Дарвеш,
Аз он, ки нест дар ин кор ҳеҷ кас устод.

Хоки раҳат аҳли назар аз бод наёбанд,
Оре, ки дил аз бераҳу рӯ шод наёбанд.
Ошиқ, ки чу ваҳшист, аз ӯ оз рамида,
Бозаш ба лаби тор зи фарёд наёбанд.
Воёфтагӣ чист? Лавандию фароғат,
Ин пеша зи шогирдии устод наёбанд.
Чун ҳамраҳии халқ бидид аз пайи хӯрдан,
Мачнун ба раҳе шуд, ки аз ӯ зод наёбанд.
Чун кас набарад пай, ки садо аз ҷӣ, маҳал хост,
Дар кӯҳ чуз овоза зи Фарҳод наёбанд.
Вайронии ту раҳбари тороҷи бутон шуд,
Дар ғай задани роҳ зи обод наёбанд.
Дарвеш, чи таълим кунӣ ишқ ба ҳар кас,
Чун ганҷ насибат ба иршод наёбанд.

Хуш набошад симро нисбат ба он андом кард,
Нест кори пухтагон таҳсини шахси хом кард.
Хоки наъли маркабаш хоҳам зи сими моҳи нав,
З-он ки аз навкиса неку нест чизе вом кард.
Шайди сӯфӣ чун намешад ҳеҷ касро қайди раҳ,
Қиссаи он зулф дар мардумфиребӣ дом кард,
Хонд сағ ҳар кас рақибашро дар он кӯ аз бадӣ,
Сағ гирифт ӯро ки ин нокас маро бадном кард.
Акси рухсору лабат Дарवेशро майхора сохт,
Дид пири раҳ дар ӯ чизе, ки майли ҷом кард.

Хоки он бод шавам, к-аз ту ба ман бӯ орад,
То зи ман гард барангезаду он сӯ орад.
Ҳама ҷӯянд дили ман, дили ман мечӯяд
Он касеро, ки хабар з-он маҳи дилҷӯ орад.

Рӯсиёҳӣ бувад ин дар ватани худ моро,
К-ӯ равад дар сафару бандаи хинду орад.
Сохири нест, ки орад ба сӯи мо бозаш,
Чашм дорем, ки он наргиси чоду орад.
Чун зи Дарвеш бувад ҳоҷати моро эмин,
Аз сафар зуд варо сӯи дуёгӯ орад.

Хуни дил фориғ бар он лабҳои майгун меравад,
З-он ки бар сурхӣ нашоёд дид, агар хун меравад.
Ҳамчу сайёде, ки аз хун пой барад дунболи сайд,
Ӯ ба қатли ошиқон аз ашқи гулгун меравад.
Чун самуми ҷонгудозе мешавад аз сӯзи ишқ,
Ҳар насими хуш, ки ӯ бар сӯи Мачнун меравад.
Ашқи хунин дар даруни дида қадри лаъл ёфт,
Қимате ҷинсе бувад к-аз шаҳр берун меравад.
Меравад аз хештан чун сӯи ошиқ бингарӣ,
В-ар набошад боварат, бингар бад-ин чун меравад.
То бисӯзад дур аз он маҳ ахтари бахти маро,
Сад шарар аз охи ман ҳар дам ба гардун меравад.
Солҳо шуд то ба роҳи ошиқӣ Дарвеш рафт,
Кай ба ӯ хоҳад расид он кас, ки акнун меравад.

Хубӣ аз ойина шуд, то дур аз он рухсор монд,
Дур аз он рух дар дилаш аз акси хат зангор монд.
Дур аз он чандон, ки хоҳӣ бар сарам зан, эй ракиб,
З-он ки дасти ман зи ғам бар сар задан аз кор монд.
Дур монд аз дӯсту душман чун маро пиндошт дур,
Дурии ӯ бин, ки чун дар олами пиндор монд.
Нархат аз каф шуд кам, эй Юсуф, аз ихвон маранҷ,
Чун нахоҳад муттасил бар як равиш бозор монд.
Нусхаро Дарвеш ҷуз гуфтори ӯ манвис ҳеҷ,
З-он ки хоҳад аз ту дар олам ҳамин гуфтор монд.

Хешро то баста дар зулфи ту дилҳо растаанд,
Хаст қайд ўро, ки чамъе доимаш вобастаанд.
Нӯшгуфторӣ сабук мағзор зи беморони хеш,
Шарбати пурсиш карам фармо, ки чамъе хастаанд.
Сӯфиён аз банди ишқи дилбарон роҳи гурез,
Нек намедонад, к-аз сад банд ҳар як частаанд.
Қадри раҳбар маст медонад, на хушёрони раҳ,
Чун ба девору даре як рӯз сар нашкастаанд.
Хори пову бастаи хори ғами Дарवेशро,
Дард кай доранд шодоне, ки бо гулдастаанд.

Хаданге аз камон гар гоҳ-гоҳе часта меояд,
Набошад ҳамчу абрӯят, к-аз он пайваста меояд.
Чу ҳайрони ту хастам гар бинолам з-он макун айбам,
Табиби ман, чуз ин дигар чӣ кор аз хаста меояд?
Зи рух пӯшидани он ғамзазан эмин нашояд шуд,
Сипоҳи роҳзан бошад, чу рух барбаста меояд.
Ба сад рӯ узри рухсори ту мехоҳад чаман з-он рӯ
Ниҳода рӯ ба рӯ гулҳо зи бӯстон даста меояд.
Халос аз худпарастӣ ёфта Дарवेश шод омад,
Чу он шахсе, ки аз банди балое раста меояд.

Хуршеди ман ба зарраи ҳуд гарми кин бувад,
Бо хурди хеш расми бузургон чунин бувад.
Онро, ки ихтиёр ба дасти дигар кас аст,
Набвад ачаб, ки рӯйсиях чун нигин бувад.
Ҳастам бар ин, ки хулди баринест кӯи ту,
Танҳо на ман, ки Хулди барин ҳам бар ин бувад.
Эй дил, видоӣ кун, чу барӣ сачда пеши дӯст,
Шояд, ки ин намоз намози пасин бувад.
Чун сарви рост ноз набошад ба шаҳри мо,
Қосе, ки ўст, чун дигаре нозанин бувад?
Рашк оядаш, ки хор ба роҳи ту хурд аз он,
Дар по чу хор рафт, гирах бар ҷабин бувад.

Маънӣ зи ғайб бар дили Дарвеш мерасад,
Шоир гумон мабар, ки суханофарин бувад.

Халқ аз санъати Фарҳод агар носуданд,
журми ӯ нест чу ин кор ба ӯ фармуданд.
Сард шуд бодия аз дил бикаш, эй Маҷнун, ох,
3-он ки оташталабон мунтазири ин дуданд.
Сокиё, бода деҳ аз бўса задан танг маё,
Нек пеш ой чу ёрон даҳане олуданд.
Барги гулҳо ба замини ту бирафтанд аз боғ,
Нек рафтанд аз он рӯй, ки некӯ буданд.
Бахт гумраҳ бувад гумшудагонро, Дарвеш,
Пайрави гул аз онанд, ки худ мардуданд.

Хидмати қадди баландат ҳаст шугле бас баланд,
Нест кори мард к-аз хурдӣ баромад ӯ баланд.
Чанд гуфтам бо ман, эй бадхӯ, кунӣ абрӯ туруш,
Хашмгин шуд ёру гуфто: «Чанд хоҳӣ гуфт чанд».
Шаккари най мекашад тангӣ барои он даҳон,
Лутф бошад гар дили ўро бурун оӣ зи банд.
Қард пайқонат зи дил берун рақибу қон мадоқ,
Бадамал муҳкам ба зорӣ мурду қоне саҳт қанд.
Ҳаст Дарвеш аз барои як назар бемори ту,
Эй табиби ошиқон, бингар сӯи он дардманд.

Хушсароёне, ки номи он руҳи зебо баранд,
Ишқбозони кӯханро то зи дил аз қо баранд.
Меравад аз ҳар рағам хун қониби қашм аз ғамат,
Бар мисоли най, ки об аз вай сӯи боло равад.
Ҳар гуҳар сурхӣ пазирада аз ҳаёли лаъли ӯ,
Гар ақиқе аз сиришқам қониби дарё баранд.
Аз рақиб эмин машав, эй дил, ки шуд ширинсухан,
К-аз пайи мурдан ҳаме Фарҳодро ҳалво баранд.

Ваъдаи некӯ дихад аз рӯи ӯ Дарвешро,
То шавад розӣ бад-он имконаш аз дунё баранд.

Хубон ба тарки дилбарии лоф додаанд,
Бар хубии рухат ҳама инсоф додаанд.
Тифлест мушк пеши ду зулфаш, к-аш оҳувон,
Бар ҷои шир хун зи раҳи ноф додаанд.
На роҳат аз ту бошаду на захмат аз рақиб,
Моро ба ишқ ҷой ба аъроф додаанд.
З-он пеши ӯ маси рух андуда зар барам,
К-он зар, ки норавост, ба сарроф додаанд.
Дарвеш дам ба ҳамр наёлуду ҳаст маст,
Ҷуро зи ҷоми ишқ маи соф додаанд.

Хӯи бад он шӯхро чун феъли модарзод буд,
Ошиқонро хуни дил дар роҳи ишқаш зод буд.
Нола кардам ҳар даме аз ишқи ӯ монанди най,
В-ин нафасҳо пеши он ноаҳл яксар бод буд.
Гарчи ҳамчун боғбонаш банда будам солҳо,
Он ниҳоли бебар аз мо ҳамчу сарв озод буд.
Хуни ошиқ рехтан ноҳақ нахуфтад, эй рақиб,
Ханҷари Парвизкуш аз тешаи Фарҳод буд.
Баҳри ӯ Дарвеш дар ҳар байт санъатҳо намуд,
В-он писар фориг зи шеъру санъати устод буд.

Хурдабинион чун ҳадиси он даҳан пурсидаанд,
Нест бар ҳеч ин сухан, албатта, чизе дидаанд.
Сарзанишҳо хору булбул ҳам мазаммат кардааст,
Он касонеро, ки рӯят дидаву гул чидаанд.
Ҳамчу зулфат банд бояд карду сар бояд бурид,
Қаҷравонеро, ки аз хатти ту сар печидаанд.
Пеши қадди сарви ӯ то нахли гул қомат кашид,
Ғунҷаҳо дар таънаи болон ӯ хандидаанд.

Хирка, Дарвеш аз дили садпора меояд дуруст,
То дурустонаш ба тазвиру риё бўсидаанд.

Холи он рух мӯ бароварду чу зулфаш дил бибурд,
Ҳеҷ касро дар ҷаҳон мискин намешояд шумурд.
Накди ҷон ҳамчун лабаш, эй дил, ба рӯи ӯ супор,
З-он ки чизи хеш ҷои хуб меояд супурд.
Пеши соқӣ хушёрон хурдагирӣ мекунанд,
Эй хуш он масте, ки соқӣ боз нашносад зи дурд.
Хизр агар бигзошт ҷоми мову шуд сӯи ҳаёт,
Нест айбе инчунин бошад насиби обу хӯрд.
Буд зоҳид пок, аммо з-ӯ нашуд Дарвеш соф,
З-он, ки натвон шустушӯ аз об кардан чун фусурд.

Хаташро аз бари рӯ гар касе чун зулф ангорад,
Набошад дур чандон чун ба ӯ наздикие дорад.
Надорад дил дарег аз ҷашму абрӯи ту ҷони худ,
Ба ҳар ҷое ишорат мекунӣ, филҳол биспорад.
Фарогат кай бувад дилро, ки бо сад дасти худ шона,
Надорад дар сари зулфаш маҷоли он ки сар хорад.
Насихатгӯ агар нагзошт Лайлиро бари Мачнун,
Бигӯяндаш, ки Мачнунро ба холи худ бигзорад.
Набошад гиряи Дарвеш зоеъ дур аз холаш,
Ки дорад корҳо дарё агар тухме намеборад.

Хун накард он ғамза гуфтӣ ин бар ӯ чун бастаанд,
Шӯхие дорад аз онаш тӯхмати хун бастаанд.
Ҷону танро ҳаст баҳри ошиқӣ дилбастагӣ,
Барҳам инҳоро на баҳри умр маҳзун бастаанд.
Хонаи ғамро ҳисор аз фитнааст, эй дил, бабор,
Ҳеҷ нақшояд зи дар, чун раҳ зи берун бастаанд.
Монеи водӣ бувад бе монеъӣ дар ошиқӣ,
Роҳи Лайлӣ з-ин ҷиҳат бар дашти Мачнун бастаанд.

Санги Фарходаш зи бад рафтан кафи пое задаст,
Хайли Ширин ин равиш бар наъли гардун бастаанд.
Рози худ Дарвеш накшояд бари шӯридатабъ,
Лаб садафро пеши баҳр аз дурри макнун бастаанд.

Хушам, ки ишқи ту зад кӯсу азми ғорат кард,
Башорат аст маро, ҳар чӣ ӯ ишорат кард.
Зи марқади шуҳадои ту босафост насим,
Мусофирест, ки бар хокҳо зиёрат кард.
Чу офтоби рухатрост гарм бозоре,
К-аз он тавон ба ҳама кишваре тичорат кард.
Надида ҳеҷ вучуде миёни ӯ дил бурд.
Назар ба ҳеҷ намешояд аз ҳақорат кард.
Чу он расул, ки бошад сухан кунад Дарвеш,
Ба зикри ишқи ту сад фикр дар иборат кард.

Дами қатъи назар з-он рух сиришкам лолагун ояд,
Ки дар чашмам чу захми тир, аз ҳар сӯй хун ояд.
Дарун омад басте гам аз дару дарбарнаёвардам,
Аз ин шодӣ, ки рӯзе шод ёр аз дар дарун ояд.
Зи мутриб ҳаст маҷлис хуш, ки бедурдона меҳонад,
Бисӯзад ҷон агар фарёди ман бо аргунун ояд.
Сӯи гардун надорад рӯи ҳоҷатмандӣ аз гайрат,
Ҳамин ҳислат писанди ман зи бахти сарнагун ояд.
Зи ишқи хеш кай Дарвеш фикри ошиқон дорад,
Зи Маҷнун ёд кай аз мардуми аҳли ҷунун ояд?

Дод як дашному бишнид аз ман он маҳ сад дуруд,
Ҳар ки ӯ як тухми неқӣ кошт, охир сад дуруд.
Дида бар пойи ҳаёлаш судӣ, эй дил, борҳо,
Судаҳо дидӣ, вале қадраш надонистӣ, чӣ суд?
Рӯ ба абрӯаш намуд аз нотамоӣ моҳи нав,
Худнамо бошанд, оре, мардумони бевучуд.

Рӯ ба хоки пош молам дур аз чашми рақиб
З-он ки бояд мол пинҳон дошт аз чашми ҳасуд.
Нақши меҳробе аз он Дарвеш бар сачҷода кард,
То кунад бар вай ба ёди токи абрӯят сучуд.

Дар даҳонам сухане, к-он зи даҳони ту бувад,
Гар диҳам шарҳ ба таҳрир забони ту бувад.
Бикашам миннати тират, накашам аз дили хеш,
Дур чун аз ҷиҳати ман зи камони ту бувад.
Равшан аз орази ту дида кунам, к-ӯ доим,
Нигарон бар ту бувад ё нигарони ту бувад.
Сарв гул чун ба зари гул нахаридӣ булбул,
То ба кай бар сари ӯ оху фиғони ту бувад.
Ҳаст аз дур қади сарви баланде пайдо,
Эй дил, аз бахт ҷавон аст ҷавони ту бувад.
Чу зи ёр аст ҳама ҷо суханат, эй Дарвеш,
Расадат гар ҳама ҷое суханони ту бувад.

Дил раста зи туркони паризод набошад,
Бар сайд касе нест, ки сайёд набошад.
Озод чу дид омаданат сарви равон хост,
Ҷӯро, ки такаллуф бувад, озод набошад.
Пайғом, ки парвона бари шамъ фириштад,
Гар рӯҳ дамад, маҳрами он бод набошад.
Роҳат маталаб аз мани нолон, ки наёбӣ,
Ҷое бирав, эй хоб, ки фарёд набошад.
Эй ғам, ба дили шод ту ҳаргиз нанишинӣ,
Зеро, ки зи ту ҳеҷ диле шод набошад.
Дар кишвари дониш зи чунин об кӣ мебастан,
Як хона бар онем, ки обод набошад.
Мутриб биситон нақди дил аввал, ки ба охир,
Тарсам, ки барад бода тӯро ёд набошад.
Дарвеш, ҷӣ шуд, гар ба ту нодон накунад майл,
Дар беҳунарӣ ҳоҷати устод набошад.

Дил гум шавад, ки раҳ зи пайи шона мебарад,
К-аз зулф раҳ бурун на ба чонона мебарад.
Кам нест ҳамчу ман рамаке ҳасташ аз хирад,
Девонае, ки роҳ ба вайрона мебарад.
Охир сафои Каъба кунад ринди дурдбахш,
Роҳе, ки оқибат ба сӯи хона мебарад.
Сӯфию рӯи зард ба хоки ту кай расад.
Каҳ з-они каҳрабост, кучо дона мебарад.
Дарвеш шеъри хуб набошад қабули халқ,
Ҳангома з-они ўст, ки афсона мебарад.

Дилаш хуш аст, ки аз ханда нақди чон созад,
Хуш он, ки ҳар чӣ дилаш хоҳад, он чунон созад.
Чу бенишон нашавад магар маст аҳли тариқ,
Агар ба ҳар қадаме роҳрав нишон бошад.
Чу оразат нашавад, мӯҳрае, ки машшота,
Ба ҳар шабе ҳубоб рухи ў хубтар аз он созад.
Лабаш чу қард ниҳон аз даҳон зи мо зақанаш,
Ҳубоб гашт, ки ғабгаб дигар ниҳон созад.
Зи саргаронии беши ту бо худ, эй бадхў (?)
Касе, ки пеши ту Дарвеш, саргарон созад.

Дар хиромаш сарви мо чонҳо ба нозу ганҷ бурд,
Он ду рух бинмуду дилҳо чумла чун шатранҷ бурд.
Ғам махўр, эй дил, агар дар ишки ў заҳмат кашӣ,
Роҳате дид оқибат ҳар кас ба чое ранҷ бурд.
Панҷ рӯзе ҳар кӣ ў бо дилбаре ишрат накард,
Қард агар сад сол шохӣ, ҳасрати ин панҷ бурд.
То ба кай, эй хоча, баҳри моли дунё ғам хӯрӣ,
Ҳамчу Қорун дар замин охир нахоҳӣ ганҷ бурд.
Ростӣ, Дарвеш пеши ёр дарвешона рафт,
Барги сабзу рӯи зарде дошт чун норанҷ буд.

Дил ба даъвӣ кунад он зулф гирифтори каманд,
Кор сахт аст бурун н-оварад ин кас аз банд.
Рафт пеши лаби ширини ту дар об фурӯ,
Бар наёвард сар аз шарм дигар каллаи қанд.
Гар на тоби рухи хуби ту дар ӯ зад оташ,
Хешро акси маҳ аз баҳри чӣ дар об фиканд?
Аз рақибони қачам бок набошад дар ишқ,
Ба қадаш меҳӯрам аз ростии худ савганд.
Дар ҷавоби сухани тангдилон лаб бикшой,
Ҳақ чу додаст кушодӣ ба ту аз лутф писанд.
Ҳама з-он сурату маънист ҳадисат, Дарвеш,
Омгир аст аз ин шеъри туву хос писанд.

Дар тамошои гули рӯят агар хоҳад мазод³¹,
Чашми ман чун ошёнӣ мурғ пурхошок бод.
Ҳаст машҳур ин, ки бо афтода касро нест ҷанг,
Он сари зулф аз чӣ дар пой ту бо мо дарфитод?
Худнамоиҳо, ки ҳолат пеши мардум карда буд,
Хат бар он ораз нагуфташ ҳечу по бар сар ниҳод.
Дар сари зулфаш накардӣ ёди ҷон, эй дил, магар,
Мешавад ёре фаромӯш, чун шавад давлат зиёд.
Ќуз муроди ёр ҷизе дар дили Дарвеш нест,
Он бувад дарвеш, оре, к-ӯ набошад худмурод.

Дилам аз баҳри даҳонаш бари чашми ӯ шуд,
Чун ба танг омад, аз ин чора бари ҷоду шуд.
Ҷони ошуфта аз он зулф ба рух гашт қарин,
Гарчи пур дид, бало, оқибаташ неку шуд.
Дар ҳамаи мӯи ту дилро шаби қадр аст ниҳон,
Ҳамчу он зулф, ки омехта бо гесӯ шуд.
То шуд оҳиста зи пеши рухи зебои ту дур,
Кори дил баҳри тамошои руҳат яксӯ шуд.

Чашми ту ҷониби Дарвеш ба некӣ медид,
То ки зад чашм, ки ӯ низ чунин бархӯ шуд.

Дар пеши қомати ту гар най камар набандад,
Обе набошад ӯро ҳаргиз шакар набандад.
Аз мум агар бирезад, аз зар агар бисозад,
Устод ҳамчу қаддат як нахли тар набандад.
Чун ёр пеш бошад, қаллоб аз паси сар,
Хунам ҳалол бодаш, гар чашм барнабандад.
Маншин миёни бозор, эй моҳ, ки дар тамошо,
Ҳар сӯ гулу нахезад, роҳи гузар набандад.
Хушҳол ғашт пайдо хат гирди орази ту,
Ҳола бад-ин латифӣ гирди камар набандад.
То дида шуд тегат чун лаъл нест ашкам,
Хуне, ки об бинад, бори дигар набандад.
Ҳоки раҳи ту бандад дар қон чу заллабандон,
Дар банди баста ар ҷӣ Дарвеш зар набандад.

Дард аз он нест, ки пайкони туам дар қон монд,
Тан зи тири ту гумон аст, ки беспайкон монд.
Гул ба гулзор зи ҳаҷри ту намонд, эй Юсуф,
Чун бувад гунча, вале бе ту, ки дар зиндон монд.
Ғули раҳ ғашт зи кам ғаштагии худ Маҷнун,
Пур қасе аз пайи ӯ рафт, ки саргардон монд.
Эй давои дили ушшоқ туро дард мабод,
З-он, ки бедарди ту онро ба ҷаҳон дармон монд.
Ишқ бар қони Зулайхост, на дарди ғаму дил,
Дарди Юсуф ҳама он аст, ки дар Қанъон монд.
Чун замон бад шуд аз ӯ чашм надорам некӣ,
Дар сафолина нахоҳад ба ҷуз он райҳон монд.
Сухан аз рӯи нақӯ кун ҳама ҳол, эй Дарвеш,
Нек чизест, ки аз баҳри ту хоҳад он монд.

Дил чу озорӣ маро хасми рақиб афзун кунад,
Дӯст ҳар гоҳ бад кунад бо дӯст, душман чун кунад?
Соҳтӣ рухсори халқе зарду хунрезит чӣ бок?
Ҳар кӣ ӯ бисёр зар дорад, тавонад хун кунад.
Эй, ки пандам додаӣ бисёр, акнун медиҳӣ,
Сабр аз рӯяш дилам кай қард, то акнун кунад.
Гуфтаам он ёрро аз ноқасиҳои рақиб,
То ба зудӣ, ҳамчу сағ, аз хонааш берун кунад.
Моҳро дил сӯхт бар Дарвеш, эй хуршедрӯ,
То ба кай ҳар шаб зи меҳрат рӯй бар гардун кунад?

Дар дидаам агарчи он хоки дар намонад,
Ё раб, ба ҳеҷ бобе он шӯх дар намонад.
Дар пеши хатти лаълат ёкуту хатти ёкут,
Инро касе чӣ гӯяд в-онро касе чӣ хонад?
Дил хоҳад он аз ман в-он хун шуд аз фироқаш,
Ҷон медиҳам ба ҷонаш, онро намеситонад.
Моҳи тамом гуфтам бошад чу орази ту,
Гуфто, ки ҳаст некӯ, гар инчунин бимонад.
Дарвеш гуфт умре васфи ҷамоли он маҳ,
Ҳар кас нақард умре, коре нақӯ надонад.

Дил чини зулфат ар бигузорад, хато равад,
Ҷое чунин касе бигузорад, кучо равад?
Гар сар равад, ба сар равадам бо ту ҳамчу шамъ,
З-он даст надҳадам, ки зи кӯи ту по равад.
Рафтаст дар ҳавои ту ақлу дил аз барам,
То худ ҳанӯз дар ғами ишқат чиҳо равад.
Ҳар кас, ки ӯ вафо талабад, аҳли лаззат аст,
Ошиқ қасест, к-аз пайи ҷавру ҷафо равад.
Гуфтам дуёи он маҳу дар кӯи ӯ шудам,
Дарвеш ҳар кучо, ки равад, бо дуё равад.

Дар дилбарӣ мисоли ҷамоли ту кас надид,
Равшан бувад зи дидани ту ҷашми аҳли дид.
Як шаб даро, ки чор шудам ҷашми интизор,
Азбаски афканам ба сари чор раҳ калид.
Эй навбахори хусну латофат, сафед шуд,
Бе сунбули ту мӯи ман аз ғам чу шакки бед.
Харчанд қатли тег набинанд куштагон,
Дар ишқи пок ҳар кӣ бимирад, бувад шаҳид.
Буд аз шаби сияҳ ба ғамат вақти мурданам,
Субҳам халос дод, ки ӯ бод рӯсафед.
Дарवेशаму факири ту, эй шоҳ, гуфтамаш,
Хандиду гуфт: «Давлати факри ту бар мазид».

Дил бурд он ҷаҳону ба ҷое ниҳон ниҳод,
Ҷуро набуд ҷое, ки ҷизе тавон ниҳод.
Пайдо ба руҳ нишони даҳонаш набуд ҳеҷ,
Бар лаб зи лутф ҳол барои нишон ниҳод.
Меҳмони ҳеш барад сағатро ба рӯзи сайд,
Буду набуди ҳеш бари меҳмон ниҳод.
Он рӯз ҳок бар сари Маҷнун зи ишқ шуд,
К-аз кӯи ёр рӯй ба реғти равон ниҳод.
Ошиқ ба ишқ чун қафи по ғашт саҳтрӯ,
Азбаски рӯи ҳеш бар он остон ниҳод.
Дарवेश, кас чу ашқ наёрад туро ба ҷашм,
Ғар по ба роҳи ишқ нахоҳӣ равон ниҳод.

Дарди ту доғ бар дилу миннат ба ҷон ниҳод,
Оре, барои ғоида миннат тавон ниҳод.
Савсан зи худ чу жола ҳаи оразат ба каф,
Ин нуктааш насими саҳар бар забон ниҳод.
Муъминдилласту содда аз он рози ҳеш шамъ,
Равшан ба пешни маҷлисиён дар миён ҷиҳод.
Майле барои ёфтани роҳи ошиқӣ,
Маҷнун зи худ миёнаи реғи равон ниҳод.

Дарвеш, шукр гӯй, дилат гар пуроташ аст,
Бояд ба ишқ ҳар чӣ расад, дил бар он ниҳод.

Дил мисоли Каъбатайн фарёд аз ин ғам мезанад,
К-иш ба тоси тан басте ишқи ту барҳам мезанад.
Пеши оби ораш хамчун ҳубоб аз хомӯшист,
Ҳеҷ мегардад рақибе, ӯ агар дам мезанад.
Офтоб аз абр пеши ғамзаат дорад сипар,
Гарчи теги хусн дар атрофи олам мезанад.
Бодсар гуфтем зулфатро парешон шуд аз ин,
Ҳар ғаҳ ояд бод ар пеши рухат, хам мезанад.
Саҳл, эй Дарвеш, мангар чуръанӯшонро ба ишқ,
Ҳар кӣ ин ҷо хортар бошад, дам аз Ҷам мезанад.

Дили гумгашта кай он ғамзаи ғаммоз диҳад,
Он, ки дузд аст, кучо ёфтаро боз диҳад?
Чашмаш аз ширкати он ғамза диламро бишикофт,
Кард аз он бахш, ки як нима ба анбоз диҳад.
Бурд тасбеҳ ба сар сӯфию чизе нашунуд,
Ӯ аз он нест, ки дашном ба сад ноз диҳад.
З-ин баҳо ҷон диҳаду дам назанад савдогар,
Гар харад дил даҳани он маҳу овоз диҳад.
Дар сухан сирри даҳонаш биталаб аз Дарвеш,
Ӯст, алқисса, ки огоҳӣ аз ин роз диҳад.

Зарравор ар чи ҷаҳоне зи ту саргардонанд,
Дидан аз тоб ба хуршеди рухат натвонанд.
Рафта аз даст зи сӯзи дилу сар дар занҷир,
Ҳамчу кандил зи савдои ту бепоёнанд.
Ҳамчу хуршед ҷаҳонро ҳама дар зар гиранд,
Гоҳи бахшиш, ҷу гадоён, ба ду даст афшонанд,
Тамаъ аз Юсуфи Мисрӣ бибуриданд, на даст,
Он касоне, ки ба рухсораи ту ҳайронанд.

Бар сари кӯи ту, эй дӯст, чу Дарвеш валӣ
Ҳама хоҳанд, ки бошанд, вале натвонанд.

Рақибаш бинадам ҳар сӯ дилаш бар ман намесӯзад,
Ки бар сӯзи касе ҳаргиз дили душман намесӯзад.
Зи шаб то рӯз ҳамчун шамъ дур аз оразат, эй маҳ,
Замоне нест, к-аз дасти ту ҷон бар ман намесӯзад.
Мисоли шамъу фонусест ҳолам дар шаби хичрон,
Ки тан месӯзадам дар ишқу пирохан намесӯзад.
Чунин к-он маҳ ба ҷурми ишқ фатво хост бар хунам,
Аҷаб гар ҳамчу Мансурам пас аз куштан намесӯзад.
Ба дур аз донаи холи рухат бар мазраи гардун,
Қадамин шаб, ки оҳам мохро хирман намесӯзад?
Чу оташ боз к-ӯ нахл аз барои сӯхтан дорад,
Қиро аз нори ишқ он ғамзаи пурфан намесӯзад?
Надорад нур сӯзи оҳи ман дар пеши рӯи ту,
Ба рӯи офтоб оташ, бале, равшан намесӯзад.
Туй чун сарв озоду манам чун уд бар мичмар³².
Маро ҷосе, ки ҷон сӯзад, туро доман намесӯзад.
Бувад аз ғиря равшан дидаи ғамдидаи ошиқ,
Ки қандил ағ ҷӣ нурунист, бе рағбан намесӯзад.
Агар Дарवेशро, эй бут, Халили ҳештан хонӣ,
Миёни нор Намруд ар қунад, мискин намесӯзад.

Рақиб сохт дар он кӯ мақому шуд барбод,
Биҳишт қарду ба дӯзах фитод чун Шадлод.
Мақом сохт дар ону насохт он ўро,
Ба ҷон нек бадонро намешавад бунёд.
Сар оварам чу суроҳӣ фуру ба хун ҳар дам,
Ҳазор бор аз ин бахти сарнагун фарёд!
Ту бар муроди мани ҳаста гар рағӣ чи аҷаб,
Ки ҳаст аз қарами худ Худой бандамурод.

Чу он гадо, ки ба чое вазифае дорад,
Чафову чаври ту Дарवेशро нарафт аз ёд.

Ракиб агар саги ӯ шуд, каяш виқор бувад,
Бигӯ: «Ту одамият кун, сагӣ чи кор бувад?»..
Чу баргирифтиам аз раҳ, мадор даст аз ман,
Зи уфтода машав гофил, ар савор бувад.
Ба дасти кас набувад, ихтиёр сокирост,
Агар касе бари ӯ соҳибихтиёр бувад.
Ба қавли ман нақунӣ тарки гулбун, эй булбул,
Насиҳати ту магар аз забони хор бувад.
Макун ба хондани кас гӯш ҳаргиз, эй Дарвеш,
Ки гӯшвор нашоёд, ки гӯшдор бувад.

Ракиб хӯрд фиребу ба нокасон раҳ дод,
Чу саг нон хӯраду пас кунад фарёд.
Ба рӯз мебарадам боди ишқ ҳамчун гард,
Ба роҳи ёр тавонгар шавад касе к-уфтод.
Чу нимрӯз фузун нест гунчаро ханда,
Дар ин чаман дили мо чун бувад ба рӯзе шод?
Маро зи гиря макун манъ, эй падар, дар ишқ,
Ки дер тарк тавон кард феъли модарзод.
Ба ҳар қадам, ки ту дорӣ инон кашида ба раҳ,
Ҳазор монда, чу Дарвеш, мерасад ба мурод.

Рӯй Ширин чун сӯи Фарходи ғамхор оварад,
Шарбати устодӣ ӯро бар сари кор оварад.
Роҳи кӯят чӯст ҳочӣ, чун надид аз Каъба суд,
Боз гардад бебасар чун рӯ ба девор оварад.
Роҳ наёбад муштарӣ дар рӯзи бозори рухат,
Чун матоъи шабхарида худ ба бозор оварад.
Хор-хори дил маро аз меҳри рухсори ту шуд,
Тухми гул ҳар ҷо ки резад бар замин, хор оварад.

Аз гирифтории дил тарсаъм, ки ёр аз ёри худ,
Дар бало тарсад, ки ўро ҳам гирифтор оварад.
Қони ман аз туст, гар аз банда хоҳӣ дур нест,
Хоҷа ҳар чизе, ки мехоҳад, парастор оварад.
Ин ҳама гуфтор ҳаст аз ҳаҷри ў Дарवेशро,
З-он, ки танҳой ба дил андеша бисёр оварад.

Зи як-як кори он шаккарлабаъм чун ёд меояд,
Зи як-як банди ман чун най зи ғам фарёд меояд.
Ба ғайр аз теша, к-ў аз ҳоли он бедил хабар дорад,
Ки дигар баҳри пурсиш бар сари Фарҳод меояд?
Ғаҳе чун шамъ мемирам, ғаҳе чун нор месўзам,
Чу сўи ман аз он гулзори хубӣ бод меояд.
Чи гуна дил канам маҳкам, ба сабр аз ғам ниғаҳ дорам,
Ки аз зангор хўрдан раҳна дар фўлод меояд.
Фигону нолаи Дарवेश донӣ чист дар кўяш,
Ғадое пешӣ султон аз барои дод меояд.

Зи офтоби руҳат даври худ наям хурсанд,
Ки гардиши фалакам чун хилол дур афканд.
Марост дида чу Яъқуб бе ту, эй Юсуф,
Ба хоки пой азизи ту меҳўрам савганд.
Замони ҳаҷр чу омад, дар ў наҷўям васл,
Ки шохро натавон кард дар ҳазон пайванд.
Фиганд чашми бадам дуру в-аз он ҳамесўзам,
Ки пешӣ рўи ту худро насўхтам чу сипанд.
Зи чумла чун дили Дарवेशро писанд туй,
Ба даври ҳеш чунинаш ба дарду ғам мапсанд.

Зи бисёрии ғам аз синаи ман гар дарун ояд,
Ба қои ашк пайкони туро дар дида хун ояд.
Камоли Кўҳкан з-он пеш бинад сурати Ширин,
Ки баъд аз корҳо берун зи кўҳи Бесутун ояд.

Миёни хоку хун аҳволи ашк, эй дил, маҷӯ аз мо,
Чи бошад ҳоли он, к-аз чои боло сарнагун ояд.
Насихатгӯи мо бо гусса, хуш, мо аз ғами ишқаш,
Ғамаш оқил хӯрад, чун дард бар аҳли чунун ояд.
Тамошои рухат Дарвеш, беҳ донад зи машшота,
Ба кори хештан як фан зиёд аз зуфунун ояд.

Зӯҳҳод чӣ шуд гар бадии мо бинухуфтанд,
Дар ҳаққи гадо ҳаст, ки сад айб нагуфтанд.
Май чустани зухҳод зи соқӣ ачабе нест,
Зеро, ки лавандон ҳама чо дар пайи муфтанд.
Хуршедвашонрост ба иқлими дигар бом,
Гар шом бирафтанд, бипиндор, ки хуфтанд.
Бурданд касон бӯе аз ин боғ, ки чун гул,
Аз шодии рафтан дами охир бишукуфтанд.
Дар гӯш гирифтад чу дурр гуфтаи Дарвеш,
Не пунбаи ғафлат, ки аз ӯ гӯш гирифтанд.

Заҳмати ҳаҷр зи чон сӯхбати чонона барад,
Шӯълаи шамъ таби сард зи парвона барад.
Гумраҳи ишқаи девона маҷӯ маскани ман,
К-он чунун нест, ки ӯ роҳ ба вайрона барад.
На чу меҳмони азизам ба сари кӯи бутон,
Ку азизе, ки ғарибе ба сӯи хона барад.
Медихад дарди сарам киссаи хубон дар ҳаҷр,
Ки ба поён шаби ман бе ту ба афсона барад.
Барнатобад зи заифӣ ғами ҳолат, Дарвеш,
Мӯр, к-ӯ саҳт бувад хурд, кучо дона барад?

Зи меҳраш гар зиён бошад агар суд,
Бисоз, эй дил, чу моҳ ба буду нобуд.
Зи хонумон равад барбод, охир
Сияхрӯе, ки ғаммоз аст чун дуд.

Зи нофармоният хурсанд будем,
Намекардї ракиб инҳо, ки фармуд.
Зи ишқ, эй дил, ба фикри баҳри ғам бош,
Ба дарёе чу афтодї зи Шаҳрӯд.
Ба дунёи мадеҳ Дарвеш, хотир,
Гадо гардад ба чузве чиз хушнуд.

Зи оҳам чун хунук гардад раҳаш, боди сахар ояд,
Ба шаб сӯям наёрад, к-аз тафи сӯзи чигар ояд.
Ҳамегӯянд тифл аст ӯ бараш бинӣ, махӯр з-ин ғам,
Барояд ҷон, ки нахле нав барояд то ба бар ояд.
Яке меояду аз ёр пурсидан намёрам.
Ҳаметарсам, на аз пеши вай, аз ҷои дигар ояд.
Зи баҳри он миён чун мӯю аз ғам ҳалқа мегардам,
Чу чашмам дар миёни дилрабое бар камар ояд.
Ба пеши ошиқон гарде зи хоки роҳи ӯ орам,
Чи орад ғайри гарди раҳ, чу Дарвеш аз сафар ояд?

З-он ҳол мӯ баромаду огози ноз кард,
Он фитнае, ки буд сараш меҳр боз кард.
Кибре, ки дошт зулфи ту дар сар аҷиб, ки ӯ,
Дасте ба бўса кардани ошиқ дароз кард.
Чун зикри хайр буд мукофоти некӯӣ,
Сӯфӣ дуъоӣ рӯи ту дар ҳар намоз кард.
Оҳанги хоб кард зи гуфтори ошиқон.
Пешам бубин ҷӣ шӯъбада бо аҳли роз кард
Дарвеш, бас ҳамин асарат аз ниёзи хеш,
К-аз ҳалқ бениёз туро бениёз кард.

Зи тан ҷон беҳавои ошиқӣ роҳи Адам гирад,
Ҳаворо чун набошад раҳ ба сӯи шахс дам гирад.
Надорам рӯзи ҳичрон ҷуз ҳаёли он даҳан умре,
Ҳама мулки ҷаҳон ҳеҷ аст он касро, ки ғам гирад.

Миёни хатту ораз холи ӯ пайваста мебинам,
Чу он шахсе, ки бар тарфи чаман раҳ бар ҳашам гирад,
Хати ту шуста чун ҳарфи нигин шуд сарнавишти ман,
Касе товони ин дар ошиқӣ чун бар қалам гирад?
Ту некӯии он ораз нигар, к-аз зулфу хат аст чамъ,
Шафеъ оварда пеши ғамза, то тарки ситам гирад.
Зи бими сӯхтани гардун кашад қандили маҳ боло,
Чу монанди шафак сӯзи даруни ман алам гирад.
Чу миннат мекашид моҳи нав аз абрӯи ӯ хам шуд,
Ки ҳар касро бувад бори гарон бар дӯш, хам гирад.
Чу ҷонҳо мебарад он ғамза дар кӯят чи бошад дил,
Зи дин раҳзан наяндешад, агар сайди ҳарам гирад.
Макун майли миёнгири ба раҳ, Дарвеш, хубонро,
Бувад манъи гадо, чун роҳ бар аҳли карам гирад.

Зи сӯзи синаи Мачнун магар фардо амон бошад,
В-агар не, аҳли Лайлиро азоби ҷовидон бошад.
Ҳазорон Бесутун бошад гунаҳ дар ҳашр Ширинро,
Маъозаллоҳ, агар Фарҳод бо ӯ саргарон³³ бошад.
Зиёнкор аст, некӯе, ки бо ошиқ бадӣ дорад,
Ту нашнидӣ, ки ҳар кас бад кунад, ўро зиён бошад.
Бияндеш аз қиёмат, рӯй аз ошиқ макун пинҳон,
Ки гардад ошкор он рӯз ҳар чизе ниҳон бошад.
Ракиб аз толеъи фаррух чӣ созад бо сияхрӯй,
Гирифтам к-он сияхрӯ хусрави Ҳиндустон бошад?
Ҳаваснокӣ набошад айб аз кӯи ту пиронро,
Қиёмат чун шавад пайдо, ҳама пири ҷавон бошад.
Ту бо Дарвеш медонам нахоҳӣ ҳамзабон гаштан,
Магар рӯзе, ки халқи ҷумла олам ҳамзабон бошад.

Зи бас к-аз булбули бечора шаб афгон ба гардун шуд,
Маро хун шуд чигар аз ғам, надонам ҳоли гул чун шуд.

Ҳамегуфтам равам аз шахру з-он сайёд бигрезам,
Чу кардам азми рафтан, ӯ барои сайд берун шуд.
Ман аз хӯи бадаш дар ҳаҷру ҳар кас неки ӯ гӯяд,
Набуд он дам, ки ман дидам, магар ин қисса акнун шуд.
Аз ин заҳмат, ки аз Лайливаше дар ошиқӣ дидам,
Маро то зиндаам, аз дил нахоҳад дарди Мачнун шуд.
Ғаму шодӣ бувад Дарवेशро чун шишаи соат,
Ки аз шодӣ ҳар он чизе кам омад, дар ғам афзун шуд.

Сӯзи ман дар баҳри ғам шуд аз насими ӯ зиёд,
Чун фитод оташ ба киштӣ, бад бувад ӯро мурод.
Бо нигини гунҷаи хандон ту бар тахти чаман,
Богбон гулро салимон гуфту дар худ кард бод.
Он даҳон ҳечам муроде чун надод аз дасти ӯ,
Гуфтам, эй маҳ, дод дод, гуфт он маҳ: «Дод дод».
Қатли худ чӯем мо з-он шӯху ӯ ҳам қатли мо,
Зуд хоҳад шуд ду танро чун яке бошад мурод.
Аз қаду рухсору лаб Дарवेशро хотир бичӯй,
Ин ҳама з-он аст, к-аз вай хотире созанд шод.

Зи ширинӣ шакар дар пеши лабҳоят агар нозад,
Тавонад, чун мағасро аз лабат машгул месозад.
Парешонгӯй шуд чамъе, чу зулф афканд аз ҳар сӯ,
Дуй з-он шуд, ки бо ҳам халки олабро дарандозад.
Ғаҳе зулфаш барад дил, гоҳ сар бозад, вале холаш,
Ҳамеша мебарад аз халк дил, ҳаргиз намебозад.
Чунун чун ғашт ишқ аз васл ошиқро чӣ фоида,
Дили девонаи вайрон касе аз ганҷ нанвозад.
Ба шугли ишқ, эй Дарवेश, вомондӣ зи беақлӣ,
Ба ҳар коре, ки анҷоме надорад, кас чӣ оғозад?

Зулф рафту ёдгояш хат ба рӯи ёр монд,
Нек шуд он кас, к-аз ӯ неки ба рӯи кор монд.

Чониби он гул барои бурдани пайгоми мо,
Обро бодо бақо гар сарв аз рафтор монд.
Баски аз шавқи қадат халқ аз чаман шуд сӯи сарв,
Навдамида барги гулбун рафту гул дар хор монд.
Меҷаҳад чашмам зи хобу ин ҷаҳидан муждааст.
Ки ба рӯи шамъи худ хоҳад шабе бедор монд.
Чун дилозор аст дарду ғам намонад шодбош,
Кай бимонад он, ки аз вай бар диле озор монд.
Сити³⁴ бунёде,³⁵ ки дар сар дошт вайрони ишк,
З-ӯ аҷаб донам, ки хоҳад сурати девор монд.
Нест танҳо Кӯҳкан дар ишк дорад ёр хор,
Қабри Фарҳодест ҳар санге, ки дар кӯҳсор монд.
Кимӣ гар ҳар ду оламо ба ганҷи худ харид,
Симӣгар ҳамчунон дар олами пиндор монд.
То бимонад ёд бар дилҳо ҳадиси ишк кун,
К-аз ту, эй Дарвеш, хоҳад ёди ин гуфтор монд.

Соя ҳамроҳ фитодам ба ғаму гаштам шод,
Беҳ аз ин ҳамраҳи афтода нахоҳад афтод.
Басукун хандаи ошиқ бари хубон хуб аст.
Шад чу девона фари хок, шавад халқе шод.
Қисса, тарсам бари шах афтаду бинад рӯят,
З-он ки нодидани рӯи ту намеғӯям ёд.
Нолаву ашки варо ҳеҷ ҷавоб аз ғам нест,
Сел дар кӯҳ садое нашенд аз Фарҳод.
Нест аз мулки Сулаймону парирӯёнам
Ба ҷуз ин баҳра, ки чун хок барафтам барбод.
Васфи рухсори ту ҳар кас талабад аз Дарвеш,
Сухан он аст, ки онро ҳама кас гирад ёд.

Сухан ин аст, ки ушшоқ ба ишқат карданд,
Бар ҳамонем, ки мардон ба сухан дур карданд (?).

Сарв аз лолаву гул бех, ки бувад ёри қадим,
З-он ки така натавон кард бад-инҳо, ки наванд.
Гуфтаам ҳалқабағӯши ту бутонро ба ҳузур,
Нест гайбат сухан инак ҳама худ мешунаванд.
Магар аз худ бираванду бибаранд инҳоро,
В-ар на ушшоқ зи кӯи ту бурун худ нараванд.
Чун шудӣ хоки раҳи ёр ба гардат, Дарвеш,
Нарасанд, ар чи рақибони ту умре бидаванд.

Сӯи оби гарм маркаб ронд моҳи ман чу бод,
Хокиёна кӯи худро наъл дар оташ фитод.
Дар даме, к-он моҳи хубон баҳри рафтан бор баст,
Хун ба ҷои оби гарм аз дидаҳои мо кушод.
Эй надида чун гули нав сарду гарми рӯзгор,
Заҳматат аз оби гарму охи сарди ман мабод.
Ҷони моро бод, ё Раб, об бар тан созгор,
Гарчи ман бе ӯ малулам, хотири ӯ шод бод.
Ҳамраҳи ӯ з-он нашуд Дарвеш сӯи оби гарм,
То насозад обро аз сӯзи дил гармӣ зиёд.

Сухан доди дилам чун з-он даҳони танг бистонад,
Агар бисёр бод онаш, бувад худро бигунҷонад.
Ба меҳру оразат аз ҳоли мо мепурс гоҳ-гоҳе,
Ки пурсиш вочиба аст ўро, ки бар ҳоле наместонад.
Бутон дар чашми ман меҳмону ашкам гирдашон гардад,
Мисоли ходиме к-ӯ об дар маҷлис бигардона.
Магар Лайлӣ ба ҳикмат нока хонад чашми Маҷнунро,
Ки шаб бар хоки кӯи хештан ўро бихобонад.
На аз он аст агар Дарвеш бо теги ту сар бозад,
Ба гардан баҳри он гирад чунин коре, ки медонад.

Сари зулфаш барад то ҳоли мушқин пеши лаб бошад,
Сиёсат мекунад онро, ки ин як боадаб бошад.

Аҷоиб менамояд ошиқонро аз ҷамоли худ,
Гар ин сурат падида ояд, аз он бадхӯ аҷиб бошад.
Зи булбул васфи рухсору қадат ҷӯянд сарву гул,
Ҷавононро сухан бояд ки бо айшу тараб бошад.
Чу безорӣ диҳад ушшоқро ёди рақибаш кун,
Сухан вақте кун аз душман, ки ҳангоми ғазаб бош.
Чу шахсе к-аз ҷароҳат нӯги пайконро ҳамечӯяд,
Шикофӣ сина, Дарвеш, ар туро дарди талаб боша

Шодмонем аз қадат, эй сарв, ҳечат ғам мабод,
Аз сари мо сояи сарви равнат кам мабод.
Ғунҷаи лаъли лабат пурҳанда бодо аз нишот,
Сунбули зулфат зи оҳи бедилон дарҳам мабод.
Дур бодо ҷашми бад, ё раб, аз он рӯи нақӯ,
Дидани рӯе ҷунон рӯзии номаҳрам мабод.
Оламеро дил ба ту шод асту ҷони оламе,
Ҳар кӣ аз ҷон дӯстдорат нест, дар олам мабод.
Аз руҳат Дарвеш равшандил бувад ҷун офтоб,
Ту Масеҳӣ, ки ҳаргиз нокасат ҳамдам мабод.

Шамъе, ки баровард зи парвонаи худ дуд,
Н-омад ба забонаш, ки маро сӯхтае буд.
Бисёр макун ҷавр, ки ёдат бувад аз мо,
Чизе, ки кашад дер фаромӯш нашавад зуд.
Лутф ар нақунӣ бар дили ман, ҷавр мафармой,
Ин ҳеҷ нафармуданат, эй шӯҳ, кӣ фармуд?
Дар базми ту мутриб ҷу кашад шӯълаи овоз,
Эй сӯхта он дил, ки бар оташ нанҳад дуд.
Дарвеш бишӯй зи вараъ даст ҷу хубон,
Дасте ту бибӯсанд ба лабҳои майолуд.

Шуд ринду дид бар дари майхона моҳи ид,
То дарравад равону набошад раҳаш баъид.

Чун чуръа гуфта буд, диҳад пири майфуруш,
Дар муждаи ҳалол зи ҳар сӯ яке давид.
Соқӣ чу бетарона ба кас май намедихад,
Мутриб, бихон зи лутф, ки гардем мустафид.
Як рӯз, он ки моҳ зи сӣ рӯз дид пеш,
Ӯ пешбини дида дар он асту аҳли дид.
Дарвеш зикри сӯфии зокир ба хайр гуфт,
Дар субҳи рӯзи ид чу такбир аз ӯ шунид.

Шабам чандон гам аз парвона афтод,
Ки сӯзад, гирияи шамъам шуд аз ёд.
Ба гирия хостам ҳамдарди ёре,
Ки ногаҳ абр борон кард бунёд.
Чу оташбарги ӯ хокаст булбул,
Ки гулро мебарад гаҳ обу гаҳ бод.
Ба кӯху дашт ҳамроҳат наёбам,
Ки пурдардаст аз Мачнуну Фарҳод (?).
Ба дурду гусса, эй Дарвеш, хӯ кун,
Ки ибратбин наёбад хогири шод.

Садаф чун аз ҳаводорӣ дури гӯши ту медорад,
Ҳаме, эй кош дар абр аз ҳаво доим бар ӯ борад.
Ба рӯи хор гул дар тарфи бӯстон нарм механдад,
Хуш он кас гар дурушті бинаду худро наёзорад.
Кучо боз орадаш он турк дил, к-аз дурияш хун шуд,
На тираст ин, ки дур андозадаш ҳар бору боз орад.
Ба пешни дӯст захмат беҳтар аз шармандагӣ бошад,
Ки марди кор дарди сар кашад з-он беҳ, ки сар хорад.
Наёӣ дар шумори ошиқон Дарвеш, аз чумла,
Ки қалбе гар бувад берун қунад саррову нашморад.

Сурати хушед бар ҷо монд, чун рӯи ту дид,
Барнаёмад пеш аз он наққош чандонаш кашид.

Сӯфӣ аз ҳафтум фалак чун медиҳад ҳар дам хабар,
Пеш аз ӯ чун ринди дурдинӯш бинад моҳи ид.
Доғи дилро чора дар ҳичрон набошад рӯи зард,
В-аз ҳазон суде набошад бар ҷароҳат барги бед.
Гарчи дорад ҳусни бозорӣ басте натвон фуруҳт,
Кард Юсуфро талаб сад кас, вале як тан харид.
Гӯш натвонист кардан васфи абруёт камон,
Пеш чандонаш кашадам, боз пас худро кашид.
Дар тариқат ҳаст раҳ ғолиб, на сол, эй шайхи шаҳр,
З-он ба роҳи ишқ шуд Дарвеш тифлери мурид.

Сӯфиён то зи Сафо ҷуръаи мастона заданд,
Бӯсаҳо ҳалқасифат бар дари майхона заданд.
Завки май бин, ки пайи шишагарӣ хумшиканон,
Сангҳоро бишикастанду ба паймона заданд.
Ҷуз нишонҳои сияҳ кас тарафи ӯ нагирифт,
З-он ҳама санг, ки бар сурати девона заданд.
Чун сари зулфу сари шонашон дил нашикофт,
Ончуноне, ки сари зулфи туро шона заданд.
Дили вайрона, ки карданд бутон зеру забар,
Рақаме аз пайи ободии вайрона заданд.
Ҷӯст бегонагӣ аз мардуми Қазвин Дарвеш,
Ки ба тақлид дам аз мардуми бегона заданд.

Окил зи абрувони ту пайваста ҳол кард,
Девона буд он ки чунун аз ҳалол кард.
Реги равон чу шуд сӯи Мачнуни тирарӯз,
Гарде зи роҳи мардуми Лайлӣ ҳаёл кард.
Даврам шикаст ҷому аз он сӯзадам чигар,
К-оташ ба ҷои бода маро дар сафол кард.
Фарҳод шод гапг, ки ёре биёварист,
Овози тешааш чу садо аз ҳаёл кард.
Аз рӯй ҳамчу хост набошад аҷаб дар он,
Дар ханда он ду лаб чу аён як мисол кард.

Эй бадри шаб, ту баҳри ки ин чилва мекунӣ,
Чун халкро ба хоб гами он чамол кард?
Дарвеш, нарм дар рухи ӯ кун сухан чу зулф,
Набвад сухан ба вачҳ касеро, ки қол кард.

Ошиконро чом бар каф, носеҳонро ваъзу панд,
Чумларо бинмой рӯи хеш то дам даркашанд.
Гарчи бошад сарвро дар саркашӣ овозас,
Пешӣ он қомат намеёрад сухан кардан баланд.
Чони ошикро гаҳ аз лаб ба ҳалвой расон,
Не ҳамин хос аз барои сӯхтан омад писанд.
Гайри дард ошиқ надорад чизи дигар, эй ракиб,
Даргузар аз вай, чӣ дорӣ бо факири дардманд.
Шеърӣ Дарвеш аз чамолат шуд писанди хосу ом,
Чизи неқуро ҳама кас мекунад, оре, писанд.

Ишқат чу нор хуни дилам дона-дона кард,
В-он гаҳ зи дида бар рухи зардам равона кард.
Абрукамони ман ба сафар рафт шодком,
Моро ба пешӣ тири гами худ нишона кард.
Меҳост то маро бидушад дар фироқи худ,
Азми сафар гузидану рафтан баҳона кард.
Гуфтам ки: «Дар дилам нанишастӣ даме, чаро?»
Гуфто: «Даруни оташи сӯзон кӣ хона кард».
Танҳо на ин ки дар гами ишқи ту чон бидод,
Дарвеш ҳар чӣ кард, ҳама ошиқона кард.

Арақ зи рух ба лаби дилситон фуруд ояд,
Чунон ки файз зи боло ба чон фуруд ояд.
Ба дарди сар расад он сангҳо ба фарёдам,
Ки шаб зи боми ту аз посбон фуруд ояд.
Чунон зи хуни чигар баст ашк ҳамчун шамъ,
Ки аз рухам натавонад равон фуруд ояд.

Чу ҳаст бар рухи он зулфро сари фитна,
Дило гузор даме то аз он фуруд ояд.
Ғамат ғарибнавоз асту ман ғариби туам,
На хуш бувад, ки бари дигарон фуруд ояд.
Бари саги ту барад азмаму шикаст дихад,
Агар хумой бар ин устухон фуруд ояд.
Зи чону сар ҳама хезанд дар хушомати ту,
Ба хонае, ки чунин меҳмон фуруд ояд.
Аз он миёна бас андеша мекунад Дарвеш,
Хаёли пур ба дили корвон фуруд ояд.

Ушшоқ хоки поят беҳтар зи дида гӯянд,
Оре, аҷаб набошад мардон зи дида гӯянд.
Чун омадам ба кӯят, ҳар ҷо бувад ҳадисам,
Дар маҷлисе, ки бинад он наврасида гӯянд.
Зар кард рӯям аз ғам, бо ман ба ҷавр гӯяд,
Ҳамчун касон, ки чизе бо зар харида гӯянд.
Ушшоқро ба ишкат дил медиҳад гувоҳӣ,
Аз ту сухан чи бошад, к-аз мо шунида гӯянд.
Дарвешро ба нармаӣ, султони ман, бичӯ дил,
Шохон сухан гадоро чун ормида бошанд.

Иди он шахсе муборақ шуд ба пеши аҳли дид,
К-ӯ нашуд бар ҳар даре баҳри муорақбоди ид.
Он, ки ҳамчун моҳи нав бо заъфи ҳоли хеш сохт,
Аз пайи хуршеди тобонаш чаро бояд Давид?
Хуш хатибе к-ӯ баромад бар сари минбар зи хулк,
Хондани такбир фано бар ҷумлаи олам дамид.
Хуш бияфту бетамаъ чун соя аз хуршед бош,
То набояд пеши ӯ монанди моҳи нав хамид.
Сохт бо нобуди худ Дарвеш монанди ҳилол,
Чун надид аз диди кас суде аз он шуд нопадид.

Ғам хотирам чу шишаи соат бурун кунад,
Бахтам дигар ба номи манаш сарнагун кунад.
Вайрона бод хонаи танҳоиям ба ҳаҷр.
Девонае бувад зи раҳе сар дарун кунад.
Чонам равад ба манзили Мачнун зи дарди ишқ,
Худро ба корҳои чунун озмун кунад.
Дил шул забуни ишқу маро мекунад забун,
Шахси забун, бале, ҳама корҳо зи бун кунад.
Дарवेश агар ба ишқ кунад ҳила дур нест,
Кор аз ғасона чун натавонад ғусун кунад.

Ғунча зад аз даҳанат лоф, бар ӯ меҳандад,
Дафта бандон-ш ҳама айб бар ӯ мебанданд.
Ошиқон пеши ту худро нашиносанд ошиқ,
Чунки берун зи шуморанд, ҷӣ донӣ чанданд.
Кокулу зулфу хаташро сари анғезе ҳаст.
Ки сиёҳии сияҳ ҳар се ба ҳам пайванданд.
Ба ғамаш хӯрда қасам, к-аз ғами ӯ бас накунам,
Ғами ушшоқ аз ин аст, ки ҳамсавганданд.
Як сухан бишнаву дар танг маёраш Дарवेश,
Чун ту соил бинигар пеши даҳонаш чанданд.

Фикри борик он миёни донад,
Заъфи худ ҳам зи фикр он донад.
Лаззате дар миёни он ду лаб аст,
Ҷ аз ин донад, ин аз он донад.
Пеши ту рӯ ниҳад касе ба замин,
Ки ҳама чизи осмон донад.
Аз сари худ хабар надорад халқ,
Ки аз ӯ тавсанаи инон донад.
Қудрати қадри худ ту қай донӣ,
Он, ки қон додааст, қон донад.
Ту ба ҳоби, ҷӣ донӣ аз Дарवेश,
Посбон қадри посбон донад.

Гаронӣ нест аз як бор, к-ӯ якбор меояд,
Бало он шуд, ки бисёр ояду бисёр меояд.
Нишоне з-он камандам ҳаст, эй чаллод, бар гардан,
Зи сар осон буридан, аз ваям душвор меояд.
Бирав дар чабха, эй сӯфӣ, маҷӯ қайди бутон аз мо,
Ки зебо он қабои тангро зуннор меояд.
Чароғӣ барк дорад зудмири, шаб кучо бошад,
Мисоли машъали оҳам, ки оташбор меояд.
Ба ишқ аз душманон чун лашкари бегона дар шахре,
Маломат ошиқонро аз дару девор меояд.
Ба чуз танҳой пеши ӯ наёяд ҳеҷ андӯхе,
Дигар Дарवेशро ҳар чиз чун гуфтор меояд.

Гарм дар ишқ самум аз ҳавасе меояд,
Хабаре дораду аз пеши касе меояд.
Аз дами тешаи Фарҳод магар гарм шудааст,
Ё зи Маҷнун ба раҳаш ҳамнафасе меояд.
Бодбезан кунамаш суфра ба ширинӣ агар,
Сӯи ман аз шакари ӯ мағасе меояд.
Аз пайи гафлати гӯшест, ки вомонда ба роҳ,
Пунбае, к-он зи даҳони ҷарасе меояд.
Аз рақибат, ки расад, бим барам то чӣ шавад,
Чун факире, ки ба сӯяш абасе меояд.
Қайди овозаму парвоз мафармо чу зи ман,
Н-ояд он ҳам, ки зи мурғи қафасе меояд.
Ҳама доди дили худ з-ӯ маталаб, эй Дарवेश,
Чу гадо аз пайи ин дод басе меояд.

Гаҳ рақибат ёру гоҳе носеҳу гоҳе ҳасуд,
Тундию чандин бадомӯзат нахоҳӣ нек буд.
Дар ҳақи мо қавли душман некаш ояд ин бад аст,
В-арна ман мегӯям аз инсоф чизе к-ӯ шунуд.
Аз дилаш гирам, ки бурдам ҳашм натвон сохт базм,

Чун губор аз ойина сахте намешояд зудуд.
Кай дили пурхуни ман дорад нигах шӯхе, ки ӯ,
Гул намефорад ба дасти хеш як дам чун дуруд.
Сӯхт, эй Дарвеш, агар чонат барои дил чӣ шад,
З-ӯ зи истиғнои худ баҳри кабоб оташ намуд.

Гар мусаввир аз заифӣ сурати Мачнун кашад,
Он чи дар умре кашид аз заъфу хору хун кашад.
Шона бар зулфаш сари таъну забон дорад аз он,
Боз пас машшотааш аз зулфи ӯ берун кашад.
Сайдро он турк бар фитрок чун хоҳад кашад.
Нек набвад гар ба вақти куштанааш дар хун кашад,
То кашад бори ғамат аз дигарон афзун дилам,
З-ин ҳавас ҳар бор аз бори дигар афзун кашад.
Ҳарчӣ афзун мекунад, Дарвеш, по бар сар ниҳад,
Чун зи меҳрат хештанро бар сари гардун кашад.

Гаҳ ба ёдам медихӣ чун гарду қаҳ сӯзи чу уд,
Ин замон, ё раб, нахоҳад ҳеҷ домангир буд.
Шамъро дил сӯхт то парвонаро ҷон сӯхтан,
Аз зиёнкорӣ нахоҳад ҳеҷ касро буд суд.
Зулф бо ойина дилхоро баробар мекунӣ,
Ќуз парешонӣ аз ин дигар чӣ хоҳад рӯ намуд.
Гар гарон дар гӯшааш ояд нолаи мо дур нест,
Ғамза тундӣ кард, ӯро шиква мебояд шунуд.
Ҳаст он хом симтан, Дарвеш, инҳо нашнавад,
Бо вучуди ҳамчу ӯе ин кучо дорад вучуд.

Гарчи дорӣ талх коме чун суроҳӣ лаб мабанд,
Дӯсткомӣ деҳ ба ҷом аз кӯрии душман маҳанд.
Эй тан, аз рағҳо макун сахтӣ чу ҷонро майли ӯст,
Рафтаниро доштан натвон нигоҳ бо сад каманд.

Дил чу хоҳад сӯхтан, аз чон насими хуш маҷӯ,
З-он, ки бӯи хуш намеояд зи гулҳои сипанд.
Пир шуд дар хона себ аз орзӯи он зақан,
Гар ҳама аз ранг хун дорад, бурун ораш зи банд.
Дар сухан Дарвеш мардумро ба ишқат дод майл,
Он чӣ дарвеше бувад к-ӯро набошад ваъзу панд.

Гарчи ҳамчун хоки роҳам кард аз он гардаш мабод,
Сад ҳазорам дард агар бар дам ниҳод дардаш мабод.
Гар рақибашро дами сард асту моро охи гарм,
Ҳеҷ осебе чу сарв аз гарму аз сардаш мабод.
То бидонад дарди танҳои мо дар ишқ ӯ,
Дард бодо моние морову ҳамдардаш мабод.
Сад ҳазорон хори ғам аз ҳар тараф гар бошадан,
Саҳл бошад пеши булбул дури аз дардаш мабод.
Барнаёяд хочати Дарвеш ҳаргиз аз рақиб,
Бори дигар эҳтиёчи ноҷавонмардаш мабод.

Кабӯтар аз мани бедил чу шарҳи нома шунид,
Зи баски хӯрд ғам аз дард мӯй кард сафед.
Ачаб мадор, ки ҳамчун шафақ бигирям хун,
Зи офтоби руҳи он, ки чун ҳилол бурид.
Нишона ашк бувад, ҳар кӣ ояд аз пайи ман,
Чу сайди захмдрасида, ки хун аз ӯ бичакид.
Чу панди ман нашнавай, дило, ба таъна бисоз,
Басе чунин шунавад он ки ӯ сухан нашунид.
Аз он ба ишқ чу Мачнун ягона шуд Дарвеш,
Ки кори ишқ ба таҳқиқ кард, не тақлид.

Касе, ки аз даҳанат дар сухан нишон ёбад,
Ҳаёти Хизр чашад, умри ҷовидон ёбад.
Мисоли об, ки аз сабза бигзарад, эй сарв,
Зи ҳар кӣ баргузарӣ ӯ зи нав равон ёбад.

Чунин, ки ҳаҷри ту ҳамчун ачал ба кин бархост,
Ачаб бувад, ки кас аз дасти ӯ амон ёбад.
Дилам чу ёфт хабар з-он даҳон, зи ғам вораст,
Чу он касе, ки зи гумгашта нишон ёбад
Миёни мову ту сиррест аз камар, аз ёр,
Чунон макун, ки касе роҳ дар миён ёбад.
Чу ҷон фидои ту созад зи дилхушӣ Дарвеш,
Чунон бувад, ки тани мурда боз ҷон ёбад.

Камар нишон бо ман аз сирри он миён надихад,
Магар забонаш аз он баст, то нишон надихад.
Ба бод дод сар он зулф аз сабукрӯхӣ,
Гарам гаҳе бувад, оре, ки сар гарон надихад.
Нишон ба куштаним он турк тир доду хушам,
Агар на рост бувад, инчунин нишон надихад.
Аз он миёни ду лаб додам он даҳан дашном,
Ба танг агар набувад аз миёни ҷон надихад.
Мабар ба пеши сағаш ҷисми лоғар, эй Дарвеш,
Ки подшаҳ ба сағи хеш устухон надихад.

Касе бар остони ёр ҳамчун ҷои дар дорад,
Ки сад мисмор аз пайкони он моҳ дар чигар дорад.
Чигар сад пора шуд дар кӯи хешам дид он дилбар,
Ба орей гуфт ин дар ошиқӣ хеле чигар дорад.
Дили девонаи ман ошиқиро хуб медонад,
Бале, устод бошад оқиле к-ӯ як назар дорад.
Набошад дар ҷаҳон коре, ки он бедарди сар бошад,
Агар як чуръае май меҳурӣ сад дарди сар бошад.
Назар барменадорад гуфтаманш Дарвеш аз хубон,
Чу бишнид ин суҳанро пири мо гуфт: «Ӯ назар дорад».

Кокул ба ҷамоли ту расидан нагузоранд,
Ӯро сару корест, ки дидан нагузоранд.

Бетоб шуд аз шона сари зулфи ту ўро,
Фармой к-аз ин беш кашидан нагузоранд.
Бар васл диҳад манъам аз он қад чу шукуфа,
Гар ду самар аз нахли ту чидан нагузоранд.
Эй бод, марав ҷониби он шамъ. ки бар вай,
Аз лутфи дуъо низ дамидан нагузоранд.
Дурему наёбем аз ў, дўст ба нахчир,
Бисёр сағашро чу давидан нагузоранд.
Эй дил, ба раҳи ишқ ба бозӣ накуни сер,
Чун боз ба беҳуда паридан нагузоранд.
Ёрам ба дуъо носеху шодам, ки ракибон,
Аз таънаву дашном шунидан нагузоранд.
Он доруи гарме, ки ба шамъ аст гуворон,
Бояд, ки ба парвона чашидан нагузоранд.
Дарвеш ба савдош макун хешфурӯшӣ,
Юсуф ба гадоён чу харидан нагузаронанд.

Гиря кард абр басе имшабу булбул фарёд,
Гул магар аз ғами рухсораи ту чома ниҳод.
Дар раҳи ишқ қафо хӯрдани ошӣк бошад,
Ҳамчу киштӣ, ки бар ў мегузарад боди мурод.
Гарчи бар об тавонӣ, ки равӣ, эй сӯфӣ,
По мансх бар сари чизе, ки надорад бунёд.
Кори мавло набувад, ходими ў маҳдум аст,
Натавон шуд ба ҷунон илм раҳи истеъдод.
Ошӣк аз тири ту афтоду аз онаш ғам нест,
З-ин шикасташ ғаму дард аст, ки бар тир афтод.
Гуфтамаш: «Окибат аз кӯи ту Дарвеш бирафт»
Ханда зад гуфт: «Ки Баҳлул бирафт аз Бағдод».

Гуфтӣ: «Зи қоматам бо ту хоҳад қафо расид»,
Эй сарви ноз, ҳар чӣ ту гуфтӣ, ба мо расид.
Эй сарв, инчунин, ки ту боло кашидай,
Бар фарқи мо басе зи ту хоҳад бало расид.

Ҷонам ба лаб расидау тегам ба устухон,
Аз гамзаву лаби ту ба ман бин чиҳо расид.
Гуфтӣ: «Ба ҷон расонамат аз ҷаври хештан»,
Эй ҷони ман, макун дигар, акнун ҷафо расид.
Ё раб, бадӣ ба ҷони рақибат расад, ки ӯ,
Гӯяд ба рӯзу шаб бади мо, ҳар кучо расид.
Дарवेशи хаста аз ту намебинад ин ҷафо,
Ҳар чӣ ба ҳар касе, ки расид, аз Худо расид.

Гар ба сӯи Каъба аз кӯи ту ошиқ рӯ кунад,
Каъба дар ҳар манзиле ояд, тавофи ӯ кунад.
Баҳри иди васлат, эй ҷонҳо, шуда қурбони ту,
Каъбаро шуд чор ҷашм азбаски ҷустуҷӯ кунад.
Гар забон чун теша сози нест кори ишқ рост,
Мард чун Фарҳод бояд така бар бозӯ кунад.
Фориг аз ҷашми бутон аст ошиқи дидори ӯ,
Майл Мӯсо кай ба сӯи мардуми ҷодӯ кунад.
Гар кунӣ ойинаи дил сайқале Дарवेशвор,
Бо ту он дилбар дар он ойина рӯ дар рӯ кунад.

Гуфтам: «Зи ман ба ҷони кӣ ҳар дам дуё расад»,
Хандида он париурӯху гуфто: «Туро расад». 111
Эй нахли боғи ҳусну латофат чӣ кам шавад,
Гар сояе зи қомати сарват ба мо расад?
Ҳарчанд моҳи бадр расидат бар камол,
Лекин ба офтоби ҷамолат кучо расад!
Бемори ишқи кӯи ту чун дид, шод гашт,
Монанди хастае, ки ба дорушшифо расад.
Халқе зи дарди ишқи ту ҳар сӯ ба нолаанд,
Кай з-он миён ба гӯши ту аз ман «Худо» расад.
Мо пираҳан чу гул зада ҷок аз ҳавои ту,
Аз сарви қоматат дигар онро қабо расад.
Дарवेश агар ғиғон кунад аз норасидагист,
Дар роҳи ошиқӣ агар ўро бало расад.

Кӯхро гӯш бишуд кар зи садои Фарҳод,
Баҳри он посухи мардум надихад бе фарёд.
Ларзаи булбул аз он нест, ки чунбад гулбун,
Баҳри он аст, ки гулро барад аз бӯстон бод.
Баҳри вайронталаби ишқ дуё дашном аст,
Бумро менатавон гуфт, ки бумат обод.
Дилам аз банди ғами ӯ макушо, эй шодӣ,
Беичозат натавон бастаи касро бикушод.
Гар кунӣ айби бутон пеши рухи ӯ, Дарвеш,
Метавон бар маху хуршед гирифтаи эрод.

Гар чу сайёра набошем ҳама рӯз ба дид,
Пурисши гумшудагонат набувад, эй хуршед.
Шаҳриёриву ба ҳар кас нарасад хидмати ту,
Кай кунӣ фикри гадое, ки ба хидмат нарасид?
З-остони ту ба ҷон дида хурад хоки раҳат,
Шарти савдост, ки бояд зи дари дида харид.
На ба фитрок, ба занчири ту худро бастам,
Ки маро аз ту ба осон натавонанд бурид,
Сухани холу сари зулф мачӯ аз Дарвеш,
Бишунав з-он хати навхез ҳаёлотии ҷадид.

К-аз ин гурбат, ки Юсуф боз хоҳад сӯи Канъон шуд,
Азизонро зи Нили гиря хоҳад Миср Юнон шуд.
Басеро монд ҳамчун лола доғи ишқи ӯ бар дил,
Агарчӣ ин баҳор омад в-аз ӯ олам гулистон шуд.
Чи бошад гар кунад аз меҳр моҳе пеши мо манзил,
Чу дар ҳар бурчи хуршеди фалак як моҳ меҳмон шуд.
Бутонро саргаронӣ нест аз вай мо, харидорон,
Ки тоҷир сӯи ҳар мулке, ки омад ҷинс арзон шуд.
Дил аз ҷо меравад Дарवेशро аз рафтани он маҳ,
Ҷарас аз дигарон ногоҳ агар дар роҳ нолон шуд.

Кард чун қомати ту хубтар аз сарв писанд,
Соџи сарв сари хеш ба пои ту фиганд.
Пеши он нармии андом дурушташ хонанд,
Сурати Чин, ки бувад бар сари дебову паранд.
Рашки инро, ки барои ту дар оташ афтод,
Чашмзахмест на оташ, ки баромад ба сипанд.
Чӣ бувад тири ту гар бар дили мо пайвандад,
Шохи некӯ чу кунад бо шаҷари бад пайванд.
Тег бар сайд зану тир маёраш дар қайд,
Ки бисӯзад кафи нозук чу кашӣ сахт каманд.
Нест пеши қадӣ ту дур зи Дарвеш фиғон,
Ки гадоро ба гадоӣ бувад овоз баланд.

Гарчи арзон шуд ба сад ҷон хоки пояш дар мазод,
Чун баҳо гардеш бифрӯш ар нахоҳад барзиёд.
Ҳаст бо ҳам қайди зулфу хандаи лабҳои ту,
То ки з-ин дар банд афтад з-он киро бошад кушод..
Қайди раҳ шуд ашк дилро, к-он шикоре даррасид,
Ҷон кучо берун барад сайде, ки андар гил фитод.
Меҳнати Фарҳоду Маҷнун карду з-они ман якест,
Гар муқобил мекуни, бояд, ки кам бошад зиёд.
Нест дарде дар дуъои ошиқӣ Дарवेशро,
Мустаҷобуддаъва гар будӣ, набудӣ номурод.

Нигоҳи дил бувад к-аз зулфи он дилдор накшояд,
Гираҳ бояд ҷунон бастан, ки кас душвор накшояд.
Басе гардан сари он тавқ дорад чун каси ошиқ,
Бигӯ ҷаллодро то ресмони дор накшояд.
Ба нохун чун қанам ҷонс, ки бар тан дӯхт пайқонаш.
Ба дасти хештан кас бастаи мисмор накшояд.
Агар аз кӯчаи риндон кунад раҳ фитна хоҳад шуд,
Ҳамон беҳтар, ки сӯфӣ дар бар ин девор накшояд.

Агар сад раҳ кунад чун бод бар сар хоки раҳ ошиқ,
Чӣ бикшояд агар ӯ парда аз рухсор накшояд?
Сухан гарчи калиди фатҳ шуд дар бораи мумсик,
Ҳамон беҳтар, ки лаб Дарвеш аз гуфтор накшояд.

Лабам дар бўса кардан он шакарлабро намешояд,
Бибӯсам он магасро пок з-он лаб бар лабам ояд.
Ба хоки пой ӯ зулфаш надорад дастрас умре,
Киро он дастрас бошад, ки рӯи худ бад-он сояд.
Шакар дар банди най аз ҳасрати лабҳои ширинат,
Қудо ҳар банде аз ангушт сояд баски мехояд.
Ғаму дарди ту рӯзу шаб зиёдат мекунам бар дил,
Касе чизе, ки дорад дӯст, доим бар вай афзояд.
Аз он Дарвешро шоиста ҳар кас нест дар хидмат,
Ки баҳри бетамаъ ҳеҷ ар набошад дар миён шояд.

Лайлӣ зи ҳол шуд чу назар бар ҳилол кард,
Мурғе нишаста бар сари Маҷнун ҳаёл кард.
Дар оби дида дод ҷавобаш зи ҳаҷри ту,
Ҳар нукта аз парӣ, ки парихон суол кард.
Бар фард бештар назар афтад, аҷаб мадор,
Ғар дил нақӯст, аз руҳи ту майли ҳол кард.
Девонаро, ки санги фалоҳун расида буд,
Он дар сар омадаш, ки ҷунун аз ҳилол кард.
Онро, ки ҳамчу Хизр шуд аз ишқ зиндагӣ,
Аз вай суоли қарни Сикандар на сол кард (?).
Бишкаст агар сабӯ, нашуд аз вай гили шароб,
Парҳо паранду ӯ чу райҳонсуфол кард
Дарвеш агар зи кӯи ту ғамгин шавад, чи суд,
Ҳар кас чу тарки ҷои нақӯ бо малол кард.

Лабро нигар, эй шӯх, ки ӯ ёди даҳан кард,
К-ин нукта бари халқи ҷаҳон фош сухан кард.

Бо бедилон дошт сари качравӣ заъиф,
Ҳар моҳро муқаддима чарх аз ҳилол кард.
Молид рӯ ба роҳи ту чун омадӣ ба боғ,
Гунча, ки барги гул ба чаман поймол кард.
Савдои тайри хулд зи сӯфӣ нагашт дур,
Бар шохи хушк ҷой чу мурғи ҳилол кард.
Дарвешро сафеду сияҳ гашт мӯ зи ғам,
Азбаски баҳри мӯи миёнат ҳаёл кард.

Мудом душмани моро ҷароғ равшан бод,
Ки хаста бошаду сӯзон ба нолаву фарёд.
Рақибро сафари баҳр хуш баромаду рафт,
Умед ҳаст, ки хокаш барад, на боди мурод.
Касе, ки бад талабад аз барои мо доим,
Нахоҳам он ки зи мо оядаш ба неқӣ ёд.
Ба ишқ монегӣ кори маро ба ҷораи хеш,
Мудом бод муҳимме, ки боядаш устод.
Агар чу сарв кунад ҳасм саркашӣ бад нест,
Ки нест ҳечашу Дарвеш ҳаст аз ӯ озод.

Мурдам зи соидаш чу ба дастам суол кард,
Монанди он касе, ки ишорат ба лол кард.
Гар сар зи мо кашад, натавон дошт даст аз ӯ,
Он зулфро, ки хат сари худ поймол кард.
Борандагӣ зи чарху сари маҳ нашуд, ки абр,
Гиря зи баҳри абрӯи тар бар ҳилол кард (?).
Бигрифт дил тараф чу сухан рафт аз он ду рух,
Фарқе набуд, майл магар баҳри ҳол кард.
Гул барфурӯхт чун сифати оразат шунид,
Натвон сухан ба хуб зи дигар ҷамол кард.
Дар васфи ҳусн чун зи ту хуршед шуд фурӯ,
Бадр аз ҷӣ рӯ баромаду баҳси камол кард?
То дуди хеш ҳамраҳи бӯи ту нангарад.
Дар хона шамъ рӯй ниҳон аз шамол кард.

Мутриб магӯ ҳикояти Дарвеш пеши ёр,
Дар базм чун сухан натавон аз малол кард.

Мутриб ба ёди он руху чашмон маст буд,
Бисёр хуб хонду аҷаб гӯшҳо намуд.
Гуфтам, ки нест теги туро зарби қатли мо,
Дар ханда рафту гуфт, ки: «Мебояд озмуд».
Сӯфӣ киёми қомати он шамъ чун бидид,
Афтоду ҷон бидод чу парвона дар сучуд.
Он сар, ки дарди ишқ шудаш сандалинишин,
Аз баҳри чора судани сандал бар ӯ чи суд?
Дарвеш, мардумӣ маталаб аз ракиби зор,
Зоеъ бувад суоли само пеши бевучуд.

Маҳи нав мефизояд то бари абрӯи ӯ хам шуд,
Бале, ҳар кас, ки иззат дошт, афзун к-аз пайи кам шуд.
Ба неқӣ кӯш агар хоҳӣ висоли неқӯвон, эй дил,
Зи кори неқ рӯи хубро машшоқта маҳрам шуд.
Сари зулфаш бисе саргашта ғашт аз баҳри он ораз,
Зиҳӣ толеъ, ки хатро бепарешонӣ мусаллам шуд.
Кушодӣ кардаму гуфтам ҳадисе аз миёни ӯ,
Камар бар кор баст ин нуктаву бар кина маҳкам шуд.
Агар хоҳӣ ғамаш бо дарди ӯ, Дарвеш, дил хуш кун,
Кучо бе дарди дил дарवेशро коре фароҳам шуд?

Мусхафи ман дили он рӯи нақӯ медонад,
Ҷон камолаш зи бару дида зи рӯ медонад.
Аз камар мӯи миёнаш талабидам зи ҳаёл,
Гуфт: «Сиррест дар ин нукта, ки ӯ медонад».
Хор-хори дили ман аз мижаи ӯ равшан,
Пеши ҷанмест, ки ӯ заҳмати мӯ медонад.
Ғашт аз меҳнати рухсори ту гул рӯйшинос,
В-ар на ӯро кӣ ҷунон бар лаби ҷӯ медонад.

Ҳаст ҳамсӯҳбати бад бо саги кӯи ту рақиб.
То касе ҳар кӣ аз ин дид, аз ӯ медонад.
Гул чунон баҳри ту бигдохт, ки рангаш аз об,
Боғбон ҳам накунад фарк, ба бӯ медонад.
Ҳамчу ойна кунад рӯй ба хубон Дарвеш,
На чу сӯфии риёист, ки рӯ медонад.

Мӯхтасиб чун чашми хубон дид, маст аз кор шуд,
В-ин намонад оре, он касро, ки мармумдор шуд.
Шамъ 3-он сӯзад, ки якрӯест бо халки ҷаҳон,
Он ки фарқи неку бад нанҳод аҳли тор шуд.
Хоб исён менамояд пеши бедорони ишқ,
3-он муаззин дар саҳар аввал ба истиғфор шуд.
То туро хомӯш гаштан ҳеҷ аз гулҳо намонд,
Бас кун, эй булбул, ҳама умри ту дар гуфтор шуд.
Не муродаш худфурӯш буд пеши мардумон,
Аз барои Юсуфе Дарвеш дар бозор шуд.

Мекунӣ ҷавр, ки ҷон аз бари ман зуд равад,
Рафтаниро макун озор, ки хушнуд равад.
Назаре кардиву аз пай дили савдой рафт,
Ҳар кас, оре, ки ту бинӣ, зи пайи савдо рафт.
маскани дарди ту хоҳад дили ранҷур ба ишқ,
Дар шифохона мариз аз пайи бехбуд равад.
Бевучуде агар аз по биниҳад по берун,
Анкабутест, ки бар сакфи зарандуд равад.
Накашӣ доман аз дард, ки сӯзам чун уд,
Тарсам аз шӯъла, ки ногаҳ зи пайи дуд равад.
Хез, вақтест, ки чизе бари Дарвеш барӣ,
Ҳаст ҳаққулқадам он к-ӯ зи пайи ҷуд равад.

Мохи нав дидаму дар ишқ дилам шайдо шуд,
Ин ҳам аз баҳри чунони дили ман пайдо шуд.

Дили девона, ки сокин шуда будаш савдо,
Дид занчири сари зулфи туро аз чо шуд.
Рафтам аз шаҳр чу Мачнуну чунон пиндорам,
Хонаву боги ман акнун ҳамагӣ саҳро шуд.
Фикри тири ту маро аз дили пурхун наравад,
Мурғ берун натавонад зи сари дарё шуд.
Манъи Дарвеш макун хоҷа, ки ошӣк шудааст,
Шайх Санъон чу барои санаме тарсо шуд.

Мушки Лайлӣ ҳама аз оҳуи Мачнун бошад,
З-он ки аз дарду ғами ишқ чигархун бошад.
Дур аз он к-ӯ ҳама кас монёи ошӣк гардад,
Ҳамчу он чиз, ки аз қоида берун бошад.
Аз руҳаш чӯй, на аз бадр камол, эй хуршед,
Шараф он аст, ки ёрат зи ту афзун бошад.
Сӯи ошӣк зи пайи бурдани дил чашми туро,
Гар набошад назаре, баҳри чӣ афсун бошад.
Хоҷаеро, ки ба Дарвеш иродат набувад,
Хок бар фарқаш агар худ ҳама Қорун бошад.

Мачнун бирафту реги равон ҳам, ки хона кард,
Ишқаш ба хона кӯч зи олам равона кард.
Омоҷи тири сахткамонони фитна сохт,
Онро, ки дасти ишқ ба даъвӣ нишона кард.
Моро бикӯшта зор парокандагӣ фиканд,
Дасти қазо, ки хӯшаи ин букъа дона кард.
Чун мӯй пора кард бурун аз миён маро,
Машшоқта зулфи дилбари ишрат чу шона кард.
Донӣ, ки аз чи буд ниҳон дар либоси далқ,
Дарвеш эҳтироз зи аҳли замона кард.

Не зи шоҳидбозиям дар ҳад задан андохтанд,
Балки шӯҳрат шуд аз онам шоҳидон нашнохтанд.

То киро дар ишқбозӣ якрахӣ во хонду ӯ,
З-ин муқаммархона як тан бар дусад андохтанд.
Майфурӯш аз тарфи пур кардан напардозад ба худ,
Эй хушо тарфи касон, к-эшон ба худ пардохтанд.
Аз пайи тире, ки андозанд чун бояд шудан,
Хешро партобиён бисёр дур андохтанд.
Нест бад, Дарвеш, агар майли бутон сӯи ту нест,
Ҳар кас ошиқ мешуд ар бо чун тӯе мессохтанд.

Надорад тоби зулфат чун чамоли лолагун бинад,
Сари худ меканад ҳинду ба ҳар чое, ки хун бинад.
Чаро бар кӯҳ бошад пушт донӣ нақши Ширинро,
Намехоҳад, ки бе Фарҳод рӯи Бесутун бинад.
Агар не дар тамошо ҳар дуру дил бошад аз оҳан,
Рухат ойинаву ӯ рӯй дар ойина чун бинад?
Аз он ҳасрат, ки бинад орази хуби ту дар бӯстон,
Нахуст аз ҷумла наргис рӯи гул баҳри шугун бинад.
Ба кори ошиқӣ якфан бувад Дарвеш чун Мачнун,
Вале дар кори худ ҳар зүфунуне зүфунун бинад.

Намонад хуни дил бар чехра чун ашкам ба рӯ ояд,
Бигардад осие чун об аз боло фуру ояд.
Агар гармӣ кунӣ, эй офтоб, он ҳам бувад вачҳе,
Касеро бад нахоҳад буд, ҳар чиз аз нақӯ ояд.
Хуш омад гул, ки дорад бӯи он Юсуф чу пирохан,
Вале ғамдидагонро бад он рӯзе, ки ӯ ояд.
Зи хоки ҷуръахорон гар ниҳоле сар кашад бинӣ,
Бар ӯ печида охир шохи токе ё қаду ояд.
Маонӣ, чун малак Дарвеш ҳаст аз олами боло,
Зи ҷумла пок гардон хонаи дил к-ӯ фуру ояд.

Наққош баҳри ҳар кашине сад ҳаёл кард,
Бингар чиҳо кашид, ки ӯро мисол кард.

Он зулфро зи мусхафи ораз тафоулест,
Саргаштаҳол буду парешон, ки фол кард.
Гар ошиқӣ балост нагӯӣ ҳам офатаст,
Юсуф шунидаӣ, ки чиҳо бо чамол кард.
Ҳар рӯз фатҳ кадр надорад ба кӯи дӯст,
3-ин боб Каъба ваъдаи ҳоҷӣ ба сол кард.
Гар фарқи теша шона кунад Кӯҳкан ба ишқ,
Натвон шуд ӯ зи турраи Ширин хаёл кард.
Дилбар зи ёр сар шавад рӯшиноси халқ,
3-он рӯ, ки акси чилва зи оби зулол кард.
Дарवेशро, ки рафъи хавотир зи зӯҳд буд,
Сад нақш бар камар зи миёнат хаёл кард.

Нақши ӯ наққош баст, аммо мисоли ӯ набуд,
Номи он аз шарм Юсуф карду мардумро намуд.
Не зи хат он зулфро бокасту не аз оҳи мо,
Ранг дигаргун нахоҳад буд хиндуру зи дуд.
Як назар бе ӯ маро дераст, аммо гуфтаанд,
Лаззати сӯҳбат фузун бошад чу набвад зуд-зуд.
Ин ҷавоб омад ба гӯшам чун садо кардам ба кӯҳ,
К-он чунон мекун сухан бо кас, ки натвонӣ шунуд.
Чун намешояд фузудан чизи дигар бар камол,
Бар Камол аз шоирӣ Дарवेश натвонӣ фузуд.

Нахоҳам ҷашми шӯҳаш то диле некӯ ниғаҳ дорад,
Худо, ё Раб, маро аз ҷашми он бадхӯ ниғаҳ дорад.
Аз он рух бигзару зулфаш, ки созад зард рӯи мо,
Куҷо саркаш тавонад шуд, агар ӯ рӯ ниғаҳ дорад.
Дили ман бурду созад гарм баҳри сӯзи ҷони ман,
Чу он мӯс, ки баҳри дӯстӣ ҷоду ниғаҳ дорад.
Дили ман рафту он лаб медиҳад дашном ҳар касро,
Зи лутфи худ бифармояш, ки баҳши ӯ ниғаҳ дорад.
Барои хасмии Дарवेश медорад рақибашро,
Гадоро ҳар кӣ душман ҳаст, саг дар кӯ ниғаҳ дорад.

Нест гам гар дилам он гамза ба ягмо бибарад,
Ҳама он бод, ки чизе касе аз мо бибарад.
Бурд ҷону дилам имрӯз ба якбору бирафт,
Ҳеҷ нагзошт, ки боз ояду фардо бибарад.
Ҳеҷ кас ҷон набарад аз сари кӯят берун,
Он на ҷоест, ки кас сурфа аз он ҷо бибарад.
Ин тавонад, ки бурад теги туам сар лекин,
Натавонад зи сарам ин ғаму савдо бибарад.
Дур аз сурати зебои ту бодо, Дарвеш,
Гар зи кас маънии ашъор ба амдо³⁶ бибарад.

Нест дурӣ гар зи хат гирди лабаш ғавго шавад,
Ҳар кучо бошад сухан, ҳангомас пайдо шавад.
Хотир аз абрӯи он дилбар мансх бар моҳи нав,
Мойили чизе машав, к-он зуд нопаддо шавад.
Холи ӯ ҳаргиз нахоҳад дошт даст аз оразаш,
Гар сари ӯ аз ғулуви хат ба зери по шавад.
Дар миёни гиряам ҳамраҳ ҳаёли он лаб аст,
Оби ширин бояд он хасро, ки дар дарё шавад.
Гуфтай: «Дарвешро хоҳад кушод аз мо шудан»,
Ҳиммате дарбастаам, шояд, ки ин дар во шавад.

Носеҳ чу бадам гуфт, ракибам наситояд,
Аз мард ҷӣ омад, ки зи номард ҷӣ ояд.
нанмой ба ӯ оразаш, эй ойина зинҳор,
К-аз ҳайрати рухсори худ ангушт нахояд.
Гар нест табассумгари он хол, ки дуздаст,
Хат баҳри чи пинҳон кунад ўро нанамояд?
Чун ғӯшанишин аст, зи ҷашми ту нанолам,
Шиква задан аз мардуми шоиста нашояд.

Дарвеш зи ҳадисаш кунад васфи ҷавонон,
Чун пир шавад шахс, ба гуфтор фазояд.

Некро софу бадонро расад аз соқӣ дурд,
Ҳар кӣ бад кард дар ин давр, латаш бояд хӯрд.
Шайх Санъон чу хиёнат зи мусулмонон дид,
Дини худро ба амонат бари тарсо бисупурд.
Ростонро набувад ҳеҷ ғам аз рӯзи шумор.
Гар фурушандаи фаддотравонро нашумурд.
Аз навое, ки занад мутрибу дилҳо бибарад,
Роҳзанонро набувад фикр ба ғайр аз заду хӯрд.
Зарраро зор зи хуршед мабин, эй Дарвеш,
Ҳар киро меҳри бузургист, бузург аст, на хӯрд.

Нақши тори зулфи ӯ натвон кашидан то абад,
Фитнаи пуркор то хоҳӣ кашидан, мекашад.
Эй рақиб, аз тири оҳам хешро маҳкам магир,
З-он ки рӯйинтан нараст аз захми ҷашму ҷашми рад.
Кӯҳкан ёрӣ нахоҳад шугли худро аз касе,
З-он ки бояд айб чустан кори даъвиро мадад.
Кай барад сар он, ки ӯ дорад сари озори халқ,
Бишканад, албатта он хоре, ки ӯ дар по халад.
Ишқро Дарвеш чун девона дар бозор бош,
Чун намешояд чунин ҷинсе харидан аз хирад.

Накқош шӯҳрат аз кашиши нақши ӯ кунад,
Чун кор хуб кард, ба ӯ кор рӯ кунад.
Акси қадӣ ту сарв наёбад ба ҳеҷ ҷӯй,
Ҳар барг агар зи гиряи борон чу ҷӯ кунад.
Сӯфӣ, чу гарди роҳи ту хезад барои ғайз,
Дасти дуё барораду бар рӯ фуру кунад.
Дарвеш, хирқаи ту кучо мекунад дуруст,
Он хоҷае, ки пораи худро руфӯ кунад.

На зи ёрї пеши мардум рӯї бар ман мекунад,
Халкро з-ин дӯстї бо банда душман мекунад.
Ман, ки бошам то бари теғаш барорам сар зи пеш,
Їурми инро шояд ар дурам сар аз тан мекунад.
Шамъ пеши ӯ на сӯзи мо, ҳадиси хеш гуфт,
Ҳар касе оре, чароғи хеш равшан мекунад.
Марҳами розе, ки мегӯяд сухан дар пеши ӯ,
Бӯса дуздад чун забони хеш алкан мекунад.
Накши Монї мекашаш Дарвешу кори Кӯҳкан,
Не ҳаме дар ошиқї изҳори як фан мекунад.

Нишони тири ту дар хонаи камон доданд,
Муроди мо ба аҷаб хонае нишон доданд.
Ба рӯзи ман бувад, аммо на бо шаби ман,
Ки рӯзхо нигаронї ба дидбон доданд.
Шунид бӯи ту аз дил, ки хост тан ҷонро,
Ба бӯи туст, ки дил бештар зи ҷон доданд.
Чу хӯгарам ба дуруштї маё, ки чавру чафо,
Ки сахт нест хуморо чу устухон доданд.
Дари суол набандад ба чашми ӯ Дарвеш,
Бад-ин баҳона чу роҳам бар остон доданд.

Ҳар тир, ки зад бар дилам он турки паризод,
Ҷон наъра баровард, ки дасти ту маларзод.
Шуд синаи вайрони ман аз теғи ту маъмур,
Аз об, бале зуд харобї шавад обод.
Гуфтам зи даҳонаш сухан он чашм ба кин шуд,
Туркест, ки аз ҳеч кунад шағшаба бунёд.
Гар дил барад он ғамза мазан дил, ки суроҳї.
Ҷуро кушад аввал, ки занад наъраву фарёд.
Ҳар дол камоне бувад ўрову алиф тир,
Эй шох, бияндеш чу Дарвеш занад дод.

Хунар набвад агар сӯфӣ зи айби кас назар пӯшад,
Ту беайбӣ, нигар, к-аз хатти рух он маҳ зи сар пӯшад.
Либоси сурх ёдаш дод, эй ходим, зи хунрезӣ,
Ба хидмат арза деҳ то баъд аз ин ранги дигар пӯшад.
Қабони барги най бар қалди ӯ гар найшакар бинад,
Даруни барги най аз шарму андар най шакар пӯшад.
Пур аз ин аст болопӯши сарви ноз дар бӯстон,
Ба пеши қалди ӯ гар барги гул ҳам бар зи бар пӯшад.
Зи таъна чок бояд кард чома бар тани ошиқ,
Агар печад, ки бар худ рахти рангин чун сипар пӯшад.
Чу сими қалби қаллобе, ки дорад ӯ дарундорӣ,
Намонад айби ӯ пӯшида гар худро ба зар пӯшад.
Бувад чун ресмони шамъ баҳри сӯхтан лоиқ,
Либоси гайр агар Дарвеш баҳри фаҳр дарпӯшад.

Ҳар кӣ номардум шуд ӯро аҳду паймон қач бувад,
Гар кунӣ бар дида чояш, ҳамчу мижгон қач бувад.
Рост машнав қавли гул, эй булбули нолон ба ишқ,
Хубрӯён ҳар сухан гӯянд хандон, қач бувад.
Қач шавад ҳар рост гӯянд аз дили саҳти рақиб,
Чун хурад бар санг, оре, чунки пайкон қач бувад.
Гар сухан чун дур кунад, аз бадғуҳар бовар мадор,
К-ин суханҳо ҳамчу дандон дар даҳонаш қач бувад.
Қач намегӯяд сухан Дарвеш агар гӯяд ба шер,
Дар ҳадиси абрӯву зулфайни хубон қач бувад.

Ҳазор сар ба дуъо ҳар замон бараҳна шавад,
Ки теги ёр ба хунрезиишон бараҳна шавад.
Сағаш ба турбати мо агар наёяд аз ғами он,
Ба фарқ хок кунад, устухон бараҳна шавад.
Зи барги айш шудам дур бе баҳори рушан,
Чу он ниҳол, ки ӯ дар ҳазон бараҳна шавад.

Ба гунча аз ғами он гул мағӯй, эй булбул,
Ки чома чок занад дар замон, бараҳна кунад.
Либос агарчи бувад айбпӯш, эй Дарвеш,
Чу бок нест, тан он бех, к-аз он бараҳна шавад.

Ҳар киро сина шикофӣ дили шode дорад,
Хуш бувад дил ба мақоме, ки кушодӣ дорад.
Дод чустем, аз ӯ дод ба куштан моро,
Эй хуш он шоҳ, ки ӯ адлеву доде дорад.
Наситонад даҳанат қону дил аз сина ба ҳеч
Оҳ аз он шахс, ки бозори касоде дорад.
Дида дидат қаду шуд ашк ба побӯс равон,
Марав, эй сарв, ки ӯ тири муроде дорад.
Ҷанг бо хеш зи ҳичрони ту дорад Дарвеш,
Ўст дарвеш, ки бо хеш чиҳоде дорад.

Ҳаст он ки зи сӯзи ту фурӯзанда набошад,
Чун шамъ далел он, ки сараш зинда набошад.
Чашми ту гуноҳи мани бечора набахшад,
Бошад ачаб аз маст, ки бахшанда набошад.
Аз кина рақиб ар кушадам, меҳр шуморам,
З-ин шукр, ки чурм аз тарафи банда набошад.
Дар ишқи ту гирам кам он гар ҳама қон аст,
Ҳар чиз ки он меҳри физоянда набошад.
Нафрӯхт ба мулки ду ҷаҳон дарди ту Дарвеш,
Дарвеш ҳамон бех, ки фурӯшанда набошад.

Ҳарчанд моҳи бадр ба хубӣ тамои шуд,
Дур аз ту чун ду ҳафта баромад тамои шуд.
Чун офтоб рӯи ту дар зулф шуд ниҳон,
Бинмо хилоли абрӯи худро, ки шом шуд.
Қос сағи ту дошт рақибат маро газид,
Нокас накард нек чу олимаком шуд,

Дил хӯрд хуну дида тамошои ёр кард,
Чон хоҷа канду айш насиби гулом шуд.
Савсан нагуфт ҳеч чу сарви равон бидид,
Ҳайрон шуд ончунонки зи ёдаш салом шуд.
Носеҳ, ки пир буд туро дид, шуд ҷавон,
Ҳар хом пӯхта мешавад, ин пӯхта хом шуд.
Дарвешро чӣ ҳочати ширинлабон бувад,
Аз васфи он даҳон чу ҷаҳонаш ба ком шуд.

Ҳама шаб то саҳар дар кӯи ӯ «эй вой»-и ман бошад,
Чи ҷои мурдан аст он ҷо, ки мурдан як сухан бошад.
Маро хос аз пайи ин сохт устои азал гӯй,
Ки ҳамчун шамъ дар ишқи ту қорам сӯхтан бошад.
Чу ҷӯби машъалам тан хушк гашта аз ғами ишқат,
Валекин оташи дил аз даҳонам шӯълазан бошад.
Бувад бо доғи дил печида ҳамчун гунҷаи лола,
Зи ишқат чун вучуди оташинам дар кафан бошад.
Бад-ин зорӣ, ки берун рафт ҷонам аз ғами ишқаш,
Аҷаб донам, ки маҳшар низ майлаш сӯи тан бошад.
Касе к-ӯ ҳоли ман медонаду манъам қунад доим,
Чӣ гӯям з-ин батар, ё Раб, ки ҳолаш ҳоли ман бошад.
Агар Дарвеш созад назм ҳоли дарди ишқи худ,
Зиёд аз қиссаи Мачнуну ҳоли Кӯҳкан бошад.

Ҳар кас қаду қомати ту нозад,
Эй сарви равон туро барозад.
Душман нарасад ба пойбӯсат,
Сарв арчи ба ҳусн сарфарозад.
Чун мӯҳраи Каъбатайн ба сад ҳол,
Дил гашт, ки бо ту ишқ бозад.
Ё раб, ки ҷаҳон ба ком бодаш.
Он лаб, ки ба ханда дил навозад.
Ҳар кас, ки нахост бо ту, Дарвеш,
Бо ҳеч каси дигар насозад.

Хамчу паргор дилам дар ғами ту лаб накушуд,
Ашки ғаммоз шуд ин нақш ба мардум бинамуд.
Дилу чашмам талаби тири ту доранд мудом,
В-ин аҷаб нест, ки бошанд ҳама кас дар пайи суд.
Бар миёнаш камар аз захми забон ҳолӣ нест,
З-он ки бастаст бар ӯ бурдани дилҳо набуд.
Аз пайи лофи ҷамоли ту зад ӯро наққош,
Баҳри он аст рухи сурати Чин хунолуд.
Гар назар буд ҷафо нест аз ӯ, эй Дарвеш,
Ҳаст товони рақибаш, ки ба ӯ ин фармуд.

Хамчу хошокаму з-ин бошад дилам бисёр шод,
То барад раксон маро рӯзе ба кӯяш гирдбод.
Ашки Мачнун гар наёяд пеши Лайлӣ дур нест,
Селро қувват намемонад, чу дар сахро фитод.
Шаб кунад ашкам агар як дам ниҳам сар бар замин,
Шамъ мирад аз сиришки хештан чу ӯ фитод.
Сурати Чин раҳти худро бар сари девор бурд,
Дар ғами рӯят чу об аз чашми гирёнам кушод.
Бо рақибӣ хеш наздикӣ маҷӯ Дарवेशро,
Ӯ зи ман дар кӯи ту чун сағ зи сӯфӣ дур бод.

Ҳамегуфтам, ки холи ӯ балои ҷони мардум шуд,
Зи хат шуд фитнае пайдо, ки ӯ худ дар миён гум шуд.
Сари зулфи ту бар афтодагон бахшуд аз афтодан,
Ҳар он касро, ки кор афтод, аз аҳли тараххум шуд.
Дили гумгаштаро аз ҳолу хат пеши даҳони ӯ,
Гумон бурдам, ки сӯи ӯ, чу дидам дар табассум шуд.
Начуст аз хумшикан гар ҷаф аз ҷо ринди дурдиқаш,
Напурсад санг ӯро дар миёна, чун сӯи хум шуд.
Ба ҷавру нози ӯ Дарवेश ёд аз худ намеорад,
Ғадо худро фаромӯш кард, ҳар ғах
дар танаъум шуд.

Ҳар мӯй, ки аз хат ба занахдони ту ёбанд,
Ҷонест, ки побаста ба зиндони ту ёбанд.
Чун синаи зар хӯрда рақибони ту ҳар ҷо,
Дилҳо бишикофанду ки пайкони ту ёбанд.
Чун ёфта пӯшанд ба чашм аз назари халқ,
Ушшок чу гарди раҳи ҷавлони ту ёбанд.
Дар ишқ дило чора фано гашт, мафармой,
Ҳар ҷо талаби нусха, ки дармони ту ёбанд.
Борон чу бувад гиря кун, эй дида ки тарсам,
Раҳ халқ сӯи зории пинҳони ту ёбанд.
Чандон, ки бикованд суханҳои ту Дарвеш,
Чун зар ҳама маънии нав аз кони ту ёбанд.

Вақти ҳадис гӯш сӯи он даҳан кунед,
Дур мечакад, тафарручи тарзи сухан кунед.
Худро мисоли ойина мецоҳам, эй бутон,
Бошад, ки баҳри дидани худ рӯ ба ман кунед.
Булбул, ки мурд дар ғаму ҳасрат ба хори ҳаҷр,
Вочиб бувад, ки барги гул ўро кафан кунед.
Эй оқилон, ба ишқ шуморо намерасад,
То ков-ков дар хунари Кӯҳкан кунед,
Яъқубвор ҷаббаи Дарвеш шуд қабо (?),
Ин қисса пеши Юсуфи гулпираҳан кунед.

Ёр бо ошики бедил чу ҳикоят накунад,
З-ин ҳикоят ҷӣ кунад, ў, ки шикоят накунад.
Ҳоки поят ба рақибат мадеҳ, эй дӯст, ки кас,
Надихад зар ба матое, ки кифоят накунад.
Макаш аз дасти ман он зулф, ки ҷон бурду дилам,
Дуздро ҳеҷ кас эй дӯст, ҳимоят накунад.
Кори моро маҳаке бар карами ўст паноҳ,
Чун тавон кард, агар ёр иноят накунад.

Шеъри Дарвеш кучо қобили шахрӣ бошад,
Агар ӯ ин сухан аз нури вилоят накунад.

Як сухан к-он дам зи Лайлӣ пешӣ Мачнун гуфтаанд,
Беҳтар аз сад «Лайливу Мачнун», ки акнун гуфтаанд.
Аз тарозуи фалак санги замин афтодааст,
Барнатобад бори ошиқ аз чи мавзун гуфтаанд.
Нолаи Фарҳоду Мачнун нест ин овозҳо,
Аз садову аз суруди кӯху ҳомун гуфтаанд.
«Ҷайн»-у «шин»-и ишқ дорад аршу н-орад тоби он,
Ин гаронсангӣ на бори гову гардун гуфтаанд.
Аз «Муҳаббатнома» не, аз ошиқӣ Дарвеш гуфт,
Шарҳи чизе чун диҳад, к-аз шарҳ берун гуфтаанд.

Як дам лабат, ки ханда ба дафъи малол кард,
Ҳар хун, ки хӯрд аз дилам ӯро ҳалол кард.
Гуфтӣ хилол кун тану дандон бикан зи васл,
Дандон чу канда шуд, зи чи бояд хилол кард?
Мачнун зи пой ноқои Лайлӣ нишон чу дид,
Бар хок суд рӯи худ, онро мисол кард.
Бӯстон бувад барои тамошои ошиқон,
Чун аз нишони чӯб танам пурниҳол кард.
Дандонае зи шонаи дилбар агар шикаст,
Ошиқ ба хӯрдани чигар онро хилол кард.
Дарвеш, он савор чу тунд аст дам мазан,
Дар вақти тохтан чу нашоёд суол кард.

Эй ҳесӯи ту мадҳи саратро ниҳода сар,
Он сар киро, ки мадҳ чунин баркунад зи бар.
Тӯтӣ, ки дар бихишт ба ҳар қаср дарравад,
Аз баҳри уммати ту фитодаст дарбадар.
Чашми тари ту ҷониби Кавсар нигоҳ накард,
З-он мекунад нигоҳ ба ту Кавсар ба чашми тар.

Бигзаштан аз ду кавн чу меъроҷ шуд туро,
З-он чурми умматон на зиёд аст, даргузар.
Нахли карам, ки нор ба Мӯсо намудааст,
Бо барги тӯҳфа пеши ту меоварад самар.
Гуфтӣ, ки ходими фуқароям зи луфти ом,
Эй сайд, ҳама ба фуқарои худ нигар.
Дарвеш соилест, ки бар остони туст,
Бикшой дар барӯ, ки надорад дари дигар.

Эй хандаи ту пеши ҳама соҳибэътибор,
Ҳар кас, ки анбари ту шуд, озод шуд зи нор.
Ҳар кас пиёда аз раҳи меъроҷи ту бимонд,
Ту рафта хуш савора барӯ ронда роҳвор.
Ҳалқа чӣ ҳоҷат аст, ки занӣ бар дари карам.
Чун халқае турост карам монда гӯшвор.
Эй офтоб, фарки туро тоҷи нур бас,
Баҳри фалак чи бошаду дурҳои шоҳвор,
Гуфтӣ, ки ман танам зи бечурми умматон,
Мужда бар умматон, ки тани туст барқарор.
Бар нӯҳ фалак савор зи таъзим карда роҳ,
В-он, ки пиёда баҳри факирон шуда ба қор.
Меҳмони хон таваҷҷӯҳи халқу туро зи ҷӯ.
Чун хон ба сӯи пушти шикам монда рӯзадор.
Равшан шуд аз баромади ту в-ар на кушта буд.
Бе офтоби рӯи ту бар лаъл кӯҳи қор.
Дарвеш ҳамчу шамъ диҳад чони худ ба бод,
Гар оядаш насиме аз он мӯи мушқбор.

Он сағи кӯрро мусоҳиб соз бо ҷамъе фақир,
Гар бадӣ ўро аз ин бошад, бигӯ: «моро мағир».
Сурати Чинро набандад ҷашми хоб аз ҳаҷри ту,
Бовучуди он ки ўро ҷой бошад бар ҳарир.
Машварат дар ҷилваи руҳсор бо ойна кун,
К-аз пайи коре чунин бояд касе равшанзамир.

Холи чону дил ба ӯ ман гуфтаму мастӣ навишт,
Шояд он турки ситамгарро хуш омад аз дабир.
Нек бигзор аз рақибат бо ту чун бад мекунад,
Хайрбод авлост, эй Дарвеш, бо шахси шарир.

Эй сарви ноз, чун ту ба бӯстон кунӣ гузар,
Хидмат кунанд наргису гунча ба чашму сар.
Аз ғамзаҳои хеш ба гул бахш сӯзани,
То чоки чома дӯзаду хор оварад бадар.
Гар ту равӣ ба дидани гул, нест ин аҷаб,
Бояд шудан ба дидани ӯ к-ояд аз сафар.
Худро ба ошиқон макун, эй лола нисбате,
Ин лоф мезанӣ ба кадомин дилу ҷигар.
Дарвеш ошиқӣ куну Фарҳодвор бош,
Ҳар кас, ки мункири ту шавад, гӯ сару камар.

Он миён лоф аз камар зад в-он даҳон дам аз гӯҳар,
Абрӯяш гуфто ба чашм: «Ин бевучудонро нигар».
Аз барои лаъли Ширин чист кори Бесутун,
Кӯҳканро ҳаст аз ҳам санги он хун дар ҷигар.
Чашмзаҳми ҳосидам аз рӯзи васли ӯ бурид,
Ҳеч захмеро набошад дард чун қатъи назар.
Гар диҳад он турки хиргоҳӣ маро дар хайма ҷо,
Чун сутун дар хидмати ӯ бандам аз оҳан камар.
Аз сари кӯят бувад доим сухан Дарвешро,
Нест ҳарҷой, ки гӯяд ҳар дам аз ҷои дигар.

Эй хуш он кишвар, ки дорад чун ту шохе шаҳриёр,
Бо вучуди Юсуфе ҳамчун ту Мисраст ин диёр.
Шаҳр дорад раванак аз ҳусни ту ҷаннат чун зи хур,
Даҳр бошад хуррам аз бӯи ту чун бог аз баҳор.
Тири ту бар ман занад, то боз насонад дигар.
Мегурезам ҳар тараф аз пеши мардум чун шикор.

Дар дилам мижгон мазан, дар вай чу киштї тухми меҳр,
З-он, ки гардад тир гум чун фитад дар киштзор.
Чун сухан дурр гашт аз авсофи ту Дарвешро,
Эй шаҳи хубон, зи луфти хеш ўро гўш дор.

Об резон кард баҳри кишт абри навбаҳор,
Боз омад боғро обе дигар бар рӯи кор.
Гунчаро дар сояи сарви равон бингар ба хоб,
Гул ниҳода аз сари ёрї сари ў бар канор
Пой дор акнун, ки чоми айш дастат медиҳад,
Чун суроҳї аз миёни сабзаву гул сар барор.
Ҳамчу гул берун марав аз боғу биншин дар чаман,
К-аз сари ёрї туро гаштаст домангир хор.
Аз хасу хошок, эй Дарвеш, охир кам най,
К-ў ба рӯи об дорад гашту тарфи чўйбор.

Агар барои гуле шуд забони ман чун хор,
Зи гуфтаҳои бад акнун ҳазор истигфोर.
Кунун зи шарм чу паргор, барнаёрам сар,
Ки будаам ҳама саргашта баҳри нақшу нигор.
Зи бим мекунам аз ашк ин замон тасбеҳ,
Ки бастаам барои бутон бисе зуннор.
Агарчи банда сазовори оташам, ё раб,
Ба нури худ, ки насозӣ маро ба шўълаи нор.
Зи ҷумла рӯ ба ту овард ин замон Дарвеш,
Гузошт чун ҳамаро ҷурмаш аз қарам бигзор.

Эй шўҳ, дар ойина кун аз лутф як боре назар,
В-аз тоби рухсорат бубин фўлодро хун дар чигар.
Аз шавқи он қадду зақан ҳар наҳл бар тарфи чаман,
Гар нест дар оташ чу ман, чун пўхта месозад самар?
Чўбе, ки пеши пой дар он маҳ қалбад дар остон,
Соям чу сандал ҳар шабе бо ашк баҳри дарди сар.

Дур аз камони абрӯяш аз сахми тири оҳи ман,
Мурге нагардад бар ҳаво аз шом то вақти сахар.
Дар санъати ошиқкушӣ пайдо нагардад то абад,
Эй шӯх, устоде чу ту чун тег дерат коргар.
Дар Бесутуни шоирӣ Дарвеш чун Фарҳод шуд,
Дар ошиқӣ чон меканад, не он ки бинмояд ҳунаро.

Эй санам, аз ҳаҷри рӯят ҳаст бутро рӯи зар,
Баҳри исори ту дорад лаълу гавҳар дар назар.
Ашкро дар дида меорам ба сӯи кӯи ту,
Чун касе, к-ӯ тифлро дар маҳмил орад аз сафар.
Санг аз суратгарӣ Фарҳод Ширин ном кард,
Мекунад ночизро чизе ба санъат коргар.
Нест хирғаҳ он, ки шаб аз ҳола даври моҳ баст.
Пеш раҳ гирад зи бими тир оҳи ман сипар.
Аз барои теги ӯ бо ҳам рақибонрост ҷанг,
То чи хоҳад аз бадӣ ин қавмро омад ба сар.
Гуфтаӣ Дарвеш, моҳу меҳр он гаҳ рӯи дуст,
Нек гуфти, ҳар чӣ меғӯӣ як аз як хубтар.

Аз он ду чашму ду абрӯи дӯстон ҳар чор,
Бувад балои дилу дину ақлу чон ҳар чор.
Агарчӣ бар сари чорам фалак бувад хуршед,
Ба пойбӯси раҳат бигзарад аз он ҳар чор.
В-аро ба ҳуснфурӯшиву чор суд ба банд.
Париву меҳру маҳу ҳуррову камон ҳар чор.
Ду лаб ба хӯрдани хуну ду чашм в-аз горат,
Касе кучо бигурезад зи дасти он ҷаҳор.
Бар остони ту хандони якдигар бошанд,
Сагу рақибу Дарवेशу посбони ҳар чор.

Аз пайи обу алаф умре Давидам чун шикор,
Ғайри пайкори дигар аз ман наёяд ҳеҷ кор.

Чун ниҳоли беша ҳаргиз кас надид аз ман самар,
Гайри барги хештан дигар набудам ҳеч чиз.
Бод андар хокдони даҳр паймудам чу гард,
Баҳрае аз ман наёмад мардумонро чуз губор
Гарчи накди рӯзи хуш дар роҳи исён шуд талаф.
Ҳамчунон ҳастам аз он файзи ато уммедвор.
Дард мепурсанд дар дорушшифо, не аз амал,
Ё Раб, аз лутфу карам Дарвешро тимор дор.

Эй нишони наъли асбу гарди роҳат дар гузар,
Соликонро раҳнамову сарваронро тоҷи сар.
Оламеро айбу масх аз лутфи ту пӯшида шуд,
Хубтар аз айбпӯшӣ нест дар олам ҳунар.
Ҳафт ахтар чун шумори мил дар меъроҷи ту,
Ҳашт чаннат уфтода чун вилоят дар гузар.
Гарди роҳат гар набошад ҳола даври моҳро,
Аз кучо созад ҳисори фитнаи даври қамар.
Дида дар як турфатулғайн дидани ҳар чиз буд,
Мардумӣ бинмуда бо ҳар як зиҳӣ соҳибназар.
Сарварон он ҷо ба тори анкабуте розиянд,
Остонатро кучо дархӯр бувад ҳар мухтасар.
Нест гайр аз шаръи ту роҳе дигар Дарвешро,
Гар шавад сад раҳ сараш чун хок шореъ месипар.

Эй, ки ранҷе аз рақибаш як замон дар раҳгузор,
Раҳм бар ман кун, ки рӯзу шаб маро бо туст кор.
Сурати Ширин пиёда бошад ўро дар рикоб,
Чун равад бар Бесутун он хусрави хубон савор?
Ғамзаву чашми туро пинҳон чи ҳоҷат бурд ҷон,
Чун ҳама кас ошқоро мекунад қасди шикор,
Бар сари хоки шаҳидон о, ки баҳри диланат,
Ҳар тараф аз мардумон такбир хезад дар мазор.
Ошиқӣ Дарвешро бехтар бувад аз хоҷағӣ,
Мард бояд марди дин бошад, на марди рӯзгор.

Он туркро бо ғамзазадан дар ғаҳи шикор,
Чандон, ки чашм кор кунад, чашм кард кор.
Аз чашми рӯзгор расад захм бар дилам,
Шуд равшан ин назар, ки тӯй чашми рӯзгор.
Ширин ҳам уфтода бар Кӯҳкан зи об,
Кор уфтад мудом барои фитодакор.
Он мохро чу ҳаст ҳавои шикасти ман,
Эй абр, санг бар сари ман аз ҳаво бибор.
Чун дил ниҳодааст ба чизе, ки мерасад,
Дарвешро ба раҳ набувад чашм интизор.

Агар либоси касон орзу кунам дар бар,
Сазад, ки пӯст канандам зи тан чу чӯби сипар.
Мачӯй мардӣ аз кас аз он ки камбинон,
Зи айби дида ниҳанд айнаке ба пеши назар.
Чу нест ҳеч кушоде зи аҳли байти ҷаҳон,
Ҳамон бех аст, ки бар халқ баста дорӣ дар.
Мачӯй курби бузургон, ки маҳ ба ҳар манзил,
Қариб ғашт ба хуршед, мешавад камтар.
Мабин ба моли касон з-он, ки пур кунанд пайкор,
Барои халқ чу сарроф мешиносад зар.
Мачӯ зи ҳеч касе бандапарварӣ, Дарвеш,
Мадех ба мадҳи касон хотири суҳанпарвар.

Агар аз ишк чу Фарҳод най дар пайи кор,
Ҳамчу Мачнун шаву бо кори касе кор мадор.
Худ бувад хурраму чун гул ҳама кас шод аз ӯ,
Он, ки чун сабзаи сероб бувад беозор.
Гули максуд ба пеши ту фуру кас накунад,
Гар сарошеб кунӣ нохуни худ ҳамчун хор.
Бар тамоӣ наниҳӣ дил чу маҳи бадр ба меҳр,
Дар фузун кӯш, ки алтоф надорад микдор.

Кор чун рост наёяд ба сухан, эй Дарвеш,
Ба қачӣ чанд забон рост кунӣ дар гуфтор?

Парвона гуфт шамъ чу буд аз ғами ту зор,
Худро мадеҳ ба бод дар ин холи гирудор.
Маҷнун нашуд зи гуфтани «Лайлӣ» ҳамӯш даме,
Мард он сухан, ки гуфт, бар он бошад устувор.
Эй боди бешумор бари ўст чону дил,
Чизе, ки мебарӣ зи ман он ҷо бару шумор.
Дилро насими кӯи ту бас, гул чӣ мекунад?
Девонаро хуш аст ҳавои хуш аз баҳор.
Дарवेशро ҳар он чи бувад баҳри кори туст,
Дур аз ту ҳар чӣ кард, наёмад в-аро ба кор.

Буд аз Ширин, на аз Фарҳод нақши он нигор,
Дархурои давлати соҳиб намояд рӯи кор.
Ҳеҷ чиз, эй боғбон, наншон барои бедилон,
Лола рӯяд гар ба коре, гул барои доғдор.
З-он ҳама хубӣ дилам дар зулфи ў печидааст,
Ҳар ки шуд ошуфтабахт, ўро парешонист кор.
Асб метозад ба даъвӣ, чун кунад бар ман гузар,
Ҳаст ин таъчил ҳам аз давлати нопойдор.
Ҷанг бо бахти бад, эй Дарвеш, кардан суд нест,
Кор чун зор аст, некӯ кай шавад дар корзор.

Бадр бо меҳри рухат лоф агар зад аз дур,
Нест ў бо ту муқобил, сухане гуфт аз дур.
Мардуми ҷашми ман аз гиря наҷӯяд ҳолат,
Тамаъ аз дона бибурад чу ба об афтад мӯр.
Ман, ки фошам ба бадӣ нест ғам аз гуфти ракиб,
Накунад гӯш кас он қисса, ки бешад машхур,
Ашкам аз дида шуду дур зи дидори ту монд,
Ҳар ки бебок равад, зуд бияфтад зи ҳузур.

То дил аз ишқ барафрӯхтай, эй Дарвеш,
Ҳамчу қандил зи ҳар ҷои тус тобад нур.

Булбулу гулро мабин, эй шохи гул, беҳтар зи хор,
Ёр он бошад, ки ӯ дар вақти бебаргист ёр.
Дар замин меидид наргис не либоси сарву гул,
Гуфт: «Беҳ аз чизи кас дар дида хори раҳгузар».
Бод аз таъчил бикшодан либоси гул дарид,
Қор нуқсон мекунад он кас, ки бошад ҷустқор.
Ҳок бар фарқи рақибат 3-он, ки ҳамчун бод шуд,
Ҳар қучо бигзашт бар ҳар кас аз ӯ омад ғубор.
Гуфтамаш: «Миннат бидорам аз ту ҳар чизе расад»,
Гуфт: «Миннат ҷист, эй Дарвеш, ту ҳиммат бидор».

Беҳуш ман зи ишқу ту аз бода беҳабар,
Воқиф қучо шавем зи аҳволи яқдигар.
Ўро ба сад забон зи ман, эй шона, бозпурс,
Ҳар ғоҳ, ки мекуни ба сари зулфи ӯ гузар.
Чун бандаро ба рӯи худованд дидаанд,
3-он рӯ ба пой зулфи ту кокул ниҳод сар.
Дар орзуи он, ки миёни ту бингарем,
Доим ҷу ҳалқа дӯхтаам дида бар қамар.
Дарवेशро мақом Айёзӣ ба ишқ шуд,
Шак нест, ин ки ом шавад ҳос аз ҳунар.

Баски боло мекунад дар ҳештанбинӣ назар,
Ҳоҷаро дастори давлат хоҳад афтодан зи сар.
Пули дунёи пули раҳ қун, ки селоби фано,
Чун дарояд 3-ӯ нахоҳӣ шуд ба пуле роҳбар.
Ғар занӣ бар абр хирғаҳ бар мисоли маҳ бар ӯ,
Дур аз пеши ту бодо фитнаи даври қамар.
Ҳарчи зерӣ осмон созию болои замин,
Чун аз инҳо парвариш дорад, шавад зеру забар.

Пешбинӣ, хоҷа, чун Дарвеш доим пеша кун,
Гар ҳамехоҳӣ ду олам, бошадат ҳаққи назар.

Баски дар ҳачри ту гуфтам ҳама шаб аз ғами ёр,
Ҳаст уммед, ки бедор шавам охири кор.
З-ин ҳама хуни чигар нақш пазирад рақаме,
Ёр дар доираам роҳ диҳад чун паргор.
Гар зи ман кор наёяд карамаш з-они ман аст,
Вочиби моли Худо ўст, ки афтод зи кор.
Ҳар киро меваи Ислоҳ Худо рӯзӣ кард,
Ҳамчу Мӯсо шачари нур бувад ўро нор.
Дорад уммед бар алтофи ту, ё раб, Дарвеш,
Ноумед аз карами хештан ўро мағузор.

Бар дили Хусрав ғами Фарҳод н-омад коргар,
Оҳ аз он дил, к-ӯ бувад аз санги хоро саҳттар.
Кай зи теги Хусравӣ боке бувад Фарҳодро,
Теша чун худ афганод болову дорад зери сар.
Аз ҳадиси Хусраву Фарҳод шуд равшан маро,
Эй азизи ман, ки давлат ҳаст беҳтар аз ҳунар.
Он, ки ҳамчун Хусрав ўро ёр шуд ширинлабе,
Бод нолон ҳамчу най нолон дар банди шакар.
Баски шеърат мардум, эй Дарвеш, аз бар мекунамд,
Дар суҳан хоҳӣ гирифтани ҳамчу Хусрав баҳру бар.

Барҳам назада кокулу зулфи ту ду лашкар,
Аз теги миёншон ба замин рафта басте сар.
Бар пой ниҳанд зулфи туро сар зи сари шавк,
Кокул, ки шавад бо руҳи зебои ту ҳамбар.
Гар ҳоки туро ҳаст қароре, ки барад дил,
Мо тир бар онем, ки ў кард муқаррар.
Аз зарра фазун дил бари хуршед руҳи туст,
Гуфтанд, ки бисёр бувад чиз, муҳаққар.

Дарвеш бувад аблах аз он зинда ба ҳаҷр аст,
К-аз халқ шуд ўро сухани васли ту бовар.

Бадамал беҳ, ки чу Қорун бигузинад раҳи дур,
Ки пас аз марғ касе нафканадаш гӯр ба гӯр.
Шамъ чун рафт ба фонусу дари ў дарбааст,
Гуфт парвона, ки дар вай нанишинӣ ба ҳузур.
Гар фиребат дами айём диҳад чун шиша,
Ҳосилат хӯрдани хун бошад аз ин боди гурур.
Хонаат барзгари даҳр кунад зуд хароб,
Агар аз мазраи ў дур набошӣ чун мӯр.
Хори хори азизон бинигар, эй Дарвеш,
К-ин ҳама қисса туро бас бувад аз кашфи фунун.

Ту подшоҳи ҳуснию аз миру аз вазир,
Дар бандагит хат ҳама бинвишта к-ин ҳақир.
Наққош агарчи хуб кашад моҳу офтоб,
Аммо чу орази ту набошад яке мунир.
Азбаски хӯрд сурати Чин ғам зи оразат,
Афтода беҳуд аст зи баҳри ту дар ҳарир.
Оҳи ману хаданги ту дорад яке нишон,
Чун ғашт хуш чу доғ намонад нишони тир.
Дарवेशро бидид камоле дигар нашуд,
То шайхро мурид шуд, аз гусса ғашт пир.

Чу ман дар васфи ў хуршеди анвар,
Ба як матлаъ кучо бошад суханвар?
Ба ҳар пахлӯ сухан карданд, аммо,
Нагӯяд васфи дандони ту гавҳар.
Маҳи нав аз ду абрӯят чи гӯяд,
Ки ў худ бо яке набвад баробар?
Ба зулфайни ту кокулҳои хубон,
Ба мискинӣ гирифта тоҷ аз сар.

Ба пеши хатту рухсори ту гулҳо,
Зи акси худ дар об афганда маҳзар.
Зада баҳри қадаш бар якдигар чӯб,
Чу гашта бод сар-сар ва санавабар.
Ба зар ўро нашоюд сони худ сохт,
Буте чун ў нашоюд сохт аз зар.
Чу нуқс аз ҳасм ёбад шеъри Дарвеш,
Зи бадбин кай фитад чавҳар зи чавҳар?
Аз ў ҳар хурдабин огаҳ набошад,
Фалак кай мешиносад чашми ахтар?
Суханшон пушту рӯ афтода з-он аст,
Ки медузданд тӯмораш зи дафтар.

Чун зи пеш ояд хадангаш бар қафо бандам сипар,
То наёбад нӯки пайконаш аз он сӯ раҳ ба дар.
Як назар гуфтӣ маро ҳар кас, ки бинад чон диҳад,
Қони ман, хуш гуфтай, ман ҳам дар ин дорам назар.
Рӯи зарди ман агар шуд хок боқӣ бод ёр,
Умр мебояд, ки бошад, нест ғам нуқсони зар.
Дӯстон уммеди бимам дод аз дилбар рақиб,
Дар ароҷифанду ҳар як медиҳанд навъе хабар.
Ҳеч коре нест чун бедарди сар, Дарвеш шуд,
Ҳечқора дар ҷаҳону бозар аст аз дарди сар.

Чун зи сумми маркабат гул бошад, эй чобуксавор,
Он мунаққаш бар тани ман бех зи раҳти зарнигор.
Ҳар ду тан дар кӯи ў бастанд ақди дӯстӣ,
Бахт ёрӣ карду танҳо монд пеши банда ёр.
Бо рақибӣ сағ маро бигзораду хандад зи дур,
Ҳамчу он шахсе, ки бошад дар тамошои шикор.
Дар дили мо кош будӣ, новакат чун гашт гум,
Чун шад аз дасти ту боре омадӣ бо зарнигор.
Дар сари Дарвеш аз хубон ҳавое мондааст,
Ќуз ҳавои хуш набошад завқи пирон аз баҳор.

Чун гулу наргис, эй бихишти хур,
Дӯстат шод боду душман кӯр.
Ғами холи ту дил зи мардуми чашм,
Мерабояд чу мурғ дона зи дур.
Бедиле к-ӯ ба нори ишки ту сӯхт,
Чун гул аз хоки ӯ барояд нур.
Аҳли даъвист чун рақиб ба ишқ,
Бояд овехтан варо маншур.
Накунад тарки ошиқӣ Дарвеш,
Ғар ба дораш кунанд чун Мансур.

Ҷонам ба хори ғамза чу булбул макун фиғор,
Эй гул, ки бо ҷамоли ту дорад ҳазор кор.
Эй хол, бар сарат машав хатти кашидарӯй,
Гуфтам туро басте, ки бар ӯ нест эътибор.
Он зулфро, ки даст ба ҳар чиз мерасад,
Барбод кай шудӣ, агар ӯро будӣ виқор.
Баҳри нисори наъли саманди ту ҷон ба каф,
Истодаанд халқ, ки кай мешавӣ савор.
Дарвеш ҳеҷ зи мумсик маҷӯ, ки ӯ,
Бигрифт дар ғилоф кафи худ чу боздор.

Ҷонам ба бод шуд зи пайи гарди роҳи ёр,
Чизе, ки шуд зарур, шаванд аз паяш савор.
Дар коргоҳи ишқ нашуд шугли кас тамом,
Фарҳодро ханӯз дарун мондааст кор.
Шона ба сад забон накунад шарҳи зулфи ту,
Сад-сад масал агар кунад аз марзбон шумор.
Чун хор то рақиб бар он гул забон кашад,
Дашном додаанд аз ин кеш сад ҳазор.
Дарвеш, сӯзи ишқ на дархӯрди дарди туст,
Маҷмар барои уд бувад, не барои хор.

Чу моху ҳола, эй чашми маро нур,
Даруни чашмию аз чашми ман дур.
Наёй чониби бехону бемон,
Ки мебояд бихиште дархӯри хур.
Бихишти оразат дар чашми сӯфист,
Ки мебояд ба шаб дар хоби ӯ хур.
Даруни парда ҳам пайдост рӯят,
Намонад шамъ дар фонус мастур.
Чу ганчи ишқ созад фош Дарвеш,
Шавад шаҳре аз ин вайрона маъмур.

Ҳолати парвона чун з-эшон набинад ошкор,
Шамъ хезад дар самоъи сӯфиён гирад канор.
Мекунад сахв аз ҳаёли зулфи ту сӯфӣ ба зикр,
Баҳри он тасбехро ҳар дам зи сар гирад шумор.
Рӯзгорат бишнавад он чӣ нашнудӣ зи кас,
Ин насихат ёд дорам ман зи пири рӯзгор.
Барги гул, эй булбули нолон, диле дорад ба танг,
Чанд чун шабнам нӣҳӣ бар вай зи ашки хеш бор.
Бахтро сарришта чун кандил дар дасти ту, нест
Чой, эй Дарвеш, он ҷо кун, ки бидҳандат қарор.

Хоҳам аз тоси фалак чун Каъбатайн чандон қарор,
К-ӯфтад бар чашми ман як бор чашми он нигор.
Дидани рухсори ӯ дар хоб хуш меоядам,
Худ чӣ з-он беҳтар, ки кас восил шавад беинтизор.
Чун ба чашми ман намебинад касе рухсори ту,
Аз чӣ чашми мардумӣ дорам зи халқи рӯзгор?
Гарчӣ сӯфисоям аддаҳр аст, чун бинад рухат,
Ташнаи он оби рӯ гардад, чу тифли рӯзадор.
Ғарки баҳри ғафлати Дарвеш, лек аз ёди дӯст,
Чун барорӣ сар аз ӯ, як дам ганимат мешумор.

Дорам ғами дилдор чу Фарҳоду ғами кор,
Дар ишқ дилам аз тарафайн аст гирифтор.
Музди қадами ман, ки шудам аз пайи он гул,
Бахшид дар ин раҳ ба поям сари худ хор.
Сӯфӣ, ки миён баста набошад ба раҳи ишқ,
Дар ҷубба нашоёд, ки кунад ғайбати зуннор.
Эй шамъ чу парвона бимирам караматро,
Баҳри ҳама нурию барои дили ман нор.
Безӯру зар афтода зи ҳичрони ту Дарвеш,
Монандаи шахсе, ки бувад муфлису бемор.

Доман агар зи мо кашад он сарв, нест дур,
З-он саркашӣ кунад, ки ҷавон асту пурғурур.
Холаш бирафт аз дили ман чун хаташ дамид,
Берун ба вақт сабзад, кунад сар зи хона мӯр.
Парвонавор ҷониби он шамъ меравам,
Ҷои ҳадис нест, ки корест бас зарур.
Пеши малоҳати ту намак бенамак бувад.
Лаззат надорад он ҷӣ, ки бисёр ҳаст шӯр.
Дур аз ту, эй масеҳнафас, нест хуш дилам,
Ҳар кас, ки ҳамдамаш набувад, ҳаст беҳузур.
Хунобаи сиришку дили оташин ба ишқ,
Дарвешро ҳикояти тӯфон шуду танӯр.

Дар ғазаб рафтӣ, ки дидам комататро дар гузар,
Гар бадӣ кардам, бубахшо, аз гуноҳам даргузар.
Сад ҳазорам тег агар ояд ба сар аз дасти ту,
Бе ту, эй хуршед, натвонам даме бурдан ба сар.
Ашқу рӯи зарди моро пеши чашмат қадр нест,
Қимате чандон надорад пеши мағстон симу зар.
Бо ракибат дил макун хуш гарчи гарки ашқ шуд,
Сағ бувад мурдор ҳар чанде, ки тар бошад, тар.

Баҳри авсофи туву дидан рухат Дарвешро,
Орифи соҳибкамоле бояду соҳибназар.

Дар кишвари тамкин ту Сулаймониву мо мӯр,
Ҳастем зи ҷон амри туро бандаву маъмур.
Бар ҷисми заифам ғами холи ту гарон аст,
Монандаи он мӯр, ки ӯ дона кашад зӯр.
Мӯре, ки бувад хонаи ӯ бар сари кӯят,
Резем бараш дона, ки роҳаш набувад дур.
Кори ману ту қиссаи мӯр асту ва раҳ аст,
Кай боҳабаре гар шавам аз пой ту ранҷур.
Дарвеш, к-аз ӯ мӯр наёзурд ҳама умр,
Озурдани ӯро мадеҳ, эй умр, ту дастур.

Дорам ду дида бе ту, як аз як пуробтар,
Ҷону диле ба ҳаҷр як аз як харобтар.
Омад намози шому равон ёру ман хароб,
Пеш омада ду кор, як аз як шабобтар.
Бадмасттар яке зи яке бошад он ду чашм,
З-он ҷону дил кунанд як аз як кабобтар.
Дилбар зи дида дуру рақибам ба пеши чашм,
Мушқил ду заҳмат аст, як аз як азобтар.
Дарвешро бичӯ дилу озори ӯ маҷӯ,
Ҳаст ин ду кори хайр, як аз як савобтар.

Дар ҷаман меғуфт булбул васфи рӯи он нигор,
Рехт гулбун³⁷ бар сараш аз гул табакҳои нисор.
Бас аҷоиб менамояд рӯи ӯ бо навхатон,
Чун гуле к-он оваранд аз мулки дигар навбахор.
Аз ҳадиси дурри дандони ту мешуд нуктае,
Моҳрухсорон ҳамеғуфтанд бо ҳам «Гӯш дор».

Бар мисоли булбулу гул дар миёни дӯстон,
Ҳар ки бикшояд забони таъна, бад бошад чу хор.
Ихтиёре нест чун Дарвешро дар ишқи ту,
Шоҳи ман, гар мекушӣ ўро, ту дорӣ ихтиёр.

Дошт пинҳон дил бәсе сирри миёни он нигор,
Чун камар афтод охир бахяаш бар рӯи кор.
Баҳри қатли ошиқон ҳочат ба ёрӣ нестат,
В-ар ҳамин хоҳӣ, дар ин маънӣ Худоят ёр бод.
Кор чун Фарҳод сахту бори ғам бар дил чу кӯх,
Дур аз он шириндаҳан ин аст моро кору бор.
Мебарам бар сина нақши наълу аз сӯзи дарун,
Мениҳам дар оташ онро бар он чобуксавор.
Ҳаст чун Мансур иззатдор ушшоқи туро,
Шоҳи ман Дарвешро ҳам аз қарам иззат бидор.

Дар миёни мавҷи ғам он бех, ки дил гирад қарор,
Чун ба рафтани киштии аз тӯфон наёяд бар қанор.
Ваъдаи васли ту моро мекушад, не бими ҳаҷр,
Сабр бисёр аст осон тарқи андак интизор.
Қону дилро нест осоиш ба аҳди зулфи ту,
Бехузуриҳо бувад чун шуд парешон рӯзгор.
Баҳри тавба ҳалқро воъиз ба даст овардааст,
Чун шудам дар ошиқӣ аз даст, дасти ман мадор.
Сабт, эй Дарвеш, дар девон макун номи рақиб,
Шаҳси бадро дар ҷаҳон он бех набошад ёдгор.

Рӯй пинҳон кунад аз мардуми покизаназар,
Ки гул аз наргису булбул накунад ҳеҷ ҳазар.
Чун зи ҳубӣ ҳама чизе ба тақаллуф дорӣ
Бетақаллуф чу расидӣ, зи муҳибон мағузар.
Ғар саропои ту бинем бәсе айб макун,
Чун ба зудӣ натавон қард тамошони дигар.

Гар даме дур фитам, ҳоли ту пурсам сад бор,
Аз сари шавқ чу шахсе, ки биёяд зи сафар.
Аз рақибони ҷафокеш нанолад Дарвеш,
З-он ки доим дили Дарвеш балорост сипар.

Рақиб чун қалами ҷалд гар шуд аз озор,
Ки сар фуру равад ўро ҳазор бор ба нор.
Киро Азиз беҳ пурсад баҳои Юсуфи Миср,
Чу як амини баинсоф нест дар бозор.
Шикасти шона, на аз мўст дар сари зулфат,
Магар зи раҳгузараш бар диле расид ғубор?
Ба ишқ чора зи бечорагӣ бувад, эй дил,
Машав дучор, ки пур пурзаҳмат аст даъводор.
Зи ҳодисот бубар ҷон, ҷаҳон мачў, Дарвеш,
Ки шерро талаб аз ҷарга раҳ бувад, на шикор.

З-он ду рух чун акс дар ойина афтад, эй писар,
Чорбоғи гул намеояд мардумонро дар назар.
Он ду абруро намояд ҷудой дар миён,
З-он, ки ҳаргиз дидшон набвад ба ҷуз бар якдигар.
Нест дуре гар кашад ҳар зулф аз сўе саре,
З-он, ки н-ояд ҳамраҳӣ аз мардумони бодсар.
Аз далерӣ холи рӯят шуд ба мили хат асар,
Монд чандоне, ки охир бар сараш омад хатар.
Нест муллоӣ агар дар шоирӣ Дарवेशро,
Баҳри шеъри хуб ўро бас бувад илми назар.

Зи боғ рафтани, эй гул, чу бод дод хабар,
Зи ҳар чи рӯи ту зад сарв дастҳо бар сар.
Маро зи рафтани ту банд-банд месўзад.
Бад он сифат, ки ҷудо мешавад най аз шакар.
Ту рӯзи нек гузидӣ сафар, ки некӯ бод.
Валек нест аз он рӯз рӯзи банда батар.

Ба чуз хабар биоранд аз барои ман чизе,
Гаҳе, ки тӯҳфа фиристӣ ба дӯстон зи сафар.
Агар на аз ту башире расад сӯи Дарвеш,
Зи шӯру шар бувад ўро, ки одам аст башар.

Зулфро аз боду холашро бувад аз хат губор,
Ҳар якеро карда аз роҳе расонад рӯзгор.
Мурғ фориғбол бошад бар сари Маҷнун зи халқ,
З-он ки он вайрона афтадст дур аз раҳгузар.
Н-омад аз Фарҳод ғайр аз кӯҳ кандан ҳеҷ шугл
Шахсро кори гарон кардан панд аз рӯзгор.
Хели хайро чун гурезон дид хат бар оразаш,
Лашкар аз ҳар сӯ кашиду кард эшонро ҳисор.
Ёр, эй Дарвеш, бояд чун киромалкотибин³⁸
Ҳар чи бинад пеши дигар кас наёрад дар шумор.

Санге, ки афканӣ ба сӯи ошиқони зор,
Бар сар алав кунанд мисоли зарнисор.
Барҳост хат барои миёнҷии оразаш,
Печида чун шуданд ба ҳам зулфу гӯшвор.
Бигрехт офтоби ҷаҳонтобу моҳ аз ў,
Бар мардуми фарохравиш нест эътибор.
Он ним ҷаве сарв шуд аз пеши тавсанаш.
Оре, пиёда бар тарафаст аз раҳи савор
Маҷнун бигӯ накӯ, макунаш дар тариқи ишқ,
Н-ояд чу ғайри ишқ зи Дарвеш ҳеҷ кор.
Суҳанони ман, эй гунча раҳо кун ба ҳазор,
Хӯрдакорист, суҳанро ба суҳандон бигзор.
Зулфро пеши худ, эй кокули мушқин, бигузор,
Натавон гуфт ба ҳам кор намудан сари кор.
Дил, ки ҷаври ту кашид аз ғами хичрон вораст
Зуд озод шавад бандаи фармонбардор.

Гаму андӯху бало дар пайи ҷонанд, эй дил,
Хоҳӣ аз ҷумла шавӣ амн, ба ҷонон бисупор.
Гар ба куфри сари он зулф диҳӣ дил Дарвеш,
Мулк аз баҳри ту то ҳашр кунад истиғфор.

Сохтӣ дар зулфи ӯ, эй шона, дилҳоро фиғор,
Ин кашокаш то ба кай, даст аз гирифтрон бидор.
Ҳамчу он ҳинду, ки дар оташ фикандаш барҳаман,
Хол бар гулгунаи рухсорашу хат бар канор.
Бо вучуди оразаш зулф ончунон ошуфтааст,
Нест хуш дар ҷои некӯ ҳам парешонрӯзгор.
Хол рухсори туро дар дилбарӣ машҳур сохт,
Шӯҳрате дорад ба ҳар ҷо дилрабӣи холдор.
З-он миёни он даҳон гуфти сухан дар пеши халк,
Ҳар чи пинҳон буд, эй Дарвеш, кардӣ ошкор.

Шуд чудо чун най зи тегат бандам аз банди дигар,
Дӯхт бо ҳам тират аз нав сохт пайванде дигар.
Ҳамчу Яъқуб ар касеро даҳ писар бошад ба ҳусн
Хоҳад, эй Юсуф, зи Ҳақ ҳамчун ту фарзанде дигар.
Ҳамчу Фарҳод арчи Маҷнунам, валекин мешавад,
Ҳар замон ҳайрони кори ман хирадманде дигар.
Рафт хушу нест гӯшам сӯйи ёрон то диҳанд,
Бар мисоли Шайхи Санъон ҳар якам панде дигар.
Аз каманди кокулаш дил шуд ба доми зулфи ӯ,
Гашт аз банде халос, афтод дар банде дигар.
То нагирам тарки ту, хӯрдам ба рухсорат қасам,
Нест з-ин беҳ маъҳазе дар ишқ-савганде дигар.
Фард шав Дарвешу по дарнеҳ ба кӯи ошиқӣ,
Нест ин коре, ки ёри худ кунӣ чанде дигар.

Шамъро меғуфт бод аз сӯзи ҳоли ман магар,
К-ӯ баромад гарм аз он гуфтору мепечид сар.

Аз дури гӯши ту -шаб тарсам, ки бар болини ноз,
Он бари рӯро ниҳӣ бар вай в-аз он монад зарар.
Айб бошад сурати Чинро намудан пеши ту,
Гарчи дар ҳар ҷои ӯ устод бинмоянд хунар.
Аз сарам савдои он кокул нахоҳад шуд бурун,
Гар маро бар дори ишқ аз кокул овезанд сар.
Заҳм агар бар сар расад аз теги ӯ Дарвешро,
Хуш намояд ҳамчу гулҳое, ки бошад бар сипар.

Садсолаат бинад падар, дар айшу шодӣ, эй писар,
Боре зи лутфи хештан сӯйи ятимон кун назар.
Пир аз ту мегардад ҷавон, ё Раб, ки бошӣ ҷовидон,
К-аз дидани рухсори ту доим ҷавон бошад падар.
Эй маҳваши навхоста, дар некӯӣ ораста,
Бадри, нагарди коста аз гардиши даври камар.
Баҳри падар монӣ басте, гар аз ту ҷони касе,
Моро дилу ҷон пора шуд, бодо дуруст ӯро ҷигар.
Дарвешро аз бӯйи ту ҳар лаҳза оям сӯи ту,
Ҳастам гадои кӯи ту, ҳаргиз нагаштам дар ба дар.

Фиканд тири ғалат сӯйи ман ба гоҳи шикор,
Расад нахоста чизе, ки хаст омад ба кор.
Чу берафик на имкони будааст, эй сабр,
Ту ҳам бирав ба раҳи ишқ чун бирафт қарор.
Ҳисоби ҷону дили халқ дошт пурсидам:
«Чӣ дорӣ аз мани бедил»? – ба ханда гуфто: «Ор»
Рафики ҳамсафару пайдор пур ҷустам,
Ба роҳи ишқ надидам саре ба гайр аз хор.
Ҳама ба кандани ҷону ба хӯрани хун,
Даме ба ишқ зи Дарвеш нагзарад бекор.

Қимати дурре зи баҳри фазл, эй оли гуҳар,
Ҳаст айбат ин, ки куштан бастаи занҷири зар.

Гар бидӯзӣ дида аз дунёи фонӣ мардвор,
Ҳар ду олам бошадат аз мардумии Ҳақ назар.
Гум шудӣ, мекун мунодӣ, то биёбӣ хешро,
Металаб, бошад, ки ёбӣ ногаҳе аз худ хабар.
Баҳри зар чустан ҳунар Дарвеш айби кори туст,
Гар бидорӣ даст аз кори ҷаҳон, бошад ҳунар.

Кӯҳкан чон хонд Ширинро чу шуд суратнигор,
Ҳуш бувад он коргар, оре, ки донад чони кор
Доштам миннат аз ӯ охир ба кор омад ба ишқ,
Ҳар ҷӣ медорӣ ниғаҳ, як рӯз меояд ба кор.
Ғам мадор, эй дил, агар дар ишқ саргардон шудӣ,
З-он ки бошад ишқ пурқору бар ӯ гардад мадор.
Сабр аз дидор баҳри беқарорӣ гуфтаанд,
Бингарам ҳоле, ки қорам бар ҷи меғардад қарор.
Гиряи зору дили зоре бувад Дрвешро,
Чун нагиряд дар фироқи рӯи он маҳ зор-зор.

Қам аст қадри ман аз ҳоки кӯи ӯ бисёр,
Чу он гулом, ки бошад нишаста бар сари бор.
Даме ба сӯи шаҳидони худ гузоре кун,
Ки воҷиб аст шудан гаҳ-гаҳе ба ғашти мазор.
Гули ҷамоли туро сад ҳазор савдоест,
Қасе зи ҳуснфурӯшон надид ин бозор.
Шароби ноб маҳӯр бо рақиби тундмиҷоз,
Ки қор талх намояд, чу бад бувад ҳамқор.
Чу он зарест, ки қорон зи гул қунад пайдо,
Қаро чу ашқ бишӯяд зи ҳоки раҳ руҳсор.
Ҳазор бор шикастӣ ту аҳду нест аҷаб,
Шикастан қари бебоқ бишқанад бисёр.
Агар ба зулфи бутон дил ниҳӣ, эй Дарвеш,
Қаванд аз раҳу банданд ҷоҳилӣ зуннор

Кард агар сурати Чин даъвии хубӣ бисёр,
Зад ба даври рухи хубат сари худро бисёр.
Гуфт: «Об аз ғамат, эй гул, зи ҳубоб аблаҳ кард»
Баски зад бар сари хубӣ рухи ту дар гулзор.
Чарх аз мо, ки кашад доира бар нуктаи моҳ,
З-он, ки саргашта шуд аз меҳри рухат чун паргор.
То барад зулфи ту дил аз ҳама пардохтаам,
Бори дил бас бувад ўро чӣ кунад дигар бор.
Куфр агар гуфт зи васли сари зулфат Дарвеш,
Кард охир ба ҳадиси рухи ту истигфор.

Кашам ба гоҳи арак сӯбасӯи тавсани ёр,
К-аз ин баҳона кунам гашти кӯи ў бисёр.
Саги ту нек бар ў раҳ гирифтӣ мерасадаш,
Ки бетарик аз ў рӯ ба дашт кард шикор.
Ту лофи ҳуснфурӯшӣ ҳамезанӣ дар боғ,
Ба даври оразаш, эй гул, надидаи бозор
Расид вақти аҷал теги ёр бар сари ман,
Даме ба ёварӣ омад, ки буд охири кор.
Мудом баҳри ғадойӣ ба кӯйи ў Дарвеш,
Кушодадаст бувад ҳамчу сурати девор.

Кӯрии чашми ракибон мешавам бо ёр ёр,
Дар таакқуб ҳаст меҳи дидаи маккор кор.
Мурдам аз боби дигар бар остони ёр рав,
Ҳалка бар дар зан, ки бошад ҳасмро мисмор мор.
Гар туро боре бувад боре ба пеши ёри хеш,
Борҳо бар дил ракибонро расад з-он бор бор.
Накши худ дидам, ки бесомон шудам дар ошиқӣ,
З-он, ки донад ҳолати саргаштагӣ паргор гор.
Охир, эй Юсуф, зи ҷону дил харидори туам,
Ҳамчу Яъқубам магардон дар ҷунин бозор зор.
Буд чун Дарवेशро қайду ҳичоб аз куфру дин,
Якҷиҳат гардиду зад дар хиркаву зуннор нор.

Гар маро мекушад би кин он ёр,
Ҳукми Аллоху аҳадул қаҳҳор.
Мекашӣ тир, эй камонабрӯ,
Чанд сахмам диҳӣ, бикуш як бор.
Хуш шавад гунчаро дил аз дардам,
Гар яке бишнавад ғамам зи ҳазор.
Гарчи андак кашад дилам ғами ту,
Нест ин андак аз барои он бисёр.
Бешумор аст доғи ман чун чарх,
Эй маҳ, ар нест боварат бишмор.
Хабари чашми ёр мепурсем,
З-он, ки шарт аст пурсиши бемор.
Гуфтамаш чист офтоб ба хусн,
Гуфт он маҳ, ки кӯҳ аст бекор.
Меравам сӯи кӯи ӯ Дарвеш,
Ба мани хаста ҳиммате медор

Кай дурр буваду холи баногӯши ту ҳамбар,
Бо мардумаки дида нашуд ашк баробар.
То суд ба даст оварад аз хоки раҳи ту,
Савдоиву ҳарчоиву аз кисса бувад зар.
З-он рӯю лабат оби ҳаёт аст к-аз ӯ хвард,
Чун Хизр хат аз обу сари зулфи Самандар.
Бошад, ки ҳам аз давлати фитроки ту бошад,
Рафтан бари ҳам бо сағи кӯи ту баробар.
Дарвеш, ки шуд бо ту муяссар ҳама чизе,
Ҷӯро шуд аз ин давлату иқбол муяссар

Камар бо тегӣ кин банду миёнат то расонад шарр,
Зи бадхӯйӣ, ки дорад маст доим ончунон лоғар.
Туро ойина рӯшан гуфт, аз диӣ бурдани рӯят,
Бихамдуллаҳ, ки худ дидӣ, намекардӣ зи мо бовар.

Чи гуна зулф густохона н-ояд пеши рӯи ӯ
Зи кокул чун барад он сарвро ҳукми равон бар сар.
Аз ин куфре, ки хоҳад лоф зад з-он тан бути симин,
Ба вақти сохтан сад бораш афканданд дар озар.
Ҳама васфи ҷамолат дар сухан Дарвеш мегӯянд,
Ки натвонад ҷавоби ӯ касе гуфтан аз ин беҳтар.

Гар чу ойина паси пушт кунӣ нақшу нигор,
Аз дили соф тавонӣ, ки бубинӣ рухи ёр.
Ҳоби гафлат, ки ҳама воқеа бад бинӣ аз ӯ,
Давлате бошад агар зуд кунандат бедор.
Ин ҳама кор, ки аз баҳри ту таъмин карданд,
Сурате бошӣ агар пушт ниҳӣ бар девор.
Пойдор аз чи кунӣ ҷой чу ёрон рафтанд,
То расӣ зуд ба мансурвашон по бардор.
Беш дар банди зару мол мабош, эй Дарвеш,
Зилла чун баста мугонро набувад бар зуннор.

Гашт чун хоки шаҳидони ту акнун лолазор,
Гар зиёратро намеойӣ, бикун гашти баҳор.
Гар биёбам хоки поят ҳамчу райҳони сафол,
Сабзаву гулзор неқ ояд ба чашми хоксор.
То барояд офтоби сурати Ширин зи кӯх,
Кӯхканро чун шафақ шуд дида аз хун ашкбор
Хештанро то гадои кӯйи он хуршед хонд,
Мохи нав зуд ошно шуд з-ин сухан дар ҳар иёр.
Баҳри зорӣ пеши ӯ Дарवेशро бошад суол,
З-он, ки дар олам забунтар аз гадойӣ нест кор.

Кард Осаф чун Сулаймон даъвати ваҳшу туюр,
Аз чи боре суфрае нафшонд бар сӯрохи мӯр.
Эй ки мехонӣ касонро беш бар хони карам,
Устухоне сӯи қалби худ фикан охир зи дур.

Аз намакдони лабат рӯзист моро оби чашм,
Шӯрбахтонро набошад баҳра ғайр аз оби шӯр.
Зарфишон дасти карам ҳар сӯйу очиз бенаво,
Мебарад, оре, нисор он кас, ки дорад дасти зӯр.
Шоҳ агар Дарвешро созад фаромӯш дур нест,
Дар бихишти адн аз ин толеъ падида ояд қусур.

Гар Сафо боядат аз хони касон бошӣ дур,
Шамъ к-аз хеш хӯрад, ҳар чӣ хӯрад, гардад нур.
Зог кай нияташ давлати Кайхусрав ёфт (?),
Он ки аз ганчи ҷаҳон кард талаб ганчи ҳузур.
Охируламр чу дар хок ҳамебояд рафт,
Беҳ, ки дар хок кунӣ хонаи худ паст чу мӯр.
Чанд бо заҳр ба озори дили Гул гардӣ
То ниҳӣ шахд барои дигарон чун занбӯр.
Аз пайи сайди ҷаҳон ҳар ки равад, эй Дарвеш,
Ҳамчу Баҳром ғитад охир аз ин гӯр ба гӯр.

Гиря аз ҳад шуду вомонд сиришкам зи убур,
Гашт кӯтоҳ ба ҳар рӯд зи тӯфон раҳи дур.
Ҷон зи тан канда шуд аз хайли ҳаёли хати ту,
Набувад беҳ ба ҷое, ки бувад маскани мӯр.
Кучпӯштиву тунукмоя ба боғ, эй наргис,
Чӣ бувад гар накашӣ ҷуръа ту бо ин зару зӯр.
Ҷону дилро диҳад ором ба бӯйи ту насим,
Чун ҳаво хуб бувад, дар ҳама ҷо ҳаст ҳузур.
Худнамойи макуну рӯй бипӯш, эй Дарвеш,
Чун Хизир гар ҳама з-он оби ҳаёти машмур.

Гар наяфтад барги гул дар пои он сарв аз гурур,
Як замон, эй бод, бигзораш, ки ҳаст аз тоза зӯр
Ҳаҷрам аз Яъқуб афзун бе насими Юсуфест,
Ҳар кучо бӯ мерасад чандон набошад роҳ дур.

Чун барад гам ҳар касе аз донаи холаш чӣ гам,
Гар маро ҳам як даҳан аз вай расад монанди мӯр.
Аз ҳасад ойина касро ҳеч нанмуд аз рухат,
Оҳ, аз он шахсе, ки ўро нест айби худ ҳузӯр.
Баски чун фонус Дарвеш аз хаёли шамъи худ,
Хӯрд шаб нури чароғу дигаронро дод нур.

Гар чу реги шишаи соат бувад гам бешумор,
Чун ду дил бошад яке, ҳаргиз наёяд 3-он губор.
Лоларо чун нест ҳамдардӣ ба ғайр аз доғи хеш,
Қои он дорад, ки дорад чоми пурхун дар баҳор.
Шохи гулро то бувад чамъиятӣ хуррам бувад.
Гарчи ўро дар гулистон бо гулу барг аст хор.
Дар касе овез агарчи донаи пуркиматӣ,
3-он, ки дур аз гӯш чандон хуш набошад гӯшвор.
Эй ҷавон, пирӣ талаб кун, бишнаваз аз Дарвеш панд,
Корфармосе бувад гар худ набошад марди кор.

Мекунад ҳар тири он абрӯ зи чандин дил гузар,
Аз камони нарм саҳт андохтан бошад ҳунар.
Рӯйзар(д) ушшоқ аз ангези он хайли хатанд,
Ашкангезӣ чу бошад мешавад бисёр зар.
Ҳоли дил таҳқиқ аз он зулфам намегӯяд касе,
Сад парешонист ҳар як медиҳад навъе хабар.
Қон чу хоҳад сӯи ў шуд, дил мабанд, эй тан дар ў,
Нест некӯ дӯстӣ бо мардуми аҳли сафар.
Дар сухан Дарвеш чун Мачнун машав Фарҳод бош,
3-он, ки дар таври ғазал ҳам ишқ бояд ҳам ҳунар.

Маро бар тан нишони чӯби дилбар,
Бувад нахле, ки орад ошиқӣ бар.
Касе к-ӯ инчунин симинтане дид,
Бувад кофар агар бут созад аз зар.

Фалак дар пеши рӯят гуфт бо маҳ,
Мақун торику бигзар аз баробар.
Насими субҳ гуфтам з-он даҳон аст,
Зи рӯи ноз гуфт он ёр камтар.
Дари хайре, ки бикшой ба Дарвеш,
Ҳамон гардад ба рӯят боз он дар.

Моҳи нав аз ҳаёли миёни ту, эй писар,
Дар даври маҳ чу халқа намуд аз сари камар.
Сурух дид бар камар аз халқа ёр гуфт:
«Заҳми забон ба даст наёяд ба якдигар».
Ширин бувад зи лаб сухани он даҳон шунид,
Ҳамчун касе, ки медиҳад аз гойибе хабар.
Сар бар сари ҳаманду ҳам он абрӯвон мудом,
Ҳамчун ду тан, ки киштии эшон бувад қадар.
Дарвеш хост гарди раҳи ӯ ба ханда гуфт,
К-ӯ хоки дидаест гадоро дар он назар.

Мабин моро баде, эй дӯст, чун хор,
Ту неқӯии худ чун гул ба ҷо ор.
Моро мағзор, эй Ширин, чу Фарҳод,
Ки рӯзи саҳт мебояд шудан ёр.
Миёнаш, эй камар, бинмо ба мардум,
Аҷаб рамзест гуфтам сир ниғаҳ дор.
Рақиб аз талхгӯй кушта гардид,
Ки санг аз заҳр ояд бар сари мор.
Ба Дарвеш ар намоӣ рӯӣ, эй хур,
Худо бинмоядат аз лутф дидор.

Мӯи хаташ қунад ба сӯи ҳолу лаб назар,
Ҳайрон к-аз он ба дона қунад майл ё шакар.
Эй турк, агар туро қадарандоз ҳондаем,
Бо мо чарост саҳт гумонат ба ин қадар.

Вомонда баҳри туст зи хуршед моҳи нав,
Бингар ба ҳоли ӯ, ки ғариб асту навсафар.
Ин нуктае, ки гум чу миёншон вафо шудааст,
Бояд, ки дилбарон бинависанд бар камар.
Дарвеш боз кард зи кӯи ҳавову хирс,
Беҳуд марав, ки нест аз ин кӯча раҳ ба дар.

Майли як мӯ нестам аз кас ба санҷобу самур,
Хок агар бар хештан пӯшам зи бебарги чу мӯр.
Чун халос аз дасташон ёбам, равам бар ҷои хеш,
Гар кашандам чун камон сад пай ба сӯи хеш зӯр.
Ман на он мурғам, ки дар вайронаи дунё ба шаб,
Поси ганҷи дигарон дорам чу буми рӯзкӯр.
Ҷони ман сӯзад дар ӯ пайваста чун фонуси шамъ,
Гар ба миннат чун бихиштӣ хулла пӯшандам зи нур.
Ҳар гадо гӯяд, ки дар инҳо шикасти нафс нест,
Беҳтар аз аҷзи гадоӣ пеши Дарвеш ин ғурур.

Новакат сохт дилам хаставу ҷон низ фигур,
Задӣ, эй сахмкамон, боз ба тире ду шикор.
Ҷону ақлу дилу дин бурд ду чашмат аз ман,
Чи бало буд надонам, ки маро гашт дучор.
Сӯзи ашкам накунад раҳм маро бар дилу чашм,
Оташу об зи кас менапазирад зинҳор.
Ҳастам афтода ба кӯят кашӣ бар дорам,
Қадаме ранча кун, эй ёру зи хокам бардор.
Гуфти, эй дӯст, димор аз ӯ барорам, Дарвеш,
Ҳочат ин аст маро аз карами хеш барор.

Нофаро мушқин ба зулфат мушқбор,
Иззати мӯи сафеди ӯ барор.
Ҳар касе гӯяд сухан з-он ҳолу лаб,
Шӯҳра бошад дилрабои холдор

Шамъро аз лофи хуснат сӯхтанд,
Он, ки бадкор аст, бошад аҳли нор.
Зулфат зи хат шуд равон ошуфтаҳол,
Бар парешон зуд меояд губор.
Ҳоҷати Дарвешро кардӣ раво,
Ту зи афғон растиву ӯ з-интизор.

Некӯ гирифт зикри лаби хеш он писар,
Чизе, ки шуд забонзада осон шавад зи бар.
Борик нукта, ки миёнбаста нагашт,
Огоҳ аз ҳаёли миёнаш ба чуз камар.
Хоҳад расад тири ту бар чонам оқибат,
Бисёр чун ба хотири ман мекунад гузар.
Қоё расад чу хоки раҳи ёр част ашк,
Тифлест давлате, ки равад аз пайи ҳунар.
Дарвешро самуми ғамат зад ба роҳи ишк,
Шукри Худо, ки пӯхта шуд охир дар ин сафар.

Нашуд зи марҳамати ман хунук дили маҳзур,
Зи бодбезани парвона шамъро чӣ ҳузур.
Зи касби хеш маро хоки роҳи ўст писанд,
Хуш он амал, ки тавон бурд бо худ андар гӯр.
Аз он ки то ба шаҳидони хеш менигарӣ,
Худо диҳад ба ту лутфи хеш кашфи кубур.
Касе чу нест ба наздики ман зи наздикон,
Чи гӯям ин ки зи дурӣ чӣ мекашам аз дур (?).
Зи боли худ маталаб сирри ошикон Дарвеш,
Ки нест мурғ агар чанд пар барорад мӯр.

Нақши ӯ бо нақши Ширин соз, эй суратнигор,
З-он ки беҳтар менамояд кор дар пахлуи кор.
Айби Фарҳод аст, к-ӯ бар нақши Ширин теша зад,
З-он ки натвон гул задан дар ошикӣ бар рӯи ёр.

Дар миёни мо бувад шаҳре тафовут з-он, ки ҳаст,
Хасми мо дар ошиқӣ шаҳрею он бешаҳриёр.
Чор дар чори муначчим кори ночорӣ бувад,
З-ин қиронаш ҷон равад ўро агар гардӣ дучор.
Зарраву хуршед дар тобанд аз меҳри рухат,
Ҳаст халқе бар ту ҳайрон аз сиғору аз кибор.
Аз барои он даҳан ҷоне, ки бар н-ояд зи шавқ,
Ҳаст чун чизе, ки баҳри ҳеҷ бар н-ояд ба кор.
Гар гадои худ шуморӣ шоҳи ман, Дарвешро,
Зикри хайраш ин бувад пайваста то рӯзи шумор.

Надорам саркашӣ дар пеши теги ёру не афсар,
Ки дар гарданзадан бинҳанд ҳар чизе, ки буд аз сар.
Нагӯям бо касе охир ниҳон бо ман ҳадисе кун,
В-агар гӯям бад-ин хорӣ, ки аз ман мекунад бовар.
Ҳаво бо ў муҳолиф гашту меҳоҳанд аз ў халқе,
Наҷот аз гаркаи баҳри ғамат чун киштӣ аз лангар.
Кӣ мегӯяд зи мо дар ошиқӣ бас қиссаи Мачнун,
Зи чандин лашкаре бошад якеро ном дар дафтар.
Фузулӣ³⁹ бошад аз Дарвеш васли ёр меҷӯяд,
Ки аз оби Хизир дур аст сардоре чу Искандар.

Неъматӣ дидор ҷӯ дар Хулд не маъвои зар,
З-он, ки дар қаҳтӣ басте мурданд зар дар зери сар.
Роҳрав хоҳад фарози ҳашт ҷаннат ҳам сирот.
То кунад з-он ҳам ба сӯи дӯст дар маҳшар гузар.
Ошиқон хилватнишин гаштанд чун Асҳоби Қаҳф⁴⁰,
Хонаро якбора бар мардум бароварданд дар.
Он, ки бо худ мебарад дониш саломатрав бувад,
Роҳзан аз корвоне мол ҷӯяд, не хунар.
Гар на сӯи ў равӣ, дар ҳар қадам зарбе хӯрӣ,
Гар равӣ чун сикка, эй Дарвеш, бар болои зар.

Нест пайрах синаамро накши наъл аз ишқи ёр,
Бурдаам пай сӯи дил дар ҷустуҷӯи он савор.
Гул, кӣ бошад то кашад лашкар ба даври ҳусни ту,
Ту шахӣ аз ошиқони хешу ӯ мири ҳазор.
Гуфтамаш: «Фарҳод кӯҳе канду ман ҷон меканам»,
Гуфт: «Он корест ин баҳри ҷӣ меояд ба кор?».
Каъбатайнро чун набошад ҳеҷ чашме беназир,
Ҳар кӣ мегардад варо мебин ба чашми эътибор.
Маърифат, Дарвеш, беҳтар бошад аз моли ҷаҳон,
Хочаро қадр аст пеши худ туро дар ҳар диёр.

Ҳамчун шукуфае, ки равад аз сари самар,
Рафт аз ҳаёли рӯи ту шавқӣ гулам зи сар.
Наргис ниҳод пеши ту сар бар замин гуфт:
«Аз чашми туст шӯҳрати ман, кам макун назар».
З-он лаъли худфурӯш наёяд зи кон, ки дошт,
Дарде зи ҳаҷри ганҷу висоли ту дар камар.
Тири ту бигзарад зи тани бедилон равон,
Чун он касе, ки раҳ кунад аз кӯчаи дудар.
Дарвеш медиҳад хабаре аз висоли ёр,
Имрӯз ӯст ошиқу дарвеш бохабар.

Ҳамчу дандони ту гуфтам набувад неку дур,
Турки ман хандазанон гуфт, ки «Боре, бу турр».
Нест барбаста чу бар ришта худ ин машҳур аст,
Кай ба дандони ту аз ришта занад паҳлӯ дурр.
Дӯстдораст, ки кардаст қирон паҳлӯи мох,
Чун дар ойинаи рӯи ту намояд рӯ дурр.
Лаълу ёкут ба даври ту ба хуни чигаранд,
Бурд даст аз ҳама то ҳаст бар оғбозӯ дурр.
Назми Дарвеш, ки беҳтар зи дури шахвораст,
Гӯш кун з-он ки набошад беҳ аз ӯ дилҷӯ дурр.

Ҳар тараф дар кӯи ӯ бином рақибе дар гузор,
Бештар аз ҳарчӣ парҳезӣ, ба раҳ гардад дучор.
Гӯшаи роҳат маҷӯ, эй дил, чу додӣ хат ба ишқ,
Рӯзу шаб чон кан, ки баҳри банда бисёр аст кор.
Гар кунӣ доғе фузун бар дарди бедармони ишқ,
Нест айбе хубтар бошад барои эътибор.
Ҷоми хун деҳ, сокиё, не май чу омад рӯзи ҳаҷр,
З-он ки бояд кард маҷлис дархӯре аз рӯзгор.
Беқарорӣ мекашад дар синаи Дарвеш оҳ,
Оҳ аз он дарде, ки он як дам намегирад қарор.

Ҳамчу хома кардам аз васфи хати ӯ тарки сар,
Медиҳам хатте, ки аз вай бошад сар дар хатар.
Гоҳ дард, гоҳ хуну гоҳе об бошад ашки мо,
Ин ятимӣ мекунад аз пуштаи чандин хунар.
Гар парастиданд дар даври руҳат бутро масӯз,
Ҳаст чурми бутпарастон, нест ӯро з-ин ҳабар.
Нек мекӯшад дилам дар ишқ то рафт аз барам,
Шахс мебояд, бале, мардона бошад дар сафар.
Сад гираҳ мушқ аз ҳадиси зулфи ӯ Дарвеш баст,
Нест осон гуфт ҳар байте ба сад хуни чигар.

Ҳар чой, ки пайдо шуда бар ойина зангор,
Чашмест, ки аз ҳаҷри ҷамоли ту шудаш тор.
Гардам ба сари қуи ту аз заъф ба пахлӯ,
Чун сояи он сағ, ки бувад бар сари девор.
Шиква бари холи ту зад аз мондагии хеш,
Бурдем бад ӯ тири бад-ин дард гирифтор.
Бар лола зи бас хун, ки ба ҳаҷри гули рӯят,
Шуд баста зи ҳар дида қавӣ сад чу гули нор.
Дарвеш, ки шуд хоки шаҳидони ту дар ишқ,
ӯро ҳасе аз қаҳгили девори худ ангор.

Мех буд дар нақши наъли асби он зебосавор,
Аз барои равшанӣ ушшоқро ҷоми мазор.
Зулф гоҳе пеши рух, гоҳе бувад бар дӯши ӯ,
Ҳаркӣ савдой бувад, як ҷо намегирад қарор.
Шикваи дилҳо аз он зулфаст, ҳеҷ аз ҳол нест,
Халқро бо ӯ, ки биншинад ба ҷои худ чӣ қор?
Заҳмате, ки мерасад дар ошиқӣ зинат бувад,
Бедилонро ҳамчу лола ҳол бошад доғи ёр.
Дар миён, чун Бесутун, Дарвеш хуш дар ошиқӣ,
То ба қай гирӣ мисоли хайма доман бар қанор.

Эй Юсуфи мо чи қардӣ аз ноз,
Дидори Азиз қардай боз.
Рухсора ҷу гул мапӯш в-ар на,
Аз парда бурун ғитад басе роз.
Пайваста ду абрӯят ба шӯҳӣ,
Бо ҳам қачақанд гашта анбоз.
Як рӯз зи мардумӣ ба кӯят,
Моро ҷу сағони худ қун овоз
Осм ба кӯи ту ҷу Дарвеш,
Аз бими ҳасуду тарси гаммоз⁴¹.

Эй сарв, аз қадӣ ту ба ҳубӣ қашида ноз,
Гул пеши орази ту қушода ғуфт ниёз.
Лаб баст ғунча, то нақунад з-он даҳон суҳан,
Оре, ба пеши халқ ҳамӯшанд аҳли роз.
Зулфат зи рух ғузашту ба тақлид дур монд.
Қаҷтабъ рафт роҳи баду з-он нағашт боз.
Дар дини ошиқон набувад ғайри саҷда ҳеҷ,
Эй мӯхтасиб, дигар ту чӣ мепӯтсӣ аз намоз?

Табхола кард он лаби ширин зи сӯзи ту,
Дарвеш, чанд мекашӣ ин оҳи чонгудоз.

Он париро чу бубинам мани девона ба ноз,
Банд бандам кунад аз ишқ чу занҷир овоз.
Пеши он қомати зебо мазан аз боло лоф,
Қисса кӯтоҳ кун, эй сарв, макун фитна дароз.
Сӯфиён гар гузаронанд ба дил дар сачда,
Теги он ғамза зи бими ту бибурранд намоз.
Рӯзи хуш буд маро дард чу шамъ аз рухи ту,
Шаб даромад дигар он дард зи сар кард оғоз.
Бо ту он шӯх агар з-он ки насозад Дарвеш,
Рав таҳаммул куну бо ҳӯи бади ӯ ту бисоз.

Эй биҳиштӣ, рав на ҷонсӯзӣ, ки ҳастӣ дилфурӯз,
Шамъи ҷаннатро набошад оташи парвонасӯз.
Бингарад тӯфон ба ҷашми акшбори хештан,
Ҳамчу ман ҳар кас шабе орад дар ин борон ба рӯз.
«Зиндаӣ?» Гуфто ханӯз аз саҳтии ҳичрони ман,
Ҳаст чизе дигараш бо ман, ки мегӯяд ханӯз.
Хирқаат гар ҷок шуд дар ишқ сӯфӣ з-он ҷӣ бок,
Дӯхта бисёр дорад пораи дигар бидӯз.
Медиҳад Мачнунии Дарвеш аз он Лайлӣ хабар,
Инчунин девонае, оре, набошад бе рамӯз.

Аввали шом шуд, эй шамъ, туро гирияю сӯз,
Шаби ман рӯзи ҳисоб аст кучой ту ханӯз.
Бигузораи, ки бисӯзад, ғами парвона махӯр,
Шабравасту натавон доштан ӯро то рӯз,
Ман, ки омӯхта ғаштам ба ҷафокории ту,
Аз бадомӯзӣ ту ҳар чиз, ки хоҳӣ омӯз.
Душманандӯзи худ дӯстии хубон аст
Нест он дӯст, ки гӯяд ба ту душман андӯз.

Беш кун кор чу шахбоз ба сайд, эй Дарвеш,
Хуш набошад зи қафои дигаре шуд чун юз.

Агар либос набошад марову неъмату ноз,
Чӣ айб, хоҷа, ки ман ошиқам на шоҳидбоз.
Ту рӯи хеш чу ойна пок кун зи губор,
Сиях мабин рухи моро зи дуди оху ниёз.
Ба бевучудии худ фориғам зи давлати кас,
Хумо чӣ суд, ки бар устухон кунад парвоз.
Ба ишқ хондани халқам ҳамедихад ваҳшат,
Ба кӯҳи Тур нигоҳ кун, ки ўст соҳиби роз.
Сабукхирад нигарад сахтию гаронии санг,
Зи чавҳараш чӣ шиносад, чу нест аҳли гудоз?
Ба хирка аз пайи он дӯхт накди худ Дарвеш,
Ки то дуруст бимонад зи дузду аз гаммоз.

Ба Кӯҳкан саги Ширин хӯрад чу ногаҳ боз,
Барои ҳурмати ў бас кунад зи сангандоз.
Ситорабин шудаам, баски рӯз менигарам,
Ки мурги номабарам сӯи ман кай ояд боз.
Ба сачдаанд дилу чон ба пеши ёр, эй ашқ,
Бишӯй рӯй бад-ӯ зуд то расӣ ба намоз.
Чунин, ки баҳри ту Аллоҳу Акбар аз ҳар сӯст,
Бувад бигӯй Аллоҳу Акбари Шероз.
Чу ишқи рӯи ту Дарवेशро ҳақиқат шуд,
Накард васфи ҷамоли бутон зи рӯи маҷоз.

Пеши васфи ту чи бошад зи гулу булбул роз,
Сухан он аст, ки ҷое битавон гуфтан боз.
Кард бекории мо дар ту асар, эй сӯфӣ,
Бигзар аз мо, ки зи ту мегузарад вақти намоз.
Нармӣ, эй хоҷа, макун гармравӣ дӯр раҳи ишқ,
Нахли мӯъмин набарад ҳеҷ касе сӯи Ҳиҷоз.

Баҳри парвона чароғе бифурӯз, эй зоҳид,
Нури хилват чӣ кунад сӯхтае вақти гудоз?
То ба кай аз ғами анвоъи сухан, эй Дарвеш,
Чорае нест ба ҳар навъ, ки бошад месоз.

Ба чурми саркашӣ аз кокулат гирах кун боз,
Бар ӯ бубахш, ки дар банд кард мӯи дароз.
Сӯи фалак равад аз зулфи ӯ маро, ё Раб,
Чунон ки мург ба шаб дар ҳаво кунад овоз.
Зи ҷумла пок шуд ойина баҳри он, ки ниҳад,
Чу наъли тавсани ту рӯи худ ба роҳи ниёз.
Зи бандагии қадат сарв аз он бувад саркаш,
Ки дасти хоҳиши ӯ нест пеши халқ дароз.
Ба кӯи ӯ дили Дарвеш бо ҳаёлаш рафт,
Чу он касе, ки в-аро дигаре барад ба Ҳичоз.

Ҷуз губор аз олами хокӣ надидам ҳеҷ чиз,
Бар сари ман хоки пирӣ гаштааст ин хокрез.
Ман азизаш дораму дорад маро ӯ хоксор,
Хок бар фарқаш, ки ҳасми хешро дорад азиз.
З-ин ҳисорам мерамад дил, дил роҳи бедар аст.
Ваҳ агар будӣ-аз ин ваҳшатсари роҳи гурез,
Бандаи дунё машав, гар хочай озод бош,
Эй гулом, ўро машав якбора очиз чун каниз.
Нест аз дунёи дун Дарवेशро парвои хеш,
Ҳамчу он шахсе, ки дармонад ба рӯзи растахез.

Чу турки ман зи пайи сайд мепаронад боз,
Чу мурги рӯхи касон сӯи ӯ кунад парвоз.
Чу акси ойина дар пеши рӯи ту зи бутон,
Ба васфи ман намеояд аз кассе овоз.
Мисоли қадӣ ту мечуст об дар бўстон,
Наёфт сарвею бар хеш кард кисса дароз.

Бисӯз шамъ бари ёр, ҷойи худ созад,
Ту низ, эй дил, агар толибӣ, бисӯзу бисоз.
Сар аз ниёз фурӯ ор пеши ӯ, Дарвеш,
Ки ҳаст асли ибодат ба пеши ишк ниёз.

Чанд монанди магас монӣ ба хӯрду хоб боз,
Даст ҳамчун анкабут охир ба коре кун дароз.
Гуфгани шатранҷ боз аз баҳри ҷонбозӣ шунав,
К-ӯ намеғӯяд бибур, пайваста мегӯяд бибоз.
Ҳамчу наъл аз сахтрӯй сачда кардан суд нест,
Обрӯ гар боядат, рӯ тар кун аз ашки намоз.
Бетақозой тақозо мекунад з-он устод,
Муштарио гуфт агар кори накӯ хоҳӣ, бисоз.
Ин ки бандӣ даст, эй Дарвеш, дилро ҳам бубанд,
То эмин бошӣ даме чизе надуздӣ аз намоз.

Хуш баро, эй моҳ, агарчӣ лоғарӣ дар вақти рӯз,
К-аз ҳаёли абрӯи ӯ метавон дидан ҳанӯз.
Ҳашм кард он кас, ки медӯзад гиребони маро,
Гуфт: «Чун хоҳӣ дигар чокаш задан боре мадӯз».
Чанд бошад охи ман дар сина бо асбоби дил,
Ҳамчу он шахсе, ки ӯ аз кина бошад хонасӯз.
Ҳар шабе кандил сӯзи ишк мечӯяд дар об,
Ту марез, эй шамъ, обрӯи хуш-хуш барфурӯз (?).
Ҳоли ту, Дарвеш, он дилбар кучо донад, ки чист,
Чун намеғӯӣ, ту худ фош, ӯ намедонад рамӯз.

Хок то фарк зи гард аст дар ин роҳи дароз,
Раҳрави ишк чӣ дар пой кунад хокандоз.
Қуръа то нӯш кунӣ, чӯш басте бояд хӯрд,
Шиша чун дид пайи бода басте сӯзу гудоз.
Аз пайи ишваи дунё чу шудӣ кайи ту шуд,
Ки паре чанд намоянду хӯрад бозе боз.

Нангарад ишқ ба зебоии ту, дил баркан,
Сарв чун асл даромад, нашуд аз ӯ ба ноз.
Ҳамчу най ҳеҷ ба ҷуз нола надорад дар мағз,
Кард бебаргии Дарвеш ба охир овоз.

Хумор кай равад аз мутрибони чинисоз,
Маро ба дарди сар аз коса, соқиё бинвоз.
Зи бас карашма агар ҳаст чашми ӯ бемор,
Гумон баранд ба ӯ мардумон, ки ҳаст аз ноз.
Зи тири ғамзаи ӯ гарчи дури, эй сӯфӣ,
Мабош, эмин, к-он турк ҳаст дурандоз.
Агар на тири ту дорад чу дил кунад нола,
Набошадаш ҳазза ҳамчу мутриби бесош.
Зи ёр ҳарчи шунудӣ, ба кас мағӯ Дарвеш,
Ки пеши халқ набошад забон соҳиброз.

Хуш оядам зи рақибаш ба гоҳи арзу ниёз,
Ки мо равем зи раҳи ӯ ба бахт монад боз.
Барои поси рухат баҳри дафъи хоб кунанд,
Ба боғ булбулу гул то ба рӯз ҳар шаб роз.
Магар шаҳиди қадашро намози ғойиб буд,
Ки сарв бар лаби ҷӯ истода кард намоз.
Мадор чашм, ки тақя кунӣ зи ишқ бирав,
Чу хоби он, ки шуд аз дида гум ба як овоз.
Баланд дор ту ҳиммат ба факр, эй Дарвеш,
Ки чун шаҳоб кунад чарх қатъи дасти дароз.

Дар шаби ҳичрон ҷӣ созам гар надорам дида боз,
Ман на аз асҳоби қаҳнам то кунам хоби дароз.
Шаб қиёмат ғашту ҳамчун шамъ сӯзам дар рухат,
Ваҳ қадомин шамъ, к-охир несташ сӯзу гудоз.
Сӯфии ғаҳҳез ҳам имшаб намеояд бурун.
Чун қиёмат ғашт шаб, дар вай кучо бошад намоз?

Гӯ макаш хуршед тегу порас 3-ин шаб бубар,
Роҳи хешу киссаи ҳичрони мо кӯтоҳ соз.
Кас зи шаб бедории Дарвеш бо дилбар нагуфт,
Бас, ки бегоҳ буд, кас огаҳ набуд аз аҳли роз.

Дар миёни гулрухон чун сарв бошӣ сарфароз,
Бод чун хуршеди ҳуснат доиму умрат дароз.
Мекунад дил сачда дар меҳроби абрӯят мудом,
Эй хуш он шахсе, ки ӯ пайваста бигзорад намоз.
Сарв чун бар кард сар аз боғ гул хандиду гуфт,
Ҳаст аз баҳри тамошо хуб болои дароз.
Чун хиромӣ дар чаман, эй сарв, наргисҳо зи шавк,
Дида бар пой ту мемоланд аз рӯи ниёз.
Бо даҳонаш гуфт Дарвеш аз миёни ӯ сухан,
Сирри махфино нашоёд гуфт чуз бо аҳли роз.

Дар ноз қомати ту зи сарв аст бениёз,
Он кас, ки нози кас накашад, гӯ ба худ биноз.
Пеши ту гул ба мазҳаби ушшоқ сачда кард,
В-ар не кас ба либоси хун чун кунад намоз?
Чун шона саргузашт ба мӯи ту мекунад,
Сад бахш мекунад сухану мекашад дароз.
Маҳмуд гӯ вафо зи бутони дигар маҷӯй,
К-ин таври ом нест, бувад хосаи Аёз.
Дарвеш ҳақшинос шуд аз дидани бутон,
Бошад ҳақиқат ин, ки ҳақиқат шавад маҷоз.

Дил шуд аз лутфи ту чун лӯъбати абрешимбоз,
Қор дар ишқ бар ӯ ғант аз ин ришга дароз.
Ҳар як аз ҷашму лабу ғамзаи ту бо норест,
Хулқ некӯст рухатро, ки барад ин ҳама ноз.
Зулф мискин шуду афтоду ғаҳе неш овард.
Фитнае боз хати сабзи ту нав кард оғоз.

Талабад зулф ба роҳи ту зи Коҳал ба хусн,
Маст воҷиб, ки бичӯянд зи ҳамсоя намоз.
Чанг бо мӯхтасиби шаҳр нашоёд Дарвеш,
Чора он аст, ки дар ишқ шавӣ мазҳабсоз.

Зулф дур афтод аз он лаб хол неъмат диду ноз,
Ҳаст рӯзӣ дар насиб, оре, на дар дасти дароз.
Сачда кун сӯфӣ чу бинӣ бар сари кӯ рӯи ӯ,
Ҳаст чун хуршед он ҷо меравад вақти намоз.
Чун ба хубӣ дилрабо хуршед бошад пеши шамъ,
Бад бувад гар камтар аз парвона бошад ишқбоз.
Рӯй бинмо то мисоли Шайх Санъон оварад,
Сӯфиёро аз ҳақиқат ишқи ту сӯи маҷоз.
Безару зӯрӣ аз он Дарвеш хоҳӣ аз Худо,
То набошад рафтаниш аз кӯи ту сӯи ҳиҷоз.

Сир ниғаҳ дор, ки гардӣ ба шахӣ соҳиброз,
Хоси Маҳмуд зи хосияти худ гашт Аёз.
Покбозист калиди дари мақсуд, эй дил,
Ҳисса дарбоз, ки бар рӯи ту гардад дар боз.
Чун ҳамадӯст шавӣ, дӯст шавад ошиқи ту,
Ин мақомест, ки бар дӯст кунад ошиқ ноз.
Тири даъвӣ агар аз хештан андозӣ дур,
Ҳамчу ту сахткамоне набувад дурандоз.
Ҳамчу Дарвеш ҳар он кас, ки зи факр огоҳ аст,
Подшоҳасту надорад ба касе ҳеҷ ниёз.

Соқӣ, маро ба майкада кӯтоҳ кун ниёз,
Дасти карам ба ҷониби дарвеш кун дароз.
Гуфтам, ки: «Чанд ноз кунад чапми масти ту»?
Гуфто: «Ғалат мегӯӣ, ки н-ояд зи маст ноз».
Олуда ҷонам аз тани садпюра ишқ бурд,
Чун риштае, ки баркашӣ аз шамъи бегудоз.

Сӯфӣ намози ҳочат агар мекунӣ мудом,
Ин аз Худо бихоҳ, ки некӯ кунӣ намоз.
Дарвешро зи чаври ту хоҳиш нагашт кам,
Чандон, ки хайр пеши гадоро фузун ниёз.

Сарв шуд аз нисбати ӯ сарфароз,
Ҳар киро гуфтанд хубӣ, кард ноз.
Сайд то 3-он тарки дури кардааст,
Ҳар ки дидаш кард бар вай турктоз.
Хубрӯён пеши рӯят бандаанд,
3-он яке Юсуф бувад дигар Аёз.
Кори аҳли қайди ту якдаст нест,
Фарқ дорад мурги дастомӯз зи боз.
Аз ту пирӣ кай бувад Дарвешро,
Чун гадо ҳаргиз набошад бе ниёз.

Шаб сӯи кӯи ӯ, ки бувад Каъбаи ниёз,
Эй хоби беадаб, накуни пойи ман дароз.
Азбаски нозмасти қадатро зи ҳар тараф,
Аз нозукист ҳамчу алиф дар миёни ноз.
Гар дербоз оядам аз ишқ дил чӣ шад,
Танҳо на ин марост, ки расмест дер боз.
Аз даст чун шудам, бикун аз чавр ҳар чӣ ҳаст,
Помолгаштаро набувад бими турктоз.
Ҷуз сачдае, ки кард ба ихлос пеши дӯст,
Дарвеш аз он худ написандид як намоз.

Шуд хазон, соқӣ, бидеҳ май, нукл дар маскан бирез,
Баргрезон аст барги бода пеши ман бирез.
Чун ҳама мастему шаб соки зи дузд огоҳ бош,
Ҷом пеши шамъ дору бодаи равшан бирез.
Зулфу рӯи шоҳидон бингар ба базм, эй богбон.
Хӯшаҳои сунбулу аз барги гул хирман бирез.

Ҳар яке сӯфӣ зи ҷои худ ҷароғе барфурӯхт.
Ринди май, дар ҷом ту қандилро равған бирез.
Ашк ҳам обе тару бар рӯи ман дар сӯзи ҳаҷр,
Боре, эй абр, аз қарам бороне аз равзан бирез.
То биёбам гарде аз майхона, эй ходим, бирӯб,
В-он гаҳе дар домани ин ринди тардоман бирез.
То майе берун барад мастӣ ҳарифонро зи сар,
Ҷуръаро бигзор соқӣ, косаи якман бирез.
Дар ҷаман, эй сарв, бигзар Юсуфони боғро,
Нарх бишкан, каф бибур, хунҳо ба пирӯхан бирез.
Мумсики беҳайр дар гулшан писанди зог нест,
Устухони хушкро дар оташи гулхан бирез.
Ҳарчӣ дорад дар табақ исори роҳ кун лолавор,
Чун савор ояд равон дар пойи он тавсан бирез.
Бад мабар, Дарвеш агар ғайбат кунад, ҷое ҳасуд,
Хешро гӯ обрӯ, моро гуноҳ аз тан бирез.

Гуфтамаш: «Масти туро нек ба ҷуз хӯ ҳама чиз»,
Гуфт: «Оре, набувад қобили некӯ ҳама чиз».
Базм пардохта баҳри задани мӯхтасиб аст,
Гӯ: «Дарун о, ки ниҳодем ба як сӯ ҳама чиз».
Риндро қиса агар рафт зи паҳлӯ ғам нест,
Хуми майро ҷу ниҳодаст ба паҳлӯ ҳама чиз.
Гар баде гуфт рақибат бари дилдор мағӯ,
Натавон бурд пайи чиз ба яргу ҳама чиз.
Аз сари кӯи ту Дарвеш ба ҷое наравад,
Ҳамчу ҷаннат ҷу муҳайёст дар он кӯ ҳама чиз.

Мисоли шишаи соат дар ин шебу фароз,
Ҳар он чи медахӣ, он ҷониби ту ояд боз.
Басе бисӯз, ки гардӣ халос аз оташ,
Сиришки шамъ ба поён равад ба чанд гудоз.
Чу шона кори ту як мӯй кам нахоҳад шуд,
Ки кори рафта ба поён равад ба чанд гудоз.

Сари ниёз чу наргис кучо фурӯ орад.
Чу сарв он, ки ба умре баромадаст ба ноз.
Чу бум исми харобӣ қабул кун, Дарвеш,
Марез хун дамодам, ки з-он шавӣ шаҳбоз.

Наргис агар барад зи рухат сӯи гул ниёз,
Шояд, ки кӯри қибла надонад гаҳи намоз.
Дар аҳди қадди ӯ ба ту эй сарв, дар чаман,
Касро ниёз нест туро баҳри кист ноз?
Дар таъна тозиён накушоянд баркушод,
Маҷнун ба пеши ташназабонони дашт роз.
Парвонаро бисӯхтӣ, эй шамъ аз чи рӯй,
Бар богбони хеш забон мекунӣ дароз.
Дарवेशро зи хеш мабар пеши нокасон,
Худро масоз хору ба хори худ бисоз.

Ҳамчу фонусам касе дигар набошад дилфурӯз,
Ёри равшанрӯи ман шамъ аст шабҳо то ба рӯз.
Гуфтам аз пайкони ӯ обе расад бар оташам,
Шӯъла дар тираш гирифтӯ бештар шуд синасӯз.
Гуфтамаш: «Сад чома хоҳам чок кард аз дасти ту»,
Ханда зад: «Пироҳане гуфт аз барои худ бидӯз».
Рӯзи некӣ ошики васлат зорам мекушад,
То чӣ хоҳад кард дар шабҳои хичронам ханӯз.
Пеши мардон хори Дарвеш чун дунё мабод,
Гарчи ҳамчун хеш ӯро сохт золе чун ачуз.

Ҳаст чун қомати сарви ту зи сар то по ноз,
Чӣ аҷаб гар зи сари ноз кунӣ бо мо ноз.
Қимати нози худ, эй сарв, агар бишносӣ,
Пеши мардум накунӣ кори дигар, илло ноз.
Гох абрӯ турушу гох кунад лаб ширин,
Чанг бо ошики худ мекунад он маҳ ё ноз?

Гар бубинад рухи рангини ту дар боғ зи шарм,
Пеши булбул накунад ҳеҷ гули раъно ноз.
Нози сад кас кунад аз баҳри рухи ӯ Давреш,
На ҳамин з-он бути дилҷӯй кашад танҳо ноз.

Ёре, ки ҳаст гарммичозу забондароз,
Гар бошад офтоб аз ӯ бояд эҳтироз.
Он бут, ки нест аз ӯ хочате раво,
Бурдан раво ба ҷониби ӯ кай бувад намоз.
Хошоке аз раҳи ту бару сарв бурда об (?),
Гуфташ, ки ин қадар набрам аз қадди ту ноз.
Аз ашк шамъ бар рухи парвона об зад,
Он сӯхта бирафту наёмад ба хеш боз.
Дарвеш чун зи ишқ ҳақиқат баён кунад,
Бо он касе, ки ҳаст дилаш мункири маҷоз.

Чӣ хира монд ба гулзори осмон наргис,
Халилвор магар дид нав ҷаҳон наргис.
Зи барги сабз каф холию тан урён,
Чу одам омада пиндорӣ аз ҷинон наргис.
Надошт ҳеҷ, ки чун ғунча зар дар ӯ бандад,
Аз он ниҳод зари хеш бар даҳон наргис.
Мудом бар зари худ дида дӯхтаст зи бим,
Ки ҳаст дар ҳақи айём бадғумон наргис.
Якин, ки аз пайи даъвӣ зи қабзаи хок,
Ки дӯхтаст ба як тир шаш нишон наргис.
Ба пеши шеърӣ ту, Дарвеш, калами хушки ҳасуд,
Чунон бувад, ки тарошӣ з-устухон наргис.

Халке ба танг омад зи ман ҳар сӯй аз фарёдрас,
Бархост аз ҳар ҷонибе фарёдгар, фарёдрас.
Дар водии хичрони ғам, хомӯшгаҳ ман аз алам,
Дарде, ки чунбад ҳар қадам, з-он дил бинолад чун ҷарас.

Гуфтӣ, ки чони нав диҳам, чун чони деринат равад,
Эй аз қадам ҷонбахши ман, боз о, ки мурдам 3-ин ҳавас.
Дар поси кӯят роҳ деҳ шабҳо мани беҳобро,
Донӣ, ки ман оғаҳтарам аз посбону аз асас.
Хайрулумури авсато гуфтӣ шавад Дарвешро,
Оре, чу нақши вай равад, халқе равон аз пешу пас.

Дар дили решам ҳаёли хомаш ояд ҳар нафас,
Пешӣ бемори ҷароҳатдор пур ояд мағас.
Бо ғаму дардат маро осон баромад ҷони ман,
Гарчи душвор аст як касро баромад бо ду кас.
Теги ӯ бар сар набинӣ, эй рақибӣ бевучуд,
3-он, ки ҳаргиз менаёяд об бар болои ҳас.
Ҳар ки дар банди ту бошад, аз бало эмин бувад,
Фориғанд аз захми чанги бозу мургони қағас.
Гуфтаман: «Пешат ба рағбат медиҳад Дарвеш ҷон»,
«Кори дил, гуфто, ба зӯрӣ нест, ишқасту ҳавас».

Зулфаш ба сӯи гӯш надорад бадар ҳавас,
Гуфто, ки мултафит натавон шуд ба ҳайри кас.
Зад кокулаш гирах чу зи ҳад бурд саркашӣ,
Гуфто макун бад-он чи туро ҳаст дастрас.
Ҳолаш нухуфта монд, чу омад ғулув хат,
Ҳар дилбарӣ, ки дар сари ӯ буд, шуд абас.
Бо охи дил ба зулфи ту эмин зи ғамза рафт,
Шаб шахс бо ҷароғ бувад фориғ аз асас.
Дарвеш нест хуш, ки наёяд фиғони ӯ,
Бемор шуд ҳароб, ки аз нола кард бас.

Сӯи қанди лаби ӯ баски парад дил зи ҳавас,
Ҳама рӯ дида шавад баҳри тамоҷо чу мағас.
Ҳоли ӯ ҷашм надонам ба ҷӣ кардаст сиёҳ,
К-аз тамошои руҳаш кард ҷунон рӯ воғас.

Дил ба роҳи талабаш гум шуду фарёдаш ҳам,
Чун забоне, ки бияфтад ба сари роҳ зи чарас.
Зулф аз бурдани дилҳо накунад кӯтаҳ даст,
Ҳаркиро хирс дароз аст, намеғӯяд бас.
Ба ту ҳар шахс расад, таъна занад, эй Дарвеш,
Агарат ҳалқасифат қайд бувад бар дари кас.

Шуд чу булбул дар қафас з-ин мардумону гул абас,
Аз нақўғӯии некӯе нағӯям пеши кас.
Имтиҳон карданд Исоро, ки ӯ дам дардамид,
В-арна бо ноҳамдамон баҳри чӣ бояд зад нафас.
Ќуз нагунсорию нолидан набошад ҳосилаш,
Он, ки ӯ вобастаи горе шавад ҳамчун чарас.
Дар садо натвон расидан, то ба кай ноли чу кӯҳ,
Бас кун, аз фарёд, к-ин чо нест кас фарёдрас
Аз дурушти хошарӯбе бошӣ, эй Дарвеш, хор
Гар зи роҳи бераҳон умре бирубӣ хору хас.

Гар ба зоте нестат, эй гул, чу булбул дастрас,
Касб мекун донише боре чу мургони қафас.
Аҳли дониш з-он биное месупорад гушу хуш,
К-аз сари бедонишӣ барнояд аз вай як нафас.
Боғбон хуш гуфт тифли хештанро к-аз ниҳол,
Эй писар, мечин самар чандон, ки дорӣ дастрас.
Ҳар кӣ мехонад ба роҳат, ҷониби ӯ гӯш дор,
Солике бошад ба раҳ пасмондари бонги чарас.
Аз пайи дониш рав, эй Дарвеш, агар марди раҳӣ,
Не ба роҳи орзу чун мардумони булҳавас.

Надорам майл ҳамчун ҷугд дар олам ба чизи кас,
Маро ганче аз ин вайронаву кунчи қаноат бас.
Маломат нест он, к-аз халқ рӯгардон шавад халке,
Саломат меравад он, к-ӯ надорад дидае аз пас.

Ба хунин пундаи захми дили худ чома гар созам,
Аз он бехтар, ки дарпӯшам ба дасти дигаре атлас.
Зиёну суд гуфто ҳар ду бо ҳам бошад он хоча,
Зиёни ман макун, к-ӯ дигаронро суди ӯ мерас.
Аз ин беҳудагардӣ мекашӣ, Дарवेश, заҳматҳо,
Зи по биншину фориғ шав зи санги роҳу хору хас.

Мардум орам чон ба лаб аз ёди он лаб аз ҳавас,
Лаб кунам ширин аз он бўсад даҳони ман мағас.
Ҳамчу шамъ аз ман ба ҳаҷри рӯи он маҷлисфурӯз,
Баски дуди дил барояд, барнамеояд нафас.
Ман набинам рӯи эшонрову эшон рӯи ман,
Дар маломат нест бокам, мардумон аз пешу пас.
Бо ракиб, эй дил, нашоёд гуфт рози он даҳон,
Ҳеҷ кас бояд надонад, хоса худ он ҳеҷкас.
Баски тири он камонабрӯ расад Дарवेशро,
Пар баровардаст мурғи чону тан шуд чун қафас.

Агар кашад зи қадаш сарв сар, кунам пасташ,
Зи беҳаш ар наканам, бишканам сару дасташ.
Чу ринд пеши ту дар гардан афканад дастор,
Чӣ сарзаниш кунӣ, эй мӯхтасиб, дигар масташ.
Гумони ин ҳафакон дошт дил, ки пайдо кард,
К-аз интизори ту пайваста чапм мечасташ.
Зи абрӯи ту намехост кори дилҳо рост,
Дар ин қачӣ гаразе дошт он, ки пайвасташ.
Хушам, ки тир равон ҷониби ман андозад.
Ки ҷавр беш наёяд зи қабзаи дасташ,
Мабин харобии девонағони ишқ ки ҷугз,
Назар, чу дошт бар ин рӯз, дида барбасташ.
Барои дилани ту дуё мекунад Дарवेश,
Равон гузар макун аз вай, ки хочате ҳасташ.

Эй дар раҳи риндӣ зада баҳри карамат чӯш,
Дар дида ятимии ту бигрифта сару гӯш.
Он нақд, ки аз чуббаи сӯфӣ талабидем,
Ногоҳ бидидем зи риндони қабопӯш.
Он ринд, ки аз чуръаи ӯ сархушии мост,
Ҳар бодаи талхе, ки хӯрад, бод в-аро нӯш.
Сӯфӣ бари он ринд, ки ӯро караме ҳаст,
Бояд, ки чу саччода кашад ғошия бар дӯш.
Дарвеш зи риндии ту дидаст карамҳо,
Ҳаргиз накунад лутфу адои ту фаромӯш.

Агар бошад чу қатли ошиқон парвои нахчираш,
Нахоҳад ҳеҷ част аз шаст турки ман ба ҳар тираш.
Ба дандони ту чун дар нисбате дорад аз ин иззат,
Агар дар банд ҳам афтад, зи зар созанд занчираш.
Сӯи ушшоқ тир афканд ногаҳ бар ракиб омад,
Чу сайёде, ки дар нахчиргаҳ бар сағ хӯрад тираш.
Муриди шайх агар бинад руҳи дилхоҳи ӯ хоҳад.
Барои он ҷавон то умр бошад ғиммат аз пираш.
Ба сӯи сарви худ Дарвеш агар шуд нест эроде,
Равон чун сохт ӯро пири ишқу хонд такбираш.

Ойина аз акс дар хубӣ баробар гардадаш,
Давлате дорад баробар, бош то баргардадаш.
Он, ки хоҳад кард шабгардӣ чу фонуси ҳаёл,
Гар бувад шамъе зи ишқ ӯро муяссар гардадаш.
Ҳоли ман дар пеши он мардумкуш, эй мушфик, бигӯй,
Як замоне сабр кун, то кина камтар гардадаш.
Ман сипандам дуди ман он дудхоро кай расад,
К-аз таҳаккум уд дар маҷлис ба маҷмар гардадаш,
Бо ҳама хушкӣ, ки ҳаст аз зоҳидӣ Дарвешро,
Бӯсад он лабҳо чу дар маҷлис ба май тар гардадаш.

Эй ки аз дарду гами ҳаҷри ту дорам сина реш,
Кай бувад, ё раб, ки ман бидам туро то синареш.
Рӯ бигардонӣ чу пеш оянд дар раҳ бедилон,
З-он наметарсӣ, ки ман бидам туро то синареш.
Сӯи мискинон ба ноз аз гӯшаи чашме назар,
Кам макун чун аз ту з-ин чашме намехоҳанд беш.
Нодамида бар лабат хат з-ӯ кашид ошиқ рақам,
З-он ки меояд зи нӯши ӯ суханҳое чу неш.
Чун зи ҳар бегона бошад марҳамат Дарवेशро,
Хуш набошад гар дили ӯро биёзорӣ зи хеш.

Он, ки бо ушшок чанг аз гамзахое борадаш,
Гарчи бо мо бад кунад, ё раб Худо хуш дорадаш.
Аҳли он девонае дорад, ки ҳар дам он парӣ,
Бар рухаш меҳандаду аз лутф меозорадаш.
Ҳар тараф он туркро тире равад берун зи шаст,
Чонам аз пай меравад то сӯи ӯ бозородаш.
Сӯи ӯ тухми вафо афшон, ки чун абри баҳор,
Хуни дил аз дида ҳар соат фуру меборадаш.
Хотири Дарवेश хоҳад гӯшаи тақову зӯҳд,
Лек чашми масти он дилдор менағзорадаш.

Эй, ки гӯй бади Ширин зи пайи дилтангаш,
Санг зан бар сари Фарҳоду мағӯ ин суҳанаши.
Шамъ аз гиря чу ғассолии парвона кунад,
Шӯяд аз ашкашу созад зи пари худ кафанаши.
Барги гул ҳам ба ҳаводории булбул бипарид,
Богбон чун зи сари кина паронд аз чаманаши.
Холи ӯ гирд гирифтаст бар он лаб худро,
З-он, ки дар зер бувад бим зи чоҳу зақанаши.
Факри Дарवेश ба кӯи ту раҳаш дод, на зӯҳд,
Ба ҳунар кор шуд аз беш, на аз макру фанаши.

Беҳ аз пайкон равад ҳар сӯ хаданги роҳпаймояш,
Чи некӯ меравад бо он, ки пайкон аст дар пояш.
Бад-ин нармӣ, ки рӯмолат арақ чинад аз он ораз,
Ба пешат ҷои он дорад, ки резӣ зар ба болояш.
Хаёли қоматаш то рафт аз дил чашмаи хун шуд,
Чу нахле барканӣ об истад бисёр барҷояш.
Парешон ҳар тараф бар қоматаш зулфайни ӯ бинам,
Мисоли шамъ к-аз ҳар сӯй дорад соя болояш.
Чи зебо медиҳад Дарвешро з-ӯ маънии рангин,
Бад-ин сурат бувад чун ҳаст фикри рӯи зебояш.

Ба як назар, ки дар ойина дид рухсораш,
Чу ошиқон бувад он чашми шӯхи бемораш.
Нашуд зи ойина маҳ бурун зи сайқали меҳр,
Зи ҳаҷри рӯи ту азбаски хӯрд зангораш.
Фитад ба диданаш ойина сарнагун аз боме,
Ба лутф агар нашавад дасти ӯ ниғаҳдораш.
Ба рӯи ойина доранд дам ниғаҳ з-он рӯй,
Нагуфт ойина чизе ба пеши дидораш.
Ба рӯи хуб чу ойина рӯ кунад Дарвеш,
Касе, ки софдил омад, чунин бувад кораш.

Ба роҳи ишқи ту парвона пар ҳамезад хуш,
Чу хом буд, шудаш шамъ водии оташ.
Ба санг кам манигар санги аҳли савдоро,
Ки дар тарозӯи мисқолаанд чавҳаркаш.
Ба дасти кас натавонӣ кашид домани васл,
Чу даст даркашӣ аз дӯст, дасти худ дар каш.
Либоси касб талаб, чун танат зи обу гил аст,
Ки кори гил натавон кард ба амомаву фаш.
Зи кӯшишу кашиши раҳ кун сухан, Дарвеш,
Зи васф хусни бутон то ба кай кунӣ дилкаш?

Бори чон бошад кашидан чомаи дигар ба дӯш,
Бас бувад дилро хамин кисват, ки бошад синапӯш.
Даркаш, эй парвона дам чун шамъ гармӣ мекунад,
Безабонӣ бо забондоре чи сози чуз хамӯш?
Кардӣ, эй сӯфӣ, баҳои зӯҳди худ як чоми май,
Нест мастонро вукуфе, ҳар чӣ хоҳӣ, мефуруш.
Лаълу дур бо якдигар сахтанду аз чавҳар ба лоф,
Дар дурангӣ нуктаҳо з-эшон ҳамеояд ба гӯш.
Акл, эй Дарвеш, чун кор уфтад ояд ба кор,
Он, ки аз кор уфтад, ўро чӣ чои аклу хуш?

Биё бо мо даме дар ҳамдамӣ бош,
Парихӯй раҳо кун, одамӣ бош.
Мапӯшон рӯйи худ, эй Юсуф, аз мо,
Ба ихвон дар мақоми маҳрамӣ бош.
Мабодат ғам в-агар бошад ба мо дех,
Ту рӯзу шаб ба айшу хуррамӣ бош.
Чӣ суд аз кина дилро сахт кардан,
Бинои аҳдро дар маҳкамӣ бош.
Чу ҳасту нест, эй Дарвеш, сахл аст,
Ту фориг аз зиёдиву камӣ бош.

Бурун зи ҳар тарафе кокулат кунад сари хеш,
Ки шартӣ саркашӣ омад, нигоҳ аз пасу пеш.
Ғаҳе зи шона, ғаҳ аз бод мешавам дарҳам,
Ба хеш пари зулфи ту медиҳад ташвиш.
Ту шоҳи бед шикан баҳри даста бастанӣ гул,
Ки мо ба чидан барканем аз пайи дили реш.
Чу рух дар ойина диди, бичӯй хотири мо,
Чу некрӯй намудааст, бош некандеш.
Чӣ шуд, ки тири ту гум гашту шуд ба пеши касон,
Хафист, ки гумроҳ мешавад бадкеш.
Ракиби қач нашавад рост, пур мақаш захмат,
Ки меравад чу камон окибат ба хонаи хеш.

На олиме, ки дар ӯ хоҷа аст баҳсбадаст,
Низоъ бар сари дунёи дун макун, Дарвеш.

Бечигар натвон шудан дар ишқу кори мушкилаш,
Ҳар кӣ Фарҳодӣ кунад, чун Бесутун бояд дилаш.
Риштаи ҷон гуфтаам мӯят, чаро 3-ин дарҳам аст,
Вақти шустан нисбате чун ҳаст бо обу гилаш.
Роҳравро ҳаст заҳмат ҳосили роҳи Ҳичоз,
Марди раҳ набвад агар бояд дар ин раҳ маҳмилаш.
Гар кажӣ бинӣ зи ҳамрах чун ҳилол, эй офтоб,
Он бувад авло, ки бигзорӣ дар аввал манзилаш.
Ҳосили Дарвеш гуфтам ҳаст андар ишқи ту,
Гуфт: «Кай дарвеш бошад, он ки бошад ҳосилаш?».

Бар мисоли тешаи худ Кӯҳкан пинҳону фош,
Бӯсае ҳаргиз накард аз сурати Ширин тарош.
Накши худро дид Ширин, гуфт: «Боди Бесутун»,
Волаи накши ту то кай, ошики накқош бош.
Чун ба пеши накши Ширин бурд ҳамчун барҳаман,
Сачда Хусрав пеши бут, 3-ин ҷурм шуд оташтарош.
Наки Ширинро ҷунон боло тарошидаст пок,
Он ҷунон к-устод аз ҳубӣ кунад болотарош.
Соҳтӣ бутхонаи Чин Бесутуни шеърӣ хеш
Гар будӣ Дарवेशро чун Кӯҳкан вачҳи маош.

Бо тан, ки бувад бе ту ниғаҳбони ҷонаш (?),
Дил бартападу хаста кунад аз хафақонаш.
Эй шамъ, макан сояи парвона, ки чун сӯхт,
Шуд бар ҳама равшан натавон кард ниҳонаш.
Бар нолаи он кас наниҳӣ гӯш, ки кардаст,
Дар гӯши ту чун дур чигари лаъл фиғонаш (?).
Сардории ҳолу хати худ бин, ки аз эшон,
Дил ҷӯст даҳони ту надоданд нишонаш.

Абрӯт чабин мекашаду баҳри кашидан,
З-он аст бар ӯ чин, ки бувад сахт камонаш.
То буд ҳадисе агар аз сирри миёнашт,
Бо чома камар гуфт бурун кун зи миёнат,
Дарвеш сухан бо саги кӯяш ба хӯшӣ гӯй,
Гармӣ маакун аз сӯзи бату бар мади донаш

Бар он лаб ҳар магас гар резияш хун медиҳад бодаш,
Агар хунам хӯрад резад ӯ шахду шакарбораш.
Надорад чун варақ сарви равон дар бӯстон барге,
Қади ӯ бар кучо бинвишт хатту кард озодаш.
Назояд ҳамчу ӯ хубе ба олам аз бани одам,
Парӣ ҳам кай бувад ҳарчанд дар хубист, ҳам зодаш.
Фишонад даст гул аз худ чу сарват доман афшонад,
Намонад шамъи ӯ равшан, агар аз вай фитад бодаш.
Ҳама шаб мекунад бедодӣ ошиқ бар сари кӯят
Аз ӯ беҳ посбоне нест дар шабҳо, мадеҳ додаш.
Чи бошад чашмбанди соҳир акнун пеши чашми ту,
К-аз ӯ Зӯҳра фитад дар банд, чун Ҳорути устодаш.
Магардад, раҳзан. Дарвеш, гуфтам ғамзаат дигар,
Ба ханда гуфт: «Раҳ акнун магар з-ин кӯча афтодаш»?

Парешон зулфи ӯ бингар, мабин дар доду бедодаш,
Чи бунёд аст бар чизе, ки барҳам мекунад бодаш.
Зи фикри оразат булбул, сахар афтад ба ёди гул,
Фаромӯш ҳар ки чизе кард, ояд дар сахар ёдаш.
Ба тарки сар бувад савдои ишқи дилбарон, зеро,
Сари худ ҳар касе ин кард, чойе нест устодаш.
Сари озор дорад саргарон, з-он аст ёри мо,
Бидеҳ оби фаромӯшӣ, бубар, эй соқӣ, аз ёдаш.
На аз ноз аст сарв озод пеши қадди дилчӯён,
Басе истодагӣ кардаст то карданд озодаш.
Намози Оли Довуд аст бедорони кӯятро,
Ки бедораест доим бедиле зикри ту авродаш.

Ба дилбар гуфтугӯ Дарвеш, аз Ширин далелӣ кун,
Магӯ аз қиссаи пургӯссаи Мачнуну Фарҳодаш.

Парирӯе, ки нофармону бар ҷонҳост фармонаш,
Наёяд гар Сулаймон бошад аз чашмат парихонаш.
Ба як пироханам бо ӯ ду сар буду гиребоне,
Гар он Юсуф зи ман баргашт, чун гирам гиребонаш.
Чаро абрӯ чу моҳи нав зи ман пӯшида медорад
Чу моҳи он-к аз ман набудӣ ҳеҷ пинҳонаш.
Агар он лаб кунад аз лутф ё худ габагабаш пурмай,
В-агар на дар миён саҳт аст бо дилҳо занахдонаш.
Чӣ бошад бо ҳама хони ҷамоли гул зи некӯӣ,
Ки бархӯрдор аз ӯ гардад даме мурғи саҳархонаш.
Ба раҳ дораи чароғ, эй шамъ, то парвона пеш ояд,
Пас он гаҳ бад баро бо ӯву аз гармӣ бисӯзонаш.
Чи ҷои шиква сад раҳ дасти шукри худ ба рӯ молам,
Зи чандон ҷавр агар рӯзе расад дастам ба домонаш.
Чароғамро бикуш, эй боду хок афкан ба ҷашми ман,
Ки бечашму чароғам тор беҳ шабҳои ҳичронаш.
Гадоиро магар Дарвеш раҳ ёбам ба кӯи ӯ,
Ки огоҳӣ диҳад аз ҳоли дарди дардмандонаш.

Ту ганҷи хуснию дар дил гирифта хонаи хеш,
Худой дод туро ҷой дар хазонаи хеш.
Чу дида ҳаст дар дил ҳаёлат аз таъзим,
Ба зар гирифт зи рӯи ман остонаи хеш.
Зи ҳоли ӯ сӯи ашқам надид мардуми ҷашм,
Ба пешии мур зи дур беҳтар донаи хеш.
Раҳи рақиб бар соҷидони кӯят нест,
Ки сӯфиён нагзоранд сағ ба хонаи хеш.
Мабош вақти таваккул зи мурғ кам Дарвеш,
Ки обу дона надорад дар ошӯнаи хеш.

То бубинад рӯи худ ҳар кас нихад ойина пеш,
Аз латофат дар рухат ойина бинад рӯи хеш.
Нестӣ дар ҳусн чун хуршеди мо, эй моҳи бадр,
Худнамоӣ то ба кай 3-ин худнахоҳӣ ғанг беш.
Новакат⁴² гуфт ин, ки қурбон шуд дилам дар ишқи ту,
Ғар на тират гуфт бо ӯ ин ҳикоят қардағиш.
Панди хешон нашнавам дар ишқи он бегонаваш,
То нағӯяндам, ки баргардидай аз қавли хеш.
Ғар дилат шуд реш, эй Дарвеш, дар ишқаш манол,
Кай тавон дарвеш гуфтан ҳар киро дил нест реш.

Ту ҳамчу сарв шод зи бахти баланди хеш,
Ман ҳамчу оббурда фуру сар ба банди хеш.
Сарғанштаест, он ки ба сӯи ту мекашад,
Дар ғардани касе, ки фикандӣ каманди хеш.
Беморам аз аёдату шарбат фиристиям,
Бифрист сӯи ман магасеро зи қанди хеш.
3-ин оташе, ки дили ман барфурухтааст,
Ман доғ сӯхтам, ту бисӯзон сипанди хеш.
Панде, ки додай ба ман, он панд медиҳад,
Дар тарки ишқ гӯш гирифтам зи панди хеш.
Дар поймол ҳарчӣ инонгирияш кунам,
Масте, ки ӯ фиканд инони саманди хеш.
Дарвеш шеъри хосписанди ту ом шуд,
Зеро, ки қавли ом набудат писанди хеш.

Чи иде буд Мачнунро, ки шуд Лайлӣ ба ҳомунаш,
Муборакбодро ҳар оҳуе овард қурбонаш.
Барои ҳасми Фарҳод аст саҳтӣ нақши Ширинро,
Ки маҳкам қард по дар ҷангу бар санг аст домонаш.
Даруни об бошад акси ошиқ дар пайи васлаш,
Равон чун доми моҳӣ селе аз ҳар ҷашми гирёнаш.

Дилам аз чон ба танг омад даруни сина чун буме,
Ки чуз вайрона ҳамдам нест кас дар кунчи вайронаш.
Агар парвои зулфаш нест он рухро раво бошад,
Кучо дорад нигаҳ ўро, ки тобад сар зи фармонаш.
Натарсад ошиқ аз сарбозию сўи ту боз ояд,
Агар берун кунӣ чун гўй, сад навбат зи майдонаш.
Ғулуви ошиқон чун дид, шуд Дарвеш сўи ў,
Ғадо он хона мечўяд, ки бошад халқ меҳмонаш.

Чӣ шуд, ки барги гул афтод пеши сарви озодаш,
На аз касбаст он давлат, ки чизе ногаҳ афтодаш.
Чу гард он к-аз пайи ў шуд, савори давлаташ хонам,
Саманди бодно дорад, ки дар раҳ мебарад бодаш.
Ба як фарёдрас дар кўхи ғам н-ояд касе сўям,
Чӣ будӣ гар садоямро шудӣ з-он сўйи фарёдаш?
Рақиб азбаски нокас шуд намешоист куштанро,
Қафо аз баҳри он зад то набинад рӯи чаллодаш.
Зи ғайбат кардани риндон ба сад тасбеҳ зоҳидро,
Зи авқоте, ки ў дорад, чи хоҳад буд озодаш.
Гузар бар турбати Дарвеш кун з-он, к-аз дидани рӯят,
Бигўяд ҳар касе такбиру гардад рӯҳ аз он шодаш.

Чу нест майли дилат сўи ёри ҷонии хеш,
Чи суд пеши ту бинмуд меҳрубонии хеш?
Касе, ки пеши ту, эй шамъ ғашт парвона
Бисўхтӣ дили ўро зи бадзабонии хеш.
Чу ташнаро зи ту, эй оби Хизр, суде нест,
Ба тирагӣ бинишинӣ зи зиндагонии хеш.
Чунонки пурзахм мекуӣ ҷавононро,
Ту низ баҳра чунон бинӣ аз ҷавонии хеш.
Чу буд бори ғамат аз ғадоӣ, эй Дарвеш,
Бирафту бурд аз он остон гаронии хеш.

Чома баҳри катли ман мафкан зи дӯш,
Аз карам чурме агар кардам бипӯш.
Ҳар киро аз хуш бурдӣ сӯи хеш,
Нест мумкин он, ки боз ояд ба хуш.
Хуш ба сад чон ишвае деҳ з-он ки нест,
Мӯхтасибро кор бо арзонфурӯш.
Ёр агар нашнуд рози мо, чӣ шуд,
Қиссаи донистаро нанҳанд гӯш.
Мекунӣ, Дарवेश, чун булбул сухан,
Бетамаъ гар ҳамчу гул бошад ҳамӯш.

Чунон девона шуд бодом дур аз пистаи тангаш,
Ки шуд урёну ҳар кас мезанад дар ишқи ӯ сангаш.
Ниҳад по дар миёни хору хун гул сарви мо ояд,
Гузорад раҳ ба ӯ аз шарму дигаргун шавад рангаш.
Ба пой худ намсояд, аз он банданд дар бораиш,
Ки шуд тунги шакар бемор дур аз шаккари тангаш.
Ба ғайр аз санг агар Фарҳод лаъл аз роҳ бардорад,
Набошад бар тарозуи вафои ошиқӣ сангаш.
Шаҳонро фаҳр аз факр аст, он султони хубонро,
Надонам аз чӣ рӯ ояд зи Дарवेश инчунин нангаш.

Қурми иро, ки кашад сарв сар аз болояш,
Чаман аз меҳ басте хуб зада бар пояш.
Моҳи нав з-абрӯи ӯ ҳам заду дар меғ гурехт,
Мекашад чарх ба зераш, ки бирав бинмояш.
Хат баромад зи руҳи хуби ту аз худраъйи,
Ки баровардӣ агар з-он, ки набудӣ роъяш.
Як бари рӯи ту з-ин гуна, ки ман мебинам,
Нест чуз он бари рухсори дигар нанмояш.
Ваъдаи васл ба Дарवेश ба фардо гуфтӣ,
Рӯзи беҳ беҳтар аз имрӯз бувад фардояш.

Чу дашти ҳашр ҳама, эй савори хуриваши,
Ба ҷустуҷуи ту доранд наъл дар оташ.
Чу он касе, ки бимирад зи шодии бисёр,
Ба пеши рӯи ту ҷон медиҳем бо дили х(в)аш.
Зи тӯли умр чи гӯям, ки пеши соиди ту,
Надидам, ки шахсе расад ба ним Ораш.
Зи ошёна сухан кун аз он, ки Мачнунро,
На майли тоҷ бувад, не сари амомаву фаш.
Зи сӯзи ишқи ту Дарвеш гашт хокистар,
Ки бодаш аз пайи гарди ту то зад ин абраш.

Хол аз рӯи ту дорад ноз, не аз рӯи хеш,
Чун нанозад он, ки некӣ бинад аз ҳар сӯи хеш.
Зулф ошуфтаст то хат бар сарири ҳусн шуд,
Бад шудаш чун беҳтар аз худ дид дар паҳлӯи хеш.
Халкро қибланамо бошад ба сӯи рӯи ту,
Чун намоӣ аксро дар ойина з-он абрӯи хеш.
Сарбуридан менамояд пеши худ ушшоқро,
Бар сари чавғони худ чун метарошӣ гӯи хеш.
Ҳар буте ҳоле рубояд аз рақоби ӯ ба тег,
Аз сияҳрӯй агар хонад варо ҳиндуи хеш.
Ҳеҷ ҷуз дасти душаймонӣ наёяд зери сар,
Он, ки ӯ дар ишқ дорад така бар бозуи хеш.
Сар ба зонуи ғам аз Дарвеш кай дорад хабар,
Он, ки ӯ дастор созад рост бар зонӯи хеш.

Дилу ҷоне, ки бошад то шавад дар ишқ бирёнаш,
Бар он оташ, ки Мӯсо дид хошок аст саъбонаш.
Чунон норе, ки хоҳад сӯхт қавми Нӯҳро аз кин,
Ба рӯзи ҳашр наншонад фуру сад оби тӯфонаш.
Халил ар хор бар оташ ниҳад оташпарастеро,
Аз он беҳтар, ки аз оташ барорад даври пайконаш.
Ту роҳи худ рав, эй ҳоҷӣ, мағӯ берах агар бинӣ,
Ки сайди Каъба озод асту зери тег қурбонаш.

Амонат факр додандат, накӯ Дарвеш медораш,
Ки ин чавҳар агар гум гашт, натвон дод товонаш.

Дур аз рахи ту бод фитод аз гузари хеш,
Афтода шавад, ҳар ки бар ояд ба сари хеш.
Маҳ гашт дуторӯй ба раҳ баҳри чи гардад,
Гум кард магар бар сари кӯи ту зари хеш?
Ангуштнамо кард ракибат чу хилолам,
Айби мани гумгашта намуду ҳунари хеш.
То нуктае аз шарбати лабҳои ту бишнуд,
Найрост гулугир аз ин ғам шакари хеш.
Дарвеш, ту бо халқи ҷаҳон ҳамчу калидӣ,
Аз ҳеҷ дарат нест кушода чу дари хеш.

Дар сухан нест аҷаб ғар бинамояд даҳанаш,
Мешавад фош ниҳони ҳама кас аз суханаш.
Пеши акси руҳаш аз ойина ин бар дили ман,
Саҳт ояд, ки барад даст ба зери зақанаш.
Ғар ба ишқи ту занад ҷӯби сиёсат шаҳна,
Ошиқ он аст, ки дар тан набувад пираҳанаш.
Ёр мерафту ман афканда зи ғам сар дар пеш,
Бод ҳуш вақти ту, эй он, ки намудӣ бо манаш.
Беҳ зи Дарвеш касе васфи ту, эй умр, нагуфт,
В-ин аҷаб нест, ки дар умр ҳамин буд рақамаш.

Дил ёфташ зи об чу ниҳон буд даҳонаш,
Доданд зи ҳамсои машхур ниҳонаш.
Дар пеши худ он хол ба кунҷи даҳани ёр,
Хатро надихад ҷой, ки танг аст маконаш.
Дар кӯфтани сина зи ғам санг чи ҷӯям,
К-ӯ буд зи дарун, дил чу мудом аз хафаконаш.
Бигзор ба дил гиря, ки дорад нигаронӣ,
Эй дида ту ҳуш бош, ки ҳастӣ нигаронаш.

Моему рикобаш, ки магар даст биёбем,
Гоҳе, ки хӯрад бода бигирем инонаш.
Бар Исӣ агар меҳри ҷамоли ту натобад,
Ҳар дам гузарад аз сари афлок фиғонаш.
Дарвеш ҳадиси руҳи ҳубон накунад кам,
Рафтаст чу бисёр бар-ин зикри забонаш.

Даъвои моҳ бо ту шуд қиссае нухуфташ,
Меҳост шаб гурезад, дар ними раҳ гирифташ.
Боди сабо ба бўят хушвакт шуд ба бўстон,
Ҳар дам, ки дар ҷаман зад, 3-он навгуле шукуфташ.
Дастӣ малол будаш дар зерӣ сар чу Маҷнун,
Ҳар дад, ки дар биёбон шабҳо ба пеш хуфташ.
Чун шамъ хуш баромад парвона сӯхбати ӯ,
Пиндошт даргирифташ, ногоҳ дар гирифташ.
Дарвеш, дар ҳақи ту шах ҳаст бо иноят,
Ту ҳоли худ накардӣ, гӯё касе нагуфташ.

Дошт майли хоб, нозад бар канори ман сараш,
Гирди лабширин, ки мерондам мағас аз шаккараш.
Ҷониби Яъқуб Юсуф дидае овард нав,
То набинад ҳамчунон, бинад ба ҷашми дигараш.
Ҳар чи меғӯям насозад аз ман он бадхӯ ба дил,
Баски метарсад, зи кини ӯ наёяд бовараш.
Бурдаам бўеу он бў мебарад сӯяш маро,
Ҳар ки сӯе бурд хочат, нест дигар раҳбараш.
Пеши ту, эй шамъ, чун парвона аз гармӣ фитод,
Ҷои он дорад, ки катъи хеш сози бистараш.
Ин ҳама к-аз баҳри ту Дарвеш бар девон навишт,
Ҳарфгириро бубин, эй шох боре дафтараш.

Дил чун ба чунун рафт равон боз маёраш,
Девона чу ошуфт замоне бигузораш.

Бехештани ошиқ чу гул аз баҳри ту чанд
Гул-гул бувад аз хун ҳама ҷо даст зи хораш,
Аз заъф чунон шуд зи ғами маҳмили Лайлӣ
Маҷнун, ки нашоҷад сӯи ӯ бурд савораш.
То ман кашам он хашм, ки ранҷид зи ман рафт,
Ё раб, нашавад ҳеҷ кас имрӯз дучораш.
Девон бувад аз ишқ чу шуд турбати Дарвеш,
В-он шеър, ки пурдари бувад лавҳи мазораш.

Додем каботат зи дил, эй шӯҳи ҷафокӯш,
Чун гашт ба охир намаки мот фаромӯш
Ҳамчун садафаш кадр намонад ба мардум,
Он кас, ки дури панд бурун мекунад аз гӯш.
Бар фарқи касон теғ аз он ҳукм равон кард,
К-аз ёд нарафт он дами обе, ки шудаш нӯш.
Эй соқӣ, аз он ҷоми лаболаб, ки ту додӣ,
Товон, ки бошад ағар аз ман бираву нӯш.
Аз новаки оҳи дили Дарвеш ҳазар кун,
Ҳарчанд ки рӯят бувад аз зулф зирехпӯш.

Дили ман шуд бар он дар ҳалқаи 3-он нест афғонаш,
Ки медорад ниғаҳ доим зи дасти ғайр дарбонаш.
Хадангаш бар мани хокӣ бувад чун тири наққошӣ,
Ки як сӯ пур намуд аз сурату гесӯи пайконаш.
Рақиб аз ҳасрати холи лабаш лаб меғазад доим,
Ки беҳоли сияҳ ҳаргиз мабодо ҳеҷ дандонаш.
Чу дидам тукмаашро шакли дил шуд ҷоқ ҷон аз ғам,
Чи қайд аст ин, ки дил дар банд шуд, ӯ дар гиребонаш.
Ба меҳри рӯят ар гардун диҳад бадрам намехоҳам,
Ки ҳар чизе диҳад қачрав шавад, албатта нуқсонаш.
Сафоли он сағи кӯ ҳар дам аз хуни ҷигар пур кун,
Макун, Дарвеш чун зоҳид ба зуҳди хушк меҳмонаш.

Рухи ту шамъу чу парвона қони ман зораш,
Далел чист, ки ошиққушӣ бувад кораш?
Агар фурӯхт ҷамъи хешро чун шамъ,
Рухи ту нест аҷаб ҳаст гарм бозораш
Чу шамъ вақти шабехуни ишқ сар бар тег,
Касе, ки дошт ниғаҳ, ёр хонд сардораш.
Шуд аз ҳаёли руҳат шод дил дар он сари зулф,
Чу ӯ, ки шамъ расад пеш дар шаби тораш.
Зи шамъи рӯи ту Дарвеш то ҷароғ афрӯхт,
Ба сӯи ҷарх равад лӯълӯи анвораш.

Равон хоҳад гузашт он сарв, мо нодида дидораш,
Худовандо зи лутфи хештан бошӣ ниғаҳдораш
Ҳаводори туам гуфтам зи меҳр, он моҳ хандон шуд,
«Чӣ ғам хуршедро гуфто, ки бошад заррае ёраш».
Бад-он рух чун надодӣ қон, ба зулфи ӯ супор, эй дил,
Лаванд он кас, ки бошад рӯз, бояд кард шаб кораш.
Бад аст он ғамзаи ҷашми ту, ӯро нест мебинад,
Хуш он ҳамсоя, к-ӯро нест бар ҳамсоя озораш.
Ба сад дастон беҳ аз булбул бувад Дарवेशро нола,
Вале он гул ба шӯҳӣ гуши худ нанҳад ба гуфтораш.

Зи рӯи хуби ту даллоқ агар тарошад риш,
Ба қасди дини касон бут тарошад он бадкеш.
Зи ҳар тарош руҳат ҷилваи дигар дорад
Чунонки абр равад офтобро аз пеш.
Магар чу ойина даллоқ ҳаст аз фӯлод,
Ки пеши он руҳи зебо намеравад аз хеш?
Чу теги душманам аз хатти нотарошида,
Аз он шудам, ки бар он нӯшлаб занад сиреш.
Мисоли хати ту гар тег бар сараш ояд,
Ба тарки он руҳи зебо намекунад Дарвеш.

Зи шавки он бадан ар барги гул расад ба танаш,
Зи ранг гардаду мирад даруни пираханаш.
Ба боғ гул хама шаб барги роҳ некӯ кард,
Ки ҷониби ту сабоҳ оваранд аз чаманаш.
Даҳони гунча ба пеши лаб сабақ накшуд,
Касе, ки лоф бувад ҷумла, баста бех даҳанаш.
Ба рӯзи ҳашр бувад ҷомаи мунаққашӣ ў,
Шаҳиди ишқ, ки тар шуд ба хуни дил кафанаш
Ба фанни ишқ маҷӯ ҳеч магар аз Дарвеш,
Кучо ба макр кунад майл он, ки ҳаст фанаш.

Зи бўси ў ҳамепечад сари ман сар зи фармонаш,
Ба дасте гарданаш бигрифтаву дасте занахдонаш.
Лаби ў мекунад афсӯс бар ман то ғалат кардам,
Ба гоҳи ханда чун хоҳам шуморам иқди дандонаш.
Баромад ҳар тараф гӯй аз сари ошиқ, ки чавгон зад,
Яке, эй кошкӣ, 3-он ҷумла афтодӣ ба чавгонаш.
Ҳаметарсад кунад чун дуд ҳар сӯяш пароканда,
Зи бими бод бигрифтаст бўи уд домонаш.
Касе к-аз хоки кӯяш раҳ кунад дар чашмаи ҳайвон,
Чунон гумрах бувад, к-аз об орад боз ҳайвонаш.
Нахоҳад ҳеч аз Дарвешу бидҳад ваъдаи васлаш,
Зиёрат гар диҳад назру тамаъ набвад ба меҳмонаш.

Зулфи қачравро, ки зулме буд бо аҳли дилаш,
Рӯи ў овард хат акнун, ки созад ботилаш.
То нагардад кокулат саргашта ўро баста дор,
3-он, ки дар гирди сарат бинам зи ҳар сӯ моилаш.
Дид дар ойина рӯе 3-он баробар дошташ,
Кай муқобил дорад ўро гар набинад қобилаш.
Чашмро гуфти ба хун товон набуд, он ғамза кард,
Ў чаро ёри касе гардад, ки бинад қоилаш?
Аз пайи дилхоҳи худ дил меравад Дарвешро,
Чун кунад бечораи мискин, ки меҳоҳад дилаш?

Зулфаш афтода бувад бо ҳама сармояи хеш,
Сарви рост он, ки фурутар бувад аз пояи хеш.
Хат чу бо рӯй баромад, сар аз ӯ зулфаш тофт,
Дар бадӣ гуфт машав ёвари бемояи хеш.
Гар бад-ин ташначигар ҳеч наборӣ, эй абр,
Дур аз он сарв фикан бар сари ман сояи хеш.
Бадр пеши ту шабе дошт либосе ба камол,
Аз ҷавон шарм кунад пир зи пирояи хеш.
Баҳри Дарвеш кифофе чу расад хоҷа бувад,
Хоҷа дарвеш бувад аз ғами сармояи хеш.

Сияҳхоле, ки сар бар кардааст аз лаъли майгунаш,
Ба хун нокардан аст, азбаски дар гардан бувад хунаш.
Набот аз ҷурми ин лофе, ки дар аҳди лаби ӯ зад,
Ба саҳтӣ мекунанду ҷӯб аз ҳар шаҳр берунаш.
Сари пайванд дорад тири ӯ бо устухони мо,
Ки дунбол аз даруни ӯ бувад, пайкон зи берунаш.
Сарандозасту ҳар сӯ уфтад зулфи ту аз мастӣ,
Магар рухсори ту аз ҳол дар мекард афъюнаш?
Чу меорад ба маҷлис пеш эълон майфурӯши мо,
Сухан санчида меғӯяд, бинозам табъи мавзунаш.
Сароби бодия баҳре намояд ҷашми Лайлиро,
Чу ёд ояд зи оби дидаи гирёни Мачнунаш.
Ракиберо, ки аз ғакри ту, эй Дарвеш, ор ояд,
Ба ҳок аз ҳиммати Мӯсо фурӯ бурдӣ чу Қорунаш.

Шуд либоси сайкали ойина худбинро ба дӯш,
Оҳ аз ин чун айби ӯ нанмуду бошад айбпӯш.
Доғи бедардӣ аҷаб захмест гар дармон кунӣ,
Марҳамашро пунбаи ғафлат бурун овар зи ғӯш.
Баски аз бӯ кардани мастон димоғи мӯхтасиб
Буд пур, 3-ӯ Юсуфе бигашту ӯ нашнуд бӯш.

Нола нагзорад, ки пурсад холи зорам он табиб,
Як замон, эй дард, сокин бош то гардам хамӯш.
Ёр агар гармӣ кунад, Дарвеш, ҳамчун офтоб,
Пухта шав аз оташи ӯ чун самар, лекин мачӯш.

Шамъро сӯхт забон, баски насихат кардаш,
Сӯхт парвона в-аз он ишқ нашуд дил сардаш.
Он савор аз назарам дур шуд, эй бод, бирав,
Гард бисёр макун, то накунам гум гардаш.
Доғ гардам, ки равад дарди ғамаш аз дили ман,
Чанд дар танг бувад сӯхт дилам бар дардаш
Беҳ. ки аз тобиши хуршед сияҳ шад Мачнун,
То набинанд зи ғам муддаъиён рух зардаш.
Рафт бо об фурӯ акси чаман дар таҳи хок,
Чист гулбун, ки ду ҷо пеши ту бошад дардаш.
Дил, ки гум буд ҳам аз ғояти гумроҳии бахт,
Ёфт бори дигару ҷониби ман овардаш
Гашт ноёб зи ҳичрони ту охир Дарвеш,
Кор аз он ҳам гузаронид, ки ёбӣ фардаш.

Ғамаш ҳар сӯ ниҳад рух ҷониби дил баҳри озораш,
Ки ҳамчун хонаи шатранҷи ту то ҳаст девораш.
Ту иззатҷӯӣ, эй Юсуф, мапурс аз ҳешу бегона,
Азиз он ҷо бувад чизе, ки пур бошад харидораш.
Миёнҷӣ⁴³ нест ҳоҷат шамъро дар сӯзи парвона,
Дами сарде маёр, эй бод, чун гарм аст бозораш.
Ба ҷуз хоре, ки дар по рафт андар ишқ Мачнунро,
Дигар ҳар кас, ки ҳампо гашт дар роҳ, дод озораш.
Ба сар чун Кӯҳкан Дарвеш танҳо бурд шуғли худ,
Набудаш ёваре дар ишқ, то пеш омад ин кораш.

Гаштаст вучудам адам аз шавки даҳонаш,
Манзур чу ҳеч аст чӣ бошад нигаронаш.
Чун ҳаст хаёле, чӣ бувад маҳкамии ӯ,
Гирам, ки бибандад камари кина миёнаш.
Тиранш зи камон аз ҳаваси кеши касон рафт.
Бад рафт, равам аз паю боз орам аз онаш
Чашмаш, ки ба хоб аст зи рбру набувад бим,
3-ӯ хуфт чӣ бок аст чу хуфтаст камонаш?
Дарвеш парешон чу сари зулфи бутон шуд,
Розист ба ин ҳам, ки гузоранд чунонаш.

Гар Қоф то ба Қоф парӣ оядам ба пеш,
Майлам бувад чу гамза ба меҳри нигори хеш.
Сӯфию ринд бода ба ёди ту меҳӯранд,
Бо ҳам хӯранд об ба даври ту каргу меш.
Бар захми хеш гунча аз он барг ба сар баст,
То мондаш ба ишқи ту, эй сарви тоза реш.
Чандон занӣ ба тег физоянд ошиқон,
Монанди он, ки мӯй шавад аз тарош беш.
Ҳамчун ҷароҳате, ки шикофанду беҳ шавад,
3-он гамза ҳаст бар дили Дарвеш нӯшу неш.

Касе, ки дил накашидаш ба ошиқӣ аз хуш,
Кашидаш абруи ту чун кабоде ҳалқа ба гӯш.
Чунонки кӯшиши шахс аст кадри ӯ бошад,
Ту ҳам ба ошиқӣ, эй дил, ба кадри хеш бикӯш.
Маҷӯй пӯхтагии ошиқ аз хунукҷӯшон,
Ки чонвар напазад, гарчи баҳр дорад ҷӯш.
Нагуфт ҳеч ба сарв савсани озод,
Ки шарти ом бувад пеши хос шуд хомӯш.
Надида нукс машав монегӣ касон, Дарвеш,
Агар ту диловарӣ, айбҳои дида бипӯш.

Кори дил мушкил бувад, аз дилбарӣ гофил мабош,
Фикри дилдорӣ куну гофил зи соҳибдил мабош.
Чун хаёли худ гузар кун сӯи мохулони ишқ,
Ҳамчу холи хештан доим ба як манзил мабош.
Нури чашми ман, ту шамъи маҷлиси соқӣ най,
Қои худро бошу сӯи ҳар касе моил мабош.
Қатъи ёрӣ гар кунӣ аз хома камтар нестам,
Нарм-наrm аз мо бибур, эй шӯх, мустаъҷил мабош.
Гар зи ман рух бастай, ман боз бандам чашми хеш,
Баркушо рухсору дар заҳмат аз он ҳоил мабош.
Айбҷӯй нест, бо девона вайрон кун ватан,
Ҳамчу бум, эй дил, ба пеши мардуми оқил мабош.
Бош, эй Дарвеш, хомӯш, чун гирифтӣ доманаш,
Касби дасте чун бувад, дам даркашу соил мабош.

Кай равад хуне, ки ҷаврат рехт аз дилҳои реш,
Гар бишӯй 3-оби дарё ҳамчу марҷон дасти хеш.
Хуни халқе кардаӣ помолу пой гум мекунӣ,
Санги раҳ гардад аз ин пое, ки овардӣ ту пеш.
Чун камон бори фақиронат сабук ояд ба даст
Лек сахт ояд гарон ҳар гаҳ кашӣ, эй пасткеш.
Хорпуште чун кунад кори самандар ихтиёр,
Ҳаст ин равшан, ки оташ мезанад дар хори хеш.
Сарпарасте нест ҳамчун чокарон Дарвешро,
Фориғ аст аз хоҷаву парвои ӯ бо сарвараш.

Гули садбарг, ки бошад ба чаман анҷуманаш,
Ҳуққабозест, ки пургул намояд даҳанаш.
Қадами шамъ муборақ шуду дилбар омад,
3-он гирифтанд дар он мужда ба зар аз лаганаш⁴⁴.
Сӯи он сина ба симиндили мо чун накашад,
Гаҳ бар он оразу лаб моили ӯ шуд зақанаш.

Он, ки якрӯй шуд аз ишқи ту чун сурати Чин,
Аз бадун нек нагӯяд зи қафо кас суханаш.
Кори Дарвеш чу ойина аз ин соддадилӣ,
Меравад пеш, чӣ ҳоҷат, ки бувад макру фанаш.

Гуфт бо Мачнун яке дар ёрӣ вухӯш (?),
Ӯ ниҳод ангушт бар лаб дам назад, яъне хамӯш.
Гарчи бо дилҳо гарон бошад сари зулфаш задан,
Он гаронӣ бар дили мо бех, ки ӯ дорад ба дӯш.
Ҳоли мо холи баногӯшаш зи бими зар нагуфт,
Нуктаи сир(р) чун тавон гуфтан, ки дорад гайр гӯш.
Бад набошад гар бувад он холи мушкин пеши хат,
Дар чадал гуфтанд бо он кас, ки барной бикӯш.
Нест манъе гар кунад Дарвеш равшан сӯзи ишқ,
Кай тавон фонусро гуфтан, ки рози худ бипӯш.

Лоф зад хуршед бо рӯяш аз он хай кард рӯш,
Он, ки дорад хӯи нозук, зуд меояд ба чӯш.
Дил наёрад пеши ӯ кардан саволи як сухан,
Чун бар он лаб хат ниҳод ангушт мегӯяд: «Хомӯш!»
Дур(р) аз он дандон сухан мегӯяду лаъл аз лабаш,
Васфи худ бишнуд он маҳ сӯи ҳар кас дошт гӯш.
Дар гамаш мо заҳр меҳонем нешу дур нест,
Пур касон карданд заҳр аз гусса баҳри қатл нӯш.
Хирка кай ояд дуруст аз ошиқӣ Дарвешро,
Гар набошад шахсро ишқу фақирӣ айбпӯш.

Мурғи сахар зи нолаи ман дӯш хонд пеш,
Афганд, оҳ, бегаҳам ўро зи вақти хеш.
Бимам зи чашмзаҳм бувад, не зи заҳми чашм,
З-он макунам хаданги ту дар дил ниҳон чу кеш.
Мискини ман зи қиссаи Мачнун кучо шавад,
Дармони ман намешавад, аз дарди ўст беш.

Бар дил наёмада кунам аз гамзаи ту бим,
Пок аст аз алам чу ҳаволат шавад ба реш.
Дарвешро зи тундии ту завку лаззот аст,
Доруи ошиқаст, к-аз ӯ нӯш гашт неш.

Маҷӯ миёнаи мардум ҳузур чун авбош,
Ба гӯшае бинишину ҳузури худро бош.
Ба обдонию⁴⁵ вайронаи халқ очил чист?
Ба пеши ахли хун бум ҳам набудӣ к-ош.
Ту чамъ бош, ки шоҳонаи ту симурге,
Ҳамошёнӣ парешони пирони даҳр мабош.
Ба сӯи хеш чу каннос чизи халқ макаш,
Бадавр аз сари чорӯб рез чун фаррош.
Ту дасти хеш ба рӯ молу шукр кун, Дарвеш,
Маҷӯӣ гӯшаи рӯмоли кас барои маёш

Маҳе, ки ҳароҳи мо буд дӯш бар дӯшаш,
Чӣ буд, ки бар сари ёрон гузар нашуд дӯшаш.
Зи оби дидаи ушшоқи хеш ёд накард,
Зи шӯрбахтии мо шуд намак фаромӯшаш.
Зи тоб сӯзадам он шамъ ҳамчу парвона.
Агар сухан кунам аз сирри хеш дар гӯшаш.
Чунин, ки хуни дилам гарм шуд аз он хуршед.
Сазад, ки ҳамчу шафақ бар фалак расад чушаш.
Ҳадиси зулфи ту банди забони Дарвеш аст,
Мағӯ, ки ҳаст зи таскин забони хомӯшаш.

Мағас бар чехраи зебои ӯ пиндошт дил холаш,
Кунун агар бошаду гар меравад з-ӯ бад бувад ҳолаш.
Агар аз гӯшае пайдо шавад абрӯи шӯхи ӯ,
Бувад чун моҳи нав сад дида аз ҳар сӯ ба дунболаш.

Наёбӣ ҳамчу Баҳром ошики гумгаштаи худро
Ба кӯху дашт аз Фарҳоду Маҷнун боз аҳволаш.
Бад-он тавсан агар рӯзе расад дасти инонгирон,
Ба дасти чанд бедил бингарӣ ҳар мӯй аз ёлаш.
Сухан Дарвешро чун нофи оху буд дар саҳро,
Шуд аз Маҳмуди Мушкӣ шӯҳрати Табрezu Иқболаш.

Наравад фикри миёни ту равон аз дили реш,
Кори борик ба зудӣ натавон бурдан пеш.
Тири ту аз дили ушшоқ агар дур афтад,
Шикваи халқи ҷаҳоне фиканад дар пой хеш.
Соқӣ, аз ҷуръаи ту мӯхтасибам рафт аз ёд.
Ҳаст, оре, караму лутфи шумо аз ҳад беш.
Ёр дур аз ману ҷӯеи висолаш дида,
Ҳаст доим нигарон он, ки бувад дурандеш.
Чун каримон нигаронанд бар аҳволи гадо,
Назари лутфу карам боз магир аз Дарвеш.

Наяндешам ба мастӣ аз ракибу ҷангу дашномаш,
Агар Ҷамшед бадмастӣ кунад, бар сар занам ҷомаш.
Даҳан гар нодурусте дар сухан беҳуда бикшояд,
Ба хун оғӯшта бинад ҳамчу гул сад пора андомаш.
Агар хомӣ кунад биллаҳ, ки некаш пӯхта бинвозам,
Ба сад ҳамсанги худ гар хочаро бошад зари хомаш.
Зи гармӣ шамъро чизе набошад гайри худсӯзӣ,
Касе к-ӯ бад кунад некӯ куҷо бошад саранҷомаш?
Таҳаммул кардан, эй Дарвеш, мақбул аст аз хосон,
Вале девонае бошад он, ки ин ҷавро аст аз омаш.

Набот ар дам аз ширинӣ занад бо лаъли майгунаш,
Кунанд аз ҷурми ин халке ба ҷӯб аз шаҳр берунаш.
Агар бар тан раге бидам ба ишкат аз ҷунун хоӣ,
Зи ҳар мӯ нештар созам, бирезам дам ба дам хунаш.

Ба даври чун ту, эй ширин, набошад киссаи Лайлӣ,
Агарчӣ хусрави хубони олам хонд Мачнунаш.
Чу номи он даҳон бинӣ навишта аз нишони ӯ,
Хабар ёбӣ агар бошад ба сухӣ нуктаи нунаш.
Бад-ин дониш мазан, Дарвеш, лоф аз олами маънӣ,
Ки шоир нест беилм, ар-чи бошад табъи мавзунаш.

Нагуфт пеши ту ошиқ сухан зи заъфи танаш,
Чӣ суд гуфт чу ҷое намерасад суханаш.
Ба ҳӯи ту чу гул омад зи боғ, гашт хароб,
Аз он, ки касе набарад боз ҷониби чаманаш.
Чу барги лола, ки дорад даруни гунча шикан,
Қабо зи рашки тани ӯ диҳад ба пираханаш.
Ба ҷустани дури гӯш навишта буд садаф,
Ки абр оби даҳони ӯ фиканд дар даҳанаш.
Ба васфи ӯ ҳама ҷо рафт хоҳири Дарвеш,
Ба кайди зулф фуру монд дар ҷоҳи зақанаш.

Ҳаст ғайбат сухане гар бикунам аз даҳанаш,
Ҳеҷ нодида аз ӯ чун кунам охир суханаш?
Сухани зулф чу он ришта, ки дар лаъл бувад,
Метавон дид зи шаффофии лаб дар даҳанаш.
Номи муштоқи ту бар коғаз агар вазн кунанд,
Бошад аз заъф зи ҳаҷри ту зиёд аз баданаш.
Бо ҷунон синаи софе агар он маҳ ду дил аст,
Ҳар ду дил нест, яке ҳаст зи акси зақанаш.
Дили Дарвеш ҳама толиби дардасту на дард,
На зи гулзор бувад нола чу мурғи чаманаш.

Ҳар кас аз побӯс мепурсад дари пироханаш,
Дӯхт лаб то рози худ бо кас нагӯяд доманаш.
Чун қаборо рӯи дар халқ асту пардозад ҳиҷоб,
Ёфт бо ин васли ӯ пӯшидагӣ пироханаш.

3-осмон бар ман даре аз нур пиндорам кушод,
Ҳар касе шаб бингарам, акси чароғ аз равзанаи.
Тавкро бошад гиребон чоку дорад ҷои ин,
К-аз ҷӣ рӯ дасти гиребон тавқ шуд дар гарданаи.
Нест ғам Дарवेशро аз ҳосиду ҷоҳил ба ишқ,
Бад бувад гар оқиле бошад зи дониш душманаи.

Эй ишқ, ом карда ҷамолат ба ҳусни хос,
Хос аст ин ки аз ту надорад касе ҳалос.
Машшота мебарад сари он зулфу ғамзаи,
Аз ошиқон ба кина талаб мекунад қасос.
Аз орази ту шӯҳрати хат шуд, ки ғуфтаи,
Омӣ касе шавад, ки бувад ҳамнишини хос.
Нисбат ба соиди ту зи хомист зикри сим,
Бо нукра кас ҷи гуна кунад нисбати расос.
Мансурвор гарчи аз ӯ шуд кушод ҳалқ,
Дарवेश худ наҷӯст зи зиндон ғами ҳалос.

Аз он ниҳод сиришкам зи ҷеҳра рӯй баарз,
Ки рози дида кунад пеши ҳоки пои ту арз.
Супурда ҷон ба ту, тани ҷок-ҷок меҳоҳам,
Ҷу он касе, ки кунад пора-пора ҳуҷҷати қарз.
Мабин ба кӯҷақӣ дил, бубин, ки манзили кист,
Ки қадри ҷой ба ҳубист, не ба тӯлу баарз.
Фузун ҷу шуд ғами ишқ, ба кӯи ёр равам,
Ба молдор бувад сӯи Каъба рафтаи қарз.
Зи ашқу нолаи Дарवेश дар шаби ҳичрон,
Само ба ҷарх дарояд, ба ларза ояд арз.

Ҳӯест басте ӯро гулгун руҳу мушқин хат,
Пурҳол бувад оре, бар коғзи рангин хат.
Резанд набот ар ҷи бисёр мураккабро,
Ҷун хатти лабаи н-ояд 3-ӯ нозуку ширин хат.

Хатти хушу рӯи хуш нуре ба сар афзоянд,
Хоса зи ту, эй Юсуф, з-ин рӯи хушу з-ин хат.
Дар пеши хати ёкут диданд хати лаълаш,
Гуфтанд ҳама мардум бисёр беҳ аст аз ин хат.
Ҳар шеър бари ёрат чун хатти гуломӣ шуд,
Дарвеш, аҷаб бошад як бандаву чандин хат.

Наям пайваста дар наззораи абрӯи ӯ томеъ,
Ба ҳар моҳе чу моҳи нав аз ӯям як назар қонеъ.
Зи гуфтори ҳасудон ёр меранҷад барои он,
Ба кӯяш дер оям, то фаромӯшам кунад монёъ.
Ғами лабҳои ӯ хӯрдам, ба умре сӯхт чони ман,
Чу бисёре хӯрӣ оре, набошад ангубин нофеъ.
Чу моҳи нав хушам, к-он меҳр сӯи ман назар дорад.
Чи бок аз заъфи тан ӯро, ки пурқувват бувад толеъ.
Барои он ду рух Дарвеш, чони худ фидо гардон,
Ки баҳри некӯвон ҳар чиз кардӣ, нест он зоеъ.

Аз ҳавои сунбули зулфат сабо бар тарфи боғ,
Гунчаро анфози мушкин тоза медорад димоғ.
Буд дарде лоларо дур аз гули рухсори ту,
Бодааш доданд чун шуд беҳабар карданд доғ.
Меҳнати ошиқ кучову лаззати дилбар кучо?
Ҳаст булбулро фирок аз хору гул дорад фароғ.
Мушк агар бо чини зулфат лофи хушбӯи занад,
Нест айбе, ҳар касеро ҳаст чизе дар димоғ.
Дархӯри Дарвеш, эй гул, бе ту чоми айш нест,
Бар мисоли лола давронаш зи хун гирад аёғ.

Пора-пора зи дилам чанд чудо созам доғ,
Ҳамчу он тӯймаи пурхун, ки бувад ҳамраҳи зог.
Ёр бо ошиқи Мачнун нашавад хоҷаи шаҳр,
Ҳар дуру ҳаст муайян ки хароб аст димоғ.

Рӯй чун лола зи доғи ту кунам дар сахро,
Чун гулу сарв надорам сари обу дили боғ.
То бисӯзад ҳама ҳастии дил афрӯзад оҳ,
Ҳар шабе то ба сахар аз пайи шаб кори чароғ.
Дурӣ аз гафлати шахс аст ба ишқ, эй Дарвеш,
Бохабар шав, ки наяфтӣ ба фироқаш зи фароғ.

Бод баҳри бурдани бўят намомонад чароғ,
Ҳамчу он дузде, ки вақти кор биншонад чароғ.
Халъати фонусу боло рафтани кандил чист?
Чун аз эшон ҳеҷ кас равшан нагардонад чароғ.
Шамъ дар исрофкорӣ чарбдастӣ мекунад,
Кори худ аз баҳри ин бар вай сахар монад чароғ.
Солҳо бо сӯзу доғи ошиқон хӯ кардааст,
Сохтан бо сӯзи ишқ аз шамъ беҳ донад чароғ.
Сӯзи дил мебояд аз ушшоки ӯ Дарवेशро,
Чун гадое, к-ӯ барои назр бистонад чароғ.

Чони парвона чу аз оташи ғам кардӣ доғ,
Рафт, эй шамъ, наёбӣ дигар ўро ба чароғ.
Аз димоғ, эй гули хушбӯй, чи гири худро,
Пеши он кас, ки зи бўи ту гирифтаст димоғ.
Сӯхтан беҳ, ки бувад дидани агёр маро,
Ки беҳ аз захмату дард аст басте захмати доғ.
Тӯъма бурд аз дили пуроташу дуди чигарам,
Сурхминқор аз он гашту сияҳ қисвати зог.
Ин ҳама шиква аз он мекунаду гуфту шунуд,
Ки надорад зи фироқат дили Дарवेश фароғ.

Чун гули мо сабзаро бўстонфурӯз ояд ба боғ,
З-он чи ғам гар нест равшан лоларо пои чароғ.
Бар дили пурдарди ман оташ мазан якборагӣ,
З-он, ки кам-кам мерасад дар сӯхтан оташ ба доғ.

Хочаро чун бӯи худ захмат диҳад аз остин,
Аз кий мепечад сару баҳри чӣ мегирад димоғ?
Дур аз ӯ ғам меҳӯрам, к-аз шодияш меҳӯрд май,
Хуш набошад, сокиё ғамхораро додан аёғ.
Чун фароғат нест он рухсораро аз даври хат,
Дар чунин давре кучо Дарвешро бошад фароғ!

Дил ба сӯзи ишки ӯ дорад зи тоби маҳ фароғ,
Шамъ беҳ парвонаро дар шаб, ки дурри шабчароғ.
Бар гул аз ҳаҷри рухат чун абр гардам дар чаман,
Гарчи чандоне, ки натвонад касе рафтан ба боғ.
Баски сӯзам з-он мукоммирпеша ҳамчун Каъбатайн,
Ҳар тараф гардам ба шаб паҳлӯ ниҳам болои доғ.
Шуд магар аз мӯхтасиб огаҳ, ки меомад ба гашт,
Гунчаи лола, ки пинҳон кард дар бӯстон аёғ.
Кибр бошад гар кунад Дарвеш бӯи ӯ талаб,
Ҳар ки бо худ рашк медорад набошад бедимоғ.

Зи мурданам на чу парвона сӯз бошаду доғ,
Раҳи Адам талабад хотирам ба шамъу чароғ.
Чунон бирафт гул аз бӯстон, ки бӯяш нест,
Туро зи гунча пур аст бӯи димоғ.
Ҳазор хона бишуд боғу боғ шуд хона,
Туро чӣ шуд, ки дилат шуд чунин ба хонаву боғ?
Ҳилол ҷом кунад қач зи дуру шад равшан,
Ки шиша асту тихӣ мебарад зи давр аёғ.
Ба даҳр пайрави девона шуд дили Дарвеш,
Ки аз харобии ин кунчи хона дошт фароғ.

Фохта бо сарви худ дорад зи бебаргӣ фароғ,
Баҳри булбул дар ғами гул мезанад куку ба боғ.
Шамъ дӯш аз бод сар печиду пинҳон гашту гуфт:
«Дур бош аз вай, ки рафташ дуди машъал дар димоғ».

Обро сӯи чаманҳо боғбон раҳбар бас аст,
Аз гули бӯстонфурӯзаш нест ҳочат шабчароғ
Дил чу ошиқ шуд масӯз, эй оҳ, ўро дар нафас.
Дард чун пайдо шавад, филҳол натвон кард доғ.
То қаноат ҳаст Дарвеш, аз ҳасон чизе маҷӯ,
Айб бошад аз ҳумо гар устухон хоҳад зи зоғ.

Аз мизочи сӯфӣ ин хушкӣ нагардад бартараф,
Солҳо гар гаркаи дарё шавад ҳамчун садаф.
Чун тааллуқдор ўро ҳол хуш аз сарви ўст,
Фориғам гар ҳамчу ахтар хочаро бошад шараф.
Лангаре пеш ор чун киштӣ, инон аз каф мадеҳ.
Андарин дарё машав ҳамроҳи ҳар боде чу каф.
Халқро бо хеш чап кардӣ аз ин норостӣ,
Бар ту доим таъна ояд аз пайи ин чун ҳадаф.
Гуфтӣ: «Эй Дарвеш, чунӣ дар ғами ҳичрони ёр»?
Мекунам беҳуда дур аз васли ӯ умре талаф.

Баҳр дорад то зи роҳат оварад гарде ба каф,
Чун гадоён хиркаи беранг мепӯшад садаф.
Сокии мо ҷумларо якдаст медорад нигоҳ
Ҳеч ҳамчун шамъ, дар маҷлис намегирад тараф.
То муриди роҳи ишқам, ёди Маҷнун мекунам,
Дар тариқат ҳар касе дорад зи пири худ шараф.
Саф чу гардад рост, дилҳо рост бояд дар намоз,
В-арна мургони ҳаворо низ бошад рост саф.
Дур набвад гар шуморад банда шах Дарवेशро,
Ҳаст чун дар ғӯши ӯ дурре зи дарёе ба каф.

То дури ғӯши ту ғаввос орад аз дарё ба каф,
Обгар шуд, баски шуд дар баҳр монанди садаф.
Мардумон дар баҳси зулфи мохрӯён ҳалқаанд,
Рӯй бинмо то шаванд аз дидани рӯи ту саф.

Саҳл бошад бар ту гар хуршед бигзинад ҳилол.
Чист ӯ то бошадаш майл ин тараф ё он тараф.
Мохро аз дидани рухсори ту рух равшан аст,
Бешааф набвад ҳар он касро, ки пайдо шуд шараф.
Чуръахӯр Дарвеш чун пири мугон розӣ зи туст,
Бархӯрад аз хидмати устод шогирди халаф.

Хаданг шуд биайни ҷурм к-аз қадат зад лоф,
Ба қайди тир базе пораву шикоф-шикоф
Марост ойина доғи дилу чи суд, ки ӯ,
Мурод рух нанамояд агарчи бошад соф.
Зи махзани ғами ӯ чон қарини дил гардид,
Чу ганҷёфта кӯшад мусоҳиби сарроф.
Ба вақти сачдаи мардум ба кӯи ӯ наравам,
Ки гирди Каъба нашояд, намози тавоф
Манеҳ ба ҳеҷ тараф дил чу Каъба, эй Дарвеш,
Ба ин ки халқ ниҳанд бо ту рӯй дар атроф.

Гоҳ гулгашти ту бидам дар тамошо баста саф,
Сарвақддон ҳамчу роҳи чорбоғ аз ҳар тараф.
Моҳ агар бар хоки роҳат рӯи худ дорад чӣ шад?
Ҳар ки коре мекунад некӯ бад-он ўро шараф.
З-орзӯи рӯи он абрӯкамон то рӯзи ҳашр,
Аз сари хокам бурун ояд ҳама ҷӯби садаф.
Чун кафи байте бувад хуш дор хотир як замон,
З-он, ки доим гавҳари шодӣ намеояд ба каф.
Ҳар касе дар гӯш чун дармекунад гуфтори ту,
Гар кунӣ софе дарун, Дарвеш, монанди садаф.

Эй ба хат, рухсори моҳат бурда аз хубон сабақ,
Сурати Чин дар китоби васфи ту нақши varaқ.
Чашмаи хуршеди рухсорат зи авчи дилбарӣ,
Обрӯ бахшида рӯи маҳвашонро аз арақ.

Эй ниҳоли гул, чунон дур аз ту шуд беобу ранг,
Гул, к-аз ӯ беҳ менамояд нақш бар рӯи табак.
Хидмати хуршеди рӯят моҳ дар ҳар манзиле,
Мекунад навъе, ки ҳар ҷое надорад як сабак.
Гуфтамаш: «Ботил накард аз дил ғамат, Дарвеш»? Гуфт:
«Гар кунад Дарвеш ботил, пас, кӣ хоҳад кард Ҳақ»?

Эй ду абрӯи диловезат зи рӯи хусн тоқ,
Шӯхрати ҳолат зи абрӯ ҳамчу тоқ овез тоқ.
Ҳолати ушшоқ надҳад васфи ӯ бо зоҳидон,
Хуш намеояд суҳан бо мардумони бемазак.
Шавқи он Юсуф маро чун сурати Яъқуб шуд,
Бо фирок анҷомад, оре, чун фурушанд иштиёқ.
Чун сияҳ дар ҷустуҷӯи хаймаи Лайлӣ шудааст,
Аз сияҳҷо дарнабошад ҷашми Маҷнун бар равоқ.
Аз ракибу ёр дорам дардҳо дар рӯзи ҳаҷр,
Ҷашмзаҳм, оре, намегардад хушу доғи фирок.
Ринд дар як моҳи рӯза ёри аҳли масҷид аст,
Беш, оре, менамояд сӯхбати аҳли тифок.
Аз ҳаёли абрӯят акнун баландовоза аст,
Шӯхрате дорад аз ӯ Дарвеш чун касре ҷи тоқ.

Чу гирди оразаш аз офтобу бода арак,
Зи мастии арақаш беҳуд уфтода арак.
Диле наистад аз чехраи арақнокаш,
Ба рӯи ӯ ба кадомин дил истода арак.
Аз он муҳаббати гармӣ гар об равад орад,
Замон-замон ба руҳи ӯ шавад зиёда арак.
Агарчи кард бари ҷумла обрӯ пайдо,
Ба оби рӯй тар аст аз ҷамоли сода арак.
Ба шакли наъл аз он барги гул шавад пайдо,
Ки аз гузори самандаш ба раҳ фитода арак.
Ба рашҳои араке шуд тасаввуфи Дарвеш,
Зи хушкӣ, ки в-аро буд, нек дода арак.

Зи иштиёки туам хаста, то ба кай зи фироқ,
Ба пои нома нависам таҳиятулмушток.
Ҳадиси меҳнати ман бар сабили нома мабин,
Ки воқияят ҳикоят намекунад игрок.
Ба дур аз абрӯи ту коматам чу меҳроб аст,
Биё, ки тоқати ман аз фироқат тоқ.
Ҳилоли нав хабар овард аз ту з-он хуршед,
Зи рӯи меҳр варо пеши хеш дод висоқ.
«Фироқнома» шуд аз ҳаҷр нусхаи Дарвеш,
Зи баски васфи чамолат навишт бар авроқ.

Сухан зи рангу лабаш мекунанд лаълу ақик,
Чу аз ду кас сухане бишнави, бувад таҳқиқ.
Ба хоки роҳи ту зулф уфтоду мискин шуд,
Ки ҳаст масканату уфтодагӣ ба тарик
Миёни абрӯи ӯ хол аз он сияхрӯ шуд,
Ки гуфт ҳар тарафе қач ҳадис бо ду рафиқ.
Зи ишқи ман набувад пири акпро бовар,
Ҳакимро зи қиёмат намекунад тасдиқ.
Ба зикри рӯи бутон хуб рафтӣ, эй Дарвеш,
Чу бериё сухане бувад, дод Ҳақ тавфиқ.

Омад хазону кард дигаргуна бед ранг,
Соқӣ мапою бода бипаймой бедаранг.
Бесанг мекашем май аз хум ба базми айш,
Акнун, ки хумшикан зи тарозу фиганд санг.
Базм асту дурд даври маро дер баҳрае,
Меояд аз даҳони суроҳӣ дилам ба танг.
Тасбеҳ дона-дона чу сӯфӣ накард ринд,
Май коса-коса медиҳаду нукл чанг-чанг.
Набвад кушоди кори туршрӯи талхгӯй,
Дар базми айши мо, ки шакаррост қой танг.

Дарвеши пирро набувад базм фоида,
Чуз торҳои пора надорад зи базм чанг.

Аз нофаи мӯят чу барад боди сабо мушк,
Хушбӯ шавад аз сунбули зулфат ба Хито мушк.
Дур аз сари зулфи ту агар дам занад аз хеш,
Хуш нест диҳад заҳмати дарди сари мо мушк.
Бурдӣ ба ду сунбул дили чун лолаи моро,
Омехта кардӣ чигари сӯхта бо мушк.
Чун асл хато буд, бубахшой гуноҳаш,
Бо чашми ту гар гуфт зи оҳуи Хито мушк.
Мушкиннафасе мисли ту, Дарвеш, набошад,
Шояд, ки шавад банда дар ин шеър туро мушк.

Абрӯи сурати Ширин ки камонест зи санг,
Сахт чун абрӯи хуби ту набошад дар чанг.
Пеши ашкам раҳи кӯи ту басте душвор аст,
Шахси пообиларо дур намояд фарсанг.
Рӯй бинмо, ки чу ойина зи акси руҳи ту,
Ошиқи дилшударо боз бар-ӯ ояд ханг.
Новаки худ мафикан сӯи рақиб аз раҳи кин,
З-он, ки дар куштани сағ ҳайф бувад тири хаданг.
Ба даҳони ту касе шиква зи Дарвеш набурд,
Лиллаҳилҳамд, ки аз вай дили кас н-омад танг.

Эй лаъл, зи лабҳои ту руҳ карда ба хун ранг,
В-аз дасти ту дар кӯҳ зада бар дили худ санг.
Дандони ту дар вақти шакарханда чу дида,
Гуфта сару гӯши сухани хештан аз нанг.
Гул аз руҳи хуби ту зада лоф ба бӯстон,
З-он хор бурун омада бо ӯ зи сари чанг.
Бар чашми ту наргис нигарону мутаҳайир,
Гунча мутафаккир зи даҳонат ба дили танг.

Аз васфи ту дар шеър бувад шӯхрати Дарвеш,
Шак нест, ки ин тавр ғазал хезад аз он танг.

Туркасту нозпарвару бадмасту шӯху шанг,
Бемучибе аз он кунад он чашм майли чанг.
Қавси кузах, ки ҳаст дар айвони хусн тоқ,
Аз шарми абрувони ту гардид ранг-ранг.
Шармандагӣ зи абруи ту мекашад камон.
Афкандагӣ зи сарви қадат мебарад хаданг.
Дар пеши акси рӯи ту ойинаро ҷамол,
Бошад чунонки бар рухи ойина ҳаст ранг.
Дар даъвии лаби ту бувад лаъл ғарқи хун,
Азбаски к-он зи ҳар тараф ўро бизад ба санг.
Паҳлӯ бар офтоб занам аз раҳи кушод,
Ҳар ҷо, ки бигзарад зи ман он маҳ ба роҳи танг.
Гуфтӣ сағи ман асту ба санг задӣ зи лутф,
Дарвешро фитод аҷаб гавҳаре ба чанг.

Сӯи ҳаво чу кунад оҳи Кӯҳкан оҳанг,
Сазад, ки абр бало гардаду биборад санг.
Дилам гирифта шуд аз гиряи дамодами хеш,
Ҷаҳон ба дида зи борандагӣ намояд танг.
Зи лашкари ғами ӯ дил чу раст, шукр кунад,
Чу он касе, ки саломат бурун равад аз чанг.
Хуш аст бо рухи сурху сафеди ӯ хати сабз,
Накӯ бувад ҳама ранге, агар бувад хушранг.
Чӣ гуна нола набошад маро, ки дар раҳи ҳаҷр,
Гирифт занг дарун аз губори ғам чун занг.
Ба пеши роҳравон дуртар раҳе з-он нест,
Ки дар миёни ду наздик уфтад фарсанг.
Фақираш ар шумурад ёр фаҳри Дарвеш аст,
Зи кори хеш касе дар ҷаҳон надорад нанг.

Шӯем пас аз ашки равон дидаи намнок,
То бар рухи хубат нигарам аз назари пок.
Аз дуди гиребони ман аст, кай кунад огах,
Домони қабое, ки ту аз ноз кунӣ чок.
Дар ҳашр бувад оби дигар тоъати ўро,
Он кас, ки ба кӯи ту таяммум кунад аз хок.
Хоҳам, ки ҳама умр даме бо ту барам сар,
Гар чӣ худ ҳама хоҳӣ сари ман бурд ба фитрок.
Дарвеш, чи чӯй бар даҳанаш, к-аз беҳии чашм,
Дидан натавон ҳечашу дарёфт ба идрок.

Гар зи ҳар чониб расад бар ман губоре з-он чи бок?
Ҳамчу доман меҳӯрам аз баҳри побӯси ту хок.
З-орзӯи чокҳои доману рафтори ту,
Пой аз сар мекунам дар раҳ гиребон карда чок.
Устухонам шуд сафед азбаски шӯям з-оби чашм,
То саги кӯи ту бо ман дил кунад аз сина пок.
Баҳри катли худ зи ҳар дасте чунон оянд халқ,
Бар сари кӯяш, ки одам зери по гардад ҳалок.
Доғи дил бошад сиёҳӣ баҳри ў Дарвешро,
Дар фироқаш чун нависад байтҳои дардинок.

Гар ном чу Хусрав набувад, нест маро нанг,
Дар ишк чу Фарҳод задам ман ҳама бар санг.
Дар ишк чу Фарҳод начӯям ҳамарангӣ,
Ман бедили шӯридааму ошики якранг.
Дур аз ту шудам зор, ки афтодаам аз по,
Вомонда бинолад зи раҳу дурии фарсанг.
Аз ҳачри даҳонаш накунам нолаву афгон.
То ҳасм нагӯяд, ки зи ишк омадаам танг.
Дарвеш зи ишки ту зи хорӣ накунад ҳашм,
К-ин дар дили девона маҷӯ кӯча кунад чанг.

Фузун бувад гами холи рухи ту чун тарёк,
Бимирам ар нахӯрам в-ар хӯрам фитам ба ҳалок.
Насиби ман зи рухат, эй баҳори олами ҳусн,
Чу лола доғи дили реш буду чомаи чок.
Ба рӯи хок нихад пову ман аз он ҳайрон,
Бигӯ, ки кист зи ман хоктар дар олами хок?
Ба даври чашму даҳонат чу гунчаву наргис,
Маро бувад дили ғамноку дидаи намнок.
Ғубори хотири Дарвеш аз касе набувад,
Дилаш чу ойина дар ишқ бо ҳама кас пок.

Аз пайи дона кабутар кашад аз нома малол,
Дур аз доми тамаъ бошу бирав фориғбол.
Худнамоӣ набувад суд туро чун маҳи нав,
Кӯш дар қатъи манозил ки расӣ з-он ба камол.
Дӯш мутриб амали хуш бари мастон мехонд,
Ин амал суд надорад чу надорад аъмол.
Умри Лукмон чӣ кунӣ, ҳикмати ӯ ҳосил кун,
Пири раҳ бош ба дониш, на зи бисёрии сол.
Ғақри Салмон талаб аз баҳри камол, эй Дарвеш,
Чанд дар шеър раӣ аз пайи Салмону Камол?

Агар аз хори худ, эй гул, бикашӣ сар зи чамол.
Равӣ аз дасту шавӣ чун гули қолӣ помол.
Партаве з-абрӯи ту бар мани бедил нарасад,
Хокро баҳраи маҳтоб набошад зи ҳилол.
Акси он зулф, ки аз мардуми чашмам пайдост,
Айниҳӣ ҳаст чу мӯе, ки барояд аз хол.
Оби он сазба хати сабзи дигар тоза навишт,
Гар кунад хидмати он сарви равон то як сол.
Хоҷагӣ олами озодагист, эй Дарвеш,
Банда аст он, ки варо ҳаст гирифтории мол.

Эй гул, чу савсан аз чӣ ба васфи туем лол,
Лекин хушем аз ин, ки ту донӣ забони ҳол.
Аз сарв оби лоф задӣ, чун қадат бидид,
Дар хоки тира бурд фурӯ сар зи инфӣёл.
Эй булбул, он ҷамол зи гули гуфтаам беҳ аст,
Пайдост нест ҳоҷати фарёду килу қол.
Парвонавор сӯхтаам худ ба рӯзи ҳаҷр,
Эй шамъ, оташам чи занӣ дар шаби висол?
Дарвешро чу нест таваккуъ ба ҳеҷ кас,
Бо ӯ таҳаккуме нарасад хочаро ба мол.

Аз руҳи он шамъ чун парвона кай ёбад висол,
Он ки гардад дур ҳамчун нақши фонуси ҳаёл.
Мекашам гӯш аз барои ӯ, ки гӯши ман кашид,
Тифлро гуфто зи дур(р) дар гӯш беҳтар гӯшмол.
Ҳоли ман аз абр то бишнид булбул шуд ҳамӯш.
Омадаш аз гиряи бисёр бар хотир малол.
Дил зи мавҷи хун ба қайди зулфи ӯ з-он лаб фитод,
Уфтад моҳӣ мудом аз ҷустани оби зулол.
Дил бинех, Дарвеш дар бишкатагӣ дар кори ишқ,
К-аз барои кӯзагар чизе намонад, чуз сафол.

Пеши рухсори руҳат нанмуд аз маҳ чуз ҳилол,
Рустой туркро чун дид, пинҳон кард мол.
Зулфро ошуфтаву хатро ба рӯят фитна дид,
Майли абрӯ кард аз эшон гӯшае бигрифт хол.
Қомати зебои ӯ аз сарвқаддон фард беҳ,
Боғбон паҳлӯи ҳам дар боғ наншонад ниҳол.
Зоҳиде к-ӯро бувад дар дил ҳавои хури ӯйин.
Дар ҳақиқат ҳамчу шохидбоз маҷӯяд ҷамол.
Эй мунаҷҷим, дар ғаму шодӣ мағӯ Дарвешро,
Ҳар ки ӯ хурсанд шуд, рағбат кучо дорад ба фол,

Бар лаби чун ангубинаш гар магас ёбад мачол,
Хешро з-он турк бинад ҳар тараф шоне зи бол.
Хотири он дилрабо аз гул басте нозуктар аст,
Ранҷад аз опшик, кунад як дам чу булбул қилу қол.
Сар ба пеш афкандаву бар хеш печад зулфи ӯ,
Кард густохӣ аз он рӯ, дорад акнун инфӣёл.
Баски чун ойина бошад софу равшан рӯи ӯ,
Мардумони чашми худро дар рухаш бинам чу хол.
Ҳоҷати худ ҳеҷ гаҳ Дарвеш аз он дилбар наҷӯст,
Оразаш чун дид, рафт аз хешу во монд аз суол.

Бар кори дил задаст гираҳ абрӯят зи зол,
В-он нест ин гираҳ, ки кушояд ба ҳеҷ ҳол.
Дар гӯши ёр лаъл ба занҷир дархуш аст,
Сахтикашида беш кунад шукри ҷоҳу мол.
Машнав ба ҳусн партави хуршедро бадӣ,
Онро, ки уфтад натавон кард поймол.
Бар дил маро зи ёди қадат роҳи сарв нест,
З-он ҷо фитад гузар, ки нишонад касе ниҳол.
Ҳаст ин яқин, ки сурати Мачнун надидааст,
Накқош бингарад ба ману з-ӯ кашад мисол.
Пур захми ғамзаи ту расад бар тани заиф,
Оре, зи ҷумла тег фузун меҳӯрад ҳилол.
Дарвешро ба васфи ту натвон ҷавоб гуфт,
Чун бошадаш ҷавоб чу набвад варо суол.

Бар камар он моҳ то бинмуд аз ҷавзо мисол,
Халқа шуд аз рашки ин дарди камар дорад ҳилол.
Сарвро омад қабопӯшӣ хуш аз болои ту,
Шӯҳрате гирад чу пӯшад қисвате соҳибҷамол.
Ҷон шуморам қарзи он лаб, то равад ҳаҷри ту зуд,
З-он ки аҳли вомро кӯтаҳ намояд моҳу сол.
Хостам нисбат кунам чизе бад-он шакли миён,
Фикрҳо кардам, вале ҳеҷам наёмад бар ҳаёл.

Бишнава аз Дарवेशи сӯфи, шубҳа аз хубон мачӯ,
З-он, ки ҳар чизе, ки бурданд он касе, созанд ҳалол.

Бадр бо меҳри руҳи хубат налофад аз чамол,
Лоф нуқсон аст, н-ояд ҳаргиз аз аҳли камол.
Дафтари гул гуфтам аз хусни ту чузве, ранча шуд,
Хотири нозук ба чузве чиз меёбад малол.
Ҳаст з-ӯ пурсанг чоми зар ба кӯи ошиқӣ,
Ҳоҷа гӯ: «Биншин чу тифлон, тангаҳо соз аз сафол».
Аз рақиб озурда гардам, чун бичӯям он даҳан,
Ҳеҷ натвон ёфт аз нокас, ки бошад бемалол.
Беҳтар аз зикри ҷаҳон, Дарवेश, фикри он миён,
К-ин ҳаёли нозук асту он ҳаёли бас муҳол.

Бадр пеши меҳри руҳсорат надорад ҳеҷ ҳол,
Нек нанмояд чу баргардад кавӣ соҳибҷамол.
Чун ба абрӯи ту ўро ҳеҷ наздиқӣ надид,
Баҳри он хуршеди тобон кард дурӣ аз ҳилол.
Ҳеҷ бо ошиқ мағӯ, носеҳ, чу ҳаст аз ёр дур,
Бо касе натвон сухан кардан, ки ў дорад малол.
Ҳар кӣ гардад шӯҳраи шаҳре ба ў ҷашме расид,
Гум зи хат бар оразат аз худнамоӣ ғашт ҳол.
Бар сари он Кӯҳкан, Дарवेश, фарёду ғигон,
З-он, ки аҳли факрро манъ аст кардан қилу қол.

Пеши шамъи руҳи ту нақши дигарҳост маҳол,
Зери ин гунбади гарданда чу фонуси ҳаёл.
Моҳи нав авҷ ба боли ту гирифт, эй хуршед,
В-ар на чун мурғ парад бар сари ҷарх аз як бол.
Ҳабар аз лаъли лаби ў натавонад додан,
Кӯҳ агар сурма кунад дар назари худ раммол.
Сухани меҳру маҳу бадр зи ҳам дур афтод,
Шуд ба анвоъ зи рӯят хабари аҳли камол.

Он чавобе, ки бувад дархӯри рӯят нашинид,
Гарчи Дарвеш зи ҳар дидаваре кард суол.

Ба ҳамин қайд сарамро шуда сар дар кокул,
Ки бар ӯ баста ба фитроки туам сар кокул.
Шона аз турраи шамшод зи ғайрат бибурид,
Бо сари сарви ту чун кард баробар кокул.
Дастӣ маишшота кашидаш зи сари сулҳ гирифт,
Зулфро пеши маҳи рӯи ту дар бар кокул.
Ҳаст чун кокули навраста сари ҳиндуру,
Чун намояд зи гираҳ бар сари ӯ саркокул.
Гарчи берун кунад аз ҳар тарафе сар, лекин,
Нашавад ҳамчу ду зулфи ту муқаррар кокул.
Шонаи хушк агар чарбзабонӣ накунад,
Дар кашокаш чӣ кунад гар нашавад тар кокул.
Мӯхтасиб гар нигарад кокули ӯ чун Дарвеш,
Нагузорад пас аз ин бар сари дигар кокул.

Ту моҳию сарманзили меҳри ту бувад дил,
Эй бадри фалак, кам нашавӣ 3-ин сару манзил.
Қадди ту бувад ҷон, ки равон шуд зи бари мо,
Аз об кучо сарв чунин рӯяду аз гил?
Дил аз руҳи хуби ту нашоҷад ба бутон дод,
Оре, тарафи ҳақ натавон дод ба ботил.
Аз бадр чу хуршед руҳи хеш бипӯшон,
Ӯ кист, ки дар ҳусн шавад бо ту муқобил?
Аз рӯю лабат ҳоҷати Дарвеш раво кун,
Ҳар чиз, ки беҳтар бувад, он бахш ба соил.

Теги ҳичрони туро чун сохт устои азал,
Қатли ушшоқат бар ӯ бинвишт бар ҷои амал.
Ёр чун хушвақт бошад ҳолат, эй дил, арза кун,
Шарт бошад дар суҳан гуфтан, ки бишносӣ маҳал.

Дар даруни Каъба гар он бут намояд рӯи хеш,
Чои он дорад, ки дар кори Халил ояд ҳалал.
Сарв доман даркашид аз гунчаву наргис ба боғ,
Гуфт: «Некӯ нест кардан дӯстӣ бо кӯру кал».
Шеъри рангину мухайял бояд, эй Дарвеш, гуфт,
Тарки санъатҳо макун якбора аз баҳри масал.

Чунон кабутари маҳ гашта буд сӯхтабол,
Зи оҳи ман, ки пари нав баромадаш зи ҳилол.
Зи дидани руҳи ту хат чунон бирафт аз даст,
Ки гашт беҳабару по ниҳод бар сари хол.
Бидеҳ ғамзаи худ хуни ман чун шодам аз он,
Ки ҳар чӣ аз дили худ медиҳанд, ҳаст ҳалол.
Ҳадиси теги ту об асту дил ниҳон аз халқ,
Аз он надошт, ки тири ту сохташ гирбол.
Мисоли зулфи ту чандон бар омад аз Дарвеш,
Зи ишқ дарҳаму ошuftатар шудааш аҳвол.

Чун зи дарёи фалак хуршед меёбад завол,
Кай тавон 3-ин баҳр бигзаптан ба киштии ҳилол?
Бадр чун ҳар моҳ аз вай мешавад нуқсонпазир,
Бар карон кай ояд аз вай завраки аҳли камол?
Чун аз ин гирбод ҳаргиз ҳеҷ кас берун нашуд,
Гар ба қаввосӣ аз ӯ дам мезанӣ, бошад муҳол.
Гӯш бар овозаи моли ҷаҳондорӣ манех,
Чун аз ин Ҳиндустон диданд пилон гӯшмол.
Дастмолат чун бихоҳад окибат помол шуд,
Бояд, эй Дарвеш, аз молат набошад рӯймол.

Хандае бар зулф зад лаб, омадаш аз хат малол,
Нест некӯ шод будан аз ғами ошuftаҳол.
Бар сари кӯи ту аз хичлат фарёди ракиб,
Кори нодон нест мумкин то наянҷомад ба қол.

Ҳамчу ашки мо ба сар ғалтад дар гӯши бутон,
Гар ба ҷои лаъл бинад дар баногӯши ту хол.
Чун чаман рӯяд аз ӯ гулҳои рангин солҳо,
Аз сабӯе бода гар созанд райҳонисафол.
Нест ҳамдарде ба кори ошиқӣ Дарвешро,
Ростиро ҳаст дар кӯи бутон маҳз ба фол.

Дам задӣ з-он шамъ, эй парвона, аз роҳи фузул,
Хештанро сӯхтию сохтӣ моро малул.
Нолаи булбул набошад бар ҳавои бед рост,
Нағмаи хушхон насозад бо самои беусул.
Ҷилваи шабнам зи рӯи сабза пайдо мешавад,
Зиндадилро суд дорад чун кунад зисти нузул.
Ҳамчу дур дар гӯши ҷон кун гуфтаи пири муғон,
К-аз бузурги хештан бояд сухан кардан қабул.
Он парирӯ дур аз он кӯ бо рақибам чун бидид,
Ханда зад, гуфто: «Ба раҳ Дарвешро бурдаст гул».

Дигар он дар парда бо он шамъу ман биам малол,
Монда чун парвона дар берун зи фонуси ҳаёл.
Чун зи таъсири фалак хуршед пӯшад рух ба дар,
Соҳиби хубӣ набошад ёр бо соҳибкамол.
Коса пеши ноқисулақле чу Лайлӣ мебарад,
Баҳри он Маҷнун ба дасти хеш мебинад сафол.
Гар кунӣ сад сол ҳамчун нақши Чин истодагӣ,
Ҳосилат бошад аз ин доманкашон гарди малол.
То биёбад аз лабу дандони хубон баҳрае,
Гап аз теги ҷафо Дарвеш чун дандонхилол.

Ростӣ чустан бувад аз гардиши даврон муҳол,
То бувад гардун чунин қачрӯй, бинмояд ҳилол.
Чун қалам рафт инчунин аз заъф натвон нола кард,
Гар чу тори рӯд бошад, нола барнояд зи нол.

Талхкомӣ ҳуш куну бо шӯри ин дарё бисоз,
З-он ки дар дом уфтад моҳӣ, чу ҳаст оби зулол.
Пур мабин худрову сарсабзӣ макун гар баҳри ту,
Хок хоҳад монд охир ҳамчу райҳонисифол.
Бишнаваз аз Дарвешу дандон баркан аз лаззоти даҳр,
Дар тариқи факр бошад инчунин дандонхилол.

З-орзӯят бар сари боме, ки бинмой ҷамол,
Гул бикорам з-оби ҷашми худ ба райҳонисафол.
Дар тамошо гар бидидӣ рӯбарӯи ман маёр,
Сар маяфкан пешу маҳрумам масоз аз инфӣёл.
Чун пари роҳат намехоҳам, ки бошад бар замин,
То нишони пои ту ҳар кас насозад поймол.
Домани худ дур дор, аз сӯзи охи ман битарс,
Он, ки сӯзад кай ба сӯзи дигаре ёбад муҳол.
Чун на дил монду на дин дар ошиқӣ Дарвешро,
Ҳаст Маҷнуне, нагӯяд кас в-аро соҳибкамол.

Зи зулфат ин ҳама ошуфтагӣ, ки бинад ҳол,
Ба ҷои ӯ дигаре гар бувад, ҷӣ бошад ҳол?
Басе зи ойинаи ҷашми ту некӯе нигарад
Аз он дуё, ки зи ҳар сӯ равост в-аз дунбол.
Шумори рӯз ба ҳаҷри ту пурсадам ҳар кас,
Чу пири кӯҳна, ки пурсанд мардум аз вай сол.
Якест бар дили сӯзон насиҳату дашном,
Ҷӣ оби тира бар оташ, ҷӣ оби зулол.
Ҳама миёни ту бинад ба ҳоби ҳуш, Дарвеш,
Сухани ҳури ӯ кӣ бинад ба ҳоб, низ ҳаёл?

Солҳо дар пеши ноаҳлон бувад аҳли камол,
Аҷнабӣ бошад чу андар маскани Симург Зол.
Он, ки мебинад қачӣ аз нокасе, огоҳ нест,
Пеши ӯ абрӯи ҳубон, кай тавон гуфтан ҳилол.

Аз мақоми ростӣ мағзар, ки хуршеди фалак,
Чун зи хатии истиво бигзашт, маёбад завол.
Мекунад фарёд булбул аз гули беҳудаханд,
Кори ҷоҳил нест мумкин, то наянҷомад мақол.
Гарчи соҳибҳолӣ, эй Дарвеш, бо нодон мағӯ,
Хор шуд дар пеши ҷоҳил он, ки шуд дарвешҳол.

Шоми рӯза омаду ман гашта аз ғам чун ҳилол,
К-он маҳи абрӯкамонро чун бувад аз рӯза ҳол.
Ҷон ба ширинӣ диҳам, то рӯза бикшояд ба шом,
З-он, ки мебояд кушудан рӯза аз ваҷҳи ҳалол
Гар муаззин бингарад дар вақти гуфтан оразаш,
Аз ҳаёли зулфи ӯ печад забонаш чун ба лол.
То ба зудӣ рӯза бар вай бигзарад дар рӯзу шаб,
Меҳру маҳро хоҳам аз афлок нуқсону завол.
Аз барои рӯза ҳар кас оташе афрӯхта,
Мепазад бо сӯзи дил Дарвеш баҳри ӯ ҳаёл.

Шудам чу шамъ ба охир зи сӯзи ҳаҷру лубил,
Нарафт доғи ту аз ҷони ман ба ҳеҷ далил.
Бизан ту кӯси башорат ба шодмонӣ зи ҳусн,
Ки мо задем ба дарду ғами ту табъи раҳил.
Марост гулшани бўстону оташи Намрӯд,
Зи ҳаҷри рӯи ту қорам бувад ба акси Халил.
Шавӣ малӯл зи хондан, қалам кашӣ бар сар,
Барат гар кунам, эй шӯҳ, дарди худ тафсил.
Нарафт аз дили Дарвеш меҳрат, эй саббоғ,
Ҷунонки хок кунад кас ба рӯи худ аз мил.

Гар оби Хизр кӯи ту бинад ба ҷону дил,
Розӣ шавад ба он ки барандаш ба кори гил.
Бурдӣ ба ноз дил зи ҷаҳоне маҷӯ зи кас,
Дилмондагӣ, ки аз ту касеро намонд дил.

Рӯят чу бингарам, накашам оҳи сарду гарм,
Дар фасли гул миқозии ҳаво ҳаст мӯътадил.
То рӯзи ҳашр бо ту зи як-як сухан кунам,
Қабре, ки кардаӣ, накунем ин замон биҳил.
Дарвеш, беҳисоб риёзат бикаш ба ишқ,
Ин нест арбаъин, ки шуморанд то чиҳил.

Кас наҷӯяд бадру мечӯянд ҳар сӯе ҳилол,
Қаҷназар қавме, ки нуксон пеш чӯяд аз камол.
Зулфи хубонро, ки аз рӯи нақӯ дарҳам бувад,
Ҳам парешон, к-ӯ сиёҳӣ хонадаш шӯридаҳол.
Гар ба мӯе айби кас бинанд сар то по ҳунар,
Ҳар кучо бо нукси ӯ дастон равад монанди Зол.
Айбҷӯёнро набошад барги сабзи гул ба чашм,
Ҳокашон дар дида меояд чу райҳонисафол.
Гар намояд заъфи тан Дарвеш, ҳасми ӯ шаванд,
Баҳри ин маъне, ки мебинанд ҳоси ӯ ҳаёл.

Гар аҷал барнаканад беҳи маро ҳамчу ниҳол,
Ҳар кучоям бинишонӣ, бинишинам сад сол.
Бод агар ҳар тарафе ҳоки раҳат бурд маранҷ,
Ҷинс ҳар сӯй барад аз пайи қимат даллол.
Бо ту, эй шамъ, набитвонаму на бе ту даме,
Мирам аз ҳаҷр чу парвонаву сӯзам равсол.
Мардуми чашм худ аз рӯи ту чун бардорам?
Ки бимондаст бар он орази зебо чун ҳол.
Ин чи ҳолест, ки Дарвеш чу бинад рӯят,
Ранг аз ранг ҳамегираду аз ҳол ба ҳол.

Гуфтан зи нозукӣ натавонанду аз ҷамол,
Васфи гули руҳи ту ҳазорон ҳазор сол.
Гирён чу абр ҳар шабе оям ба кӯи ту,
Шӯям ба оби дида сағони туро сафол.

Бахти сиёҳи мост, на аз ҷурми кин чунин,
Моро дубора нори ғамат сӯхт чун вакол
Оху зи шарми сунбули зулфи ту нофаро,
Дар дашт аз сафедии мӯ афканад чу Зол.
Монанди дег бар забари оташи шафақ,
Савдои токи абрӯи ту мепазад ҳилол.
Гар чӯяд ин фақир ғами ёр дур нест,
Дарвешро бувад талаби рӯзии ҳалол.

Гар кашам, эй бути ширин, зи ту бар кӯҳ мисол,
Ҳамчу Фарҳод зи ғам нола барояд зи ҷибол.
Заҳмати ҳолати Маҷнун зи мани бедил пурс,
Ки надорад хабар аз ҳол ба ҷуз соҳибҳол.
Ҳамчу мӯе шудам аз фикри миёнат, лекин,
Он ҳаёлест, ки як мӯй нарафтам зи ҳаёл.
Соли нав омаду ман дур зи моҳе, ҷӣ кунам?
Нек баҳри мани бадрӯз наёмад имсол.
Ҳоли Дарвеш агар з-он, ки бидонӣ, эй маҳ,
Бо ҳама сангдилӣ ёбӣ аз ин қисса малол.

Гар хоҷарост ҷоми зару риндро сафол,
З-ин ринд сархушест, ки майро якест ҳол.
Мо мутриби худему ба худ вақти мо хуш аст,
Ҳоҷат ба базми айш надорему қилу қол.
Чун гул зи ғайр миннати хоре намекашем,
Моро зи ҳеҷ рӯ ба касе нест инфӣёол.
Ҳарчанд дасти мол бувад хоҷаро зӯр,
Ӯ бар ғуломи хеш кунад ҳукми поймол.
Гар сад калиди ганҷ ба ӯ мерасад зи халқ,
Дарвеш пеши кас накшоёд дари суол.

Маҳ, ки гар нима, гаҳе бадр бувад гоҳи ҳилол,
Аз ҷабину руху абрӯи ту шуд ҳол ба ҳол.

Доман аз гул бикаш, эй сарв, ки пур механдад,
Натавон ёри касе буд, ки бошад ҳаззол.
Синаи чоки маро риштаи чон фоида нест,
Чу шикофад калам ўро натавон дўхт ба нол.
Қимати косаи чашм аз мани хунхор бикурс,
Бар лаби чўй бари ташна чу чом аст сафол.
То наёяд даҳани ёр ба танг, эй Дарвеш,
Чун дар ў чои сухан нест, макун ҳеч суол.

Аз шасти дўст тире агар бар чигар хўрам,
Не рўядам ба синаву з-он не шакар хўрам.
Чун саг маро таъом ба рўи замин диҳад,
То з-ин баҳона лахте аз он хоки дар хўрам.
Хун гардадам, ба дида шавад баста чун нигин,
Гар май зи ҳаҷри лаъли ту дар чоми зар хўрам.
Зери забон чу ҳабби наботам бувад мадон,
Санг, к-он гирди моҳ агар з-он писар хўрам.
Дарвешро зи дўст ҳамин гам насиб шуд,
Неъмат зиёд аз ин ба кадомин ҳунар хўрам.

Аз рафтани ман кас надихад ёд ба ёрам,
Ояд магар истодагӣ аз лавҳи мазорам.
Аз дидаи ман кард раҳаш то зи пайи ў,
Бурдаст на бо даст ба хотир ду губорам.
Чун гунча ба ҳар дил накунам дидаи худ сурх,
Эй сарв, чу наргис ба раҳат дида гуморам.
Дорам сари зулфи ту, ки тарки сари худ кард,
Бо кист бубин баҳри чамолат сари корам.
Аз лавҳи фақирӣ бинамо ҳолати Дарвеш,
Не лавҳаи девонаву не лавҳи мазорам.

Эй доларо бараш зи фироғи ту доғ ҳам,
Дар чашми ў сияҳ гулу атрофи бог ҳам.

Аз дидани баҳори чамоли ту равшан аст,
Дар боғ чашми наргису гулро чароғ ҳам.
Дорад зи ранг бўи ту гулбарг аз он ба даст,
Мадди назар ба гулшану атру димоғ ҳам.
Бар хори пора-пора дили худ задам чу гул,
То айши булбулон буваду завқи зоғ ҳам.
Дарвешро нишон чу гуломони худ накард,
Эй сӯхта касе, ки наярзад ба доғ ҳам.

Аз он бо дӯстон ҳар шаб ба кӯи ӯ ба сар гардам,
Ки аз ман бохабар бошанд, ҳар гаҳ бехабар гардам.
Чунон гирям, ки дар дам сели ашкам боз пас орад,
Агар аз бахти баргардида аз кӯи ту баргардам.
Зи ҳар бобе сухан гӯям ба пеши дӯстон, лекин,
Чу зикри остони ӯ равад, аз ҳол даргардам.
Басе бад менамудам қиссаи Мачнуну дарди ӯ,
Чӣ дониستم, ки ман дар ишқ рӯзе 3-ӯ батар гардам.
Чу ҳар сӯ аз ракибони балочӯ фитна меҳезад,
Даво он шуд, ки дар кӯят зи ёрон бехатар гардам.
Агар дар оби гарми дида андак хомие дорад,
Бизан, эй оҳ, сӯзон оташе то пӯхта баргардам.
Агар чун лаъл, эй Дарвеш, гарқи хуни дил бошам,
Набошад заррае, к-аз теги он хуршед баргардам.

Эмин аз мардум машав, ҳарчанд бошӣ некном,
Дар паят бошанд инҳоро агар бошӣ имом.
Офтобе гар кунӣ аз баҳри инҳо рӯзҳо,
Меҳр чун сӯҳбат бар инҳо набошад вақти шом.
Подшахро бим аз гардидани лашкар бувад,
Чун набинад ҳамрикобашро ба дасти худ лаҷом.
Гар ҳамеҳақ шавӣ озод, аз инҳо гурез,
3-он ки ман ин хоҷагиро ёд дорам аз гулом.
Не чамодӣ то шавӣ, Дарвеш, пеши кас муқим,
Баргузар 3-инҳо, ки Ҳақ аз баҳри ин додаст ком.

Ин дам, эй чон, ки даст дар дастем,
Бо ту аҳди бародарӣ бастанем.
Хочаву хочазода аз дилу чон,
Мо гуломи туем, то ҳастем.
Гарчи борид санг бар сари мо,
Ҳаргиз, эй дӯст, аҳд нашкастем.
З-он чихат мо баландмартабаем,
Ки ба поят чу хоки роҳ пастем.
Бибуридем аз ҳама олам,
Ҳамчу Дарвеш бо ту пайвастанем.

Эй бода сабо, ба кӯи мо ҳам,
Худро бирасон саломии мо ҳам.
Бо Юсуфи ман бигӯ чу Яъқуб,
Баҳри ту мудом чашм ба роҳам.
Эй сарв, ту ҳар тараф равонӣ,
Охир гузарӣ ба сӯи мо ҳам.
Танҳо на зи даст рафтам, эй дӯст,
Дур аз ту фитодаам зи по ҳам.
Дарвеш салом мерасонад,
Эй умри гиромиву дуъо ҳам.

Эй шамъ, чу парвона ба парвои ту мирам,
Бар гирди сарат гардаму дар пои ту мирам.
То халк бигӯянд: «Илоҳо ту бимонӣ»,
Дар пеши ту чун чокару лолои мирам.
Чун себи бихишт аст, занаҳдони ту хоҳам,
То бӯяму пеши руҳи зебои ту мирам.
Чун мӯр бисозам ба сари роҳи ту хона,
То чун гузарӣ зери кафи пои ту имрам.
То умр бувад чӯямат, эй дӯст, чу Дарвеш,
В-он рӯз, ки мирам, ба таманнои ту мирам.

Асири ҳалкаи он зулфҳои тофтаам,
Манам, ки сар зи каманди бало натофтаам.
Дунима кардам аз фикри он миён, тани зор,
Зи нозукии сухан бин, ки мӯ шикафтаам.
Чунин ки Юсуфат афтод, эй Азиз, ба даст,
Магӯ харидаам ўро, бигӯ, ки ёфтаам.
Барои он, ки биёбам зи роҳи ӯ гарде,
Чу боди бесару по, ҳар тараф шитофтаам.
Ба зехну фикр магӯ шеъри гуфтаи Дарвеш,
Ки сирри олами ғайб аст ин, наёфтаам.

Аз баҳри сарбаландӣ гар ӯ кунад ҳалокам,
Ҳар дам равад ба гардун бо гирдбод хокам.
Дар баҳри ашк тираш бардӯхта зи пайкон,
Чун меҳҳои киштӣ ин чашми чок-чокам.
Дар боғ агар гурезам зоҳидсифат зи мастон,
Сад ҷо ба пой печад дар раҳ каманди чокам.
Дастор хони ман шуд, сӯфӣ зи роҳи ғайбат,
Олуда сохт худро, кард аз губор покам.
Аз оби зиндагонӣ Хизрам ҳаёт бахшад,
Гар ӯ кунад чу моҳӣ, аз ташнагӣ ҳалокам.
Дарвеш бош хоиф⁴⁶ гар ман зи хешхоҳӣ,
Бокаст 3-ин ки гуфтӣ, аз ҳеҷ нест бокам.

Аз кори ҷаҳон фориғу озод зи бандем,
Соқӣ, бирасон бода, ки имрӯз лавандем.
Соқӣ, на ҳарифона, надимона бидеҳ май,
Шояд, ки даме аз хушии давр бихандем.
То чанд бисўзему касон айш бисозанд,
Охир на барои дигарон мо чу сипандем.

Дар ханда даҳан гунчаву гул рӯи кушодаст,
Чун вақти кушод аст дари айш набандем.
Аз хилвату май хели раёхин ба дар омад,
Мо баҳри чӣ, Дарвеш, дар ин чилла ба бандем.

Эй хури тоза аз ту ба тобу тавон шудам,
Кӯят бихишт бувад, ки дар вай чавон шудам.
Ҳар чиз аз қазои замон аст, эй Азиз,
Чун ошиқам, чи банди вай ин замон шудам?
Дар кӯят аз баҳона зи ман мекунад қарор,
То бигзарад рақиб, чу омад, ниҳон шудам.
Бодо сафед тири туро рӯ ба пеши халқ,
З-он рӯ, ки рӯсафед аз ӯ чун нишон шудам.
Ёрои ман набувад задан дам зи ишқи ту,
Дидам бар он дили ту, ки ман ҳам бар он шудам.
Чун тӯтиям басте зи ҳаёли шакарлабон,
Дарвеш панд дод, аз он нуктадон шудам.

Баски баҳри бола дар сар бошадам савдои хум,
Сар бибозам чун сӯроҳӣ оқибат дар пой хум.
Даъвии болонишинӣ мекунад дар майкада,
Ҳоҷаи камхарҷ ҳамчун хишт дар болои хум,
Як садаф то ҳаст боқӣ дар вай аз марҷони май,
Акси соқӣ мекунад гаввосии дарёи хум.
Пеши мо сӯфӣ хуми тазвири худро ҷо маҷӯй,
З-он, ки дар майхонаи мо нест дигар ҷои хум.
Нест боке гар ба раҳ дар гил фуру шад пой маст,
Тар бувад паймонаро гар по расад дар лои хум.
Фаҳри фаҳхорӣ бувад Дарवेशро дар гуфтугӯ,
Не барои майпарастӣ мекунад парвои хум.

Бозори ошиқӣ, ки зари ўст доғи гам,
Дар вай бутон харанд гуломе ба як дирам.

Гар ҳамчу хат ба рӯи бутон майл мекунем,
Бар мо магир ҳарф, ки шуд инчунин қалам.
Хубон заданд теғу касонам ба санги таън,
Ҳар ҷо, ки ҳаст бар сари мискин равад ситам.
Моҳ аз ҳилолу бадр назад дам ба пеши ту,
Гуфто, ки бандаро набувад ҳукми бешу кам.
Хубону нозу неъмату Дарвешу дарди дил,
Кас чун кунад чу кард чунин иқтизо карам.

Пайи он ёри ҳарҷой ба ҳар ҷо то ба кай гардам,
Чу дармон аст дардамро, чу ҳаст ӯ фориг аз дардам.
На қадри хеш медонад, на дарди ошиқони худ,
Аз ин рӯ менишинад инчунин бо нокасе ҳар дам.
Бадӣ донист ҳар некӣ, ки ман кардам ба ҷои ӯ,
Кунун астағфуруллоҳ тавба кардам, з-он чи бад кардам.
Басе он зулф парвардам, надидам з-ӯ ба ҷуз талхӣ,
Сазоворам ба заҳр охир, чу умре мор парвардам.
На охир ҳоҷиён чун Каъба бигзоранду воғарданд,
Ҳамон беҳтар, ки бигзорам ман ўро тезу воғардам.
Басе гардидамаш аз пай надидам ҳеч суд аз вай,
Дигар бо ӯ намегардам, чу Дарвеш ин замон фардам.

Балои кокули ӯ бас набуд бар ҷонам,
Утоқа низ зи сар мекунад парешонам.
Зи заъф ҳамчу ҳилолам баҳрат, эй хуршед,
Аҷаб набошад агар аз пайи ту вомонам.
Агарчи дил ба миёни ту бастаам умре,
Ҳанӯз ҳамчу камар сирри ӯ намедонам.
Чу тақви гардани занчириён бувад қайдам,
Агар на пора бувад дар гамаш гиребонам.
Бар остони ту хоҳам мурод чун Дарвеш,
Чу шоҳи ҳусн туй, аз кӣ дод бистонам?

Ба шамъи хеш чу парвона, баски ҳайронам,
Ба ӯ чу мерасам аз шавқ мерасад ҷонам.
Мисоли ғунчаи лола бурун кун аз ман пӯст,
Ки ошкор шавад сӯзи доғи пинҳонам.
Зи банд-банди ман азбаски нола хост ба ишқ,
Гирифт ғӯш ба ангушт не зи афғонам.
Ба ҳар замин, ки зи баҳри ту гард бархезад,
Ба ҷустуҷӯй бувад дида аз пайи онам.
Агар ба хирқа кашам сар, бисӯз чун дарвеш,
Чу шамъ шӯъла занад оташ аз гиребонам.

Бар мисоли сурати девор бечон мондаам,
Пушт бар девору бар рӯи ту ҳайрон мондаам.
Ғаҳ ба дандонат кунам наззора борам дурри ашқ,
Ғаҳ лабат бинам ба ҳайрат лаб ба дандон мондаам.
Дида ҳайрон боз монда дар тамошои қадат,
Ҳамчу наргис пешат, эй сарви хиромон, мондаам.
То ба сад сахтӣ чудо 3-он гавҳари дилҷӯ шудам,
Бас шикастахотиру бекадр чун кон мондаам.
Чун гиребон аз занахдонаш надорам баҳрас,
3-он чу Дарвеш аз ғамаш сар дар гиребон мондаам.

Ба ҳар кучо, ки мани дилшикаста биншинам,
Бисоте аз ғами ту пеши худ фурӯ чинам.
Ба чашм ҳеч набинам зи ғайри гирия зи ашқ,
Бубин, ки аз ғами нодиданат ҷи мебинам!
Маро зи доғи ту парвои доларӯён нест,
Ҷӣ ҷои ғашти гули боғу ё раёҳинам.
Зи заъф пеши ту тавонам омадан, эй дӯст,
Гумон мабар, ки ба ҷуз ту ҳаст таскинам.
Баҳри рӯи ту савганд меҳӯрад Дарвеш,
Ки нест дар ҳама офоқ бо касе кинам.

Пеши кӯтаҳҳиммате гар васфи он қад кардаам,
Медиҳам инсоф аз худ, чони ман, бад кардаам.
Пеши он абрукамон курбон маро рӯзӣ мабод,
Гар ба ҷисми хеш ҳаргиз тири ӯ рад кардам.
Бо рақибам рӯйи ёрӣ нест ё боке аз ӯ,
Ҳар бадӣ дар ҳаққи ман гӯяд, яке сад кардаам.
Нест он ҳаддам, ки худро банда хонам пеши ӯ,
Бо вучуди он ки хидматҳои беҳад кардаам.
Гар баландовоза гардам нест чун Дарвеш дур,
З-он, ки умре васфи он сарви сихикад кардам.

Барои он дур аз борони найсонӣ фуру гириям,
Лаби лаълаш чу ёд орам, ба ҷои об хун гириям.
Фуру шӯям зи рӯи санги хоро нақши Ширинро,
Агар аз дарди Фарҳоде ба кӯҳи Бесутун гириям.
Ҳама сахро кунам ҳамчун сароб аз ашқи худ дарё,
Ба ёди Лайлии худ гар чу Маҷнун аз чунун гириям.
Зи гирия мешаванд гӯянд оқил шахси девона,
Шавам девонатар чандон, ки аз ҳичрат фузун гириям.
Шудам беобу обам бурду гӯй нест ин гирия,
Батар з-ин охир, эй сангиндилии бадмехр, хун гириям.
Бад-ин зорӣ, ки ояд гирия чун Дарвешам аз ҳичрон,
Ҳамон беҳтар, ки баҳри мурдани худ ҳам кунун гириям.

Ба гуле чу булбул аз нав дилу чони хеш додам,
Ба ҳадиси орази ӯ дари боғ нав кушодам.
Ба ҳавои навбаҳоре чу ҷаҳони пир диғар,
Шудаам ҷавону дарди ғами кӯҳна шуд зиёдам.
Ба навӣ чу моҳи идам задааст абру аз раҳ.
Ками ақлу дин гирифтаам, шуд аз ӯ чунун зиёдам.
Шуд агар зи даст лола, ба гуле шудам ҳавола,
Беҳ аз он ба даст омад, агар он зи даст додам.
Ба шахӣ расид Дарвешу маҷоз шуд ҳақиқат,
Зи тариқи номуродӣ ҳама буд ин муродам.

Бо ин ҳама чавру нигаронӣ, ки кашидем,
Абрӯи ту ҳамчун маҳи нав сер надидем.
Гуфтӣ сухане рафт зи мо, ҷон, ба шунудан,
Дар ишки ту мо мурдаи як гуфту шунидем.
Эй сарв, агар бар сари мо теги ҷаҳонест,
Пиндор, ки аз шавки ту дар сояи бедем.
Гуфтӣ, ки бимириву набинӣ руҳи моҳам,
Инналиллаҳ, ки намурдему бидидем.
Аз қиссаи хубону «Таворихи гузида»,
Эй шох, чу Дарвеш ҳадиси ту гузидем.

Теги таъна бар сару санги ҷафое оядам,
Ҳар замон дар ишки ӯ бар сар ҷиҳое оядам.
Хор аз он гул ҳар қадам дар зери пое рӯядам,
Теғ аз он хуршед бар сар аз ҳавое оядам.
Ҳайф меояд туро аз худ, ки гардӣ бо ракиб,
Инчунин билаҳ маро ҳайф аз шумо меоядам.
Дил пур аз дард аст, гӯяндам замоне шод бош,
Бо чунин дил шодмонӣ аз кучо меоядам?
Аз балои ишк чун дарवेशи собир мунъимам,
Шокирам, ҳар чиз, к-аз пеши Худо меоядам.

То шуд гадои меҳри руҳат дар вақти шом,
Ҳасташ аз ин шараф ҳама ҷо иззати тамом.
Бар оразат ҷӣ гуна нагардад муқим хат,
Доим чу ҳаст холи ту бо ӯ дар ин мақом.
Аз баҳри ин, ки бар ту нависад савоби ман,
Дарбаъди ҳар намоз малакро кунам салом.
Моро зи тоби рӯи ту дида мунаввар аст,
Чун нури офтоб, к-аз ӯ равшан аст ҷом.
Дарвеш кай равад чу бирафташ бар ту умр,
Ҷоё, ки пир шуд, нагурезад дигар гулом.

То саги кӯяш хӯрад хун каноре бошадан,
Аз сиришки лаъл бар фарқаш нисоре бошадан.
Шуд ҳичобам халқ к-аз наззорагӣ дар роҳи дӯст,
Ҳар кучо биншинам аз мардум ҳисоре бошадан.
Сураташро бишканам гар Кӯҳкан лофад ба ишқ,
Чун сухан дар ишқ аз нақшу нигоре бошадан.
Шуд чу реги шишаи соат ғами ман бешумор,
Пеши ӯ, эй кош, бо ин ҳам шуморе бошадан.
Хушкӣе дорам зи сӯфӣ оби май, соқӣ, биёр,
То бишӯям з-он таяммум гар ғуборе бошадан.
Шайд, эй Дарвеш, мегӯӣ, ки қайди маҳкам аст,
Нестат он ҳам, ки бар ту эътиборе бошадан.

Чу дасти пир манат хестам, ки тан молам,
Гузор то чу кабо, рӯ ба ҳашр ман молам.
Кунам чу дар сару гӯше ҳадиси дандонат,
Бар ин баҳона магар рӯ бар он даҳан молам.
Рухам шикастию шодам, ки дар таяммуми фарз,
Ғубори кӯи ту ба рӯи хештан молам.
Ба нақши Юсуф агар сурате кашам аз ашқ,
Зи ҳаҷри рӯи ту хунаш ба пирахан молам.
Ҳазор фан кунад аз баҳри дӯстӣ соҳир,
Валек бар ту надонам, ки аз чӣ фан молам.
Зи баски рехт гул аз шарми оразат ба чаман,
Ба зери по ҳама насрину настаран молам.
Рухам мамол ба рӯмол аз он, ки хушк зи ашқ
Ғаҳе шавад, ки руҳи хеш бар кафан молам.
Буридаам зи сари худ мисоли шона тамаъ,
Ки рӯи хеш бар он зулфи пуршикан молам.
Ҳадиси ҳалқаи зулфи ту чӯям аз Дарвеш,
Ки гӯшҳои ҳасудон бад-ин сухан молам.

Чанд сози чун ҳилол аз ҳаҷри худ фарсудаам,
Охир, эй хуршеди тобон, бо ту рӯзе будаам.
Хоки дурӣ баҳри он гаштаст домангири ман,
К-аз сиришки хештан ўро ба хун олудаам.
Гаҳ зи дида хуни дил паймудаам, гаҳ роҳи ғам,
Чун кунам чун инчунин шуд аз азал паймудаам.
Баски ҳар шаб судаам бар хоки роҳат чашми тар,
То саҳаргаҳ як замон н-осудаву осудаам.
Дуди дил азбаски шабҳо бар димоғам мезанад,
Дур аз он хат калла пӯшад чун сабӯи дидаам.
Бас ки дилтангӣ ту, эй Дарвеш, баҳри он даҳан,
Ман надидам ҳеҷ бедил мислату напнудаам.

Чун шамъ кай забонаи дилсӯзи қон кушам,
Ин нест оташе, ки ба оби даҳон кушам.
Гар ў намекушад чу шаҳидони худ маро,
Ман ҳолашон бубинаму худро чунон кушам.
Гар хешро кушам зи дари шавқи қаҳр нест,
Қурбоние бувад, ки бар он остон кушам.
Бемории гарони ману Кӯҳкан якест,
Худро сабук ба ишқ зи санги гарон кушам.
Дарвешу сӯзи ҳичр мадор ин раво, ки ман,
Худро ба дарду доғи риёзаткашон кушам.

Чу дур гуломи баногӯши ҳамчу сими тӯем,
Ба гӯшвории мо кӯш, то яtimi тӯем.
Масӯз баҳри нишон чун гуломи нав, моро.
Ба доғи тоза, ки мо бандаи қадими тӯем.
Чунин ракиб, ки моро кашанду зор кушанд,
На чурми мост, ки афтода дар гилеми тӯем.
Мазан зи неъматӣ худ лоф, эй бихишт, ки мо
Ба нози хурваше фориғ аз наъими тӯем.

Бигӯ ба хасм, ки Дарвеш пири риндон аст,
Бадаш мағӯй ба кин в-арна мо ганими⁴⁷ туем.

Чун ту ринду майпарасте мо наменӯшем чом,
То туро, эй дӯст, мебояд бувад бар мо ҳаром.
Шодмонам з-ин ки шуд дар ишқ охир умри ман,
Завк бошад коргарро чун шавад коре тамом.
Чун надидаш дил ба зикри дӯст ҳосил дар намоз,
Пушт бар сӯфӣ аз ин рӯ кард дар масҷид имом.
Зоҳид ар нармӣ надорад пеши риндон дур нест,
Сахт бошад оре, он чизе, ки бошад хушк ком.
Гуфтамаш: «Хатм аст бар Дарвеш дар васфи сухан»,
Гуфт: «Оре, метавон донист аз ин тарзи калом».

Чу дола доғи дил аз сӯзи фурқати ғами ёрам,
Маноз, эй гули хандон, ки ман дили ӯ надорам (?).
Дилам кабоб шавад чун нигаҳ ба гулистон,
Ки ҳаст бе гули рӯят ғам ҳазор ҳазорам.
Маро, ки рӯз сияҳ дар фироқи сабзхате шуд,
Чи ҷои ғашти гулистону сабза аст баҳорам.
Равам чу обу бимолам ба хоки ӯ рухи худро,
Дар он чаман, ки нишастӣ ба айшу ноз нигорам.
Мағӯ, ки ҳамчу ҳазорест бе ҷамоли ту Дарвеш,
Ки ҳаст бе рухи ӯ ҳар гуле чу шӯълаи норам.

Чу сайд аз новак афғандию барбастӣ ба фитрокам,
Карам кардӣ басте бардоштӣ, эй турк, аз хокам.
Агарчи он дури якдона шуд якбора дур аз ман,
Чу бошад фард, бо ӯ ҳаст дил ҳамчун садаф покам.
Ба гул гар бингарам ҳамчун ҳубоб аз ҳаҷри он ораз,
Расад аз оби чу дур аз руҳаш дар дида хошокам.

Нагирад дил в-аз ū гирад дилам дур аз гули рӯяш,
Агар чун гунчаи лоласт як дам чоми бечокам (?).
На аз боло, зи болои худ, эй Дарвеш, Фарҳодам,
Ки санг аз сарнавишт омад на аз даврони афлокам.

Чу натвонам назар пӯшид аз ū то пирахан пӯшам,
Қабо кардам, ки бидам он руху дар хештан пӯшам.
Агар сӯзад маро дар пой ū уфтам чу парвона,
Ки рози шамъи худ дар сояш аз анчуман пӯшам.
Чу аз рухсора медонад, чӣ пӯшам ҳоли дил аз вай.
Табиб асту аз ū пӯшида набвад он чи ман пӯшам.
Саги кӯяш бад-он кисват чу хоҳад рафт аз олам,
Ба ёрӣ ман аз ū шарманда бошам гар кафан пӯшам.
Сухан Дарвеш аз он гул фош чун булбул ҳамегӯяд,
Чу ū аз кас напӯшад рӯи худ, чун ман сухан пӯшам?

Чун мӯяму дар пеши ракиби ту намӯям,
Дур аз ту ғами хеш чӣ гӯям, ба кӣ гӯям?
Фарҳодсифат нест ғам аз санги чафоям,
Дар ишк чу аз кӯҳ дарафтода сабӯям.
Чун дод ракиби ту зи бӯи чигари ман,
Мегуфт, ки чун тифли шикам куштаи бӯям.
Бар рӯи беҳӣ сурхии себам зи биҳӣ нест,
Рангест, ки аз хуни чигар монд ба рӯям.
Хушҳол чу гардад зи ҳаёли даҳани ёр,
Розе, ки ниҳон аст, зи Дарвеш бичӯям.

Чу нест бахт, ки пеши рухат пиёла кашам,
Нахӯрдаме, зи хумори ту оху нола кашам.
Нашуд ба ҳеҷ давое дилам хуш аз ғами ту,
Зи оҳ доғ бар ин дарди дерсола кашам.
Маро чу мӯр зи ҳолат бас аст як дона,
Зи хони васли киям мон, ки то навола кашам.

Машоми дида ниҳам дар раҳат чу ояд бод,
Ба дида гарду насиме аз он кулола кашам.
Бувад сафинаи Дарвеш ҳамчу бутхона,
Зи баски васфи ҷамолат бар он рисола кашам.

Чун кокулат агарчи саргаштагист корам,
То ҳаст мӯе аз ман сар, бар сари ту дорам.
Аз гулшани ту бояд бошад маро насибе,
Гар гул ба даст н-ояд, дар боғ хушаст хорам.
Дар хок ҳамчу дона хуфтан зи шавқи ҳолат,
В-аз орзуи хаттат чун сабза сар барорам.
Он поя ку, ки бидам аз дур тарфи бомат.
Рӯзе шавад магар ин аз нардбон дар орам.
Гуфти: «Намешуморам Дарवेशро саги худ»,
Эй шӯх, ҳаст бар ҷон ин дарди бешуморам.

Чун об агар з-он, ки диҳӣ роҳ ба нозам,
Пои ту бибӯсам, қади сарви ту бинозам.
Аз лутф агар бо мани дилхаста насозӣ,
Ман бо ситаму ҷавру ҷафои ту бисозам.
Чун шамъ тани хеш аз он парварам, эй мох,
К-аз оташи савдои ту шабҳо бигудозам.
Аз нолаи худ душ нарафтам сӯи масҷид,
Дар гӯш наёяд зи фиғон бонги намозам.
Оям ба тавофи сари кӯи ту чу Дарвеш,
Дар ишқ шуд ин хоҷагию роҳи Ҳичозам.

Чу шамъ бо ғами ишқи ту то ба сар бурдам,
Гудохтам зи табу тоб, сӯхтам, мурдам.
Агар бирехт маро ғамзаи ту хун сахл аст,
Зи ҳаҷри рӯи ту пиндорам он дигар хӯрдм.
Дилам кабобу лаболаб чу лола ҷом зи хун,
Ба даври хусни ту он нукл бувад в-ин дардам.

Забон ба ҳеч гиёҳе баъди гул нарасид,
Ман аз баҳори рухат чун хазон ба пирмардам.
Шаҳон зи лутф навозанд хотири Дарвеш,
Ман аз ҷафои ту, эй шӯҳ, мурдам, озурдам.

Ҳотами давр аст соқӣ, медиҳад пайваста чом,
З-он бувад дар базми мастон зикри хайри ӯ мудом.
Пеши соқӣ гар ниҳам сар з-он набошад сарзаниш,
Ҳар кӣ чизе бахшад ўро воҷиб ояд эҳтиром.
Гуфтамаш: «Аз лаб чу дорӣ май, шароб аз баҳри чист»?
Гуфт: «Ҳаст ин аз барои хосу он аз баҳри ом».
Хумми май он сӯ, ки бошад, хонаи сӯфӣ манех,
В-ар на ё хоҳад туруш шуд, ё бихоҳад монд хом.
Аз шароби дигарон, Дарвеш оби хеш бех,
Ҳар киро бошад ҳалоле, аз ҷӣ рӯ нӯшад ҳаром?

Хондаи ринду ошику мастам,
Ҷони ман ҳар чи гуфтам, ҳастам.
Ҷон ба каф пешат омадам, ҷӣ кунам,
Беш аз ин барнаёяд аз дастам.
Вонарастам зи сӯзи ғам чу сипанд,
Бе ту чандон, ки ҳар тараф частам.
Гарчи саҳт уфтодам аз ғами ишқ,
Ҷоми паймони ёр нашкастам.
Сарбаландам ба ишқ чун Дарвеш,
То ба поят чу хок рӯ бастам.

Ҳоки ман хоҳам, ки созад ҷарх гили болои хум,
Хум кунад аз баҳри май ё хишт бар болои хум.
Ҳамчу хиште, к-аз сари хум майфурӯш орад ба зер,
Чун даҳони май кушояд, сар ниҳам дар пой хум.
Зарфи он дорад, ки аз вай пур ниҳӣ дастон ба ринд,
Нест дар майхона акнун кас ба истигфори хум.

Ҳамчу ошиқ к-аз сиришки хештан по дар гил аст,
Баски рафт аз сар бурун дар чӯш тар шуд пой хум.
Не Фалотунӣ сухан, Дарвеш, чанд аз хум кунӣ,
Сар бурун кун 3-ин хуму берун зи сар савдои хум.

Хешро чун шамъ дар сӯзи ғамаш тан сохтам,
То сари кори чароғи хеш равшан сохтам.
Он даҳон чустам, лаби хандон зи ман дар кина баст,
Дӯстери аз барои ҳеҷ душман сохтам.
Риштаи ҷонро мурассаъ кардам аз дурҳои ашқ,
3-он, ки аз баҳри сағи ӯ тавқи гардан сохтам.
Баски аз дуди дилам ҳамсоягон дар заҳматанд,
Шиква пайдо ғашт ҳар сӯе, ки равзан сохтам
Дошт гарде аз раҳат бо хештан аз баҳри он,
Вақти гирия пок чашми худ ба доман сохтам.
Шӯҳрати Дарвеш чун Мачнун ба ишқи пок шуд,
Ин на чун мардумфиребон санъати фан сохтам.

Дар бихишти кӯи худ гар афканӣ сар аз танам,
То қиёмат миннате бошад аз он бар гарданам.
Як тараф мими ғаму як сӯй мими меҳнат аст,
Ман чу нуне дар миён ҳайрон аз ин хат, к-ин манам.
То чу Исо дам задам аз меҳри, ту эй офтоб,
Танг шуд бар дида олам ҳамчу чашми сӯзанам.
Гул ба домон бурда ҳар кас баҳри ман чун боғбон,
Хор бурда домане мондаст аз пирӯҳанам
Аз гудози ман машав эмин, ки месӯзам чу шамъ,
3-он, ки афтад доғ бар ҳар ҷо, ки афтад равшанам.
Бо ҳама уммед медорам, к-аз он хулқи ҳасан,
Корҳо некӯ шавад охир ба вачҳи аҳсанам.
Аз сағони кӯи худ озод кун Дарवेशро,
То нагирад дар ғадой ҳеҷ кас пироманам.

Дар ҳар газал, ки вафси рухи ӯ нагуфтаам,
Манвис, эй дабир, ки некӯ нагуфтаам.
Душман ба гайбати ману дар ҳадиси дӯст,
В-он ҳам ба акс гуфтаам, дар ӯ нагуфтаам.
Акси ту гуфтаам, ки зи рӯи бутон беҳ аст,
Чуз нек дар муқобили ӯ бад нагуфтаам.
Ҳочӣ зи Каъба гуфта сухан, ман зи кӯи ту,
Аммо чу кисса бар сари ҳар кӯ нагуфтаам.
Дарвеш, ҳамчу шона забонovarӣ макун,
Чун бо ту ҳеҷ гуфтан аз он мӯ нагуфтаам.

Дар он бим, ки зи рои ту рӯ нагардонам,
Агар ба дида бувад тир ҳамчу пайконам.
Ба ахтарони дигар нест маҳрам, эй хуршед,
Ту хуш баро чу баровардай аз эшонам.
Барои он дури ягона дидаам дарёст,
Вале нишаста зи хун чехра ҳамчу марҷонам.
Зи ҳасрати лаби ӯ бар лабам на табхол аст,
Ки ҳаст дар ғами он захмҳои дандонам.
Забону дида бубандам ба ишқ чун Дарвеш,
Валек нест дар ин кор дил ба фармонам.

Дилбари хаббозро чун бадр то рух дидаам,
Сер аз курси ҷамоли ӯ нагардад дидаам.
Тоби он дорам, ки метобад маро ҳамчун танӯр,
То нағӯяндам зи нори ишқ рӯ тобидаам.
Шӯри ишқаш дар дилам ҳамчун намак дар нон бувад,
Ман аз ин нону намак дар ишқи ӯ шӯридаам.
Ман наям з-онҳо, ки бар нолам зи ҷаври ишқи ӯ,
Ошиқи он соиди симинбар молидаам.
Васли ӯро ҳаст чун Дарвеш хонам ҳақшинос,
З-он, ки бо ӯ муддате нону намак нӯшидаам.

Дур аз рухи ту дар шаби хичрон нишастаем,
Бингар ба сӯи мо, ки ғарибему хастаем.
В-албатта ҳаргиз ар чи ба бӯе намешудем,
Дил чун камар кунун ба миёни ту бастаем.
Бар сина санг ба ишқи ту намезанем,
Дилро чу обгина ба сад ҷо шикастаем.
Сад ҷавр агар ба оташу обу намак кунанд,
Дар ханда мо зи шавқи даҳонат чу ташнаем.
Тасбеҳ пора кардаву зуннор ҳам ба ишқ,
Дарвешвор аз ҳама ҷое гусастаем.

Даме к-он маҳ кушояд рағ, мани бедил парешонам,
Аз ин дарде, ки нӯги неш ояд, бар рағи ҷонам.
Чу хун аз дасти ӯ ояд, зи рӯи ҳамдамӣ шояд,
Ки монанди рағи ӯ хун равад аз чашми гирёнам.
Бад-он ҳоке, ки хуни ӯ равад мушке шавад дардам,
Ки чун оху диҳад аз бӯи ӯ сар дар биёбонам.
Чу шарбат боядаш дархӯрд ҳам ҷонро ба ширинӣ,
Агар он дилрабо аз лутф дорад дархӯри онам.
Ғар аз Дарвеш баҳри даст бастан васлае хоҳад,
Равон аз шавқи он маҳ ҷомаи ҷон пора гардонам.

Дар ишқи ту сад ранг зи найранг барорам,
То коми дилам з-он даҳани танг барорам.
Дур аз лаби ширини ту аз дард чу Фарҳод,
Афгон зи дили санг ба фарсанг барорам.
Бо теги ту ғар з-он, ки бибозам сари худро,
Дар пеши кӣ дигар сар аз ин нанг барорам.
Ғар дур(р) талабӣ, пеши ту аз дида фишонам,
В-ар лаъл талаб мекунӣ, аз санг барорам.
Бо шоҳ агар қиссаи Дарвеш бигӯям,
Маҷнунсифаташ аз сари ӯ ранг барорам.

Дар раҳи ишқи ту гар сар равадам, сар бошам,
Тарки сар гӯяму дар ишқи ту сарвар бошам.
Роҳи ҷон чун сӯи болост, равам бар сари ӯ,
Пояи олии аз ин мартаба бартар бошам,
Тарки васфи хату холи ту нахоҳам гуфтан,
Чун қалам гар равадам сар, ки бар ин сар бошам.
Ғайратам баст забон чун ту рави тарфи рақиб,
Гар ҷавоби ту кунам, бо кӣ баробар бошам?
Манам он най, ки бувад нола ҳама ҳосили ман,
На аз онам, ки миёнбастаи шаккар бошам.
Ашк чун меравад аз ҷашм, ҷӣ бок аз руҳи зард?
Ман, ки гавҳарфиканам, кай ба ғами зар бошам?
Аз ғадоеи худам гар шумарӣ чун Дарвеш,
Ба муроде, ки маро ҳаст, тавонгар бошам.

Дурам аз ҳаҷри лабони ту чу шамъе аз мум,
Гуфтам аз ҳаҷри ту як нуктаву боқӣ маълум.
Аз пайи новаки он ғамза кашам заҳмату ҷавр,
Ҳамчу шахсе, ки кунад кор барои марсум⁴⁸.
Ёр шодасту рақибаш ба ғам аз ишқ маро,
Рӯй бар дӯст муборак шаду бар душман шум.
Эй мударрис, бирав аз ишқ макун бо мо баҳс,
Ин на корест, ки донид касе ӯро ба улум.
Дили Дарвеш аз он ғамзаи фаттон биситон,
Мағзур ин, ки кашад ҷавр барои мазлум.

Дар нусхае, ки васфи лаби ӯ баён кунам,
Ҷон дар миён ниҳам, ки варақро нишон кунам.
Дар ҷоҳи он закан фиканам нақди ҷону дил,
Аз ғорати сипоҳ ғами ӯ ниҳон кунам.
Шод ар нахоҳиям, ғами дерина қам макун,
Умре ҷӣ буд кори ман, ақнун ҳамон кунам.

Хома зи даст рафту маро худ сухан намонд,
Шарҳи фироқи ӯ ба кадомин забон кунам?
Хоҳам ба васфи ёр чу Дарвеш узри ӯ,
Шахро зи хони давлати ӯ меҳмон кунам.

Дар интизор тоқати Мачнун чу нестам,
Бар ваъдагоҳи васли ту то чанд истам?
Бас кард абр гиря ба бӯстону ман,
Чун наргис аз барои гуле мегиристам.
Мурдан чӣ фоидаст маро, зистан сазост,
Дар ҳаҷр, к-аз чи дур зи рӯи ту зистам.
Доман ба гоҳ-гоҳ гилам дар сарои зӯҳд
Бигрифт хок в-ар на муқайид ба чистам?
Дарвеш пир гашту дили ӯ ҷавон ғанӯз,
Ҳаст ин масал, ки нуздаҳ аст аз бари бистам.

Дил чу Мачнун на ман аз Лайлии худ баркандам,
Тавсани бахт аз ӯ дур чу наъл афкандам.
Хӯрда будам қасаме аз сари кӯят наравам,
Хок бигрифт кунун домани он савгандам.
Бастаи тунги ту бар тунги шакар механдад
Ман кучо дархӯри он бастаи шаккархандам?
Соҳт бемисл маро ҳеҷ шудан дар раҳи ишқ,
Аз намондан набувад ҳеҷ касе монандам.
Гумраҳам аз ҷараси вақт насихат, Дарвеш,
Гумраҳӣ рӯй наёвард ба роҳ аз бандам.

Рӯи зебои туро аз бегашӣ гаш мекунам,
Нестам қаллоб, кори ишқ бегаш мекунам.
Оламе девона мегарданд аз гуфтори ман,
Чун ҳадиси рӯи он шӯхи париваш мекунам.
Ҳамчу мурғи санг дар по бастаам дил мекашад.
Бар сари кӯи ту баҳри он фурукаш мекунам

То шавад осон балои ошикӣ бар чони ман,
Ёд аз Мачнуну Фарҳоди балокаш мекунам.
Ваъдаи дидор гуфтам, додаи ушшоқро,
Ханда зад, гуфто: «Дили Дарвешро хуш мекунам».

З-он кӯй агар барорад рӯзе бас аз ҳалокам,
З-ин гард дард печад бо гирдбоди хокам.
Урён танест роям, аз барг агар бароям,
Чун най на бенавоям, сад ҷома гашт чокам.
Дар кори бода кардам авқоту рӯкушодӣ,
Пайдо нагашту бар дил монд ин гираҳ чу токам.
Сӯфӣ зи риндии ман олуда кард хотир,
Ман дар тасаввуфи ӯ аз эътиқод покам.
Дарвешро матарсон дар ишқ аз рақибон,
Гар дӯст нест душман, аз дигарон ҷӣ бокам?

Зи баҳри он камонабрӯ аҷаб сӯзест бар ҷонам,
Ки ҳар шаб дар назар аз шӯълаи шамъ аст пайконам.
Гузаштам аз сару дар Каъбаи кӯят ниҳодам по,
Ки донам сар надорад кадр, он ҷо ҳамчу қурбонам.
Қабо кун пирахан в-ар на, наменӯшам дуруст ўро,
Ки пиндорам гулу чун вай, ки мегирад гиребонам.
Тамошое шавад ҳайрони кори ман кӣ мебинад?
Чунон бар ёр ҳайронам, ки монад ёр ҳайронам.
Мағӯ: «Дарвеш пирӣ, тарки ишқи мохрӯён кун,
Агар будам ҷавон Мачнун, ба пари шайх Санъонам.

Зи баҳри ашк маро гашт чашми гирён гум,
Чунонки чашма шуд аз мавҷи оби тӯфон гум.
Зи ҳаҷри сарви гуландоми хеш пиндорам,
Ки шуд чу ҷаннати Шаддод боғу бӯстон гум.
Ҳилол чист, ки бо абрӯят шавад пайдо,
Чу пеши рӯи ту шуд офтоби тобон гум.

Хизир ба роҳи салоҳаш наёварад дар ишқ,
Касе, ки гашт чу Мачнун дар ин биёбон гум
Чу булбул аз сухани худ малоф, эй Дарвеш,
Ки ҳамчу дафтари гул шуд ҳазор девон гум.

Соқие дар даври ҷомат айши олам мекунем,
Ҳақ кунад, ё Раб, зиёдат он чи мо кам мекунем.
Хумшикан чандон, ки санг аз рӯи кин меафканад,
Мо аз он майхонаро бунёд маҳкам мекунем.
Чун ба қавли ростии сӯфӣ дар ҷамоат раҳмат аст,
Мо кучо тарки маю ёрони ҳамдам мекунем.
Бо сабуи май сари мо кай фуру ояд ба чарх,
Гардани худ бо чунин тоҷе кучо ҳам мекунем?
Кунҷи факр аз ганҷи шохӣ беҳ бувад Дарвешро,
Нақли ин маънӣ на Иброҳиму Адҳам мекунем.

Сӯи мо овард соқӣ рӯю майлу дасту ҷом,
Чизҳо рӯ оварад, чун ҳаст давлат мустадом.
Пур сабукпо буд барғи гул, аз он барбод рафт,
Бад нарафти гар чу сарви мо будӣ ўро хиром.
Он ки ҳарғиз як саломамро намегуяд ҷавоб,
Чун нависам дар таҳиятнома сӯи ў салом?
Дар дуёи бад кашидан оҳ аз нопӯхтагист,
Бештар аз ҳалқи оташкор мебошанд хом.
Куштани моему ҳалқе беғуноҳ дар кӯи ў,
Тег бар қурбони миски наст дар Батулҳаром.
Хешро Дарвеш меҳонад Аёзи ёри хеш,
Дам зи ҳосият занад аз ҷаҳл, оре, шахси хом.

Шудам гум дар шабу ногаҳ гузар шуд сӯи он моҳам,
Аз ин роҳ бетарикӣ нест бо риндони гумроҳам.
Ба ишқ, эй он, ки ҳамдардӣ маро дар раҳмати хичрон,
Макун фарёди ман дар шаб, ки аз дарди ту огоҳам.

Губори оҳ дар ойина пӯшидаст акси ман,
Бубин, к-аз ғояти гумгаштагӣ пӯшида дар роҳам.
Сабури меდიҳам дилро ба қайд аз қиссаи Лукмон,
Ки беҳикмат набошад ин, ки ёр афканд дар чоҳам.

Тӯтии қонро чу мурғи чом бар равзан ниҳам,
В-аз ҷамолат пеши ӯ ойинаи равшан ниҳам.
То зи шарми оразаш хуршед гардад ранг-ранг,
Баҳри он маҳ чоми рангоранг бар равзан ниҳам.
Дар намози ошиқӣ созам имомӣ ихтиёр,
То ба хоки кӯи ӯ рухсор аввал ман ниҳам.
Дам ба дам ғӯям сухан аз қатли хешу теги ӯ,
Нестӣ бехтар зи сар 3-ин шавқ бар гардан ниҳам.
Чун ба васфи он гуле Дарवेशи булбул метавон,
Номи девони туро 3-ин роз агар «Гулшан» ниҳам.

Табиби моиву бемори лаъли қанди туем,
Ба сӯи мо назар кун, ки дардманди туем.
Ба дасти туст кунун маргу зиндагӣ моро,
Ки чун шикор дарафтода дар каманди туем.
Чӣ гарм меравӣ, эй шаҳсавори хусн, ки мо,
Ба сӯз аз оташи наъли суми саманди туем.
Дар уфтем зи ҷои баланду ҷон бидиҳем,
Чунон ки ошиқи сарви қад баланди туем.
Басе ҳадис чу Дарвеш агарчӣ медонам,
Гадои як сухани лаълӣ нӯшханди туем.

Фигон бархост: «Биншин в-ар на бархезад қиёмат ҳам»,
Намудӣ рӯй хунҳо шуд, кунун манмоя қомат ҳам,
Ба ёди лаъли майгунат ҳар он кас кӯи ту мешуд,
Чу афтад бар хумор он хурду хунҳои мудомат ҳам.
Маро дар ишқи ту зухду салоҳият чӣ кор омад,
Ки дар риндиву бадномӣ шавам расво, маломат ҳам.

Маро гуфтӣ: «Ракиби дӯзахиро ҳеч мебинӣ?»,
Чӣ бидам рӯи ӯ, ё Раб, набидам дар қиёмат ҳам.
Ба зорам гар кушӣ, чоно, мағӯ чавру чафоест ин,
Ки бо Дарवेशи мискин мекуни лутфу каромат ҳам.

Куж шуд пушт сар он бех, ки кунад савдо кам,
Бор бар сар натавон бурд, чу гардад қад ҳам.
Баски рафтӣ зи пайи кор, бишуд пой аз кор,
Боз мондӣ зи раҳ азбаски кунӣ ранча қадам.
Боадаб бошу ба бозича магар тифли раҳам,
З-он ки бар тифл бувад чӯб, агар нест қалам.
Шуд бихишти ту ҷаҳон, лек битарсам, ки аз ӯ,
Ҳамчу Шаддод барӣ куфру гунаҳ чун Одам.
Сухан аз мумсику бахшанда нағӯяд Дарवेश,
Ки тамаъкор ҳикоят кунад аз бухлу қарам.

Гуфтаӣ ҳаст бех аз ҷаннати аъло кӯям,
Биллаҳ, эй ҳур, ки ман низ ҳамин меғӯям.
Мурдаме аз ҳаваси рӯи ту чун абр ба боғ,
Хун ҳамегиряму рухсораи гул мешӯям.
Роҳ гирӣ ба табассум, чу ба девона раҳе,
Эй паричеҳра, чунон гир, ки ман ҳам ӯям.
Бут ҳамехондаму зоҳид аз ин ҳасми ман аст,
Ту ҷавобам бидеҳ аз он, ки баде меғӯям.
Ҳамчу Дарवेश тамано зи ту дорам назаре,
Чашми ман, аз қарами хеш ниғаҳ кун сӯям.

Гар сағи кӯи ту пеш аз ман равад ёрӣ кунам,
Аз вафо сандуки қабраш устухонкорӣ кунам.
Қиссаи зулфат, ки ҳаст он чун шаби ошиқ дароз,
Ҳар шабе то субҳдам аз баҳри бедорӣ кунам.
Ҳолати булбул мапурс аз боғбон, бишнавад зи ман,
То чу мурғони қафас шарҳи гирифторӣ кунам.

Не чу тӯтӣ шаккаре дорам, на чун булбул гуле,
Дур аз он рухсору лаб чун хубгуфторӣ кунам?
Гуфтам аз вайронаи Дарвеш бо дилдор гуфт:
«Ӯ чу маъмурӣ нахоҳад, ман чӣ меъморӣ кунам?»

Гаҳ зи меҳраш меҳр бинам, гоҳ дар моҳи тамои,
Меғузорам ҳамчу рухсораш ба инҳо субҳу шом.
Дил зи ман пинҳон бибурд он чашму 3-они хеш кард,
Ҳамчу он шахсе, ки ӯ меғуздад аз ҷое гулом.
Ошиқонро банда хон, он гоҳ ошиқ мешумор,
Аҳли иззатро нашоёд бе лақаб хондан ном.
Муддате эй нола, гар бурдӣ ба сар дар банди дил,
Окибат дар ҳаҷри ӯ аз вай кашидӣ интиқом.
Гарчи пурнур аст сӯфӣ дур бод аз ман ба ишқ,
Зарраро банде бувад дар дидани хуршед ҷом.
Соҳтан Дарвешро бошад ҳарам аз ҳаҷри ту,
Чун тавонад соҳт чун ӯро намесозад ҳаром.

Гар на шаб то ба сахар гирияи ҷонсӯз кунам,
Ба чӣ ҳила шаби худ шамъсифат рӯз кунам.
Аз бадомӯз агар ӯ бади ман мешунавад,
Ман бадомӯзаму таълими бадомӯз кунам.
Қиссаи сӯзани бериштаву ҷокаст маро,
Ҳар суҳан бо дил аз он ғамзаи дилсӯз кунам.
Гуфтани сабр ба дил кандани ҷон аст ба ҳаҷр,
Чанд таълим бад-ин мурғи навомӯз кунам.
Лашкари худшиканӣ ҷамъ кунам, чун Дарвеш,
Хешро бар сипаҳи ҳодиса пирӯз кунам.

Гар кашад аз даври хатгу нуктаи ҳолат ракам,
Бо ҳама оҳандилӣ паргор чун гирияд зи ғам.
Гар надорад рашк аз абрӯи хубат моҳи нав,
Аз чи ҳам мегардаду аз гусса мегирад шикам.

Хоки поят бутпарастонро зи зар беҳ, эй санам,
Гар ба ҷои сикка бут созанд бар рӯи дарам
Чун карам кун гӯямат тире кунӣ дуре зи ман,
Эй камонабрӯ, басте дур аст инҳо аз карам.
Рӯи ӯ, Дарвеш, гуфти меҳру моҳ ҳаст ин ғалат,
Чун тавонад буд чун инҳо намемонад ба ҳам.

Гирдоби ашк созад, эй кошкӣ ҳалокам,
К-аз роҳи ӯ нахезад, бо гирдбод хокам.
Эй бод, дур аз он гул, урӯн кунам чу булбул,
Ҳар пора ҷонибе бар, з-ин далки чок-чокам.
Аз тоби сӯзи бода, бишкоф синаамро,
То сӯхта даруне бинӣ, мисоли хокам
Айбе надида бар ман чун Хизр тифли сӯфӣ,
Пеш аз гунаҳ ҷӣ кӯшӣ пайваста дар ҳалокам?
Ашъорро, ки бошад Дарвеш пок чун дурр
Ҳамчун садаф аз ин ҳам бодо замири покам.

Гар ба бекориву риндӣ алам афроштаам,
Дар лавандӣ ба ҳама ҳол саре доштаам.
На маро дидаи ҳасрат зи пайи ҳар чизест,
Баҳри ибрат назарест бар ҳама бигзоштаам.
Ҷӣ бувад мулки ҷаҳон, чун гузар аз худ кардам,
Ҷист хони дигарон, хона чу бигзоштаам.
Ҳосили мулки ҷаҳон нест ба ҷуз пиндоре,
З-ӯ маро суд ҳамин аст, ки пиндоштаам.
Гар чу Дарвеш басте бар дари дилҳо гаштам,
Ҳеҷ бефоида нагзаштаву нагзоштаам.

То ҳаёли он лаби майгун ба ҷон парвардаам,
Дар даруни сина лаъле ҳамчу кон парвардаам.
Гуфтаман: «Ҳоли лабат моро фараҳбахши дил аст»,
«Ин муфаррах» - гуфт, аз таркиби ҷон парвардаам.

Чаври пай дар пай агар 3-он турк ояд, бок нест,
3-он ки дар сахтӣ кашидан чун камон парвардаам.
Тифли ашк аз рӯ ба роҳ афтод чандон дур нест,
Бо адаб ўро миёни мардумон парвардаам.
•То ҳумои ишқи ў моро ҳаводорӣ кунад,
Баҳри ў монанди Мачнун устухон парвардаам.
Ҳосили мо аз бутон охир бувад беҳосилӣ,
3-он, ки чун устод фарзанди касон парвардаам.
Фаҳри Дарвеш аст агар бо мо ба риндӣ ёр шуд,
3-он ки ман дар хизмати пири мугон парвардаам.

Моҳро гар бувад гуломи ту ном,
Ин камолаш бувад баҳои тамом.
Гӯяд аз ҷон дуёят, эй хуршед,
Ба Масиҳо агар диҳӣ дашном.
Бода гар нест, сокиё, ҷӣ ачаб,
Нест, оре, бақои чиз ҳаром.
Тӯтӣ он бут, ки дӯст медоранд,
Рӯи хуши ту ҷумлаи Ислом.
Сӯхт дар ў мурд ҳамчун шамъ,
Оташ оғоз боду ин анҷом.

Мургро гар бишавад ҳолати Мачнун маълум,
Ғам хӯрад аз пайи вайронии худ ҳамчун бум.
Сухани гарми ту ҳаргиз набувад бар мо сахт,
Дили парвона бувад нарм бари шамъ чу мум.
Ишқу наққошии Фарҳод на бо ҳам айб аст,
Бояд устод бувад вокифи анвои ӯлум.
Ошиқонро бари ҳубон набувад миннату музд,
Банда аз хоҷа на иззат талабад на марсум.
Шеъри Дарвеш зи авсофи миёну даҳан аст,
Онҷунон нест, ки касро шавад осон мафҳум.

Назар ба чашму дилат ё ба рӯи моҳ кунам,
Ба як назора кадомин яке нигоҳ кунам.
Зи шавқи он, ки ту гӯй чаро чунин кардӣ?
Кашам инони ту ҳар соату гуноҳ кунам.
Бубин дар ойина он рӯи соф в-аз инсоф,
Магӯй ҳеч агар дар ғами ту оҳ кунам.
Рақибро ба ҳамин ранг аз ту кас нахарад,
Магар, ки ман руҳаш аз дуди дил сиёҳ кунам.
Намеравад зи сари кӯи ошиқӣ Дарвеш,
Тариқ нест, к-аз ин кӯй рӯ ба роҳ кунам.

Нест андеша зи кас гар бикушӣ акнунам,
Чун сағи кӯи ту кардаст замони хунам.
Ҳар сари хор забонест ба сахрои бало,
Ки ҳикоят кунад аз раҳгузари Маҷнунам.
Бурда аз раҳ зи як ишва тамомаст маро,
Нест ҳоҷат, ки ду чашми ту кунад афсунам.
Ба раҳи дур маро аз пайи коре бифирист,
Баҳри оворагӣ аз шаҳр макун берунам.
Чун садаф дасти тихӣ лоф мазан, эй Дарвеш,
Ки суҳан нест ба ҳубӣ чу дури макнунам.

Не зи даҳан суҳан кунам, не хабар аз миён диҳам,
Ҳеч надида чун аз ӯ шарҳ ба ину он диҳам.
Сурати ӯ чу бингарам бар варақи мусаввирон.
Қон натавон чу диданаш, камтар аз он, ки қон диҳам.
Гуфт чу нукта он даҳан, шодам аз он, ки чун қалам,
Нукта ба ҳар кучо ниҳам, бўса бар он даҳон ниҳам.
Тарҳи сарои ӯ кунам нақш чу сурати Ҳарам,
Ҳар даме аз дари Сафо бўса бар остон диҳам.
Сайди сағи ту шуд ҳумо в-ин шарафе бувад варо,
Аз пайи ин шараф бувад, гар манаши устухон диҳам.
Баҳр надошт дар суҳан, зарфи таҳаллуси маро,
Шӯҳраи шаҳр то шавад, аз Даҳақӣ нишон диҳам.

Ҳама бо чоми май гардон, зи даври чарх хайронам,
Маро чандон набошад об, то бар коса гардонам.
Магар аз чашмаи хуршеду курси бадр мебахшад,
Ки чандин дур дорад хони гардун об аз нонам.
Азизам дор як рӯзе зи умри панчрӯз охир,
Ҳамон гир, эй фалак, як рӯз дар пеши ту меҳмонам.
Зи дасти белибосӣ мондаам пӯшида аз мардум,
Чунин пӯшида охир чанд бошад чисми урёнам.
Чу Дарвеш аз тихидастӣ гаронӣ мерасад бар ман,
Маро чун қахт зар бошад, чӣ суд аз нархи арзонам.

Ҳама шаб дар фироқи орази он моҳ мемирам,
Ҳамегӯям ба дур аз рӯи хубаш «Оҳ, мемирам».
Ҳама кас дар ҷаҳон якбор мемирад валекин ман,
Зи васлу ҳаҷри ӯ гаҳ зинда гардам, гоҳ мемирам.
Бад-он ҳасрат, ки он ноошно сӯям гузар орад,
Фитода чун ғарибон бар канори роҳ мемирам.
Забону дил ба ёди ёру чонам меравад аз тан,
Бихамдуллоҳ чу мардон меравам огоҳ мемирам.
Зиёд аз хеш чун Дарвеш ёреро шудам ошиқ,
Аз он ҳамчун гадо дар орзуи шох мемирам.

Ҳар шабам дар ашқу аз ҷон мекашад сӯзи алам,
Мондаам чун оташи кандил дар гирдоби ғам.
Моҳи нав рӯи ту мебинад на сӯи офтоб,
Баҳри он сар кард шебу қадди худро сохт ҳам.
Дар дуё доим чунон хоҳам, ки монӣ инчунин,
Баҳри ту дигар чӣ хоҳам, чун надорӣ ҳеҷ кам.
Он ки дил барканд аз кӯят ба сӯи Каъба шуд,
Тӯҳфа «некӣ» мебарад аз кӯи ту сӯи ҳарам.
Гуфтаман: «Дарду ғамат Дарवेशро ҷон асту ғам»,
Ханда зад ону дигар гуфто: «Набошад дарду ғам».

Ҳаст аз амали теғи ту хатте ба ҳалокам,
Чун маҳкамии хат бувад аз баҳс чӣ бокам?
Дар орзуи теғи ту ҷонам ба лаб омад,
Бе об чу моҳӣ макун, эй шӯҳ, ҳалокам.
Гар аз шуҳадои худам он ёр шуморад,
Чун лола машав хун зи ман, эй абр, ки покам.
Ҳар панҷ чу тири ту расонад ба дили ман,
Он нахли хаданге, ки бувад бар сари хокам.
Чун нисбати ман бо ғами ишқи ту дуруст аст,
Аз хиркаи садпора, чу Дарвеш, чӣ бокам?

Ҳар шаб зи дард мирамӯ аз дил фиғон кашам,
Берун зи ҳар рағе зи фироқи ту ҷон кашам.
Гӯшам кашиду ман нашунудам сухан зи пир,
Акнун гулӯ⁴⁹ ба пеши ҷавоне аз он кашам.
Ҳар ҷо, ки қиссае равад аз сӯзи бедиле,
Ман низ ҳамчу шамъ саре дар миён кашам.
Хандон савора мешуду гирён ман аз пасаш,
В-он сангдил нагуфт, ки як дам инон кашам.
Дарвешро сазост, ки банди бало кашид,
Ман кистам нагуфт, ки зулфи бутон кашам.

Ҳар шаб аз ҳаҷри руҳаш фонуси худ гулгун кунам,
Шарҳи сӯзи синаву пирохани пурхун кунам.
Ҳар касе накши дарун бинад зи фонуси ҳаёл,
Ман зи ғам наззораи парвона аз берун кунам.
Баски гӯям чун кунам, хун шуд дили халқе зи дард,
Кори ман сахл аст з-он дилҳо, ки бе хун чун кунам?
Чун руҳе бидам шавад рангам дигар бор рӯи ту,
Ҳештанро чанд чун ойина дигаргун кунам?

Оташи водии Айман дар хуни Дарвеш нест,
Сӯзиши хошок худ аз оташи Мачнун кунам.

Оҳанрабост санг ба кӯи паривашон,
Занҷир аз он кашад мани девонаро кашон.
Доге ниҳод баҳри ту болои доғи ғам,
То 3-он нишон маро нашиносанд аз ин нишон.
Чун шамъ ҷон ба сӯз фишонам ба пеши ту,
Аз ноз агар шавӣ сӯи ман остинфишон.
Бошад рақибро сухан аз ҳаҷр, не зи васл,
Занбӯр заҳр ҳамраҳи худ оварад зи шон.
То хуш кунанд гуфтаи Дарвешро ба базм,
Мутриб гаҳе бихон, ки бутонанд сархушон.

Ашки хунин гармрав аз оҳ шуд бар рӯи ман,
Ҳамчу он тифле, ки оташ афтадаш дар пираҳан.
Он даҳан донам аз инҳо зуд меояд ба танг,
Мебарад он лаб дили халқе ба болои зақан.
Дар миёни он маху Юсуф ба ҳубӣ, эй Азиз,
Гар тафовут бингарӣ, бошад зи тан то пираҳан.
Гуфтамаш: Дарвеш ҳеҷ аст он даҳан чун гунча гуфт
Ханда зад гуфто ба он мемонад оре, ин сухан.

Эй ҷон, ҳикоят ҳар замон чун меҳру маҳ 3-он рӯ макун
Он орази бемисро нисбат ба ину он макун.
3-ин ғам, ки дар паҳлӯи ту бошам малале шуд танам,
Эй офтоб, аз ман чунин дар шоми ғам паҳлӯ макун.
Чун ҳаст сӯҳбатро асар, бош аз рақибон пурҳазар,
Худро чу ҳубони дигар, эй нозанин, бадхӯ макун.
Хусрав зи давлат мекунад аз дӯши Ширин муттако,
Фарҳоди бедилро бигӯ: «Рав така бар бозу макун».
Бошад рақибатро фиғон, то бингарӣ дар вай чунон,
Бигзор, манех худро бар он, рухсори худ он сӯ макун.

Дарвеш чун ойина шав, чун халқ дорад рӯ ба ту,
Дар пеши кас аз дигаре роз аз бадӯ некӯ макун.

Аз чи дасти хеш аз ойина месозӣ гарон,
Дар сиришки мо бубин, чун мекунад ин кор он.
З-он миён чун дидаи бориқбин мӯе надид,
Гар «камар» гӯяд сухан бошад забонаш дар миён
Гар хӯрӣ пайкон зи ҳар олудатан з-он ҷангҷӯ.
Дил зи рӯи дӯстдорӣ гӯяд ўро: «нӯши ҷон»
Пеши он гул хориӣ мо мекунад доим рақиб,
Ҳамчу хор ўро наёмад ҳеҷ некӣ бар забон.
Гарчи дил хун мекунӣ аз кӯҳи ғам Дарवेशро,
Ҳеҷ бар вай нест ҳамчун лаъл ин саҳтӣ гарон.

Аз баҳри хат расид бад-он зулф теги кин,
Ҳар бад, ки мерасад бувад, оре зи ҳамнишин.
Сад бор дастбӯси ту ҳар лаҳза мекунад,
То бо даҳони хеш кунӣ нисбати нигин.
Маҷнун зи ҳасрати лаби Лайлӣ чу гиря кард,
Овард хори ҳар мижаи ў таранҷабин
Ашкам чу сел домани саҳро кашад магар,
К-он нест ин ки банд кунандаш ба остин.
Дар кӯи ишк хок бувад аз сари сарон,
Дарवेशро ҷӣ қадр, ки болин бувад замин.

Он зулф кай тавонад огаҳ зи ҳол будан,
Чун ҳеҷ кас наёбад ўро ба дастсудан.
Дар ханда мекушояд аз дил гираҳ лаби ў,
Чизе бувад аҷоиб аз лаб гираҳ кушудан.
Гардан чу нарм дорам тег аз ҷафо чи ронӣ,
Бар чизи нарм натвон шамшер озмудан.
Ҳиндуи ғамзаатро ҷолок ном бояд,
Чун ҳаст ҷусту ҷобук дар кори дил рабудан.

Чун оху нола кардӣ, як лаҳза бош хомӯш,
Дарвеш, аз ту инҳо то кай тавон шунидан.

Он, ки ҳамчун шамъ бо риндон набошад ҳамнишин,
Нест чун қандил, пиндорем бар рӯи замин.
Дида аз вай дур дорам, баски рашк ояд маро,
Чун ба хоки пой ӯ дар роҳ мемонам чабин.
Шамъ агар истодагӣ дар сӯзиши парвона кард,
Ҳеҷ товоне набудаш, доштанд ӯро бар он.
Он, ки аввал шуд қалам манкули эшон бас набуд,
Аз чӣ месозанд нақл аз ман киромалкотибин?
Ҳамраҳи имон макун, Дарвеш, майли дунявӣ,
Чун бар ангушти шаҳодат нек манмояд нигин.

Аз ман чӣ некӣ дидааст ин дидаи хунбори ман,
То бингарад дар мардумӣ аз ишқи ӯ дар кори ман.
Чон бо дили ман кард бад дар бутпарастӣ, не хирад,
Кошам рағи чон бигсалад, к-ин ришта шуд зуннори ман.
Ҳамчун ниҳоле дар хазон шуд бору барги ақлу чон,
Гарчи тихидастам аз он, боре сабук шуд бори ман.
Эй кош, чун девонае, будӣ маро вайронае,
То омадӣ рӯзе сагаш дар сояи девори ман.
Дарвешро дар мушкилӣ аз вай набошад ҳосиле,
В-ар гӯямаш сангиндилӣ, бад оядаш гуфтори ман.

Барои сайди сағат лоик аст оҳуи Чин,
Ки дар рикоби ту ӯро нафас бувад мушқин.
Зи дастбӯси ту шуд дур аз сияҳбахтӣ,
Сафед дида аз он кард ҳарфи мӯҳри нигин.
Гираҳ миёни ду абрӯй чӣ мезанӣ бар хол,
Намеравад зи миёни ду тан, бирав мисқин
Мабин ҳадангу қадӣ сарви ӯ муқобили ҳам,
Агарчӣ ҳар ду буд пеши ҳам ба хонаи зин.

Агар чӣ ранг талаб дорад аз рухат Дарвеш,
Ҳамин бас аст, ки ўро сухан бувад рангин.

Тири хилват чи накӯ гуфт ба ҳоҷи зи яқин,
Чанд пӯй ба раҳи Каъба ба ҷое бинишин.
Бар дари ғайр марава, то дари ғайбат бандад,
Гар худ ин дар макушо з-он, ки суханхост дар ин.
Ҳамчу ойина чудо аз ҳама рӯ хоҳӣ монд,
То ба кай гоҳ бад-он рӯй кунӣ, гоҳ бад-ин.
Пояи гавҳари ту фаҳри сари тоҷи шахист,
То кай аз дасти гумон рӯй ба зерӣ чу нигин.
Бинишин то шарафи ҷои ту бошад, Дарвеш,
Нашунудӣ, ки шараф ҳаст маконро ба чунин.

Ба паҳлӯи сағи кӯят набуд имшаб макони ман,
Чунон хӯрдам, ки дар вай меканад ҳар устухони ман.
Парешон зулф мегирад сари хеш аз баногӯшат,
Надорад тоби будан бар сари роҳи фигони ман.
Барои дастбӯсаш хостам фарёдҳо кардан,
Ниҳод аз меҳри худ он моҳ дасте бар даҳони ман.
Зи бас дилҳо, ки бар дасти ту барҳам рафта мебинам.
Надонам аз парешонӣ кадомин аст аз онӣ ман.
Лабат хуни дили ман хӯрд, ҳайронам аз ин толеъ,
Ҳар он касро, ки ҷон гуфтам, зи кин шуд ҳасми ҷони ман.
Зи кор афтода Дарвешу ба ноз он моҳ мегӯяд,
Лавандихон некӯ мекунӣ бар остони ман.

Бад барад аз бод Мачнун чун барад реги равон,
З-он ки доим мебарад з-он пеши ин, з-ин пеши он.
Гар забони хуш надорӣ ҳамчу Лайлӣ дар сухан,
Он бувад беҳтар, ки чун савсан ниғаҳ дорӣ забон.
Бенишон шав, то наёбӣ низ таън аз ҳар касе,
Халкро оморӯ аз худнамоӣ шуд нишон.

Ҳеҷ майле аз ҳумои васл сӯи худ надид,
Бо вучуди он, ки сӯфӣ хушк шуд чун устухон.
Чун надорӣ шурб, эй Дарвеш, васфи май макун,
Халкро баҳри чӣ соӣ дар ҳаки худ бадгумон?

Беадаб бўсид пои сарви мо оби равон,
Боғбонаш басту гардонид гирди бўстон.
Хоки роҳат бод агар орад сарандозӣ кунад,
Наргиси худ бин, ки доим буд бо гул саргарон.
Сӯи гул дидам муродат гуфт аз ин рӯи ман аст,
Гунчаро бояд аз ин гуфтор бўсидан даҳон.
То саводи ҳастиям дар дафтари аъзо бувад,
Васфи холи ӯ маро чун нукта бошад бар забон.
Гар дили Дарвеш чӯяд хушки сӯфиро чӣ шад,
Чун ҳуморо майл мебошад ба сӯи устухон.

Ба раҳ чунин марав, эй офтоби гарминон,
Ки дар рикоби туам чун ҳилол нест тавон.
Ба пеши ёр сухан як-як, эй сиришк бигӯ,
Ба гоҳи арз машав гарму мочаро мадавон.
Дилам зи зулфи ту хушвакт омад аз ғаму дард,
Мисоли хоча, ки бор оварад зи Ҳиндустон.
Сафоле аз саги кӯят агар ба даст орам,
Ба оби дида бикорам дар ӯ гулу райҳон.
Чу кокулписарон чанд хешро, Дарвеш,
Зи рӯи хуб парешон куниву саргардон?

Бе ту ранчурам ба ҳаққи коматат, эй нозанин,
Нест дар ишқи туам савганд болотар аз ин.
Ман ба дурам аз ту кофарро бути худ дар бағал,
Ҳоли кофар бехтар аст аз ман, чӣ Ислом аст ин?
Тарки бут гирад агар кофир бубинад ин чафо,
Бутпарастад гар чунин хорӣ кунӣ бар аҳли дин.

Садҳазорам доғ бар дил в-аз гуломонат наям,
Ваҳ, чӣ хуш будӣ, к-аз он як доғ будӣ бар ҷабин.
Гуфтай, Дарвеш, чуз дурӣ накардам бо ту ҳеч,
Охир, эй золим, кадомин бадтар бошад аз ин?

Беҳабар мондаст гул аз шавқи он рӯ дар ҷаман,
Охир, эй булбул, ту аз баҳри кӣ мегӯӣ сухан?
Исмҳои аъзаму мум арҷӣ медорад нигин,
Гар на дар сеҳраст доим аз барои он даҳан.
Аз аҷал пӯшида хоҳад шуд тани урёни ман,
Бе сару пое чунонро кас напӯшад чун кафан.
Гар бубинад қомати зебову оби ораза,
Дар ҷаман сарви равон дигар нагӯяд як сухан.
Кӯҳ кандан ҷӯӣ аз Фарҳоди аз Дарвеш ҷон,
К-он зи дасти ӯ барояд некӯ ин аз дасти ман.

Пеши ҷашми дилрабои ёр набвад кадри ҷон,
Ӯ талаф кардаст дар ҳар гӯшае сад ҳамчу он.
Рафт дил аз синаам, то ман надонам ҳоли ӯ,
Рози ишқи ёр аз ман низ месозад ниҳон.
Дар тараддуд ошиқону дар тамошоӣ ту халқ,
Хосагӣ ҳиммат кунад, оре, чу бошад меҳмон.
Васл дар уммед не, ҳичрон, ки ишқ афзун шавад,
Нек мебояд бувад бар дӯст ошиқро гумон
Беҳабар кай бигзарад аз ман губори роҳи ту,
Ҳар кучо гарде бувад, он ҷост ҷашми дидбон.
Ҳеч пинҳон чун намоёнад ҷӣ шад гар фош шуд,
Аз сухан рози даҳонат в-аз камар мӯи миён.
Гар ба чуз хатти ту бояд сабзае Дарвешро,
Ҳамчу райҳонисафолаш хок бодо дар даҳон.

Ба шаб чун ҷеҳра аз мардум бипӯшад офтоби ман,
Ба ҷустуҷӯӣ ӯ шаб рӯз шавад аз дида хоби ман.

Ба тарки шурби ман, эй мӯхтасиб, аз худ мабар захмат,
Ки дур аз базми он маҳ кард хичрон эҳтисоби ман,
Саманди ўст обу ман бар ў чун сайди фитрокаш,
Намояд акс агар бошад нагун аз вай рикоби ман.
Зи равзан маҳ даромад лек пеши охи ман гум шуд,
Ки бо ин шӯълаи ҷонсӯз ўро нест тоби ман.
Зи чандин сарзаниш дар ҳашири олам ҳар малак пурсад,
Ба ғайр аз дарди сар чизе наёяд аз ҳисоби ман.
Ҷавоби кӯҳ дорам сахт, эй Дарвеш, дар хичрон,
Вале вақти садои ғам намегӯяд ҷавоби ман.

Бутон густоҳу ман Мачнун чунун хоҳандам афзудан,
Зи густоҳӣ ҳаметарсам бари Лайливашон будан.
Ба хоки роҳи ў бисёр судам дидаи гирён,
Ба ханда гуфт: «Дору нест, хоҳӣ то кай ин судан»,
Зи корафтодаро суде надорад доғи ишки ў,
Ки мебояд нишони подшоҳро кор фармудан.
Зи наздикиву дурӣ чанд хоҳӣ гуфт, эй воъиз,
Ба манзил метавон рафтан туро то роҳ паймудан.
Мусаввир чун кашад дар кулбаи Дарвеш нақши ў?
Чу ў аз ғақр натвонист девор аз гил андудан.

Баргузашт об аз сару рафтори ашкам ҳамчунон,
Мисли он ҳавзе, ки бармечӯшадоби оби равон.
Гар губоре аз раҳи Лайли надорӣ, эй сабо,
Хоки хорӣ бар сари Мачнун кун аз реги равон.
Аз паси мурдан шикасте бошад ўро аз хумой,
Гар занӣ бар нақши Ширин Кӯҳканро устухон.
Гар кунад холи ҳаёлат дар дилам манзил чӣ ғам?
Як замон вайрона гардад обдон аз корвон.
Аз ҳадиси теги ў Давреш конеъ шав зи дур,
Ҷуръае нӯшад сафоли сабза аз оби равон.

Барои диданат ҳар сӯй кокул монд саргардон,
Карам кун сӯи рӯи хеш, ўро рӯй баргардон.
Чу фонуси хаёл, эй шамъ, халқеро ба гирди худ,
Чӣ гардонӣ чу парвона, маро бар гирди сар гардон.
Чу мебандӣ лабу он тунги шаккар танг мегири,
Чу мӯр хатти даҳонатро шавад гирди шакар гардон.
Гузар кун дар раҳу ҳар ҷониб аз халқе тамошое,
Дару деворро аз дидани худ ҷонвар гардон.
Кӣ бошам то сипар гардам ба пеши тири шасти ту,
Чу хокам зери наъли тавсани худ бесипар гардон.
Ба маҷлис ҷоми ман, соқӣ, лаболаб кун ба душман дех,
Аз он то нангарад бар дӯст ўро беҳабар гардон.
Чӣ бошад як раҳ, эй Лайлӣ, саре гар сӯй бардорӣ,
Кӣ Маҷнун аз барои туст саргардону баргардон?
Ба Каъба гар равӣ аз шавқи кӯи ёр, эй ошиқ,
Зи хона бигзару в-он гаҳ ба тоъат рӯй баргардон.
Гадои хеш хон Дарवेशро то иззате ёбад,
Бад-ин як эътибори лутф ўро беҳабар гардон.

Ба оҳу нола ҳамдардӣ маро чун нест аз ёрон,
Равам шабҳо нишинам бар сари болини беморон.
Зи беҳобии худ гирди сараш гардам чу парвона
Чу шамъ ар бингарам шабзиндадориро зи бедорон
Зи ҷанги Зӯҳра бигзар қиссаи Ҳорун кун бо ман,
Муқайядро мувофиқ уфтад шарҳи гирифтрон.
Фурӯшад ҳар азизе хешро баҳри ту, эй Юсуф,
Ба бозор ою бингар худфурӯшӣ аз ҳаридорон.
Ба фикри бурдан, эй Дарवेश, бошад ҳар киро бинӣ,
Машав гофил зи роҳи хештан дар кӯи айёрон.

Саҳийист холи ўро ҳама шукру ноз кардан,
Кӣ ба сачда рӯй дорад ва ба кӣ намоз кардан.
Карамест кокулатро зи ду зулф монда бар дил,
Кӣ ҳадиси хеш натвон ҳама ҷо дароз кардан.

Зи лабони ўст хуштар сухани даҳон шунидан,
Зи ду ҳамҳадиси ширин чӣ хуш аст роз кардан.
Чу зи сӯз мегудозам ба фигон, чӣ ҷои таъна?
Ки хурӯш дорад оташ, ба кӣ гудоз кардан.
Ба нақизи мо чӣ бошад, ки рақиб хоси ў шуд,
Чу гуломро ба ҳукме натавон Аёз кардан.
Аҷабе мадон зи Дарвеш агар аз ғамат нагӯяд,
Бари ҳар касе нашоёд дили хеш боз кардан.

Тамошо то кунам гуфтам, даме бурқа зи рух во кун,
Ба ханда баркушод он маҳ лабу гуфто: «Тамошо кун»
Дар оби дидаи мо бин, на дар ойина рухсорат,
Чу ёр ойинаи ёр аст рӯ бар ҷониби мо кун.
Шабе гуфтӣ бисӯзонам туро бо шамъи пеши худ,
Маро ҳаст ин ҳавас бар сар, ту ўро пойбарчо кун,
Нишоне з-он даҳон меҷӯяму ҳечаш намеебам,
Ба тангам з-он басте аз баҳри ман, эй ханда пайдо кун.
Надорад ҳеҷ кам дар дилбарӣ моҳи тамоми мо,
Аз ў, Дарвеш, ҳар чизе, ки меҳоҳӣ, таманно кун.

Ту лаззат мекуӣ аз лабмакидан,
Ба ман хун медиҳӣ аз лабгазидан.
Чунонам, к-аз чунунӣ ишқ хоҳам,
Чу кавми Лайлӣ аз Мачнун рамидан.
Зи роҳи ишқ ёбам кишти ҷӯбин,
Зи бисёрии хору хас халидан.
Туро гар хуб мегӯям биранҷӣ,
Маро бад то ба кай шояд шунидан?
Туро хӯрдан чӣ хоҳад буд, Дарвеш,
Сағаш чун меҳӯрад хун аз давидан.

То нагардад фош пеши халқ рози он даҳон,
Зери дандон чун нигин пайваста медорам забон.

Пеши мардум он хати навраста чун шуд рӯшинос,
Нест суде доштан дар зери зулф онро ниҳон.
Он миён аз дидаи мардум магар ноёб сохт,
Гум шавад чизе, ки зардорӣ бувад дар банди он.
Ҳаст ҳамроҳи ту чун ҳамранги нохун хуни мо,
Нест он чизе, ки битвонӣ ту шустан даст аз он.
Буду нобули ту, эй Дарвеш, пеши ӯ якест,
З-он, ки шахро аз гадо не суд бошад не зиён.

Чун калам тарки сари худ кардам, эй номехрубон,
Ҳоҳам акнун гуфт ҳар чизам, ки ояд бар забон.
Чун миёни худ кунӣ аз мо канор аз нозуки,
В-он ғаҳе ҳамчун камар бо дигаронӣ дар миён.
Дар рикобат кай тавон рафтан бар асби касе,
Бар қафои зинсаворе рафта аз дастам инон.
Тарки он лабҳо гирифта аз дили сангини ӯ,
Кор чун афтад ба сахтӣ, шахс гирад тарки ҷон.
Он, ки ҳамчун сарв аз банди касон озод нест,
Гар ҳама ҷон аст, чун Дарвеш, мағзар з-ӯ равон.

Ҷон кунад фикри даҳонаш, дил ҳаёли он миён,
Ҳар ду месозанд сирри хештан аз ҳам ниҳон.
Шугли дил аз кокулу зулфи ту мегардад дароз,
Он ба ин меафканад ҳар лаҳза кораш, ин бар он.
Зулф бигзашт аз руҳат мискину тарки фитна кард,
Лек мебинам мудом он холи фаттонро бар он.
Гулруҳон чун омаданд, эй сарв, дар тарфи чаман,
Ноз камтар кун, ки даврон ҳаст аз они наврасон.
Пардаҳои дида ҳар як ашкро бинам ҳичоб,
Солиқӣ, Дарвеш, аз инҳо зуд ӯро бигзарон.

Чун маҳи нав дар шафак аз ашқи худ зору забун,
Дур аз он хуршед бошам гаркаи дарёи хун.

Кош ишқи ман чу бошад қабр гӯ: «Пайдо мабош»,
Бас бувад Фарҳодро санги мазори Бесутун.
Боядаш овехтан монанди фонуси ҳаёл,
Ошиқе, к-ӯро ҳаёли ғайр гардад дар дарун.
Баҳри он дурдона гардам гарқаи дарёи ашк,
Баҳри ин ғаввосиям омад зи баҳри сарнагун.
Гар зи хун хӯрдан шавад Дарвеш очиз дур нест,
Ҷоми заҳр аст ин к-аз ӯ Ҷамшед меояд забун.

Чу натвонӣ ту рӯи хештан аз ноз пӯшидан,
Мани бедил зи мардум чун тавонам роз пӯшидан.
Агар моро нахоҳӣ, эй парӣ, девона ҳар соат,
Чӣ мақсуд аст рӯи худ намудан, боз пӯшидан?
Чу нолад мутриби хушдил ба сад достон зи як парда,
Ман аз ғам чун тавонам парда бар овоз пӯшидан.
Чу шуд анҷом бад акнун чӣ ҳосил дошт пинҳонаш,
Ки рози хеш мебоист аз оғоз пӯшидан.
Ҳавои дасти он шаҳ дорад, эй Дарвеш, мурғи дил,
Агар сад сол хоҳӣ дидааш чун боз пӯшидан.

Чун тозиёна нест забони дарози ман,
З-он ҳар касе ба ишқ кунад турктози ман.
Эй ох, бар дарунаи ман боди сард зан,
Бошад чу обгина нишинад гудоzi ман.
Сарв истад чу ман биншинам сухан кунам,
Аз он қалди ӯ бикашад сарви нози ман.
Вақти намоз ҷониби ман пушти худ имом,
З-он мекунад, ки неқ набинад намози ман.
Кӯтаҳ кунӣ чу зулфи ту андак шавад дароз,
Қай бишнавай ҳикояти дуру дарози ман?
Маҳмуд ошиқӣ накунад ҳоси хештан,
Ҳарчанд пеши ом бигӯяд Аёзи ман.
Селобҳои хун бишуд аз дидаам равон,
То ғашт пул ба сӯи ҳақиқат маҷози ман.

Дарвешвор сер нагаштам зи васли ёр,
Дар ошиқӣ чу хирси гадо шуд ниёзи ман.

Ҳадиси оташи лаълат, ки бар забони ман аст он,
Чу шамъ зинда ба ўям аз он ҷони ман аст он.
Ба шакли сару даҳонаш кучо барад дили ман роҳ,
Якин ба сурати нима, ки дар гумон аст он.
Ба зулфи ў дили гумгашта бинаму натвонам,
Зи бими гамзаи ту гуфтамаш, ки з-он аст он.
Маро мисоли сағонаш зи луфт бар сари он кӯ,
Ба санге ар бихарад кимати гарон аст он.
Кунӣ насихати Дарвеш хоҷа аз ғами ишқаш,
Ту гарчи суд шуморӣ, вале зиёни ман аст он.

Холи рухсорат чаро ҳар дам диҳад рухсат ба хун,
Чун аз ин ўро на чизе мешавад кам, не фузун.
Гарм шуд аз баҳри рафтан хуни дил то ашк рафт,
Ҳамчу он шахсе, ки рафт аз шаҳр ҳамроҳаш бурун,
Моҳи нав манмо ба ошиқ, к-ин ҳама абрӯи ўст,
З-он, ки меҳезад зи номаъкул бедилро чунун.
Бар руҳи ў зуяф натвонист худро банд кард.
Буд ҷое сода чун афтод, омад сарнагун.
Нест айбе гар кунад Дарвеш аз дилбар савол,
Чун гадое пеша аҳлон ҳаст як фанро фунун.

Хизир ояд ба афгон бе маҳи рухсори ёри ман,
Ки роҳаш гум бувад аз зулмати шабҳои тори ман.
Ҳазони боғи умрам шуд, на наврӯз ин, ки дур аз вай,
Баробар шуд шаби, ҳичрону рӯзи интизори ман.
Шикастам шуд чу шоҳи гунча дар ҳангоми дилтангӣ,
Туро гар сабз бод, эй сарв, к-охир шуд баҳори ман.
Чу зад вақти видоам раҳ, ту бар банд, эй аҷал чапмам,
Ки боре нангарам он сӯ, ки хоҳад шуд савори ман.

Кош ишқи ман чу бошад қабр гӯ: «Пайдо мабош»,
Бас бувад Фарҳодно санги мазори Бесутун.
Боядаш овехтан монанди фонуси ҳаёл,
Ошике, к-ӯро ҳаёли ғайр гардад дар дарун.
Баҳри он дурдона гардам гарқаи дарёи ашк,
Баҳри ин ғаввосиям омад зи баҳри сарнагун.
Гар зи хун хӯрдан шавад Дарвеш очиз дур нест,
Ҷоми заҳр аст ин к-аз ӯ Ҷамшед меояд забун.

Чу натвонӣ ту рӯи хештан аз ноз пӯшидан,
Мани бедил зи мардум чун тавонам роз пӯшидан.
Агар моро нахоҳӣ, эй парӣ, девона ҳар соат,
Чӣ мақсуд аст рӯи худ намудан, боз пӯшидан?
Чу нолад мутриби хушдил ба сад достон зи як парда,
Ман аз ғам чун тавонам парда бар овоз пӯшидан.
Чу шуд анҷом бад акнун чӣ ҳосил дошт пинҳонаш,
Ки рози хеш мебоист аз оғоз пӯшидан.
Ҳавои дасти он шаҳ дорад, эй Дарвеш, мурғи дил,
Агар сад сол хоҳӣ дидааш чун боз пӯшидан.

Чун тозиёна нест забони дарози ман,
З-он ҳар касе ба ишқ кунад турктози ман.
Эй оҳ, бар дарунаи ман боди сард зан,
Бошад чу обгина нишинад гудоzi ман.
Сарв истад чу ман биншинам сухан кунам,
Аз он қалди ӯ бикашад сарви нози ман.
Вақти намоз ҷониби ман пушти худ имом,
З-он мекунад, ки неқ набинад намози ман.
Кӯтаҳ кунӣ чу зулфи ту андак шавад дароз,
Қай бишнави ҳикояти дуру дарози ман?
Маҳмуд ошиқӣ накунад хоси хештан,
Ҳарчанд пеши ом бигӯяд Аёзи ман.
Селобҳои хун бишуд аз дидаам равон,
То ғашт пул ба сӯи ҳақиқат маҷози ман.

Дарвешвор сер нагаштам зи васли ёр,
Дар ошикӣ чу хирси гадо шуд ниёзи ман.

Хадиси оташи лаълат, ки бар забони ман аст он,
Чу шамъ зинда ба ўям аз он чони ман аст он.
Ба шакли сару даҳонаш кучо барад дили ман роҳ,
Якин ба сурати нима, ки дар гумон аст он.
Ба зулфи ў дили гумгашта бинаму натвонам,
Зи бими ғамзаи ту гуфтамаш, ки з-он аст он.
Маро мисоли сагонаш зи луфт бар сари он кӯ,
Ба санге ар бихарад кимати гарон аст он.
Кунӣ насихати Дарвеш хоҷа аз ғами ишқаш,
Ту гарчи суд шуморӣ, вале зиёни ман аст он.

Холи рухсорат чаро ҳар дам диҳад рухсат ба хун,
Чун аз ин ўро на чизе мешавад кам, не фузун.
Гарм шуд аз баҳри рафтан хуни дил то ашк рафт,
Ҳамчу он шахсе, ки рафт аз шаҳр ҳамроҳаш бурун,
Моҳи нав манмо ба ошиқ, к-ин хами абрӯи ўст,
З-он, ки меҳезад зи номаъкул бедилро чунун.
Бар руҳи ў зулф натвонист худро банд кард.
Буд ҷое сода чун афтод, омад сарнагун.
Нест айбе гар кунад Дарвеш аз дилбар савол,
Чун гадое пеши аҳлон ҳаст як фанро фунун.

Хизир ояд ба афгон бе маҳи рухсори ёри ман,
Ки роҳаш гум бувад аз зулмати шабҳои тори ман.
Ҳазони боғи умрам шуд, на наврӯз ин, ки дур аз вай,
Баробар шуд шаби ҳичрону рӯзи интизори ман.
Шикастам шуд чу шоҳи ғунча дар хангоми дилтангӣ,
Ту ро гар сабз бод, эй сарв, к-охир шуд баҳори ман.
Чу зад вақти видоам раҳ, ту бар банд, эй аҷал чашмам,
Ки боре нангарам он сӯ, ки хоҳад шуд савори ман.

Миёни офтобу моҳи нав гар чо диҳад чархам,
Зи хичрони ту бар хун чун шафак бошад канори ман.
Агар ёрӣ намедорад маро чун шамъ ҳақ бошад,
Ки ин сӯзам ба поён бурду рафт аз даст кори ман.
Аз он хуршед, эй Дарвеш, ҳамчун моҳи сӣ рӯза,
Шудам шарманда чун бе ӯ талаф шуд рӯзгори ман.

Холи мушкинаш ба дилсӯзӣ миёни абрувон,
Пур кашида тири пайкон, менамояд аз камон.
Шуд гулӯям хушку лаб аз ҳасрати лабҳои ту,
Бар кушо дар ханда лаб, то обам ояд дар даҳон.
Бар қабояш аҳд мебандад дар паҳлӯи ӯ,
Ҳарду бандашро чудо рамзест аз вай дар миён.
Доманатро аз пайи таъзими побӯс ар касе,
Буд сӯзад, ман сипандаш сӯзам аз чашми бадон.
Мекашӣ сар, лек фикри бурданӣ кун, эй рақиб,
Ҳаст дар дасти дуё Дарवेशро теги забон.

Дил нагардад хуш маро аз бӯстони дигарон,
Чун тавонад зинда будан кас ба қони дигарон?
Ман, ки ҳамчун зарраи саргаштаи он офтоб,
Хотирам ҳаргиз нагардад меҳрубони дигарон.
Рӯи он Юсуф бубин в-аз Лайливу Ширин мағӯй,
Бо ҳадиси ӯ кӣ гӯяд достони дигарон?
З-он лаби Ширин агар дашноми талхе бишнавам,
Хуштарам ояд, ки пурсиш аз забони дигарон.
Дилбари худро бувад Дарвеш чокар то бувад,
Васфи ӯ гӯяд, набошад маҳдҳои дигарон.

Хол гум дар хати ӯ гашту шуд мушкили ман,
Ки аз ин ёр малӯласту начӯяд дили ман.
Моҳро пой гирифтаст зи бисёрии роҳ,
Дорад имшаб магар оворагии манзили ман?

Чораи дарди дили хеш зи Мачнун талабам,
Ин чӣ ишқест, ки девона бувад окили ман?
Дур мондам зи лабаш ҳамчу най аз шаккари хеш,
Чун зи ман рафт, чӣ ҳосил бувадат ҳосили ман.
Дили ман бахт нагун кард, вале нек надид,
Гар бадӣ кард, шуд ӯ тир ба ҳоли дили ман.
Сехр дар шеър ҳалокаст чӣ бошад, Дарвеш,
Гар ба ашъор кунӣ хотири ӯ моили ман.

Дилам чудо зи чигар гашту ҳар дуру хатар аст ин,
Ки он яке зи ғамаш бедиласту бечигар аст ин.
Саре, ки дур зи пой ту шуд кучо барам ӯро,
Марост рӯз ба гардан даромада чӣ сар аст ин?
Ба ҳаҷ дида чу Яъқубам ар бирафт чӣ бошад,
Чу рафт Юсуфи ман, не аз ӯ азизтар аст ин.
Ба сахткӯшиши ошиқ нигар, на қимати кораш,
Зи кӯҳ санъати Фарҳод бин, мағӯ ҳаҷар аст ин.
На мӯст бар танам инҳо, ки ҳаст риштаи ҷонам,
Ки пора-пора бурун сар, чу риштаи бесар аст ин.
Мадор сахл чу сӯзам зи ишқу дур шав аз вай,
Зи шамъ сӯхт чу парвона гуфт мухтасар аст ин.
Ту дар нишеману аз ҳар даре кушода рухи гул,
Кучо барӣ ғами Дарवेशи худ, ки дарбадар аст ин.

Ду рашкам ҳаст дар поят зи доман,
Ки поят бўсаду мепӯшад аз ман.
Кушод аз қайди зулфат бими ҷон аст,
Ки вақти қатл бикшоянд гардан.
Ғами холаш зи бисёрӣ маро кушт,
Чу дона к-ӯ шавад пурмӯр хирман.
Ба ишқат шамъ шаб аз зиндадорӣ,
Чунон бошад, ки ҷонаш нест дар тан.
Ба ғам хӯрдан туро бас ишқи Дарвеш,
Қаноат чун бувад, кофист як фан.

Дар ҷаҳон то гашт ҷоми бодаи гулгун аён,
Сӯфиёро ҳаст бо риндон зи май хун дар миён.
Гар бади зуҳҳод гуфтам, соқие, ҷома бидеҳ,
То ба оби май фуру шӯям аз ин ғайбат даҳон.
Бодаро сӯфӣ зиёну суд мегӯяд ҳаким,
Орифон паймуда мебинанд, не суду зиён.
Май ба пеши ҷоҳилон монанди сеҳру соҳирист,
З-он, ки чун гӯсола меоянд аз вай дар ғигон.
Пур кунад Дарвеш ҷоми хешро аз оби ҷашм,
Масту сархуш нест бо мардум аз ин май саргарон.

Дар ин ҷаман, ки бувад сад ҳазор каф гулгун,
Зи булбуле, ки шавад кушта, аз кӣ ҷӯям хун?
Ба роҳи ишқ ҷу ҳар кас, ки шуд, наёмад боз,
Ҳабар ба ҷониби Лайлӣ кӣ орад аз Маҷнун?
Зи ҷӯйбори қарам сад ҳазор каф гулгун,
Зи булбуле, ки шавад кушта, аз кӣ ҷӯям хун.
Аҷаб мадон, ки бувад ишқи Кӯҳкан маҳкам,
Ки мардуми қор набошад ба ҳеҷ қор забун.
Ҳадиси ёр бар аҳли ишқ кун, Дарвеш,
Ки шаккарост зи Юсуф суҳан барад Зунун.

Диламро ҷанд ситам, эй турк, аз тире қамон қардан,
Ҳадисе ҷун қунӣ, мебояд ўро дил нишон қардан.
Ба қон, сӯфӣ, ҳаридӣ дарди ў мафрӯш арзонаш,
Ки дар савдо нишони аблаҳӣ бошад зиён қардан.
Равад хуршед дар ҳангомаи васфи ту бар қардан,
Ки раҳ натовонад аз анбӯҳи мардум дар миён қардан.
Мақун, эй пир, мӯи хеш ранг аз баҳри маҳруён,
Ки бошад рӯсиёҳӣ инчунин ҳудро ҷавон қардан.
Ҳамегӯӣ, ки, эй хуршед, тарқи хидмати ман кун,
Ту маҳдумӣ, вале ҷизе бифармо, қ-он тавон қардан.

Растам аз симинбарон, бо кас набошад кори ман,
Синаи ман баски бошад баъд аз ин дилдори ман.
Аз назар он беҳ, ки нақши чин бияндозам кунун,
Чун биное хокрезӣ мекунад девори ман.
Он чунуни ишқбозӣ бурд берун аз сарам,
Нек охир бар сар омад акли даъвидори ман.
Дарди ҳар узве кунун чӯбест бар аъзо маро,
Тавба кардам к-аз пайи он мекунад озори ман.
Гар малак Дарвеш меорад ҳаёли шоирӣ,
Гӯ маёвар баъд аз ин, биншин ба истиғфори ман.

Рақиби ҳеч кас дар гузори ёр макун,
Чу сағ ғигон зи пайи асби он савор макун.
Висол боядат, эй дил, қарор кун дар ҳаҷр,
Чу баҳри музд кунӣ, кор беқарор макун.
Зи ошиқони рухат мешавад чаман помол,
Бад-ин ҳашар ба сӯи гулистон гузор макун.
Ба ҳар тараф чу ситода ба раҳ рақибонат,
Биё ба ҷониби мо аз миён, канор макун.
Рақибро ҷӣ гунаҳ, ёр баст рӯ, Дарвеш,
Зи Юсуф аст шикоят, зи пардадор макун.

Зи хоки пои ту аз дур беҳ нишон дидан,
Ки чун ба дида даромад, наметавон дидан.
Сухан зи устухон бувад пеши он бадан бемағз.
Чу мағз нест чи ҳосил дар устухон дидан?
Дар ошкор чу тоби назар надорад аз он,
Парӣ ба рӯи ту одат кунад ниҳон дидан.
Хуш оядам, ки кунад васфи абрӯят дигаре,
Ки моҳи ид хуш ояд зи дигарон дидан.
Ба роҳи ту нигарон аст дидаи Дарвеш,
Бад-он сифат, ки бувад кори дидбон дидан.

Зи роҳи ишқи ту хоҳем дар чунон рафтан,
Ки бетариқ ба ҷое наметавон рафтан.
Чу зарра гар ниҳодам офтоб моҳи нур,
Намехоҳам аз сари кӯят бар осмон рафтан.
Миёнаи дилу он ғамза сина шуд маҷрӯх,
Наметавон чу бувад ҷанг, дар миён рафтан.
Надида сӯи даҳонаш марав ба фикр дило,
Ки гум шуданд басте аз раҳи гумон рафтан.
Сулуки ишқ чу Маҷнуни хаста кун, Дарвеш,
Аз он, ки роҳ чунин нотавон тавон рафтан.

Гар оби ҷӯ чу гул нахӯрам, нест 3-он ғаме,
Ман кардаам чу лола қаноат зи шабнаме.
Булбул аз ин манол, ки шуд қадри барги гул,
Чизе, ки дарҳамӣ ту аз он сад ҷавр ҳаме.
Чун ҷоми бода сӯхбати он кас ҳаром бод,
К-аз раҳ фитод ҳар ки бишуд ёри ӯ даме.
Бо халқ сахтрӯй машав ҳамчу ойина.
Эмин машав зи охи қасон гарҷӣ маҳкамӣ.
Дарвеш дар гузаштагӣ аз ҷумла пеш бувад,
Гар лоф мезанӣ, ки ба инҳо муқаддамӣ.

Гар рақибест нест Маҷнуно занад мурғаш паре,
Ишқбозӣ нест боре ҳолӣ аз дарди саре.
Гар бисӯзӣ ошиқонро ҳамчу хошак, эй рақиб,
Баҳри ту 3-инҳо нахоҳад монд ҷуз ҳокистаре.
Пой то сар дидани ҳубон на аз софидилист,
То чу ойина ба рӯе қониём аз пайкаре.
Сурати Чинро чу ҳуснат хонумон барҳам задаст,
Қас ҷӣ гӯяд васфи ӯ чизи ҳароби абгаре?
Гуфтаӣ, Дарвеш, хунҳо хӯрдаам дар васфи ёр,
Қоӣ инсофаст гуфтам ин суҳанро дархӯре.

Гаҳ зулф бараш бўсаду гоҳе бари рӯе,
Чое расӣ, эй дил, чу ту дар хидмати ӯе.
Хуршед кӣ бошад, ки баробар бувад ўро,
Девонаваше, гармраве, кӯй ба кӯе.
Машшота сари зулфи ту буррад, ки набошад,
Ўро хабар аз қимати хуснат сари мӯе.
Аз маст чӣ пурсӣ, ки шаробасту кабобаст,
Эй мӯхтасиб, аз ҳеч туро нест чу бўе.
Дарвеш мапӯшон чу Хизир оби суханро,
Бигзор барад ҳар кас аз ин чашма сабӯе.

Гарчи дурем аз ту моҳи касе,
Толеи мост, не гуноҳи касе.
Кас аз ту шудем ҳамчу Аёз,
Мо ғуломи туем, шоҳи касе.
Чашми ман ба вучуди хоки раҳат,
Нангарад сӯи молу чоҳи касе.
Ман сипар гардамаш чу абр, эй моҳ,
Гар барояд сӯи ту оҳи касе.
Хоҳадаш буд нек чун Дарвеш,
Ҳар кӣ ӯ ҳаст некхоҳӣ касе.

Гуфтем ҳамчу мардум моро ба дида бошӣ,
Гар з-он, ки ранча гаштӣ, дидӣ, надида бошӣ.
Аз ҳӯи гарм бо кас чун нест ҳеч меҳрат,
Эй офтоб, бояд доим чарида бошӣ.
Ҳар чо рақиб гӯяд шӯхию бевафой,
Шояд ту низ чое аз вай шунида бошӣ.
Онро, ки банда хонӣ, резӣ зи чавр хунаш,
Хорӣ чунин нашояд, гар худ харида бошӣ.
Дарвеш, чуз чароҳат чизе дигар наёбӣ,
Азбаски дасти ҳасрат з-инҳо газида бошӣ.

Кай расад хуршедро бар оразат тобандагӣ,
К-аз замин то асмон дур аст аз ӯ то бандагӣ.
Бар рухаш бинам даҳон чун заррае бар офтоб,
Хурдабине, к-ӯ чу ман дар олами бинандагӣ.
Кас ба ман рӯи диле нанмуду хурсандам аз он,
Дар гами ишқи туам аз ҳеҷ кас шармандагӣ.
Нолаи дил мерасад дар гӯшам аз зулфайни ӯ,
Ҳамчу он ринде, ки дар шабҳо кунад хонандагӣ.
Гуфтамаш: «Дарвеш чон бахшад сағи кӯи туро»,
Ханда зад гуфт: «Аз гадо бошад аҷаб бахшандагӣ».

Гуфтамаш: «Гӯй кунам сар чу ту чавгон бозӣ»,
Гуфт: «Ин чист, ки боз аз сари худ месозӣ?»
Хат чу сар кард ба миҷгон, дили моро биавоз,
Чун дамад сабза, бувад мавсими тирандозӣ.
Эй, ки пардохта созӣ зи дилу чон ахшо!
Вақти он аст, ки як лаҳза ба мо пардозӣ.
Гар бубинӣ қади дилдори ман, эй сарви равон,
Равадат нози худ аз хотиру ӯро нозӣ.
Нашавад ёри рақибӣ ту дар он кӯ Дарвеш,
Ишқ он нест, ки гардан битавон анбозӣ.

Мутриб зи дарди ишқи ту ҳар гах, ки гуфт вой,
Гирён шуданд халки чаҳоне ба «Ҳой-Ҳой».
Худро ба ман касе нарасонид, гайри ашқ,
Чандон, ки нола гуфт ба ҳаҷри ту шаб саной.
Вақти фуругузошт шуд, аз луфт гӯшвор,
Ҷуро, ки мекашад нафасе аз ғамат чу ной.
Дар хуни дида гарка бувад хоки мо ба ишқ,
Монанди хумми бода, ки дар таҳ фиканд лой.
Дарвеш, ошиқӣ куну таълими ишқ деҳ,
К-он аст марди роҳ, ки некасту некрой.

Маноз, эй гул, дар ин бўстон, ки Юсуфрӯям аз хубӣ,
Ки шохи тутро доданд дарду гарми Айюбӣ.
Маро дархӯр бувад зоҳид, ки дӯзах дар чигар дорам,
Бихиште, к-ӯ хунук бошад, чӣ судаш сояи Тӯбӣ.
Буридан беҳабар дасте, чӣ дард орад бари Юсуф,
Касе, к-аз Юсуфе буррад бидонад дарди Яъқубӣ.
Зи чурми дурии моҳе шудам акнун сиёяхнома,
Суханҳое, ки мегуфтам, ба гӯшам гашт мактубе.
Ба бозори хунар Дарвеш айб аз худфурӯшӣ шуд,
Хунар гар меҳарӣ, мафрӯш чинси худ ба маъюбӣ.

Миёни мову моҳе то ба кай дурӣ падида орӣ,
Зи меҳр, эй чарх, дидоре расон рӯзе ба дидоре.
Сазоворам, ки дур аз сарви худ дар банд чун оям,
Ба озодӣ чаро бандад дили худро гирифторе?
Зи гул нодиданам бас нест дар бўстон, ки мебинам,
Забони таъна аз ҳар сӯй бар ман мекашад хоре.
Ҳазорон теша зад Фарҳод бар кӯху яке бар худ,
Бубин дар ҷанби кори ишқ мурдан нест душворе.
Чу васфулҳоли ушшоқ аст, эй Дарвеш, ашъорат,
Туӣ имрӯз мебинам, ки аз дарде хабар дорӣ.

Манам бе Лайлии худ ҳамчу Мачнун бедилу ҷоне,
Бимонда хушк чун хошоки дерин дар биёбоне.
Пас аз умре чу зулфи ӯ дилам афтад дар пояш,
Басе саргашта бояд шахс, то афтад ба сомоне.
Надорӣ гуфтамат чандин вафо, душман шудӣ бо ман,
Туро к-ин аст дерин в-арна ин худ нест чандоне.
Миёнаш мӯй гуфтам шуд рақибаш ҳамчу мӯ дарҳам,
Нашоёд нуктаи борик гуфтан пеши нодоне.
Ба дарди ошиқӣ фармудат, эй Дарвеш ҷон додан,
Чу заъфе доштӣ, фармуд ёрат кори осоне.

Ман хушам бо ҷомаи садчоки худ монанди най,
Кошкӣ ин қавм бо ин ҳам набошандам зи пай.
Оқибат бинад шикасти хештан 3-ин ҳамдамон,
Он ки мебӯсанд лаби ўро мисоли ҷоми май.
Рӯйгармӣ гар намояндат аз он бар ҷо мабош,
3-он, ки дар хок уфтӣ охир аз инҳо ҳамчу хай.
Зоди ҳар кас қуввати поят набахшад дар сулук,
Миннати Ҳотам мабар то гардадат ин роҳ тай.
Шайулиллоҳ кай бувад бар ҳар даре Дарвешро,
Он ки аз аҳли ту кул шуд, бираст аз кулли шай.

Манам дар оташу ту нозук аз ман 3-он карон дорӣ,
Суманбар бо самандар кай шавад моил ба дилдорӣ?
Дар ин роҳе, ки шуд Фарҳод осонӣ маҷӯ ўро,
Ки пур ояд ба санги роҳ пойи марди кӯҳсорӣ.
Ҳаводорӣ кун, эй абрӯ бипӯшон рӯи гардунро,
Ки боре нангарам чун несташ бо ман ҳаводорӣ.
Димоғе, к-аз турунҷӣ габгабат Юсуф ҳалал дорад,
Куҷо бўи беҳӣ меёбад аз дӯкони атторӣ.
Манол аз кор, эй Дарвешу бори захмате мекаш,
Чу сайд он, к-ӯ зи бекорӣ хӯрад тире чу рӯкорӣ.

Маҳи ҳаёт к-аз хубӣ бувад рашки бути чинӣ,
Бад-он рухсори воло чун бипӯшад атласи чинӣ.
Ба васфи дасту чини остинаш ҳар куҷо бидам,
Забонҳо пурсухан монанди сӯзан дар суханчинӣ.
Чу нохун чин кунад он васлае, к-аз ноз меҳӯзад,
Шиканҳо уфтад бар ҷомаи ҷонам зи пурчинӣ.
Ба вақти шом дӯконтрезааш аз шавқ барчинам,
Чу он шахсе, ки бошад субҳ дар бӯстон ба гулчинӣ.
Зи шавки он парӣ, Дарвеш, ҳоҳӣ ҷома бинҳодан,
Ба шогирдӣ агар рӯзе дӯконӣ ӯ фуру чинӣ.

Маро ғамхор вақти рафтани дилдор боистӣ,
Насиҳатгори ман ўро шафоаткор боистӣ.
Агар аз мардумӣ холаш намеояд ба чашми ман,
Чу холаш мардumi чашмам бар он рухсор боистӣ.
Аз он то барфурузам бегули бўстонфурузи худ,
Ба ҷои гул ба боғам оташе бо хор боистӣ.
Чӣ суд аз рӯи ман чун зери девораш фуру рафтам,
Ки баҳри бўи коҳил об дар девор боистӣ?
Чу шарбат аз қиёми дард мебошад табибонро,
Пайи дармони дил дарди маро микдор боистӣ.
Намудӣ гум раҳи васлаш маро чун меҳру моҳи нав,
Чӣ дониستم, ки инро коҳиши бисёр боистӣ.
Ба зудӣ тавба чун додӣ, шикастам зуд он, воёиз,
Пайи ин кор рӯзе чанд истиғфор боистӣ.
Набоистӣ ба роҳи ишқ шуд аз кӯи осоиш,
Туро гар ҷой, эй Дарвеш, беозор боистӣ.

Нишастан бар сари роҳ фоида дорад, ки дилҷӯе,
Гузар орад, бубинӣ гӯшаи чашму бари рӯе.
Магар ҳайрони ҳам монанд пеши ман, ки шон бинам,
В-агарна чун кунам, чун дилбаре ояд зи ҳар сӯе.
Ба паҳлӯ дар азал гӯё аз он карданд ҷои дил,
Ки бо симинтане дар роҳзанӣ аз завқ паҳлӯе.
Набошад кам зи гашти боғ, балки он ки бад бошад,
Чу бо ёре равӣ, бинӣ руҳи хубе ба ҳар кӯе.
Чу булбул бегуле Дарвеш натвонад ба сар бурдан,
Чунин бошад касе ўро бувад дар ошиқӣ бўе.

Набувад ёри ту ширинсифате то бошӣ,
Магар аз санг чу Фарҳод буте битрошӣ.
Гармие ҳаст бувад ёри ту симинбадане,
В-арна судат надихад рӯи зару қаллошӣ.

Пастаҳданд бар инҳо рақами меҳр мазан,
З-он, ки кас хонаи вайрон накунад наққошӣ.
Ба ҷуз аз фитнаву ошӯб чӣ фоида чу ҳаст,
Ошики бедилу девонаву дилбар бошӣ.
Пӯхта аз сӯзи ту хомон нашаванд, эй Дарвеш,
Обе аз сабр ҳамон бех, ки бар оташ пошӣ.

Наёям гуфтаам соли ба кӯят омадам ҳоле,
Маро дур аз руҳи моҳи ту бошад соате соли.
Саре баҳри хаташ дорам, ман беранг чун хона,
Ба сархат медиҳад ҳар кас надорад дар ҷаҳон моле.
Бад-ин ҷубинтанӣ кай лаззати пайкони ӯ ёбам,
Ки тирашро аз он дархӯр набошад ғайри дунболе:
Ғами рӯи арақноки ту чандон ҷомаи гулҳо,
Ба бӯстон чок зад, к-аз вай ба ҳар сӯ рафт рӯмоле.
Мақун ҳамчун гуломи ҳиндваш, Дарвеш нархи худ,
Ки сад ҷон кадр дорад бар руҳи ҳубон аз ӯ ҳоле.

Ҳар сунбули зулфи ту хуш аст аз бари рӯе,
Чун бо ҳамашон менаравад об ба ҷӯе.
Айёрсифат кокулу зулфайни ту аз ҳам,
Бурдан натавонанд ба дӯздӣ сари мӯе.
Гуфтӣ: «Натавонанд бутон горати зоҳид»,
Оре, пайи ин кор, ки гуфтӣ, ту нагӯй.
Ҳар нахлеву хоре ба ҷаман сарзанишам кард,
Бехуд чу ба ҳаҷри ту шудам бар лаби ҷӯе.
Дарвеш, чу шамъ ар тани худро бигудозӣ,
Бошад мадади нури дилат аз ҳама сӯе.

Васфи руҳсори ту бар авроқи девон, эй парӣ,
Ҳаст пеши ман ба сад маънӣ бех аз суратгарӣ.
Гунча аз шарми даҳонат меравад берун зи боғ,
Чизҳои хештанро кард аз он гирдоварӣ.

Аз гулистони рухи хубон шудам чун лолазор,
Бахраам доғи дил омад з-ин бутони озарӣ.
Бо дили худ ман набурдам сарчудо гаштам аз ӯ,
Чони ман, бо ин ҳама дилҳо ту чун дил мебарӣ.
Шеърат, эй Дарвеш, бештар мешиносад аз ту ёр,
Нест шак дурр беҳтар аз дарё шиносад ҷавҳарӣ.

Лугат

А

- Аҷр – мукофот, подош
Анбарина – асбоби зинати занон, ки онро анбар пур карда ба гардан меовезанд
Азиб, азб – гуворо, фораи, хуршед
Ассалот – калимаи нидо, ки барои даъват ба намоз ё ба кор истифода мебаранд
Анбози – шарикӣ, ҳамнишин, шарик, ҳамроҳ
Аҳвал – олус, қачбин, чашмқач, олусчашм
Амлаҳ – бомалоҳат, малехтар
Алиф бар синаи гардун кашидан – ба маънои беҳуда ё беҳуда оху нола кардан; алиф ба маънии дӯст, ҳамдам низ меояд
Азлам – устухон
Ангехтан – таҳрик, шӯрандагӣ
Абас – мачозан ранҷ, кулфат
Амд – қасд, қасдан
Алкан – забонгирифта, сактазабон
Авло – беҳтар
Алтоф – ҷамъи лутф
Аҳд – аҳду паймон
Алдаҳр – дунё
Асхоби қаҳф – ҳафт нафаре, ки аз тарси Дакёнус подшоҳи золим дар горе солҳои зиёд хобиданд
Анбоз – ҳамдам, ҳамроҳ
Асас – посбони шаб
Абас – ранҷу кулфат
Араш, ориҷ – андозаи паймоиш аҳ ориҷ то сари ангуштон, олчин
Аҷуза – пиразан
Адам – нестӣ
Ангубин – асал
Аёғ – пиёла, паймона, ҷоми шаробиношӣ
Амал – қасб
Анвоъ – ҷамъи навъ
Афлок – ҷамъи фалак
Арбаин – чихил; чилланишинии суфиён барои раёзати ибодат
Астағфируллоҳ – аз Худо бахшиши металабам
Аток – озод, парчини гулом ва каниз (яъне девор)
Айван – номи водӣ
Аҳд – мардум, халқ
Абтар – пора, бефоида
Аҳшо – даруни шикам, рӯдаҳо

Б

Бат – оҳар; моддае, ки аз гарди орди гандум, чуворимакка ва ғ
барои шах ва чилодор шудани матоъ тайёр мекунанд
Биҳишти адн – боғҳои Биҳишт
Бар – шоҳи дарахт
Бор – рухсат
Бор – беҳу буни дарахт
Барот – хати озодӣ; хат; ё хуччате, ки дар асоси он пул ё моле
ба касе гузаронида мешавад.
Бурқаъ – чашмбанд, пардаи рӯпуши занон
Ботил – несту нобуд шудан, беҳуда, бекор қардан
Бароти мусаллами – хати озодӣ ва бахшиш
Басар – биной, чашм, дила
Басит – калон
Билод – шаҳр, кишвар, сарзамин
Бедард – бегаму алам
Боша – паррандаи шикорӣ
Бом – киноя аз осмон
Бунёд – поя, таҳкурсии
Баъид – дур
Биёварист – ба маънои «биомад»
Бодбезан (бодбезак) – олоти шамолдихӣ, мағасрон
Бадр – моҳи пурра
Буқъа – замин
Бесутун – номи кӯҳест дар наздии Кирмоншоҳ
Бароз – шоиста, зебой, сазовор
Бебаргӣ – камбағалӣ, нодорӣ, факири
Барзгар – деҳқон
Бодсар – пурғурур, гарданшах
Башир – башоратдиханда, муждарасон
Бадар – берун рафтани
Барҳаман – бараҳман, пири бутпарастон
Баҳра – фоида, насиб, суд.
Ботил – ноҳақ, нодуруст
Бедаранг – беист
Боло – қаду қомат
Беҳӣ – хуб
Ба ваҷҳи аҳсан – бо бехтарин роҳу равиш
Буридан – ҷудо шудан
Беҳ – навъе аз меваҳои хушбӯи себмонанд

В

Висоқ – хона, манзил
Вом – қарз
Ваҷҳ – боис, сабаб
Вомонда – дармонда, банд шуда мондан
Ваҷд – хурсандӣ, шодӣ

Вочиб – ҳак, музд
Викор – тамкиний, вазнинӣ
Вонқол – хасу хошок
Васла – порчаи матоъ
Вайка – вой ба ту

Г

Гулгун – номи аспи Ширин
Гузидан – канорагирӣ кардан, интиҳоб кардан
Гусохтан – пора, канда шудан
Гирифтан – ба маънии гирифтан ва фарз кардан
Гулбун – буттаи гули садбарг

Ғ

Ғаним – душман, ракиб, хасм
Ғанҷ – карашмаву ноз
Ғуллӣ – саркашӣ, хучум. Дар ин ҷо ба маънии издиҳом ва халқ омадааст
Ғай – ба ғалат ва иштибоҳ мондан
Ғул – деве, ки ба ҳар шакл даромада одамонро аз роҳ баровардааст
Ғулу – хучум, гулгула
Ғулув – аз ҳад гузаштан, зиёдаравӣ
Ғубор – ғам ва гусса
Ғаммоз – суҳанчин
Ғошия – зинпӯши асп
Ғаш – беҳушӣ, ғаш кардан, беҳуд шудан

Д

Дайр – ибодатхонаи насрониён
Дафина – ғанҷ, пул, боигарӣ
Дай – зимистон
Давр – аҳд, замон
Дарҳам – парешон, ошуфта
Дурд – таҳнишини шароб
Дурдона – киноя аз шеърӣ мавзун гуфтан
Дурудан – даровардан, маҷозан кидан, чидан
Дамидан – пуф кардан
Дебо – порчаи нафиси абрешимини қимматбаҳо, ҳарир
Дарун – дил, ботин
Дархӯр – муносиб, сазовор
Дад – ҳайвони дарранда
Даллок – саргарош
Даст – ба маънои тараф омадааст
Дидавор – оқил, доно
Дарун – дил, ботин

З

Зод – тӯша
Занн – гумон
Забоновар – суханвар, хушбаён
Зарра – хурд
Залла – аз чое ба худ тӯша гирифтан
Зуфунун – олими пурдон
Зокир – зикркунанда, воиз
Забун – нотавон, заиф, суст, дармонда, очиз, хор, асир
Заҳми чашм – чашм расидан, зараре, ки гӯё аз расидани чашми бад рӯй мезанал
Зое – бефоида
Зарандуд – зарҳал кардашуда
Зақан – манаҳ, занаҳдон
Зикр – дуое, ки дар он номи Худоро такрор меҳонанд.
Зард – зардранг, ранги тилло
Замон – кафили, зоминӣ

И

Иктидо – пайравӣ кардан
Истимоъ – шунидан, гӯш кардан
Иёр – киноя аз баҳор
Инфиъол – ҳичолат, шарм
Иршод – роҳбарӣ, роҳнамоӣ
Ихвон – бародаро
Иброз – ошкор ва зохир кардан
Исор – бахшидан, пошидан
Ирҷоф – одамони паст ва беҳудагӯй
Илми назар – илме, ки дар он одоби баҳсу мунозира баён карда мешавад, илми мунозира
Иқд – шалда
Истиво – экватор
Истодагӣ – пойдорӣ, устуворӣ
Иқтиззо – дархост, хоҳиш

К

Каззоб – дурӯғгӯй
Каттон – загир
Каффа – паллаи тарозу
Кех – хурд
Кассоб – чамъи касб
Каф – ба маънии рӯи даст
Кулола – зулф
Кӯс – талб задан
Каманд – дом, киноя аз зулфи маҳбуба
Кин – душман

Кавн – ду чахон
 Кашфошкор – кушодан
 Каъбатайн – Байтулҳарам (яъне, Каъба дар Макка ва Байтулмуқаддас дар Фаластин)
 Киромалкотибин – котибони (нависандагон)-и бузургмартаба, аз ҷумлаи малоике, ки аъмоли неку бади инсонро китобат мекунанд
 Кисват – либос, пӯшок
 Карг, каргадон – ҳайвони ширхӯри говмешмонанди зӯр
 Каб(б)ода – камоне, ки тираш суст ва чиллааш оҳанист
 Карим – саҳй
 Каннос – чорӯбкаш, рӯбанда
 Камолд – пуррагӣ, фазилат
 Кӯси байморат – табли шодӣ
 Кулола – мӯи чингила, зулф
 Кардан – ба маънои андохтан

Қ
 Қаз(з) – абрешими хом, ишора ба маҳбубае, ки абрешим мебофад
 Қирмиз – ранги сурх
 Қавми од –
 Кубба – гунбад
 Қазои мубрам – қазову қадари қатъӣ, ногузир
 Қавси кузах – рангинкамон, тиру камон
 Қайд – банд, ба маънии монев, асир, бандӣ
 Қол – гуфт, гуфтор
 Қафо хӯрдан – шаллок, шаппотӣ хӯрдан
 Қарн – шох
 Қаххор – сахтгир, ҳашмовар
 Қор – бисёр сафед
 Қадар – ба маънии наздик (андозақардашуда)
 Кубур – ҷамъи қабр
 Қирон – ба ҳам наздик омадани ду ситораи сайёра
 Қоӣ – қолин
 Қилу қол – мувоҳиса, кашмоқаш
 Қавосӣ – пеша ва ҳунари қамонсозӣ
 Қаба – як навъ либоси дарози пешкушодаи рӯйпушии мардона

Л
 Луб – мағз, қисми ҳолис ва беҳтарини ҳар чиз
 Личоз – ҷидол, ҳусумат
 Лол – гунг, ҳомӯш
 Лавҳ – ҳар чизи паҳн – ҳоҳ аз санг бошадва гайра, ки ба рӯи он хат менависанд ё нақш мекашанд, монанди лавҳи мазор
 Луълӯ – марворид, гавҳар
 Лак – сад ҳазор

Лангар – охани вазнини махсус, ки барои нигоҳ доштани
кишти ба занҷир баста ба зери дарё мепартоянд
Лилаҳилҳамд – шукри Худо
Лобил –
Лоло – гулом
Лаванд – худсар, ҳарзагард
Луъба – маъшуқа

М

Миқнотис – оҳанрабо
Майл – хоҳиш ва таваҷҷӯҳ
Маҳзур – чизе, ки аз он ҳазар мекунанд, манъ кардашуда
Муқарраб – наздик
Мокул – қавитан, пурхӯр
Маъкул – хӯрдани, хӯрокӣ
Мавқуф – таваккуфёфта, ба вақти дигар монондашуда
Мусаллам – таслим, тобеъ кардан, озод аз таслимишуда
Мушъабид – шӯъбадабоз, найрангбоз, ҳилагар
Муфрад – якка, танҳо, ягона, ҷуддогона
Моҳ – маҷозан арус
Мусӣ (Мӯсо) номи пайгамбари яҳудиён
Мустаман – ҳонаи ҳаштгӯша
Мустаманд – ғамгин, очиз
Мазод – тӯшадон, анбон, кӯлвор. Ба маънии зиёд ҳам меояд
Масс- молидан
Мустаҳақ – мӯхтоҷ, фақир
Маҳмил – қачова, зи ни шутур
Мардуд – радкардашуда, рондашуда
Мӯҳкам – сахт
Мӯъмин – боимон, мусулмон
Мичмар – зарфест, ки дар он ангишт алов карда уд, сипанд ва
монанди ин чизҳои хӯшбӯйро дуд карда давр мезанонанд
Маъозаллоҳ – Худо ниғаҳ дорад
Мустафид – баҳраманд
Мисмор – меҳ
Мавло – соҳиб, сарвар
Маҳдум – хӯчаин, хоҷа
Мазод – дар ин ҷо ба маънии савдо омадааст
Мустачоббуддаъват – дуоӣ ӯ аз тарафи Худо қабул мешуд
Муҳим – қор, амри муҳим
Маъшота – зане, ки арусро оро медиҳад
Мусҳаф – китоб, маҷмӯа, Қуръон
Муаззин – азонгӯй
Милол – сурат, суроб
Меъроҷ – ба олами боло рафтан
Масҳ – табдил додани сурате аз аввала зишттар ба сурати
дигаре

Мил – микдори паймошиши масоҳат
Муҳаққар – ҳақир шумурдашуда, ночиз, камарзиш
Мазраъ – киштзор
Мунир – нуронӣ
Махзар – ҳуччат
Мунаққаш – нақшин
Маншур – фармон барои имтиёз додан
Мумсик = ҳасис
Мастур – пӯшида, пинҳон
Маъмур – обод
Мил – сурмачӯб, милчӯб
Махзур – ҳазаркунанда
Муштарӣ – харидор, талабгор
Мултафит – эҳтиром, тавачҷӯх
Меҳр – офтоб
Маш – рафтор
Миёнҷӣ – миёнрав, миёнҷӣ
Мустаҷил – шитобкор
Моҳулиё, маҳулиё – савдой, ҳаёли будан
Мураккаб – сиёҳии маҳсусе барои навиштан
Мутаҳайир – ҳайрон
Мучиб – сабаб
Манозил – ҷамъи манзил
Мунаҷҷим – ситорашинос
Мукаррар – такрор
Мурво – фоли нек, дуёи хайр
Мунъим – давлатманд, тавонгар
Муъя – гиря
Мурассаъ – ораста
Марсур – маъош
Муस्ताдам – доимӣ
Мурғи ҷом – ҷом ё сӯроҳие, ки ба шакли мурғ ё мурғобӣ сохта
шудааст
Мусаввар – тасвир кардашуда, аксёфта
Манкул – нақл кардашуда
Микдор – андоза

Н

Нажанд – паст, ночиз
Ниход – макон, маҳал, ҷой
Нор – оташ, шӯълаи оташ
Низор – ҳароб, лоғар, суст
Набот – гиёҳ, алаф, растани
Нишеман – ҷои нишаст, зодгоҳ
Насак – тартиб, қоида
Намруд –

Наҳоҳад дарди Мачнун шуд – берун нарафтани дард аз дили
Мачнун
Ноқа – шутури мода
Нисор – пошидан
Нақоват – тозагӣ, покизагӣ
Новак – тир
Назр – ваъда
Нафа – халтачаи мушкдор, ки аз нофи оҳу ҳосил мешавад
Нофеъ – фоиданок
Нузул – поин
Нол – най
Найсон – моҳи апрел
Нишеман – ҷои нишаст

О

Оташбарг – ҷақмоқ, оташзада, раъду барқ
Обдон – кӯл, ҷӯй, ашк, ҳавз, обгир
Оз – орзую хоҳиш
Ормида (оромида) ором бо тамкин
Омоҷ – нишон, ҳадаф
Ораз – рӯй
Оз – устухони фил, дандони фил
Обдонӣ – ободонӣ
Оташи Нимруд – оташест, ки хоки шаҳри Бобул барои сӯхтани
Иброҳими Халилуллоҳ афрӯхта буд
Омоҷгоҳ – хоктеппае, ки барои тирандозӣ дар он нишон
мегузоранд
Обгина – шиша
Ошкор – зоҳир, аён

П

Паргола – ҳисса, пора
Пар – паре, ки барои зинат ба кулоҳи шоҳона меҳалонанд
Панча – гирифтгор
Пайкар – ҷанг, муҳориба; маҷозан баҳсу мунозира қардан
Пур – зиёд
Пунбаи гӯш – гофилӣ, беҳабарӣ
Пунба – пахта
Писанд – писандидан, маъқул шудан
Паранд – матои абрешимини нафис, ҳарир, шохӣ
Пайкон – тир, найза
Парӣ – маъшуқаи зебо
Парихон – соҳир, ки сеҳру мекунад
Пироҳан – курта, либоси таҳи якҷабата
Пироя – зебу зиннат, ороиш

Р
 Рукъа – хат, навишта
 Руста – сабзида, пойдор
 Рӯзи аласт – рӯзи азал, рӯзи нахустин
 Раҷо – умед, орзу
 Расул – қосид, элчи
 Риё – покдомании зоҳирӣ, мунофиқӣ? lehyzuī rhllyf
 Рафъ – бартараф кардан, дафъ кардан
 Род – далер, паҳлавон
 Руфӯ – ямоқ (порғӣ) кардан
 Роҳвор – маркаб ё аспӣ тезрав
 рахт – чома, пӯшокворӣ
 Рой – раъй, фикр, андеша
 Расос- қалъагӣ
 Рашха- қатра
 Раммол – фолбин
 Райхонисафол – зарфи сабзранг
 Равс – саргин
 Рағ кушодан, рағ задан – ништар задан, хун гирифтан аз рағ

С
 Сочид – сачда
 Судоъ – дарди сар
 Сомоъ – суруд, хониш, шавқу ваҷд ҳангоми хондани зикр
 Сероб – пуроб
 Солик – пайрави тариқати тасаввуф
 Соил – пурсанда, суолкунанда
 Сангбаст – хисор, қалъа
 Санҷоб – навъе аз ҳайвон, вале дар ин ҷо пӯсти санҷоб дар назар дошта шудааст
 Санҷ – ду табақи филизии доирашакл, ки ба ҳамдигар мезананд, яъне яке аз асбобҳои мусиқи
 Санъат – пеша, касбу кор
 Сақил – гарон, вазнин
 Сабил – хайрот кардан, бахшидан
 Саргарон – норозӣ, хафа
 Салим – солим, бенуксон
 Сит- овоз, овоза, шӯхрат
 Сукун – оромӣ, бо тамкин
 Соил – гадо, пурсанда
 Самум – шамоли бисёр гарм ва зарарнок
 Суфол – гулдон
 Соид – мобайни даст, аз банди даст то оринҷ
 Сучуд – сачда
 Сандал – дарахти ҳамешасабзе, ки ҳосияти давой дорад
 Само – осмон
 Сакф – шифти хона, қаср

Саҳм – тарс, бим
 Сипар – асбоби чангӣ, ки барои мудофияи сару бадан ва ғайра
 ҳангоми чанг истифода мебаранд
 Сарроф – заршинос
 Саҳм – тир
 Сигору кибор – сагиру кабир, хурду калон
 Сарир – тахт
 Сиреш – ширеш
 Сурун – сон, рон
 Саф – қатор, рада
 Сабил – тарик
 Сохибқол – соҳиби ваҷд, ҳолати завқу шавқи беҳудонаи сӯфӣ
 дар вақти самоъ
 Саббоғ – рангрёз
 Сароб – замини шӯразоре, ки дар биёбон аз дур ҳамчун об
 намудор мешавад.
 Собир – сабркунанда
 Симинбар – хушрӯю зебо
 Сикка – оҳане, ки бо он ба физилот мӯҳр мезананд
 Сада – нодон, гӯл

Т
 Тачрид – аз дигарон дур шудан
 Тунтоб – гулаҳӣ, касе, ки дар гулхани ҳаммом оташ меафрӯзад
 Таяммум – ба хок ва рег таҳорат кардан
 Тири партоб – як навъ тире, ки бисёр дур мепарад
 Таъзиб – азобу шиканча, озор додан
 Таҷаллӣ – ошкор, равшан шудан, чилва, тобиш
 Тар – киноя аз лаби нозуку латиф
 Тари Намруд – подшоҳе, ки ҳукм кард ҳазрати Иброҳимро дар
 оташ андозанд
 Тавсан – асп
 Татила – бақия, боқимонда
 Таъвиз – тумор
 Тасмим – қарор, азм
 Тунг – зарфи даҳантанги шароб ва ғайра. Ба маънии даҳони
 танги маҳбуба низ меояд
 Тақрир – тасдиқ кардан, баён кардан
 Тақбир – бузург шумурдан, «Оллоҳу Акбар» гуфтан
 Тариқат – дар тасаввуф марҳалаи дуҷум дар расидан ба
 тариқат
 Танг овардан – безор кардан
 Таваккуъ – умед, хоҳиш, ҷашмдошт
 Тайр – мурғ, парранда. Дар ин ҷо ба маънии паридан омадааст
 Тор – ришта, ресмон
 Тарсо – насронӣ, пайрави дини Исо
 Тафоъул – фол дидан, фол гирифтани

Танаҷҷум – таом хӯрдан
 Тафарруҷ – хушҳоли, дилхушӣ
 Тимор – ғамхорӣ
 Турфатулайн –
 Тос – осмон
 Такаллуф – саъй, кӯшиш
 Тааққуб (таъқиб) – дунболагирӣ, аз паси касе ё чизе рафтан
 Тақозо – талаб, дархост, хоҳиш
 Таҳаккум – ҳукмронӣ, бартарӣ
 Тор – торик
 Томеъ – тамаъкор
 Туъма – хӯрок, лукма
 Тавоф – дар маросими ҳаҷ давр задани гирди хонаи Каъба
 Таҳиятулмушток – саломии орзуҷамандӣ
 Танг – даҳони зебои маҳбуба
 Тавли раҳил – нақораи кӯч-кӯч барои огоҳонидани қорвон
 Таранҷабин – хоршакар
 Турунҷ – мевае аз чинси лиму, афлесун, ки бисёр хушбӯй ва
 обдор аст

У

Устурлоб – асбобе, ки дар расадхонаҳо гардиши ситораҳоро
 меомӯзад
 Унсур – асл
 Уммат – пайрав
 Узр – подош

Ф

Фурқон – яке аз номҳои Қуръон
 Фай – соя, соянокӣ, сояи баъд аз пешин
 Фар – зебӣ, ороишӣ, шукӯҳ
 Фоно – фонӣ
 Фасона – афсона
 Фусун – фиребу хила, сеҳру ҷоду
 Фитрок – тасмаи чармин, ки барои бастанӣ шикор ва ғайра аз
 пешу паси зин меовезанд
 Фалоҳун – фалаҳмон, олоти санҷандозӣ
 Фан(н) – илм
 Фатҳ – қушодан, боз кардан, дар ин ҷо ба маънии рафтан
 омадааст
 Фаддот – дағал, дуруштмуомила
 Фунун – ҷамъи фан, гунаҳо, навиҳои илм
 Фузул – зиёдаталабӣ
 Филҳол – фавран
 Фузул – пургӯй

Х

Хур – офтоб
 Хай – арақи бадан, арақи пешонӣ
 Хафақон – тапиши дил
 Хуфӣ – пинҳонӣ, пӯшида
 Хӯй – хулку одат, табиат, одат
 Хафиф – сабук
 Хастан – маҷрӯх, захмӣ, ранҷондан
 Хулқ – одат
 Хилол – лоғар, хароб
 Хӯғар – одаткарда
 Халол – чӯби махсуси дандонковӣ
 Хирғах – чодар, хайма
 Хуро – сазовор, лойиқ
 Хулд – ҷаннат
 Хуш-хуш – бисёр
 Хайрулумури авсат –
 Хоша – резаҳои чӯб, коҳ, хас
 Хафӣят – пӯшида, пинҳон, махфӣ будан
 Холё – ронда шудан, дур кардан
 Халаф – лоиқ, сазовор
 Халил – Халилуллоҳ, ки лақаби Иброҳими пайгамбар аст
 Хоиф – тарсанда, хавфбаранда
 Хаббоз – нонпаз, нонвой

Х

Хола – хирмани мох
 Ҳойи лоямут – зиндаи ҷовид (сифати Ҳудованд)
 Хут – моҳӣ, номи бурҷи дувоздахум аз фалак, ки ба сурати моҳист ва он хонаи муштарист
 Хишт – мондан, гузоштан
 Ҳачар – санг
 Ҳашам – хизматгор, чокар
 Ҳашам – хизматгори
 Ҳарам – ҷои муқаддас, гирдогирд ва ихотаи хонаи Каъба дар Макка
 Ҳалвой – ширинӣ, киноя аз бўса
 Ҳол – беқарор
 Ҳол кардан – ба ҳолати вачд ва хурсандӣ омадан
 Ҳаққулқадам – музди пой
 Ҳарир – матоъи абрешимӣ
 Ҳазза – хурсандӣ
 Ҳашр – қисмат
 Ҳоил – монешаванда, боздоранда
 Ҳуққабоз – найрангбоз, фиребгар
 Ҳаловат – супурдан, вогузоштан

Ҳуҷҷат - далел, асос
Ҳол - ҳуш, осоиш
Ҳанг - осеб, озор
Ҳой - зебо
Ҳури ин - занони сафедруи шахлочашм
Ҳилол - моҳи нав
Ҳаззол - ҳазлкунанда
Ҳаб(б) - дона, пора
Ҳарам - зан, ҳамсар
Ҳашар - гурӯҳи мардум, ҷамоат

Ч

Чокар - хизматгор

Ч

Чурга - давра (ҳалқа) задани мардум барои дар байн
гирифтани сайд
Чаноб - остона
Ҷадди боб - бобо ва падарон
Чуллоб - кашанда, дар ин ҷо ба маънои соқӣ, давои моеъ
омода
Ҷарида - танҳо, дафтару китоби шеър
Ҷузъӣ, ҷузвӣ - каме, андак
Ҷабҳа - пешонӣ, ҷабин
Ҷарас - занг, зангула
Ҷадид - нав, тоза
Ҷинс - мол, матоъ
Ҷунун - девонагӣ, ошуфтагӣ
Ҷурча - микдори каме аз шароб
Ҷуъ - гуруснагӣ
Ҷурм - гуноҳ
Ҷубба - ҷома
Ҷалд - ҷусту ҷолок
Ҷабба - дона, галладона, воҳиди хурди пул
Ҷузв - қисм, ҳисса
Ҷабал - кӯҳ
Ҷамод - санг
Ҷонвар - ба маънии мунаввар
Ҷанб - паҳлӯ, тараф

Ш

Шикоб - сабр, таҳаммул
Шабах - сурат, сиёҳ
Шайд - макр, фиреб, тазвир
Шаддод - номи подшоҳи золим, ситамкор
Шаҳрӯд - номи рӯде дар Эрон

Шафеъ – восита қарор додан
Шукуфа – гули дарахтони мевадор
Шайх Санъон –
Шугун – фоли нек
Шағшаба – мағал, шӯру ғавғо
Шарир – бадкирдор
Шаръ – ойину тариқат ва қонунҳои дини ислом
Шореъ – роҳи калону рост
Шачар – дарахт
Шабоб – чавонӣ
Шихоб – ситораи латиф ва гуворо
Шааф – шодӣ, хурсандӣ
Шанг – хушрӯй, айёр
Шуд (шад) барбод рафтан
Шон – хонаи занбури асал
Шӯридаҳол – парешонхотир, беқарор
Шамома – бўи хуш

Э

Эл – тобеъ гардидан, ба маънии қабила ҳам меояд
Эхтироз – худдори намудан, парҳез кардан
Эхтисоб – ба ҳисоб гирифтан

Ю

Юз – саги шикорӣ

Я

Яди байзо – ишора ба дасти Мӯсо ғалайҳиссалом, ки ҳар гоҳ
онро аз бағали худ мебаровард, мисли офтоб рӯшанӣ меод
Яргу – шикоят, арзу дод, хусумат, мусодира
Яксар – саросар.

М. Аҳмадзода
Девони Дарवेशи Деҳакӣ.
Душанбе. 2009. 368 с.

Мураттиб ва муаллифи пешгуфтору лугат
М. Аҳмадзода

Зери назари номзади илмҳои филологӣ
З. Аҳрорӣ

Мухаррири масъул, номзади илмҳои филологӣ
К.С.Саидолимов

Сахифабанд
Ш. Ҷабборов

Ба матбаа 20.04.2009 супурда шуд. Ба чопаш 7.05.2009
имзо шуд. Андозаи қоғаз 60X84 1/16. Қоғази типографии № 1
Ғарнитураи Times New Roman ТҶ. Чопаш офсетӣ.
Адади нашр 500 нусха. Супориши №59.
Нарҳаш шартномавӣ

734018, ш. Душанбе, хиёбони Саъдии Шерозӣ, 16.
Нашриёти «Шарқи озод».

000187673

Китобхонаи миллии Тоҷикистон